

TWINTIG PREDIKATIES

**over de geschiedenissen
van Jozef**

door

Ds. A.J. Britstra

Doornspijk – 2009 / 2010

Predicatie I
over Genesis 37 vers 1 t/m 11
Doornspijk – 14 juni 2009

Zingen Psalm 89 : 19 en 7.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 37 : 1 t/m 11.

1 En Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders, in het land Kanaän.

2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen. Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaren, weidde de kudde met zijn broeders (en hij was een jongeling), met de zonen van Bilha, en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hun vader.

3 En Israël had Jozef lief, boven al zijn zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem een veelervigen rok.

4 Als nu zijn broeders zagen, dat hun vader hem boven al zijn broederen liefhad, haatten zij hem, en konden hem niet vredelijk toespreken.

5 Ook droomde Jozef een droom, dien hij aan zijn broederen vertelde; daarom haatten zij hem nog te meer.

6 En hij zeide tot hen: Hoort toch dezen droom, dien ik gedroomd heb.

7 En ziet, wij waren schoven bindende in het midden des velds; en ziet, mijn schoof stond op, en bleef ook staande; en ziet, uw schoven kwamen rondom, en bogen zich neder voor mijn schoof.

8 Toen zeiden zijn broeders tot hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen en om zijn woorden.

9 En hij droomde nog een anderen droom, en verhaalde dien aan zijn broederen; en hij zeide: Ziet, ik heb nog een droom gedroomd, en ziet, de zon, en de maan, en elf sterren bogen zich voor mij neder.

10 En als hij het aan zijn vader en aan zijn broederen verhaalde, bestrafte hem zijn vader, en zeide tot hem: Wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt; zullen wij dan ganselijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?

11 Zijn broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.

Gemeente, het leeft in mijn hart om de komende tijd met u na te denken en te volgen de geschiedenis van Jozef, of misschien wel beter gezegd, de geschiedenissen van Christus in het leven van Jozef, om te volgen de Godsopenbaring in zijn leven. Daar liggen vele lessen in voor elke dag, heel praktisch. Daar liggen ook vele geestelijke lessen in. Bijvoorbeeld hoe de Heere een zondaar op die plaats brengt waar Hij Christus openbaart in zijn of haar leven. Vele redenen zouden er op te noemen zijn. Vandaag mogen wij een begin maken. Genesis 37 vers 1 t/m 11, waar ik onder schrijf

JOZEF EEN JONGEN VAN ZEVENTIEN JAAR.

1^e. Hij is een zoon van zijn vader.

Dat vindt u met name in vers 3: “En Israël had Jozef lief, boven al zijn zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem een veelvervigen rok”.

2^e. Jozef als kind van zijn God.

Dat vindt u onder andere in vers 2: “en Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hun vader”. Waarom dat nu juist een kenmerk is van Jozef als kind van God, zullen we straks horen.

Maar ook vers 6, waarin wij horen dat hij dromen, dat wil zeggen, openbaringen van God krijgt. God spreekt tot hem en in zijn leven.

3^e. Jozef als de verworpen broer.

Dat vinden wij met name in vers 8: “Toen zeiden zijn broeders tot hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren; zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromen en om zijn woorden”.

Gebed.

Zingen Psalm 105 : 6 en 7.

Gods weg is volmaakt en het werk des Heeren is volkomen. Dat getuigt Gods Woord. Dat getuigen kinderen van God die dat in hun leven hebben ondervonden. Maar als je vooraan aan die weg staat, dan zou je niet gedacht hebben dat juist die weg de weg van de Heere is. Want de weg van de Heere is de moeilijkste weg, al is het ook de enig begaanbare weg. Maar het is wel de moeilijkste weg. Daar weten de kinderen van de Heere over mee te praten. Want het zijn wegen waarin zij altijd aan het eind van al hun wijsheid, al hun krachten, al hun gedachten gebracht worden. De wegen van God zijn nooit wegen waarin het vlees overeind blijft. Maar het zijn altijd wegen waar zij bij tijden op zuchten, waar twijfels in hun hart kruipen: “Is dit nu de weg van de Heere? Ik had het zo anders gedacht”. Dan is de weg des Heeren volmaakt. Dat wil zeggen: het is een verstandige weg. Want het is een weg die uitloopt op de eer van God. Dan is de weg van God volmaakt, want het is een zuivere weg, het is een louterende, zonde wegwerkende, verzoenende weg. Zo zou er nog wel meer te zeggen zijn. Dat zullen we nog wel zien in het leven van Jozef. Gods weg is volmaakt. Het zijn de moeilijkste wegen. Maar het zijn ook de enig begaanbare wegen. En het zijn de wegen waarin Hij Zijn Woord vervult.

Dan moesten we maar eens lezen wat er staat in Genesis 15 vanaf vers 13. Want daar gaat de Heere in het voortgaand openbaren van hoe Hij het heil zal openbaren, aan Abraham bekend maken in Genesis 15 vanaf vers 13: “Toen zeide Hij tot Abraham: Weet voorzeker dat uw zaad vreemd zal zijn in een land dat hunlieder niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen hen verdrukken, vierhonderd jaar”. Het vervolg komt nog wel.

Abraham heeft van de Heere dat onderwijs gehad, dat God Zijn woord gaat volbrengen, maar dat in een weg waarmee zij in slavernij terecht zullen komen.

Laten we eens letten op Jakob aan het begin van ons hoofdstuk. Want daar staat in vers 2: “Dit zijn Jakobs geschiedenissen”. Dat wil zeggen: dit zijn de geschiedenissen van Jakob en zijn nageslacht. Want de geschiedenis van Jozef en de geschiedenis van Juda, dat is ten diepste de geschiedenis van Jakob, de geschiedenis van Izak, de geschiedenis van Abraham. Dat is de geschiedenis van God Die al in het Paradijs heeft gezegd in die moederbelofte, dat Hij vijandschap zal zetten tussen dat Vrouwenzaad en dat slangenzaad. Daar moeten we ook maar op letten in heel de geschiedenis. Het gaat niet om Jozef, maar het gaat om wat God doet. God openbaart in het leven van Jozef hoe Hij het heil uit Christus zal doen verschijnen. Hoe Hij die allereerste belofte zal vervullen, dat Hij dat doet en hoe Hij dat doet.

Dan moeten we aan het begin van ons hoofdstuk er maar op letten: vergelijk nu eens Ezau en Jakob. Jakob is niet verder gekomen dan Abraham. Abraham is als een vreemdeling in het beloofde land gestorven. Abraham heeft alleen maar graf als bezit gehad. Verder niets. Abraham heeft moeten leren leven door het geloof en niet door aanschouwen, door hebben, door dadelijk bezit. En Jakob is nog niet verder dan Abraham. Jakob heeft net zoveel als Abraham: niets! Maar wel de belofte van God. Als je de belofte van God hebt, dan heb je alles. Daarom kon hij het zeggen tegen Ezau. Ezau zei: "Ik heb veel". Kijk maar aan het eind van het vorige hoofdstuk, het geslachtsregister van Ezau, waar uit het geslacht van Ezau al vele koningen zijn voort gekomen. Waar het geslacht van Ezau, daar staat van geschreven in het allerlaatste vers van dat hoofdstuk, vers 43: "Dit zijn de vorsten van Edom, naar hun woningen in het land hunner bezitting". En van Jakob staat geschreven: "Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders". Het vlees en de wereld is altijd verder dan de Geest en Gods kinderen. Let er maar op. Ezau is al veel verder dan Jakob. Die heeft zijn eigen huis al gebouwd. Die heeft het al gemaakt. Die heeft bezit. Dat is wat ons vlees het liefste heeft. Het moet iets in handen hebben. Het moet zichtbaar, het moet tastbaar zijn. Leven van een woord, voor wie is dat nu aantrekkelijk? Leven uit het Woord, voor wie is dat nu aangenaam? Dan heb je toch niets!, zouden wij zeggen. Vanmorgen worden we ook voor die vraag gesteld. Bij wie zou je nu eigenlijk liever horen, jonge mensen? Bij Ezau, die het gemaakt heeft, die de voorspoed van de wereld heeft, zijn eigen plaatsje krachtig in handen? Of Jakob, die, als we het gaan meten in vergelijking met Ezau, niets heeft? Hij leeft in het land der vreemdelingschappen zijns vaders. Hij leeft in een land wat hij niet heeft. Hij leeft in een land wat hem wel beloofd is, maar hij heeft er nog niets van in handen. Maar Jakob kende wel dat geheim, waardoor hij niet jaloers werd op Ezau. Ach, het zal in zijn hart ook wel eens gestormd hebben. Echt wel. Maar toch was hij in de grond en als hij op zijn plaats was, echt niet jaloers op Ezau. Want Ezau zou bij de dood al zijn macht, al zijn aanzien, al zijn voorspoed, al zijn plezier, al zijn genot, al zijn voordelen, hij zou het allemaal verliezen. En dan had hij in de dood echt niets. Dan vond hij in de dood God als Rechter, zoals de Heere aan het eind van ons aller leven als Rechter staat. Maar Jakob mocht weten dat hij met het woord van God meer had dan dat Ezau in zijn hand had. Jakob mocht weten dat God Zijn woord altoos trouw volbrengt, in zijn geslacht en in zijn nageslacht. We zullen het nog wel horen, als we in vers 3 er op letten dat Jakob niet Jakob wordt genoemd zoals in vers 1 en in vers 2, maar dat hij in vers 3 Israël wordt genoemd. Dat weten misschien de jonge kinderen in de kerk ook wel. Waar heeft Jakob zijn naam Israël gekregen? Hoe kwam hij aan die naam? Dan is er misschien een die zegt: "Die heeft hij van God gekregen". Israël is de naam die hij van God gekregen heeft toen hij met Christus geworsteld heeft. Eigenlijk net iets anders. Toen hij door Christus is aangegrepen en Christus met hem heeft geworsteld, en Jakob aan het eind van alles heeft gebracht, zodat hij op het laatst alleen nog maar als een arme zondaar, als een albederver en een die niets voor elkaar maakt met de beloften van God; alleen nog maar kon smeken, maar ook met heel zijn hart smeekte: "Ik laat U niet gaan tenzij Gij mij zegent". Daar is hij gezegend geworden. Daar heeft hij de zegen in Christus ontvangen. Daarom kon hij straks zeggen tegen Ezau: "U hebt veel". De wereld heeft veel. Laten we het maar niet ontkennen. Maar Gods volk heeft alles. Wat de wereld bij de dood verliest, daar geldt voor Gods volk, dat ze dan al hun rijkdom in volkomenheid zullen ontvangen. Dat weegt op tegen al het lijden, tegen alles wat bezwaart, tegen alles wat tegen je vlees in gaat, tegen alles wat je neerdrukt, al kom je helemaal alleen te staan. Kijk maar naar Jozef. Als je de Heere vreest, dan kom je

alleen te staan, zelfs temidden van je broers. Dan kan je alleen komen te staan, zelfs in je gezin.

Maar wat voor Jakob gold, dat gold voor Jozef ook. Niet rijk naar de wereld, maar wel rijk in God. Dan kun je hier een arme bedelaar zoals Lazarus zijn, maar dat is het volk dat straks in de schoot van Abraham, ja die Meerdere Abraham, Jezus Christus, ontfermd wordt met onuitsprekelijke troost, met eeuwige blijdschap.

Jakobs geschiedenissen. Jozef. Wij lezen in vers 3 dat Israël hem lief had en dat Jakob hem een veelvervige rok heeft gegeven. Wat dat nu precies voor gewaad is geweest, daar zijn de Schriftverklaarders niet over uit. Maar een ding is duidelijk, het was een prachtig kleed.

Ook in de kleren die we onze kinderen geven blijkt de vreze Gods.

Dat was een prachtig kleed. Daar lag vleselijks in van Jakob. Maar daar lag ook geestelijks in. Dat bedoelde ik met mijn opmerking: onze kinderen kleden in de vreze Gods. Dat heeft nu Jakob ook gedaan.

Eerst dat vleselijke maar. Jakob had Jozef lief boven al zijn broers. Ik meen dat het niet verkeerd is wanneer je voorliefde hebt voor één van je kinderen, omdat je er iets in mag bespeuren van het dienen van de Heere. Voorliefde voor één van de kinderen is niet zondig. Maar Jakob ging zondigen toen hij dat kind ging voortrekken. Hij ging Jozef op een voetstuk plaatsen, en dat is verwoestend in je gezin. Dat heeft Jakob ook gemerkt. Want al die broers hebben het gemerkt: hij houdt méér van Jozef dan van ons. Daar heeft Jakob zelf schuld aan gehad, die bittere haat van de broers tegen Jozef. Want het was dwaas van hem.

Maar er lag ook geestelijke liefde in voor Jozef. Want Jakob bemerkte in het leven van Jozef, die wij maar niet moeten gaan afschilderen als een klikspaan, en die we ook maar niet moeten gaan afschilderen als een jongen die verwend was en zich graag bij zijn vader in het gevele wilde brengen. Echt niet hoor. Ik geloof toch dat we dan de Jozefsgeschiedenis en de persoon van Jozef niet verstaan, niet begrijpen. Jozef was geen klikspaan. Dat zal ik u nog wel vertellen.

Jozef was ook niet verwend. Let er maar op. Hij was met in vers 2 met zijn broers de kudden aan het weiden, met de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa. Ik zal u niet vragen of u nog weet wie dat zijn. Dan en Naftali, Gad en Aser, de zonen van Bilha en Zilpa, de bijvrouwen van Jakob. In de grondtekst staat het zo, dat Jozef, die maar een jongeling was, een jongen van zeventien jaar, dat hij eigenlijk onder hen dat werk moest doen. Dus hij was een soort loopjongen. "Jozef, jij moet dat doen." En Jozef kon het maar gaan doen. "Jozef, kom eens hier, want ik heb je nodig". En Jozef kon komen en Jozef kon het maar doen.

Jozef was dus eigenlijk aangesteld onder die zonen van Bilha en Zilpa. Dus zo verwend was hij niet. Jakob heeft zijn zoon ook niet laten niks doen, laten rondlummelen bij huis. Want ledigheid is des duivels oorkussen. Dat heeft Jakob ook wel geweten. Nee, hij heeft zijn jongen, al had hij hem lief boven de anderen, meegestuurd het veld in. Werken, jongen, de schapen hoeden, leren. Dus hij stelde Jozef niet boven zijn broers, maar onder zijn broers. Dus zo verwend was Jozef niet. Misschien heeft Jozef (laten we dat vanmorgen ook maar zeggen), Jozef was een jongen met een diep zondig hart hoor. Jozef was van zichzelf echt niet beter dan de jongeren die vanmorgen met ons in de kerk zijn. Jozef was van zichzelf ook een jongen die naar de zonde vroeg.

Misschien heeft Jozef weleens stiekem lopen pronken met dat kleed van zijn vader, een liefdeskleed en een erekleed. Jakob zou er nog achter komen hoeveel verdriet dat kleed hem zou berokkenen. Want het komt allemaal terug in je leven. Al datgene waarin wij dwaze keuzes hebben gemaakt, het komt terug in je leven. Let maar op

Jakob. Straks is datzelfde kleed verscheurd en met bloed besmeurd. Dan wordt zijn hart er door verscheurd, als hij zijn lieveling Jozef kwijt is. De Heere weet wel raad om ook Jakob van zijn vleselijke liefde af te brengen, en in wat voor een weg! Ik zei het al: de moeilijkste wegen. Maar Jakob heeft ook geleerd: de enige begaanbare weg.

Hier is Jozef zeventien jaar. Op zijn zeventiende jaar (zo hopen we volgende week te zien, als de Heere het geeft), dan wordt hij weg genomen. Als u nu straks eens leest, ik meen dat het hoofdstuk 47 vers 28 is, dan ziet u dat straks Jakob zeventien jaar met Jozef heeft geleefd in Egypte. Op zijn zeventiende weg genomen uit Jakobs leven, maar straks krijgt hij die zeventien jaar nog één keer terug. Dan mag hij Jozef zien als die verhoogde Zafnath Paäneah, behouder, verlosser van het volk.

Jozef een zoon van zijn vader. Waarom zou hij hem nu het liefst hebben gehad? Waarom was Jozef die jongen die zo na aan zijn hart lag? Het was de eerste zoon van Rachel. Dat weten de kinderen en de jonge mensen in de kerk ook wel. Dat weten we allemaal. Rachel was zijn liefste vrouw. Lea heeft geen gemakkelijk gehad bij Jakob. Al had hij genadeleven. Maar ze had geen makkelijk leven. Maar Lea mocht met de geboren kinderen, met de meesten daarvan, bij God terecht komen. Lea was een Godvrezende vrouw. Dat kunnen we van Rachel niet zeggen. Toen Jozef geboren is..... Wat betekent die naam Jozef? Wel, toen heeft ze gezegd: "De Heere heeft mijn smaadheid weggenomen". Wij zouden zeggen: kijk, dat gaat goed, die komt onder God terecht, die komt er mee bij God, die mag met de weldaad onder God eindigen. Nou, pas op! Want die naam Jozef betekent ook: Hij voege toe. Het komt van een werkwoord "toevoegen". Er bij! "Heere, het is niet genoeg, ik wil er nog een". Niet oneerbiedig bedoeld, maar Jozef betekent eigenlijk letterlijk: nog meer alstUblieft, want ik ben niet tevreden met één. Dat is ook in het leven van Rachel terug gekomen. Want na ongeveer zestien jaar wordt de tweede zoon geboren. En in de geboorte sterft zij. Wat moeten we toch voorzichtig zijn met onze woorden. De Heere binde het maar op onze harten: wat moeten we voorzichtig zijn met onze woorden. Als de Heere nu gericht ging houden naar wij hebben gesproken, wat een ellende zouden we over onszelf hebben afgeroepen. Het komt terug! Ook daarom was Jozef een zoon van zijn vader, zijn liefste zoon.

Maar nog even over dat kleed. In de grondtekst staat er zoiets als dat het een soort koninklijk kleed was. Dus Jakob heeft gemeend, ziende de vreze van God in het leven van zijn jonge zoon, zeventien jaar; hij heeft gemeend: deze is het, deze is vast de drager van de belofte, deze is vast degene die de Messias in zijn lendenen draagt. En wat is het voor Jakob..... Daar komt het in het leven van Jakob terug. Alles komt terug. Jakob die zijn vader heeft bedrogen. Jakob die God niet kon laten werken en meende Izak te moeten bedriegen, omdat Izak Ezau liever had gehad. Jakob had liever Jozef gehad. Maar straks moet hij leren: Jozef is het niet, maar Juda, gij zijt het.

En Jozef is gedurig met die broers onderweg geweest, en hij heeft gezien al die kwade dingen die zij deden.

Dan wil ik naar mijn tweede punt. Nu staat er in vers 2, aan het eind van dat vers: "En Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hun vader". Wij zouden misschien denken: oh, dat is gemeen! Hij vertelt de zonden van zijn broers aan zijn vader, zo'n lelijke klikspaan, die er alleen zelf maar beter van wil worden. Zo een die alles bij zijn vader en moeder komt vertellen: die heeft dit gedaan en die heeft dat gedaan.

Maar zo is het niet geweest hoor. Zo is het echt niet geweest. Jozef heeft niet lopen klikken bij zijn vader. Weet u, en dat zou ik ook de jongeren mee willen geven in het

bijzonder, het geldt voor ons allemaal. Maar als het over Jozef, een jongen van zeventien jaar gaat, dan mag ik toch in het bijzonder de jongeren aanspreken!

Weet je waar Jozef nu last van had? Niet dat z'n broers die zonden deden. Ja, daar had hij zeker last van. Maar weet je wat nu op zijn hart ging wegen? God wordt onteerd!

Denk eens even aan hoofdstuk 34. Dina gaat lopen in Sichem, die daar verkracht wordt. Dan die twee jongens, Simeon en Levi, die dat gemene plan uitdenken: als die mannen zich laten besnijden, dan zal het goed zijn. En op de derde dag, de dag waarin zij in grote pijnen zijn, zich niet kunnen verweren, echt volstrekt machteloos zijn vanwege de koorts en de pijn, dan komen ze met hun zwaarden en ze slachten al die mannen, heel dat mannelijk geslacht, onbarmhartig, onverbiddelijk, zonder uitzondering moorden ze ze allemaal uit. Simeon en Levi. Jakob zegt: "Gij hebt mij stinkende gemaakt bij de inwoners van dit land".

Denk eens aan Ruben. Ruben die bij een vrouw van zijn vader in bed kruipt. Wat wordt er van gezegd? Wat lezen we er van? En Jakob hoorde het. Geen gezag in zijn eigen gezin. Hoe komt dat toch? Geen gezag in het eigen gezin. Het moet ons als vaders en moeders tot zelfonderzoek brengen. Komt het niet vaak niet omdat je te laat met de opvoeding bent begonnen?! Of zou het kunnen komen dat onze woorden niet sporen met onze daden? Dat zien kinderen haarscherp. Dat we er mee in de schuld zouden mogen komen, en zouden mogen vragen of de Heere ons die wijsheid wil geven en die genade, om ze voor te gaan. Dat is niet eenvoudig. Ik denk dat we in het werk van de opvoeding ook met onszelf opbranden. Maar zou het ook niet daartoe zijn dat we in de opvoeding Hem nodig hebben! We kunnen wel zeggen "de jeugd is moeilijk", en de jeugd is niet makkelijk. En het is dit en het is dat. Maar zijn wij nu beter? Dat is trouwens niet bedoeld om de jeugd goed te praten. Begrijp me goed. Dat is niet bedoeld om ze maar een aai over de bol te geven. Daar hebben ze toch niets aan. Maar ze zijn wel ons nageslacht.

Jozef een kind van zijn God. Weet je wat Jozef in zijn leven heeft geleerd? De zonde brengt de zondaar in de verdoemenis. En de zonde onteert God. En nu was Jozef een jongen waar de Heere de vreze van God in gelegd had, en die vreze Gods doet ons de zonde haten. Niet de zondaar. Verdraag de kwaden. Maar wel het kwaad. En Jozef heeft de zonde gehaat, omdat hij zag welk een vreselijk kwaad zondigen is tegen God. Onderzoek nu eens uw eigen hart. Is de zonde voor ons het grootste kwaad geworden, omdat wij daarmee God onteren. Jonge mensen, waar je komt, ik weet niet waar je komt. Maar als je nu op plaatsen komt waarvan je eigenlijk wel weet "ik hoor er niet thuis, het past niet dat ik daar kom". Of "het past niet dat ik me zo gedraag op school; het past niet dat ik zo tegendraads ben; het past niet dat ik zo'n grote mond geef; het past niet dat ik zo vreselijk praat over die en die, achter de rug van die meester of die meneer of die mevrouw om, mijn ouders". Voelen we dat nog? En als je nu op plaatsen komt waar je niet hoort. Of je gedraagt je naar mensen die je helemaal niet kent, op een ergernis wekkende wijze. Weet je wat ze dan zeggen? O, dat zijn ook al jongeren van de kerk. Ze doen al net als wij. Ze doen niet anders. Ze zijn niet beter. Dus waarom zouden wij nu ooit naar God vragen? Waarom zouden wij ooit naar de kerk gaan? Ze zijn net als wij! Ze doen net als wij! Maar mag er nu iets zichtbaars worden in ons leven? Niet om de brave hendrik te zijn hoor. Jozef was geen brave hendrik. Jozef was een Godvrezende jongen van zeventien jaar. En het woog op zijn hart dat er over God slecht gesproken werd door die omliggende volkeren, vanwege die zonden van zijn broers. Hij bracht hun kwaad gerucht tot zijn vader: "Vader, vanwege onze overtredingen spreken ze slecht van onze God". Gods eer was er mee gemoeid. Hoe lief hebben wij nu de Naam van de

Heere? Dat moet toch blijken in onze levensopenbaring! Dat is niet een zaak waar je aardig over kunt praten en discussiëren. Maar dat is een zaak die blijkt in je leven. De Heere te vrezen, dat betekent Zijn Naam te eerbiedigen en zoeken datgene waarmee je een ander een aanstoot zou zijn en Gods Naam zou ontteren, daartegen te strijden. Dat zoeken te ontvluchten. Zo lag het in het leven van Jozef. Met eerbied gesproken, Hij had God er niet voor over. Die was hem lief geworden. Die was hem heilig geworden. Daarom zocht hij zo te leven.

Dus hij klikte niet. Maar in de vreze God.

En dat heeft Jakob goed geproefd bij zijn zoon. In de vreze Gods, waar hij niet volmaakt en niet volkomen en niet zondeloos in is geweest. En nochtans in die vreze Gods heeft hij over dat kwade gerucht gesproken: "Vader, daar moet wat gebeuren". Waarom bij Jakob? Wel, Jakob was de vader, de priester in het gezin, het gezag rustte bij Jakob. Jakob moest daar zijn zonen over aanspreken. En doet hij het? Van Ruben hoorde hij het. Weet u wie hij straks gaat berispen? Je wilt het niet geloven. Hij gaat straks Jozef berispen. Hij gaat straks zijn Godvrezende jongen berispen. Hij berispt niet zijn andere zonen, die veel ouder waren dan Jozef. Maar hij berispt Jozef. "Jozef, je moet het maar niet vertellen. Houd toch je mond over deze zaken."

Want die broers haten hem vanwege dat voortbrengen van een kwaad gerucht. Ze haten hem. Dat moeten we goed zien vanmorgen. Daarin is hij ook een type van Christus. Daarin zien wij ook op het levendigst geschilderd hoe in Jozef iets van Christus zichtbaar wordt. Hoe in Jozef de schaduwen van Hem, Die de Meerdere Jozef is, vooruit geworpen. Ze hebben hem gehaat om zijn Godsvrees. Kijk, als Jozef zo nu en dan dat thuis had gezegd, maar ondertussen zelf had mee gedaan, zoals een 'normale' jongen. Dan hadden ze het misschien nog gepikt. Dan hadden ze nog gedacht: "Nou ja, laat maar". Maar omdat zijn leven getuigde dat hij aan hun werken geen deel wilde hebben. Omdat van Jozef hetzelfde gold als van de gemeente van Efeze (Openbaring 2 vers 2): "Ik weet uw werken, Ik weet dat u het kwade in de kwaden niet kunt verdragen, dat u het niet kunt hebben om Mij nentwil, dat zij ergernissen zijn in hun leer en in hun leven". Daar hebben ze Jozef om gehaat. Zo zie je, wie God vreest..... En Jakobs gezin was een christelijk gezin, dat was een gezin waar ze allemaal besneden, dus gedoopt waren. Jozef kwam daar alleen te staan. Jozef werd daar een verschovene. Jozef werd daar niet begrepen. In ongelooft verworpen, maar ook door zijn vader niet begrepen.

Want zij haatten hem om die veelervrige rok. Ze haatten hem ten diepste om de vreze Gods in zijn leven. Maar ze haatten hem ook om die dromen. Dat heeft hij echt niet verteld om hen te ergeren. Maar hij was bijzonder onder de indruk van die droom. Hij heeft ook gevoeld dat het gezag van God, het gewicht van de eeuwigheid, van de hemel in die dromen lag. Dat waren niet zomaar dromen die wij allemaal wel hebben. Dat waren dromen die de Heere hem heeft gegeven. "Nu heb ik toch iets wonderlijks gedroomd." En hij gebruikt verschillende malen dat woordje "en zie". Hij was er zelf verwonderd over.

Wij waren samen aan het schoven binden op het land. Dat gebeurt niet meer. We maken nu pakjes, of het gaat in die grote bolle rollen. Het gaat in een grasdroger. Maar in die tijden werd het hoge gras, maar ook dat koren gemaaid en dan werd het aan elkaar gebonden en in schoven op het land gezet.

Wel, zegt Jozef, jullie schoven kwamen om mijn schoof staan, en jullie schoven gingen buigen voor mijn schoof.

En hij droomt het nog een keer. En daar moet u er maar op letten, in heel het Boek Genesis, in heel de Schrift, vaak komen dromen met dezelfde inhoud (we zullen het nog wel zien, ook in het vervolg) bevestigen elkaar. Psalm 62: "God heeft eenmaal

een woord tot mij gesproken, ik heb het tweemaal gehoord". Dat wil zeggen: het ligt vast bij God, en het is vast en zeker van God.

Zo hebben die broers dat ook wel begrepen hoor. Maar ze hebben het verworpen. Als hij die tweede keer zijn droom tot bevestiging vertelt... En dan niet een beeld van de aarde. Want aarde en hemel getuigen in het leven van Jozef, dat hij degene is die door God is uitverkoren om voor dat volk een redder te zijn. Hemel en aarde. Als de maan en de zon en de sterren Jozefs ster de eer geven, zich voor hem neer buigen. U weet allemaal (want de geschiedenissen van Jozef zijn ons bekend genoeg) hoe dat tot drie keer toe is gebeurd. Tweemaal buigen ze voor hem in de eerste en tweede reize wanneer ze in Egypte komen. En in hoofdstuk 50, vallen ze na de dood van Jakob aan zijn voeten neer.

Maar we moeten ook hier op letten. Dat is een belangrijke les ook voor het geestelijke leven. Als de Heere een belofte gaat geven, dan gaat Hij zeggen wat Hij gaat doen. Maar dan zegt Hij niet hóe Hij dat gaat doen. Want u moet er maar op letten. Dat las ik ergens, heel opmerkelijk. Let er nu eens op waar Jozef niet van droomt. Hij droomt wel van zijn verhoging. Maar hij droomt niet van zijn vernedering. Hij droomt wel van de vervulling van die belofte, maar niet van de weg waarin God die belofte gaat vervullen. Hij droomt niet van de verwerping van zijn broers. Hij droomt niet van het geworpen worden in de put, het verkocht worden naar Egypte en uiteindelijk weer in de gevangenis te komen. Daar droomt hij niet van.

Kunt u daarom begrijpen, dat toen de Heere sprak tot uw ziel. Dat is een wonder hè. Jakob had een zoon in wiens leven God sprak. Mogen wij kinderen hebben waarvan wij weten dat God in hun leven heeft gesproken? Heeft God in uw leven gesproken? Wat heeft Hij toen gesproken, toen de Heere voor het eerst met de belofte van het Evangelie in je leven kwam. Toen sprak Hij aangename dingen. Maar toen de Heere die belofte ging vervullen, toen hebt u moeten leren: dat is een vervulling door de diepte naar de hoogte, door het lijden naar de heerlijkheid, door te sterven naar het leven. Dat is niet een leven met de belofte, almaar hoger. Maar dat is een leven met de belofte, almaar dieper. Waarom? Jozef moest zijn veelvervige rok kwijt raken. Jozef moest wat dat betreft zijn dromen voor het vlees kwijt raken. Jozef moest straks de belofte van de schenker kwijt raken. Alles kwijt raken. Weet u waarom? Opdat hij zou leren zinken en zakken op het gesproken woord van God. Dat mag je boven het hele leven van Jozef schrijven, Psalm 105 vers 19: "De rede des Heeren heeft hem doorlouterd". In heel de weg die hij heeft afgelegd: alles verliezen om God, gesproken hebbend in Zijn woord, over te houden, om te leren: het heil komt in die weg van afbraak, opdat ik in dat heil word gegrond, juist door die weg van afbraak, zodat God de eer krijgt, zodat God verheerlijkt wordt. Zodat het zal blijken: alles is door God gewerkt. Dat is Gods weg. Dat is de gang die Hij gaat in het leven met de zijnen. Dan kun je dat zien in het leven van Abraham (we bespreken dat op de bejaardenmiddag), dat kun je zien in het leven van Jakob, je ziet het in het leven van Izak, je ziet het in het leven van Jozef. En ga maar door. Dat is Zijn weg. Hij vervult Zijn beloften in de weg van de afbraak, zodat ik in dat Woord en alleen dat Woord, door het geloof, wordt bevestigd, opdat het aanschouwen zal worden op Gods tijd. En het wordt aanschouwen op dat ogenblik waarop God aan Zijn eer zal komen. Daar werkt de Heere op aan. Dus dat is geen vreemde weg. Als u nu een stervende weg hebt, een weg waarmee u met de beloften gedurig de dood in moet gaan, dan is dat de weg van Gods Woord, dan is dat de weg van Gods volk, dan is dat de weg van Gods raad tot vervulling van de woorden die Hij eens gesproken heeft. Dat mag toch nog tot bemoediging zijn. Dat mag toch nog tot vertroosting zijn.

En dan dat laatste. Dan kom ik dicht bij u allemaal. Dat achtste vers. Dat valt bij die broers in het vlees, dat dromen. “Jozef, wat denk jij wel niet? Dacht jij dat wij voor jou gaan buigen? Meen je nu echt dat jij de meeste onder ons zal zijn? Zal jij over ons regeren?” Daar komt al hun bittere haat en vijandschap uit hun hart.

En dan moeten we er op letten, Jozef brengt een vredesboodschap, want God heeft hem uitverkoren. En al kan Jozef ook op dit ogenblik lang niet alles bekijken van wat God bedoeld heeft en hoe God het doen gaat. Maar wel dat God gesproken heeft en dat God het doen gaat.

“Jozef, denk je dat we voor jou gaan buigen?” Die vredesboodschap dat God hem nu juist gaat gebruiken om wie in het leven te houden. Nu zien we weer, dat zie je steeds door de Schriften heen, wat een bevestiging: dat God Zich met vijanden verzoent en niet met mensen die de handen op houden eer dat ze als een vijand voor God ontdekt en geopenbaard zijn. Wat komt hier de vijandschap bij die jongens er uit. “Nooit zullen wij buigen voor Jozef.” Dan kun je een boodschap van genade brengen voor goddelozen. Dan kun je een boodschap van redding en behoud verkondigen aan vijanden. Maar juist dan gaat het Evangelie prikkelen tot opstand. Want het Evangelie is de heerlijkste boodschap die ik u mag verkondigen. Maar als de Heere er mee in uw leven gaat werken, dan wordt het een boodschap die u tot uw felste vijandschap gaat verwekken. Want ik wil wel zalig worden, maar dan wel met mijn hoofd rechtop. En ik wil wel Christus aannemen, maar dan met mijn handen. En ik wil wel in de hemel komen, maar dan op mijn eigen benen. En deze boodschap van het Evangelie zegt: “Die benen zullen gebroken worden; die haat zal u tot smart worden en je zult buigen”. Dat is een heerlijke boodschap.

Er zullen er ook in Doornspijk zijn, en ik wens en bid dat het iedereen zal zijn, die de knieën zullen buigen als een vijand voor Koning Jezus. Er zullen er zijn die Hij gaat trekken, die Hij gaat voort trekken in het leven dat Hij heeft geschonken, maar die Hij ook bij de aanvang zal trekken door die genade. Die genade waar tegen we strijden. Want buigen voor Jezus, als de Meerdere Jozef, Die hier achter Jozef verschijnt en oprijst, nooit. Denk het maar niet hoor. Denk maar niet zo goed van uzelf, dat u wel wilt, dat u wel kunt, dat u bereid bent.

Die jongens wilden niet en zouden nooit. En ze hebben samen gespannen om Jozef weg te werken, er uit te werken. En God heeft hen dat ten zegen doen medewerken. Maar Jozef brengt een vredesboodschap aan vijanden.

Dan wordt hij wel verworpen, want de weg van de Heere Jezus is de weg van Jozef. Misschien beter zo gezegd: Jozef wordt verworpen, Jozef wordt vernederd, omdat Christus is verworpen en Christus is vernederd. Dat is de weg naar de heerlijkheid.

Kom, als we dat nu zo horen, wie van ons verstaat dat vanuit zijn eigen hart? Heere, ik wil wel, maar op mijn manier. Niet buigen. Niet buigen als een vijand. Niet buigen als een tegendraadse zondaar. Niet buigen met verlies van al het mijne: mijn waardigheid, het respect voor mezelf, het overeind houden van mezelf. Want dat zit er zo diep in. Ik wil wel, maar niet zoals U wilt. Heere, laat toch iets van mijn vlees staan; niet zo diep buigen; niet zo helemaal buigen. En dat is nu juist de weg.

Weet u wat het ons ook leert? Vraag er maar om, jonge mensen. Heere, leer mij buigen. Word mij toch te sterkt, opdat ik mij niet te goed voel en te goed weet voor de Heere Jezus. Buig toch mijn ziel in het stof. Dat is bidden dwars tegen je eigen wil in, dwars tegen je eigen bedoelen in. Buig, Heere, mijn ziel.

De tijd is eigenlijk voorbij. Ik zou u er nog op willen wijzen: Christus in Jozef, die teer beminde Zoon Zijns Vaders. Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke, waar Mijn welbehagen is. Christus in Zijn veelervige rok van Goddelijke waardigheid en

Koninklijke verhoging. Christus als Degene Die de gerechtigheid liefheeft, de goddeloosheid haat.

Christus in Jozef. Christus (om nog één ding te noemen), Ik ben Mijn broederen vreemd, van elk onteerd.

Zo ook Jozef.

Jozef, een jongen van zeventien jaar. We hebben er vanmorgen iets van gehoord. Hoe hij een zoon was van zijn vader. Een kind was van zijn God. En hoe hij tenslotte zo smadelijke verworpen is en onbegrepen is geweest door zijn broers en Jakob. Maar Jakob bewaarde deze zaak in zijn hart. Daar ziet u de genade. Jakob bewaarde wat Jozef had gezegd. Al begreep hij het niet, kon hij de toepassing niet maken, maar hij zou letten op de uitkomst van dit woord.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 89 : 9.

Zegenbede.

2. Predicatie II
over Genesis 37 vers 12 t/m 28
Doornspijk – 21 juni 2009

Zingen Psalm 105 : 1 en 3.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 37 : 12 t/m 28

12 En zijn broeders gingen heen, om de kudde van hun vader te weiden bij Sichem.

13 Zo zeide Israël tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem: Zie, *hier* ben ik!

14 En hij zeide tot hem: Ga toch heen, zie naar den welstand van uw broederen, en naar den welstand van de kudde, en breng mij een woord wederom. Zo zond hij hem uit het dal Hebron, en hij kwam te Sichem.

15 En een man vond hem (want ziet, hij was dwalende in het veld); zo vroegde hem deze man, zeggende: Wat zoekt gij?

16 En hij zeide: Ik zoek mijn broederen; geef mij toch te kennen, waar zij weiden.

17 Zo zeide die man: Zij zijn van hier gereisd; want ik hoorde hen zeggen: Laat ons naar Dothan gaan. Jozef dan ging zijn broederen na, en vond hen te Dothan.

18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem een listigen raad, om hem te doden.

19 En zij zeiden de een tot den ander: Ziet, daar komt die meesterdromer aan!

20 Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten; zo zullen wij zien, wat van zijn dromen worden zal.

21 Ruben hoorde dat, en verlostte hem uit hun hand; en hij zeide: Laat ons hem niet aan het leven slaan.

22 Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen bloed; werpt hem in dezen kuil die in de woestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hun hand verlostte, om hem tot zijn vader weder te brengen.

23 En het geschiedde, als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit, den veelervigen rok, dien hij aanhad.

24 En zij namen hem, en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig; er was geen water in.

25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hun ogen op, en zagen, en ziet, een reisgezelschap van Ismaëlieten kwam uit Gilead; en hun kemelen droegen specerijen en balsem, en mirre, reizende, om dat af te brengen naar Egypte.

26 Toen zeide Juda tot zijn broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broeder doodslaan, en zijn bloed verbergen?

27 Komt, en laat ons hem aan deze Ismaëlieten verkopen, en onze hand zij niet aan hem; want hij is onze broeder, ons vlees, en zijn broederen hoorden *hem*.

28 Als nu de Midianietische kooplieden voorbijtogen, zo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil, en verkochten Jozef aan deze Ismaëlieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef naar Egypte.

We schrijven onder dit gedeelte van Gods heilig Woord:

JOZEF NAAR EGYPTE

1^e. Jozef gezonden.

Dat vindt u in vers 12 t/m vers 17, namelijk door zijn vader tot zijn broeders.

2^e. Jozef in de kuil geworpen.

Dat wordt ons beschreven in vers 18 t/m vers 24.

3^e. Jozef verkocht.

Dat zijn de laatste verzen van ons Schriftlezing, vers 25 t/m vers 28.

Gebed.

Zingen Psalm 38 : 12, 20 en 22.

We hebben vorige week gehoord dat het tussen Jozef en zijn broers niet zo goed ligt. En zij konden hem niet vredelijk toespreken. Ze konden hem niet meer op een gewone wijze groeten. Als ze hem aan zagen komen, dan draaiden ze hun gezichten al om. En reken maar dat Jozef dat gemerkt heeft, die onvriendelijke opstelling, dat zijn broers zich niet meer aan hem konden geven en dat er iets tussen Jozef en zijn broers lag dat scheiding maakte tussen Jozef en zijn broers. En dat ging niet van Jozef uit, al was Jozef ook een zondaar. Maar dat lag voornamelijk aan de kant van de broers.

Dan lezen we aan het begin van onze Schriftlezing dat de broers van Jozef naar Sichem waren gegaan om daar de kudde van hun vader te gaan hoeden. En Sichem, het was twee jaar geleden dat in Sichem dat vreselijke had plaats gevonden, die afslachting door Simeon en Levi van alle mannelijke mensen daar. Nog maar twee jaar geleden, en dan durven ze daar al weer te komen en de schapen van vader Jakob hoeden. Je zou zeggen, dat is toch op z'n minst brutaal uitdagend, nadat je zo iets vreselijks hebt gedaan, dat je je niet schaamt om daar zomaar die kudde weer te laten grazen.

Dat had ook nog een andere oorzaak, namelijk dat vader daar een stuk land had gekocht. Daarmee was hij niet op zijn plaats geweest. Immers, de Heere had hem beloofd dat hij heel dat land krijgen zou. En we zien het in het leven van Gods kinderen, dat ze dan toch niet aan de belofte genoeg hebben, maar vooruit gaan grijpen, dat ze toch proberen iets van die belofte alvast door hun eigen werk, door hun eigen bedenken in hun bezit te krijgen. We hoeven maar naar het leven van Abraham te kijken wat daar dan van wordt, als hij zijn eigen weg gaat, door Saraï weliswaar geadviseerd. Maar dat hij het met Hagar gaat houden, en dat vervolgens Ismaël wordt geboren. Of dat hij door de honger gedreven, niet de weg omhoog zoekt, maar de weg naar Egypte gaat.

Zo ook Jakob. In plaats van dat hij het aan de Heere over zou laten hoe het ooit zijn bezit zou worden, heeft hij alvast, om daar op vooruit te lopen, een klein stukje, niet veel, maar toch een klein stukje gekocht. Nou, dat heeft Jakob geweten, wat voor ellende dat stuk land hem heeft gegeven. Als je vooruit grijpt op Gods beloften, dan brengt dat niets anders dan jammer en kommer in je leven, dat brengt moeite en verdriet, dat baart je dikwijls zulke zorgen waar je 's nachts wakker van kunt liggen.

Maar die jongens zijn naar dat stuk land gegaan en hebben zich ontfermd over de kudde van hun vader. En dan lezen wij iets heel opmerkelijks. Ik heb vorige week iets gezegd over de voorliefde voor een kind en het voortrekken van een kind. En we zagen dat Jozef wel door Jakob op een onverstandige wijze op een voetstuk wordt geplaatst, maar dat Jakob Jozef echt niet in alle opzichten heeft gespaard. Want hij moest nota bene onder de verantwoordelijkheid van de zonen van zijn twee slavinnen, zijn bijvrouwen, Bilha en Zilpa, moest hij onder de kudde leren werken. Dus Jozef werd wat dat betreft niet verwend. En dat lezen we in ons hoofdstuk weer.

Want diezelfde Jakob draagt zijn liefste zoon, die hij immers dat erekleed en liefdeskleed had gegeven; hij draagt Jozef op om zijn broers op te gaan zoeken. “Jozef, ik wil dat je bij je broers gaat kijken, om te zien hoe ze het daar maken.” Weet u wat daaruit spreekt? Dat Jakob ook zorg had over zijn andere kinderen. Dat Jakob ook zijn andere kinderen lief had. Jakob zegt niet eerst: “Kijk hoe het met de kudde gaat”. Dat zegt hij ook. Maar het eerste is: “Vraag hoe het met je broers gaat”. Net zoals David eens uit ging naar zijn broers die aan het front met de Filistijnen stonden. Dus daar had Jakob zijn Jozef voor over. Want we moeten vanmorgen maar goed bedenken, dat was geen geringe opdracht, dat was niet gemakkelijk, want hij moest een lange reis maken. Wij denken over afstanden tegenwoordig heel anders omdat we een auto hebben. Maar van Hebron, de vallei waar Hebron in lag, in het gebergte van Judea, naar Sichem toe, dat op het gebergte van Efraïm was, veel noordelijker, dat was een afstand van 80 kilometer, en niet over een gebaande weg. Maar dat ging berg af, berg op. Dat ging over moeilijk begaanbare paden. Dus dat was een hele inspanning, met alle gevaren ook van dien. Want het betekende dat Jozef meer dan één nacht zou moeten overnachten, en dat met allerhande rovers en wilde dieren in zijn omgeving. En dat als een vreemdeling, want het was het land hunner vreemdelingschap.

Wat zegt Jozef dan? Jonge mensen, wat zou je zeggen als je broer je altijd dwars zit, als hij je nog niet een keer je vriendelijk aan wil kijken, als hij er alles aan doet om je duidelijk te maken “ik moet je niet”. En dan vraagt je vader: “Ontferm je over hem”. Nou, ik ken mezelf wel een beetje. Daar zit je niet op te wachten. Het moet, en dan zul je het onder tegenzin misschien nog wel doen, want je vader zegt het of moeder vraagt het. Maar het gaat schoorvoetend, op z'n minst. Dat gaat niet van harte en bereidwillig. En je zal er ook niet erg veel moeite voor doen. Want stel dat je je broer niet zo gauw kunt vinden, want ja, hij was er niet. Dan ga je zo terug naar huis, want je kan er ook niets aan doen, hij was er niet. Je zou het niet graag doen. Laten we maar eerlijk zijn. We willen best aardig zijn voor mensen die aardig voor ons zijn, maar aardig zijn en vriendelijk zijn en bewogen zijn en met medelijden vervuld zijn over mensen die al hebben kenbaar gemaakt “ik hoef je niet”, dat zit niet in onze aard en dat is niemand aangeboren.

En wat doet Jozef? Zegt Jozef: Ja vader, maar u weet toch ook wel dat die broers niets om mij geven, u weet toch ook wel, dat hebt u wel gevoeld. Want we zagen dat in vers 11 de vorige keer: zijn broeders benijdden hem, doch zijn vader bewaarde deze zaak. Maar die had hem toch maar bestraft, al was het maar om de lieve vrede wil. Maar vader Jakob had echt wel geproefd “dat zit daar niet goed in mijn gezin”. En dan gaat ook een vader nog wel eens de weg van de minste weerstand. Dan krijgt die het op zijn hoofd die het misschien wel het allerminst verdiend heeft, omdat het zo moeizaam is om tegen die anderen op te trekken.

“Vader, ik zie dat niet zitten, kunt u niet gewoon een knecht sturen?” Immers, hij had knechten genoeg. “Waarom moet ik dat nu doen? Er is toch wel iemand anders die dat voor u kan doen?” Herkennen we iets van dat tegenstribbelen? We vinden het bij Jozef niet. U moet er maar eens op letten in vers 13: “Zo zeide Israël (weer de naam Israël) tot Jozef: weiden uw broeders niet bij Sichem, kom dat ik u tot hen zende (80 km lopen). En Jozef zeide tot hem: zie, hier ben ik”. Jonge mensen, hoe vaak hebben we dat tegen onze vaders en moeders gezegd? Zie hier ben ik, wat wilt u dat ik doen zal? Wat vraagt u van mij? Dat zegt Jozef: “Zie, hier ben ik”. Onze kanttekenaren wijzen ook op dat “zie, hier ben ik” in het leven van Abraham als God hem roept. Zie, hier ben ik, helemaal tot Uw dienst bereid. Ik zal doen wat U van mij vraagt. En dat zal ik doen met mijn hele hart. Ik zal U toegewijd zijn. Dat zegt Jozef

tegen zijn vader Jakob terwijl hij naar zijn broers gestuurd wordt. Dat is een gehoorzaamheid die hij van God geleerd heeft. Hier wordt iets zichtbaar in het leven van Jozef uit dat gebod, wat ons ook vanmorgen weer is voor gehouden: “Eer uw vader en uw moeder”. En eren betekent dat je je onvoorwaardelijk aan hun gezag onderwerpt, om te doen wat ze van je vragen. Misschien wel eens veel gevraagd. Misschien wel. Ik denk dat het best veel gevraagd is geweest van Jozef. Want hij moest zichzelf daar toch bij overwinnen. Zie, hier ben ik. Weet u wat ik daarin beluister? Jozef wil graag gaan. Ik zie daarin de liefde van Jakob voor zijn zonen, maar ik zie er ook de liefde van Jozef in voor zijn broers.

En dan rijst daar voor ons in de Schriften, achter die zeventienjarige, die zijn vader zoekt te eren, in al zijn lek en gebrek hoor; maar dan zie ik daar die volmaakte Jozef achter die jongen van zeventien jaar verrijzen, Die van eeuwigheid heeft gezegd: “Zie, Ik kom om Uw wil te doen. Zie, hier ben Ik”. Waar de Vader heeft gezegd: “Ik wil dat U die verlorenen gaat zoeken, Uw broeders, uit dat gevallen menselijk geslacht”. Wat voor mensen zijn dat? Vijanden! Dat zijn geen mensen die op Hem zitten te wachten. Want van de Heere Jezus geldt wat Jesaja schrijft: “En Hij is tot hen Zijne gekomen en het Zijne heeft Hem niet aangenomen”. Waar je het het meest zou mogen verwachten, vanwege de bemoeienissen van God, vanwege de openbaringen God, daar vindt de Heere Jezus Christus niets anders dan haat, vijandschap, verwerping. Dat is wel een moeilijke boodschap. Dat heb ik gisteren ook wel gemerkt. Want zodra je gaat zeggen dat God vijanden met Zichzelf verzoent. Dan zeg je: ja maar, dat is de heerlijkste boodschap. Er is een volk op aarde dat gaat zien: dat is een heerlijke boodschap. Dat is zo’n diepe boodschap. Dat is zo’n zielsvernederende, maar ook een God verheerlijkende boodschap, dat God Zich met vijanden verzoent. Maar als we maar eerlijk zijn, dan voelen wij ook, dat als die dingen gezegd worden, dat prikkelt ons tegenspreken. Dat klinkt wel mooi, maar om nu een vijand te worden die met God verzoend wordt, moet je daar eerst een vijand voor zijn? Zulke gedachten hebben we niet van onszelf. Dat hoop ik vanmiddag ook nog wel te zeggen naar aanleiding van de catechismuszondag. Want wij koesteren doorgaans goede gedachten van onszelf. Is het geen wonder dat Jozef zegt; is het geen wonder dat die Meerdere Jozef heeft gezegd: “Zie, Ik kom om Uw wil te doen. Heere, zend Mij maar en Ik zal gaan”. Wat is het groot dat Jozef die weg gaat.

En dan moeten we er maar op letten, als we die verzen vervolgen. En hij zeide tot hem: “Ga toch heen en breng ook weer een woord weder”. Dan zien we Jozef optrekken, bepakt en bezakt, met al datgene wat hij nodig had onderweg, uit het dal van Hebron, en daar kwam hij te Sichem.

Wat gebeurt er dan? Dan gaat hij zoeken. Op de plaats waar hij meent ze te kunnen vinden, daar zijn ze niet. Dan lezen we, het staat zo tussen haakjes, dat een man hem vond, want zie hij was dwalende in het veld. Dus niet bij de eerste de beste tegenslag “ik ga wel weer terug”. Maar hij dwaalt rond. Weet u, dat is de liefde van Jozef voor zijn broers, en dat is de liefde van Jozef voor zijn vader, die gehoorzaam wil zijn aan de opdracht die hij heeft gekregen, en die hij niet op het gemakkelijkst weer terug geeft. Nee, hij blijft dwalende in het veld.

Daar zien we nog iets. Als u ons hoofdstuk nog eens goed naleest vandaag: hoe vaak hebben we vorige week en hoe vaak hebben we vandaag de Naam van God in ons hoofdstuk gelezen? Kijk het maar eens na. Hoe vaak staat nu de Naam van God in ons hoofdstuk? Niet één keer! Het is net als met het Boek Esther. Daar komt de Naam van God niet één keer in voor. Waarom staat het dan in de Bijbel? Wel, de Heere heeft gesproken door dromen in het leven van Jozef, in het leven van de aartsvaders. Maar de Heere laat ons in Zijn Woord ook zien dat Hij spreekt in Zijn

voorzienige regering van het leven. Hij spreekt in het Woord, jazeker. Dat is het eerste. Maar Hij spreekt ook in de gang van ons leven, hoe het leven van ons geleid wordt. En dan is het niet toevallig dat Jozef ze niet kan vinden, maar dat heeft God zo gewild. Hij was dwalende in het veld. En dan ineens is daar iemand, een Sichemiet, die aan hem vraagt in vers 15: "Wat zoekt gij?" Je zou zeggen: dat is ook toevallig, dat een Sichemiet Jozef aan gaat spreken, en dat hij hem gaat vragen: "Wat zoekt u?" En dan zegt hij: "Ik zoek mijn broers". Zoals Christus Zijn broeders zoekt in het Middelaarswerk en in het gewaad van het Woord. Hij is nog altijd dwalende onder ons, om te roepen en om te trekken.

Dan zegt die man: "Ik hoorde..." Dat is nu Goddelijke leiding, dat hij van die broers hoorde dat ze naar Dothan zouden gaan. Zo is deze man (we kennen zijn naam niet)... Was hij bekeerd? Ik denk het niet. Zo is toch die man een klein radertje in de raad van God, om alle dingen zo te leiden naar dat doel, dat dat gebeurt wat God wil. Die ene man, hij ving die woorden op, en dan vindt hij die dwalende Jozef. Wat zien we daar de machtige hand van God, in hoe Hij in het leven van Jozef leidt. En dat wij in dit hoofdstuk ook hier dit moeten leren dat de Heere ons leven leidt. Zelfs dwars door onze zondige, door onze kronkelige, door onze dwaze van God afgekeerde wegen heen. Dat we dus maar moeten letten op al datgene wat er in ons leven geschiedt, dat we Zijn hand op zouden merken in dat kruis, dat we Zijn hand zouden mogen opmerken tot in de kleinste dingen, dat wij zouden zeggen: "Hoe is het mogelijk?"

Ik hoorde dat ze naar Dothan zouden gaan. Dan zouden u en ik nog eens een keer diep zuchten: weer twintig kilometer verder. Nog weer twintig kilometer lang lopen. Maar Jozef gaat. Wat een aangename gehoorzaamheid. Niet slaafs, maar vanuit de liefde. Zoals de Heere Jezus Christus naar deze wereld gekomen is: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, gezonden heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe".

Waarom moest Jozef nu in Dothan komen? Dan ziet u weer Gods voorzienige leiding. Dothan lag aan de bekende karavaanweg die van Syrië naar Egypte ging. Al die karavanen kwamen onder andere langs Dothan. En God moest Jozef in Dothan hebben. Daarom heeft de Heere ook die broers van Jozef met de kudde naar Dothan gestuurd. In hun eigen overleggingen hoor, in hun eigen raadsragen. Maar daar dwars doorheen volvoert God Zijn raad. We zullen nog wel zien dat die raad ook niet te verbreken is, zoals de broers van Jozef hebben geprobeerd. In dat opzicht zijn het dwaze tobbers geweest. Allen die zich tegen God verzetten zijn dwaze tobbers. Want uiteindelijk gaan ze toch de nederlaag lijden. Wat een zegen als wij de nederlaag moeten lijden aan deze kant van het graf; als wij aan deze kant van het graf als een vijand op onze knieën gebracht worden voor die Meerdere Jozef. Die heeft gezocht en geen moeite was Hem te veel. Hoe staat u nu, hoe sta jij nu tegenover dat zoeken van die Meerdere Jozef? Hoe lang is het Woord hier al gepredikt, hoe vele jaren, hoe vele zondagen, hoe vele doordeweekse diensten? Hoe vele catechisaties zijn er ontvangen? Hoe vaak ben je op de zondagschool geweest? Hoe staan wij tegenover dat zoeken van die Meerdere Jozef? Die Zich geen moeite heeft bespaard. Die Zich tot het uiterste heeft gegeven. En Die u en mij nog niet heeft verlaten en begeven, maar ons nog laat onder de roepstem van Zijn Woord en de verkondiging van Zijn zoeken.

Jozef komt uiteindelijk in Dothan aan. Hij zal wel op één van die heuvels hebben getuurd in de omgeving waar ze toch waren in die buurt. Dan ziet hij ze op afstand. Hij herkent de gestalten van zijn broers op afstand. Hij ziet daar die kudde van zijn vader. En reken maar dat er vreugde in zijn hart is geweest, dat hij blij was dat hij ze

gevonden had. En reken maar dat, hoe vermoeid hij ook geweest zou zijn, dat als je uiteindelijk vindt wat je zoekt, dat je dan ineens nieuwe krachten ontvangt. Dus dat laatste stuk is voor hem niet zo moeilijk geweest naar zijn broers toe. Die tocht die hij achter de rug heeft was zwaar en moeilijk, maar nu dat laatste stukje, nu hij ze ziet, dan geeft de liefde hem nieuwe kracht en de blijdschap maakt hem de weg gemakkelijk.

Maar wat gebeurt er nu aan de andere kant? Kijk, nu hoop ik van ganser harte dat wij die nijdige broers in ons eigen hart zullen vinden. En dat wij vanmorgen iets van onszelf in het vreselijke van die broers zullen herkennen.

En zij zagen hem van verre, en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem een listige raad om hem te doden. Dat is nu het antwoord van die broers op de liefde van Jozef, op de trouw van Jozef, op het zoeken van Jozef, op de standvastigheid van Jozef, op de ontferming van Jozef, op de opoffering van Jozef. Doden! Dat is het eerste wat er in hun hart op komt als ze Jozef zien. Daar heb je hem! Hoe? Dat staat in het volgende vers: "Zie, daar komt deze meesterdromer". En de hoogmoed vloeit er vanaf, en de afkeer spreekt er geheel en al uit. Die meesterdromer.

Vorige week, wat zei ik ook alweer, wat hebben ze ten diepste gehaat in Jozef? Wat heeft hen tot het uiterste gedreven? Want ze hadden hem gedood hoor, als God het niet had verhoed. Ze hadden er hun hand niet voor omgedraaid. Ze hadden hem zondermeer in hun driftige opwellingen het leven benomen. Het is dat God het in Rubens hart gaf. Het is dat God het in Juda's hart gaf. Maar anders...! Laat ons hem doden. Want ze haten zijn Godsvreze. Ze haten hem vanwege de dromen die hij had. Ze haten hem vanwege het feit dat hij hen durfde te zeggen dat hij straks hun meerdere zou zijn, en dat zij zouden moeten buigen. Buigen? We zullen weleens zien wat er van komt. Laat ons hem doden.

En dan in het volgende vers: "Komt, laat ons hem doodslaan en hem in een dezer kuilen werpen, en we zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten. Zo zullen wij eens zien wat er van zijn dromen terecht zal komen".

Gewetensloos. Weet u wat de geest van deze broers is? Dat is de geest van Kaïn. Kaïn die zijn broer dood sloeg, omdat God zijn offer wel wilde aannemen, maar het offer van Kaïn niet. En Kaïn kon maar niet in de schuld voor God komen. Kaïn kon maar niet op zijn knieën terecht komen. Hij kon maar niet op die plaats komen waar hij verkeerd was, waar hij zelf de oorzaak was van zijn stinkend offer. Kaïn heeft met Abel afgerekend. En zo wilden nu deze broers in diezelfde Kaïnsgeest, die ook in ons hart leeft, met hun broer Jozef af gaan rekenen. En dan menen ze, want zo dwaas zijn wij mensen. Dan menen we dat we Gods raad kunnen verijdelen. Dan menen we dat we Gods werk in de war kunnen brengen. Dan menen we dat we God voor kunnen zijn. Zo dwaas zijn wij nu. Laat ons hem dood slaan. Doodslag leeft in hun hart. Er is zelfs geen natuurlijke liefde meer. Niets wat hen remt. Laten we hem in een kuil werpen als een dode, en dan gaan we tegen onze vader..... Want ze denken er niet eens over na wat ze hun vader aan zullen doen. Dan zeggen we tegen vader wel dat een boos dier hem heeft verscheurd. Wel, dat is waar hoor, een boos dier zou hem verscheuren. Want in het hart zitten de boze dieren. In het hart zitten roofdieren. In het hart zit de natuur van één die zijn handen rustig aan de Zoon van God slaat. In het hart zit er één die rustig roddelt over een ander en daarmee een ander onderuit haalt. Doodslag is dat. Doodslag! Roddelen is doodslag. Dat we er ons niet voor waken, dat we onze hand er niet voor om draaien om een ander in een kwaad daglicht te stellen. Doodslag! Dat soort dieren zitten in ons hart. En wie maakt er zich niet schuldig aan?! Dan zeggen we wel tegen vader: "Een boos dier

heeft hem verscheurd, en dan zien we wel weer hoe het met vader gaat, als we eerst maar van die Jozef af zijn”.

Dan staat Ruben op. Dan zouden we kunnen zeggen: dan kun je toch enige sympathie voor Ruben op brengen, enige sympathie. Want Ruben had zijn broertje daar toch ook weer niet voor over. Ruben durfde toch ook weer niet..... Zou het zo zijn? Of zou het misschien toch wat anders liggen in Rubens hart? Laten we maar een beetje oppassen met ‘enige sympathie’ voor Ruben te hebben, want Ruben is ook alleen maar met zichzelf bezig. Ruben is helemaal niet met Jozef bezig. Hij is vooral met zichzelf bezig. Dat zal straks wel blijken. “Waar moet ik mij nu verbergen voor Jakob? Ik ben de oudste van het gezin, alles zal op mijn hoofd terecht komen nu Jozef weg is. Wat moet ik dan?” Jozef? Daar maakt hij niet druk om. Hij maakt zich druk om zichzelf. En toch gebruikt de Heere dat nog zodanig dat Ruben een plan gaat bedenken om zijn broers er van af te houden dat ze Jozef zullen doden en in een kuil werpen. “Zeg, laten we hem levend in een kuil werpen.” Zou dat barmhartiger geweest zijn? Ik denk dat je beter tien keer met een zwaard doorstoken kunt worden, dan dat je in een kuil wordt geworpen, waar je niet uit kunt komen en waar geen mens je hoort, en waar je van de honger en de dorst moet sterven. Want dat is wat Ruben voorstelt. Daar waren uitgehouwen putten die de vorm hadden van een fles, dus bovenin smal en onderin breed. In zo’n put hebben ze hem geworpen. Die putten waren bedoeld om daar water in op te vangen voor de kudden, voor de vele kudden die daar weidden. En wat lezen we? Ze werpen Jozef in een kuil die zonder water is. Dat betekent, ten eerste voor hemzelf: geen druppel water. Maar dat betekende ook dat er voorlopig geen herders zouden komen. Want het was een lege kuil. Dus ze zullen hem werpen in een kuil zonder water, zonder enige ontferming. Geen mens die hem zal horen. Geen mens die hem zal vinden, zegt Ruben. En dan weten wij wel, dat hij diep in zichzelf het plan had opgevat dat in een onbewaakt ogenblik hij zijn broertje eruit zou halen en weer terug naar zijn vader zou brengen. Maar het plan dat hij voorstelt is vreselijk.

Dan komt Jozef daar aan in de blijdschap van zijn hart dat hij ze gevonden heeft. En dan is hij vlakbij. Nou, als iemand kwade gedachten over je heeft en kwade plannen heeft, om ze op dat moment uit te voeren, dan kun je het van het gezicht aflezen. Jozef, toen hij dichterbij kwam en het gezicht van zijn broers kon zien, toen is hij geschrokken. Want hij zag moord en doodslag op hun gezicht staan. Hij zag dat zij daar in een houding stonden, met ogen naar hem keken waar de haat uitspuwde. Maar voordat hij kon vluchten hebben ze hem gegrepen. Wat is het eerste wat ze doen? Jonge mensen, kinderen, wat is het eerste wat ze doen als ze Jozef in handen hebben? Dat is ook wat hoor. Heeft iemand het wel eens mee gemaakt? Tien grote jongens tegen één veel kleinere jongen. Hoe bang je dan kunt zijn! Dat je niet weet wat ze je aan zullen doen, omdat je in de greep al hun haat voelt. En dat de woorden die ze spreken je ijzen in het hart. Wat voor een angst zal Jozef gekend hebben! Wat voor een bangheid! Verschrikkelijk! Daarom is het zo erg om te pesten. Daarom is het zo erg om altijd iemand bang proberen te maken, door jezelf te laten gelden. Dat is uiterst gemeen. En God zal het bezoeken, ook in het leven van de broers.

Het eerste wat ze hem uit doen, wat ze hem van het lijf rukken en scheuren, want daar richt ook hun haat zich op, is die veelkleurige, veelervige rok. Dat hebben ze wild en ruw, niets ontziend gedaan, zoals ze wild en ruw de Heere Jezus Christus gevangen genomen hebben, afgeranseld hebben, zoals ze zonder enig mededogen de Heere Jezus Christus hebben geslagen en bespuwd.

En hoe hij ook heeft geroepen, hoe hij ook heeft gesmeekt, niets baatte Jozef. Ze waren als doof voor zijn smeekbeden. Ze waren als blind voor zijn angst. En zijn

liefde sprak in zijn opzoeken. Ze hebben het onbarmhartig verworpen en ze werpen hem in de dichtstbijzijnde put. Daar blijft Jozef geschokt en verbijsterd achter.

Weet u wat nu zo erg is? Ja, zegt een meisje vanmorgen in de kerk, wat erg dat ze Jozef in de put hebben gegooid. Ja, zegt misschien iemand anders, wat erg dat ze hem dat ere en liefdeskleed zomaar van het lichaam hebben gescheurd en kapot hebben gescheurd. Weet u, dat is allemaal erg. Maar het ergste is dat wij lezen in vers 24: “En zij namen hem en wierpen hem in de kuil, doch de kuil was ledig, er was geen water in. Daarna zaten zij neder om brood te eten”. Dat is toch een verbijsterend teken van hun koelbloedigheid. Ze hebben Jozef net iets vreselijks aangedaan, en ze horen hem daar nog roepen: “Laat mij er toch uit, ik heb toch niets gedaan!” Misschien hebben ze hem wel horen bidden: “Heere, help mij toch!” Want ze zijn er vlakbij gaan zitten. Ze hebben hem kunnen horen kermen uit die put. En ze zijn koelbloedig brood gaan eten, alsof er niets was gebeurd, alsof ze niets hadden gedaan, alsof er niet een in doodsnood en angst in de kuil lag. Of vinden wij dat vanmorgen niet het ergste? Ik heb weleens gehoord uit de tweede wereldoorlog, er waren vaders die als SSer op gruwelijke wijze Joodse kinderen onbarmhartig gedood hebben. Dat je zou zeggen: mens, daar kan je toch niet mee leven! Dat is toch onbegrijpelijk! Ja, er leeft wat in ons hart hoor. Laten we er maar niet boven gaan staan, want wie er boven staat kent zichzelf niet. Zeg maar nooit: daar ben ik niet toe in staat. Zeg het maar niet, want je wilt er niet achter komen waar wij toe in staat zijn. Maar die mannen overdag de gruwelijkste dingen in de nazikampen uithaalden, die kwamen 's avonds thuis bij hun kinderen, en dan zou je niet denken en niet vermoeden dat ze bloed aan hun handen hadden, hoe ze in liefde met hun eigen kinderen om gingen. Het is wat!

Nu zouden wij kunnen zeggen: wat ontzaglijk van die broers. Maar dan wil ik het toch wat dichterbij brengen, bij u en bij mij. Die broers letten niet op een kermende Jozef. Maar dan bid ik u, hebt u weleens gehoord naar een kermende Jezus? Hoe vaak is het in de lijdenstijd van dit afgelopen kerkelijk jaar geweest dat u thuis kwam en dat u uw knieën hebt gebogen, dat u onder tranen met afschuw over je zonden, de Heere hebt gezocht. “Heere, wat heb ik Uw Zoon aan gedaan!” Wees nu eens eerlijk. Want het gaat mij er om (en de Heere moet het zegenen hoor), dat wij vanmorgen in die broers onszelf eens gaan herkennen. Hoe vaak heeft de verkondiging van die Zaligmaker, Die het in Zijn doodsangst en doodsnood heeft uitgeroepen, van God verlaten: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Hoe vaak heeft het ons nu verslagen in ons hart gemaakt, dat Hij gekropen heeft als een worm en geen man, in het stof van Gethsémané, waar Zijn zweet als bloeddruppels werd. Hoe vaak? Wij zijn net zo hard als die broers, u en ik, wij zijn net zo hard. We kunnen rustig, nadat ons is uitgetekend in de preek het zielelijden van de Zaligmaker, naar huis gaan en onze koffie gaan opdrinken en zeggen: “Het was koud in de kerk. Heb je die en die ook gezien?” Of niet? Verbaas u maar niet over de broers van Jozef, maar vraag toch: “Heere, ontdek toch de broers van Jozef bij mij”. Onbewogen kunnen we het aan horen, zo hard als een steen. Als daar die Zaligmaker onschuldig, als de Rechtvaardige, met de spijkers van onze haat en schuld aan het kruis van Gods toorn wordt genageld. Het is toch ontzaglijk dat we dezelfde kunnen blijven daarna! Het is toch om je over te verbazen, dat we het allemaal kunnen aanhoren, dat we het allemaal kunnen lezen, jaar in en jaar uit, en we blijven maar dezelfde. We horen Hem roepen, we horen Hem wenen, we horen Hem kermen. Maar we horen het niet. Dat is niet anders hoor. Dat moet u vanmorgen niet denken. U moet proberen vanmorgen niet te zeggen: “Ja, maar, dat ligt anders”. Het ligt echt niet anders. Het ligt precies zo. Of hebben we weleens mogen wenen over het kwaad dat wij hebben

bedreven aan de Zoon van de levende God? Misschien niet in de kerk. Het gaat niet om de tranen in de kerk. Ik heb gisteren ook tranen in de kerk gezien, maar het waren tranen van vijandschap. Het gaat niet om de tranen in de kerk, het gaat om de tranen in de binnenkamer. Het gaat om de verslagenheid en verbrokenheid van hart en geest in die binnenkamer. Dat we geen woorden er voor hebben van wat wij hebben aan gedurfd; van wat ik heb durven doen. En dat ik nog elke dag kan zondigen zonder dat ik er verdriet van heb, zonder dat ik er onder lijdt, zonder dat het mij verootmoedigt voor God, zonder dat het mij in waarheid doet buigen voor en de toevlucht nemen tot die Zaligmaker.

Jozef heeft niet kunnen vermoeden waar zijn broers toe in staat waren. Maar weet u wat nu het grote is? Die Meerdere Jozef weet precies hoe het in uw en mijn hart ligt. Die wist precies wat de weg was. Jozef niet. Jozef wist zijn weg niet. Maar de Heere Jezus wist precies de weg die Hij moest gaan. Hij wist van de vijandschap. Hij wist van het onbegrip. Hij wist van het ongeloof. Hij wist van al die dingen. Als er ooit Eén op aarde eenzaam Zijn weg is gegaan, dan is het de Heere Jezus Christus wel. Als er Eén over deze heeft gewandeld Die niet werd begrepen, Die eenzaam was, zelfs onder degenen die Hij beminde en die Hem beminden. Dan is Hij het wel geweest. Daarom weet Hij wat eenzaamheid is als geen ander. Daarom weet Hij wat het is om niet begrepen te worden als geen ander. Daarom kan Hij ook als die grote Hogepriester medelijden hebben met al onze zwakheden, met al onze wegen.

Dan heffen ze hun ogen op en zien ze daar..... Dat is weer Gods voorzienige leiding, weer die hand van God. Ze moesten in Dothan zijn. Op een bepaald moment zien ze op en zien ze daar die karavaan. Dan komt er een plan in het hart van Juda. Dan zegt Juda: "Wat gewin hebben wij bij de dood van Jozef?" Dat is ook niet zo aardig hoor. Ook Juda is niet met Jozef bezig. Ook Juda bedenkt niet wat goed is voor Jozef. Hij bedenkt alleen maar wat goed is voor hen zelf. Het brengt niets op. Het levert geen geld op. We kunnen hem doden, maar wat heb je dan? Dan hebben we niets. Als we hem nu eens zouden verkopen aan die karavaan van Ismaëlieten en Midianieten daar. Als we hem nu zouden kunnen kwijt raken aan hen, dan houden we er nog wat aan over. Niet veel, want hij wordt verkocht voor twintig zilverlingen, en de gewone prijs voor een slaaf was dertig zilverlingen. Maar ja, er moet nog aan Jozef verdiend worden, ook door die Ismaëlieten op de markt van Caïro. Maar voor twintig zilverlingen, geef hem maar mee. Dat is meer dan niets. En Jozef wordt verkocht aan die Midianieten en Ismaëlieten.

Wat waren dat ook alweer voor volkeren? Kinderen, van wie was Ismaël ook alweer een zoon? Wie was de vader van Ismaël? Abraham. En zijn moeder? Hagar. En Midian, van wie was hij een zoon? Dat is ook een zoon van Abraham en Keturah. Dus er komen zonen van Abraham aan. Zo diep is dat geslacht al weg gezakt, dat ze niet meer leven onder het verbondsvolk, maar zich een eigen volk en een eigen land hebben opgericht, buiten God en zonder God.

Ismaëlieten en Midianieten. Zo zeggen onze kanttekenaren: waarschijnlijk is het een groep geweest van verschillende nationaliteiten. En dan moeten we er eens op letten. Dat laatste vers: "Als nu de midianitsche kooplieden voorbij togen, zo trokken en hieven zij Jozef op uit de kuil en verkochten Jozef aan deze Ismaëlieten voor twintig zilverlingen, en die brachten Jozef naar Egypte". In één tekst drie keer uitdrukkelijk de naam van Jozef. Niet bij geval. Wat gaat de Heere nu aanwijzen in dit vers? Jozef moet naar Egypte. Hoe? Dat had Jozef niet kunnen bedenken. En laten we maar eerlijk zijn, u en ik, wij zouden niet graag die weg van Jozef willen gaan. Het is wat! Als de belofte die God je gegeven hebt, je niet dichterbij de hemel brengen, maar je tot aan de rand van de hel brengen. Ziet u dat nu in deze geschiedenis

gebeuren? Jozef had beloften van God gekregen, in de dromen hem toegezegd. En die beloften brengen hem niet dichterbij de hemel. Dat denken velen in onze dagen: dat is de gang, je krijgt de belofte, en je gaat van licht tot licht, van kracht tot kracht, en je komt steeds dichterbij de hemel. Let eens op Jozef. Let eens op Abraham. Let eens op al de Bijbelheiligen. Met die beloften van God komen ze niet dichterbij, maar het hier wel verder weg dan ooit. Hoe zal hij daar op de bodem van die kuil, in die flesvormige kuil op zijn knieën hebben gelegen! Heere, hoe moet het nu met Uw woord? U hebt het mij toch Zelf gezegd. Dit gaat toch helemaal verkeerd.

En dan wordt hij niet uitgeholpen. Het lijkt wel alsof God zwijgt. Nee, het is zo, God zwijgt. Al spreekt Hij in de daden van Zijn hand, maar Hij zwijgt met de lippen van Zijn mond. Jozef krijgt geen woord uit de hemel. Maar weet u wat hij wel krijgt? Hij wordt uit die kuil gehaald. Hij wordt aan die Ismaëlieten mee gegeven en vervolgens in Egypte verkocht. Dat krijgt hij wel. Heere, dat kan toch niet zo? Dat klopt toch helemaal niet? Dat gaat dwars mijn verwachting in. Dat gaat dwars tegen Uw woord in. Wie had kunnen bedenken: dit is de weg.

En dan lezen we in Genesis 42 vers 9, als daar die broers voor zijn aangezicht liggen, als hij daar gekleed staat met koninklijk gewaad en de kroon van de onderkoning dragend. Dan lees ik in vers 42: "Toen gedacht Jozef aan zijn dromen". In die tussentijd, wat is hij er van kwijt geraakt. Wat is het ver bij hem vandaan komen te staan. Al blijft het waar dat de rede des Heeren hem heeft doorlouterd, totdat de tijd kwam dat God Zijn woord ging vervullen. Maar in wat voor een weg!

Kinderen des Heeren, dat is de weg. God vervult Zijn beloften door de onmogelijkheden heen, wanneer het niet meer kan, wanneer je het niet meer snapt, wanneer je er geen zicht meer op hebt, wanneer het allemaal wel uit de hand lijkt te lopen. Dat is Zijn weg. Want zo vervult Hij altijd Zijn woord. En dan weet God Zijn weg wel door de afgronden heen te vinden, zegt Calvijn, want al is Zijn pad op de bodem van de zee, God kan in Zijn raad nooit verijdeld worden. Want Jozef zal naar Egypte, Jozef komt in Egypte, en dat onder de hand des Heeren. En al snapt Jozef niet hoe of wat. Wat een zegen als je het eens uit je eigen hand mag loslaten en het eens in Gods hand mag geven. Jozef heeft gekermd. Daar gaat hij achter die kamelen aan, kinderen, wordt zo vastgebonden mee genomen, lopend. Ze hebben hem echt niet op een kameel gezet hoor. Hij loopt achter die kameel aan. Weet u waar hij langs komt. Vlak langs Hebron. Misschien heeft hij nog wel gekeken in dat dal. Misschien heeft hij nog wel geroepen: "Vader!". Maar hij werd onvermijdelijk en onverbiddeijk mee genomen. Is dit nu Gods weg? Dat is nu Gods weg. Weet de Heere daar wel van? Daar weet de Heere wel van. Kan Jozef het bekijken? Nee. Maar God volbrengt altoos trouw Zijn woord. Dan is die kruisweg een onbegrepen en onverklaarbare weg voor Jozef en al Zijn volk. Maar het is een weg, zo las ik ergens, vol aanbiddelijke wijsheid, waarin God verheerlijkt wordt en dat volk de zaligheid uit vrije genade ontvangt.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 42 : 4 en 5.

Zegenbede.

3. Predicatie III
over Genesis 37 vers 29 t/m 36
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 28 juni 2009

Zingen Psalm 48 : 1.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 37 : 29 t/m 36

29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, ziet, zo was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijn klederen.

30 En hij keerde weder tot zijn broederen, en zeide: De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik heengaan?

31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slachtten een geitenbok, en zij doopten den rok in het bloed.

32 En zij zonden den veelervigen rok, en deden hem tot hun vader brengen, en zeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok zij, of niet.

33 En hij bekende hem, en zeide: Het is mijns zoons rok! een boos dier heeft hem opgegeten! voorzeker is Jozef verscheurd!

34 Toen scheurde Jakob zijn klederen, en legde een zak om zijn lenden; en hij bedreef rouw over zijn zoon vele dagen.

35 En al zijn zonen, en al zijn dochteren maakten zich op, om hem te troosten; maar hij weigerde zich te laten troosten, en zeide: Want ik zal, rouw bedrijvende, tot mijn zoon in het graf nederdalen. Alzo beweende hem zijn vader.

36 En de Midianieten verkochten hem in Egypte, aan Potifar, een hoveling van Faraö, overste der trawanten.

Gemeente, wij worden deze morgen geroepen om het sacrament van de heilige Doop te bedienen aan twee kinderen van de gemeente. Daartoe wordt met elkaar gelezen het formulier om de heilige Doop aan de kinderen te bedienen.

Zingen Psalm 105 : 5.

Na de bediening van de Doop zingen Psalm 134 : 3.

Dooptoespraak:

Wat een voorrecht als wij daartoe geroepen worden, als het allemaal zo plaats mag vinden. Misschien hebt u het al in de opvoeding gemerkt, hoe allernoodzakelijk het gebed is. U hebt een belofte afgelegd van groot gewicht. U zult er zo gaandeweg wel achter gekomen zijn: wat komt er nu van al onze beloftes terecht? Heeft ons dat nu in de binnenkamer gebracht? Die binnenkamer kan overal zijn. Dat het zomaar ineens je bespringt en dat het hart uitgaat naar God om de zorgen en de moeiten, de vragen, alle dingen die ons in de opvoeding bezig kunnen houden, bij de Heere neer te leggen. Ook onze schuld dat wij zo tekort schieten. Dat we ook als vader en moeder lang niet altijd op onze plaats zijn. Maar dat de Heere daar nu van af weet.

Hoe zullen we onze kinderen opvoeden zonder het gebed? Dan hoop ik maar dat de Heere u, maar ook allen die hier voor in de kerk hebben gestaan of elders, en hun beloftewoord hebben afgelegd, dat wij het gewicht daar van hebben gevoeld, en dat dat gewicht ons aan de grond voor God heeft gebracht, om in de opvoeding van onze kinderen en het naleven van ons jawoord, met al ons tekort, met al onze

schuld, het toch van de Heere te mogen verwachten. Dat is het allervoornaamste. Dan geve de Heere u de kracht. Ik ben er ook van overtuigd: op het gebed van de gans ontblootte, van degenen die het nu echt om God te doen is, die iets beseft van het zieleheil van onze kinderen. Daar voor moeten we ook beseft hebben dat wijzelf een onsterfelijke ziel hebben. Dat we ze toch in alle eenvoud voor Zijn aangezicht mogen brengen en vragen: "Heere, werk nu door Uw Geest, om Christus' wil, in het hart van mij en mijn kinderen, wat wij nodig hebben voor de zaligheid, waarvan we gehoord hebben uit het doopformulier, die grote dingen die de Vader, de Zoon en de Heilige Geest doen. Heere, maak ze toch levend, doe ze wandelen in Uw wegen, opdat zij alles kunnen missen, maar U niet meer. Maak ze dan maar los van ons, maar bind ze aan U. Ik hoop er straks in de preek nog wel wat van te zeggen. Voed ze ook maar op met beide benen op de grond. Want ze leven in een wereld die niet eenvoudig en gemakkelijk is. Dat geldt voor heel de jeugd van de kerk. We staan in een wereld die aan hen allen zuigt. Voed ze toch op, liefdevol, begripvol, maar boven alles Godvrezend. En verwacht het van Hem alleen. Want als wij het moeten maken, als onze kinderen goed terecht moeten komen omdat wij het goed doen, dan vrees ik dat ze niet zo best terecht komen. Of wel? Misschien voor de tijd. Maar voor de eeuwigheid dan?

De Heere geve u alles wat u nodig hebt in de opvoeding van uw kinderen. Niet voor u, noch voor de wereld, maar voor God.

Gebed.

Zingen Psalm 77 : 2 en 4.

Kinderen, toen Ruben (weet je nog?) bij die flesvormige kuil kwam, waar zijn broers Jozef in geworpen hadden; toen hij, zonder dat zijn andere broers dat zagen; hij heeft zich waarschijnlijk voor een tijdje schuil gehouden, en toen hij dacht "nu is het een geschikt om ongezien bij die kuil te komen", toen is hij gegaan, toen heeft hij in die kuil gekeken en gezegd: "Jozef, Jozef!" En jullie weten allemaal wel, die kuil was leeg. Ruben zal nog wel een keer gevraagd hebben, nog wel een keer zachtjes gefluisterd hebben, en misschien gaandeweg wel bijna geroepen hebben: "Jozef!" En toen drong het tot hem door: hij is niet meer in de kuil. Toen sloeg de schrik hem om het hart. Toen gingen de haren hem ten berge rijzen. Toen werd hij zo radeloos, toen werd hij zo wanhopig, dat hij, ik stel me zo voor, met zijn handen aan zijn hoofd naar zijn broers is gegaan en heeft gezegd: "Jozef is er niet meer, waar is de jongeling gebleven?" Luther zegt: die broers van Ruben zullen hem wel op de mond hebben geslagen. "Stil, en als je overweegt te spreken met onze vader, dan ga je je eigen ongeluk tegemoet. Je hebt zelf voorgesteld om hem in de kuil te werpen en hem daar de hongerdood te laten sterven. We hebben hem maar verkocht, dan houd je er nog wat aan over, voor ons allemaal twee zilverlingen. Ook voor jou, Ruben. Houd je mond er maar over". En hij was ook nog wel de oudste. Je zou zeggen: daar zullen zeker de jongere broers toch wel enig respect voor hebben gehad. Ze zullen toch wel enigszins hebben gevoeld: Ruben is straks degene die het over moet brengen naar vader; Ruben is straks degene die er voor opdraait om die vreselijke boodschap zijn vader bekend te maken. Maar Ruben maakte geen enkele indruk bij de andere jongens. Weet u hoe dat komt? Dan achtervolgt een mens altijd zijn eigen zonde. Als je je respect verliest, als je je ontzag, als je je gezag verliest, dan is dat doorgaans vanwege de zonden die ze wel van je weten. Ruben had al zijn gezag verspeeld. Ze wisten wel dat hij met de bijvrouw/slavin van zijn vader overspel heeft bedreven. Daarom heeft Ruben geen enkel gezag meer. Dat moeten we maar goed onthouden.

Wat is een voorzichtige wandel in het gezin, in de ambten, wat is een voorzichtige levenswandel belangrijk. "Heere, bewaar mij voor zonden, voor uitbrekende zonden". Want het zijn struikelblokken voor je kinderen hoor. Al mag de jeugd nooit de zonde van vader en moeder, die hen ter ore zijn gekomen, dat ze misschien ook weleens in het café zijn geweest, dat ze misschien ook weleens dronken zijn geweest, dat ze zich hierin of daarin te buiten zijn gegaan. Gebruik nooit die zonde tegen je vader en moeder. Probeer nooit daar je eigen schuld en de neiging om toe te geven aan de zonde mee goed te praten, want dat komt je tegen in het oordeel van God. Dat verzwaart je oordeel. Vooral als je gezien hebt dat vader of moeder daar zelf aan is gaan lijden, welke zonde dan ook maar. Tegelijk blijft het wel waar: Heere, bewaar mij, opdat ik mijn kinderen niet tot een aanstoot en ergernis zou zijn, of voor mijn broers en zussen.

Nu zouden we kunnen denken: die droefheid van Ruben, daar zit toch wel iets goeds in. Ruben had er toch maar last van. Immers, hij heeft het over de jongeling, over Jozef. Ze zien aan zijn gezicht wel dat hij helemaal overstuur is. Maar dan moeten we vanmorgen maar goed onthouden: de droefheid van Ruben was een droefheid naar de wereld en die eindigt altijd in de dood. Welke dood? De dood van het doorgaan in de zonde. De dood van het niet tot bekering komen. Ruben zegt niet: "Het maakt me niet uit wat jullie zeggen, maar ik ga hem achterna en ik ga hem terug halen, al kost het mijn leven, al weet ik niet wat ik er voor moet geven, hoe lang het duurt, maar ik haal Jozef terug, want dit kan ik mijn vader niet aan doen, het is een grote misdaad die wij doen". Onze kanttekeningen wijzen daar ook op, dat dit een schandelijke streek in Israël was.

Maar dat doet Ruben niet. Er komt geen bekering. Er komt geen afkering van zijn zondige weg, maar hij neemt zometeen die twee zilverlingen aan. Hij gaat zometeen met zijn broers mee om de gemaakte schuld, het bedreven kwaad te bedekken. Want dat wilde ik maar onder het Schriftgedeelte schrijven.

JAKOB BEDROGEN

1^e. Bedreven kwaad bedekt.

Want daar deed Ruben aan mee. Dat hebben we geleerd van onze vader Adam. De duivel port ons aan om eerst de zonde te bedrijven, er aan toe te geven. Dan beginnen we nooit in het grote doorgaans, maar het is stapje voor stapje. Maar we gaan in de zonde wel telkens een stapje vooruit, maar we gaan nooit een stapje achteruit. Het gaat niet met grote sprongen doorgaans, maar de duivel weet ons langzamerhand meer en meer mee te tronen vanwege de boosheid van ons eigen hart. Iemand schreef in een preek: "De zonde is net als een inktvis". Eerst gebruikt de zonde één tentakel om je te grijpen. Dan denk je: "Ach, het valt nog wel mee, zo vast zit ik nog niet". Maar van een zonde komt een zonde. Dan komt daar een tweede tentakel bij. Kijk maar in ons Schriftgedeelte. Eerst hebben ze Jozef in de kuil geworpen om daar te sterven. Vervolgens gaan ze hem verkopen. En om dan hun wandaad, hun misdaad te bedekken, moeten ze gaan liegen tegen vader en iedereen. Ik vraag me af of één van hen tegen hun vrouw hebben gezegd wat ze hebben gedaan. Ik vrees dat die tien broers dit geheim tweeëntwintig jaar lang samen hebben bewaard. Dat is verrotting van hun beenderen geweest. Want wie de zonde bedekt, zal niet voorspoedig zijn. Dat breekt je op. Want ze vallen van de ene zonde in de andere zonde. Ze gaan liegen over wat er is gebeurd, en vervolgens, aan het eind van ons hoofdstuk, gaan ze op een huichelachtige wijze..... Maar laten we maar niet hard oordelen. Gaan ze op een huichelachtige wijze vader Jakob

troosten. Hoe durven ze! Een mens durft wat! Een mens durft wat aan! Leugen en bedrog. Wij liegen omdat wij leugenachtig zijn. En die zonde, als een inktvis, heeft die broers meer en meer ingekapseld, meer en meer omlaag getrokken. Dat doet ze bij u en bij mij en bij jou ook. Ik wil iets noemen van de afgelopen week, als het over popmuziek gaat. Dat veel, door 90%, dus dat betekent toch ook door 90% van onze gemeente. Ik hoop dat het anders mag zijn, dat jullie allemaal bij die 10% horen. Dat kan. Maar dat 90% luistert naar popmuziek. De één vindt dat wel meevallen. De ander vindt het misschien wel niet helemaal kunnen, maar toch doen. Maar het beïnvloedt je in al je denken. Het beïnvloedt je hoe je in het leven staat. Het beïnvloedt je hoe je over het leven en alles wat er in het leven gebeurt denkt. En het bederft je meer en meer voor de waarheid van Gods Woord. Want dat las ik ergens, dat er een zei: "Een popliedje ontroert mij meer dan de preek van de dominee op zondag". Maar dat is niet zo raar. Want Gods Woord zegt ons dingen waar wij niet voor wensen te buigen, waar we dus ook nooit ontroerd van zullen raken. En de liedjes van de straat zeggen wat we willen horen. Daarom kunnen ze ons raken, want ze passen beter bij ons hart. Daarom ontroert de preek niet zo gauw. Dat doet ze alleen onder het werk van de Heilige Geest. Dan ontroert de preek niet, maar wel de waarheid van Gods Woord, daarin vertaald en vertoond. Bekeer je toch van het luisteren naar de popmuziek. Dat zeg ik met liefde uit mijn hart. Bekeer je van, onder andere, het luisteren naar popmuziek. Want de zonde is een inktvis.

Maar dat Rubens verdriet een verdriet dat naar de wereld was, blijkt ook uit deze woorden dat hij zegt: "En ik, waar zal ik heen gaan?" Om wie ging het Ruben dus? Kinderen, jullie kunnen het vanmorgen zeggen. Om wie ging het Ruben in zijn verdriet, in zijn wanhoop, in zijn zich schuldig weten? Het ging hem alleen maar om "ik". Waar moet "ik" heen gaan? Hij zegt niet: "Wat erg voor Jozef dat hij nu straks een slaaf wordt en dat hij slavenwerk moet doen". Hij zegt niet: "Wat vreselijk wat wij onze vader aan doen". En hij zegt ook niet: "Maar God dan?" Die in het gericht zeker wraak zal nemen. Dat wil zeggen, als het in de Bijbel over de wraak van God gaat: rechtvaardig gaat vergelden wat ik heb overtreden tegen Hem; dat ik de straf krijg die ik mijzelf waardig heb gemaakt. Dat de Heere er zeker op terug zal komen.

Wat een hardheid werkt de zonde ook, zien we vanmorgen. Weet u wat voor hardheid de zonde werkt? We geloven niet meer dat God alwetend is. Daarom kunnen we zo makkelijk zondigen. We geloven helemaal niet dat God alwetend is. Want als we dat echt geloofden, dan zouden we het benauwd krijgen onder onze zonden. Dus vraagt u, vraag jij je vanmorgen eens af (we moeten het ons allemaal maar afvragen): geloof ik wel dat God alwetend is? Waar blijkt dat nu uit in mijn leven? Dat ik mij wacht voor de zonde, waar de Heere zeker op terug zal komen, die Hij niet door de vingers ziet, die Hij niet vergeet maar allemaal vergeldt? Maak er toch ernst mee. Maak er toch ernst mee. Want het komt terug hoor! En de zonde verhardt meer en meer. Hoe langer je er aan vast houdt, hoe meer je er in mee laat zuigen. Dan spreek ik naar de mens, want voor God is niets onmogelijk. Maar neem daar niet al te gemakkelijk je toevlucht toe, om dan toch maar vast te houden aan de zonde. "Ja maar, de Heere kan alles". Ja! Maar vergeet één ding niet: als jij en u voor de zonde kiest, wees dan maar zeer bevreesd, zolang je aan die zonde vast houdt, dat God je heeft los gelaten en dat Hij je laat gaan in het goeddenken van je eigen hart en laat omkomen in de zonde. Alle dingen zijn mogelijk bij God, maar gebruik zulke dingen niet om vast te houden aan de zonde, want dan zal het je oordeel des te zwaarder maken en je hart alleen maar harder. Dan wordt het (dan spreek ik weer naar de mens) alleen maar onmogelijker om in de weg der bekering bij God genadige aanneming te vinden. Wacht u, wacht je voor de zonde.

Kijk maar naar die jongens. Dat gaat twintig jaar lang steeds verder bergafwaarts, met alle gevolgen daarvan in hun eigen leven.

Waar zal ik.....? Weet u waar het aan ontbrak? Ruben had niet genoeg zelfverloochening om openlijk zijn zonde te belijden en voor God openbaar te komen. Hij had zichzelf toch liever dan het heil van Jozef en zijn vader en dan de eer van God. Daarom houdt hij vast aan de zonde. Hij neemt die twee zilverlingen aan. Ik ga het niet verder uitdiepen vanmorgen. Maar hij neemt die twee zilverlingen aan, en daarmee is hij nog harder, nog verder bij God vandaan gekomen. Dat geldt ook voor vandaag. Twee keer in de kerk, als de Heere het geeft dat we vanmiddag ook mogen komen. Vanmorgen in de kerk. En als we nu zo meteen de kerk weer verlaten, ga je er nooit uit als je er in bent gekomen. Denk het maar niet. Dat kunnen we wel menen. Zo kunnen we wel leven. Maar u hebt weer Gods Woord gehoord. En dat brengt u óf een stapje dichterbij, óf het doet ons nog meer ons verharderen. Toe, bidt dan toch om de Heilige Geest: "Bewaar mij, bekeer mij, week mij los, scheur mij los van de zonde en mijn eigen dwaasheid".

Wel, dat gebed was er niet bij Ruben. Hij heeft mee gedaan. En dan moeten ze een leugen bedenken. En wat doen ze dan? Dan moet de wereld van de dieren er ook nog voor lijden, voor al die leugens. Dan moet er ook nog een geitenbokje voor sterven, om hun leugen te bedekken. We hebben alles in onze val mee getrokken.

Ze slachten dat dier en dopen die verscheurde rok, mantel beter gezegd, in dat bloed, en ja, kijk, dan merkt u wat voor helden de zonde maakt. De zonde maakt geen helden hoor. Gods genade maakt helden, maar de zonde niet. Want dan durft geen van die broers, niet één van die tien heeft het lef om zijn vader die rok te brengen. Daar wachten ze zich wel voor. Want de wereld heeft wel een grote mond, maar als het op de dood aan komt, dan lopen de meesten daar met een grote boog omheen. Een grote mond ja, maar als het op het sterfhuis aan gaat, dan zijn ze vaak niet thuis. En wij?!

Ze sturen een knecht, een slaaf, die moet het maar opknappen. Waarschijnlijk weten die nergens van. En in zijn argeloosheid wordt die man dat bebloede kleed mee gegeven, en zo komt hij daar aan bij Jakob. Dat is ons tweede punt.

2^e. Overstelpend verdriet ingeleefd.

Daar komt die man bij de tent van vader Jakob. Daar komt hij met dat kleed, verscheurd, vol bloed. Het zal al wel een beetje geronnen zijn. Want immers, ze waren 100 km ver derop. Dan komt daar die knecht bij Jakob en hij laat hem dat kleed zien. Dan wordt gevraagd in vers 32: "Deze hebben wij gevonden. Beken toch of deze uws zoons is". Niet "onze broer", of "Jozefs". Nee, heel afstandelijk: "uws zoons rok is of niet?"

Wie zou kunnen vertellen wat er in die ogenblikken door het vaderhart van Jakob is gegaan? Want reken maar dat hij met één oogopslag het kleed, dat hij aan Jozef had gegeven, herkende. Die man is als versteend gebleven. Wie kan vertellen wat er in het hart van Jakob leefde toen hij die kleren aannam. Hij zal het wel aan zijn hart hebben gedrukt, toen hij besepte (wat lezen we?): "Toen scheurde Jakob zijn klederen en legde een zak om zijn lendenen". Want hij zegt in vers 33: "Het is mijns zoons rok, een boos dier heeft hem opgegeten, voorzeker is Jozef verscheurd". En een verscheurd Jozef is voor Jakob een verscheurd hart. Diep is zijn leed.

We lezen dat hij zich ook niet wil laten troosten. En hij bedreef rouw over zijn zoon, vele dagen. Onze kanttekenaren zeggen daar van: dat is lange tijd, meer dan men gewoon was te doen.

Dan komen die broers thuis. Ik denk dat de predikant die dat schreef gelijk had: ze zullen wel als kleine jongens die zich goed bewust zijn van wat ze hebben gedaan; ze zullen wel als kleine jongens de tent van vader zijn binnen geslopen. Daar zat vader in de hoek van de tent, met zijn handen onder zijn hoofd, in zijn rouwkleding, zijn haren helemaal door de war, zijn ogen rood gekreten. Tranen hebben ze niet meer gezien, want tranen had vader Jakob niet meer. “Vader, was het Jozefs kleed?” Ik denk niet dat Jakob nog geantwoord heeft, want ze wisten het maar al te goed. Al wist Jakob het niet van hen. Maar ze konden het zo aan hem zien. En toen zijn ze weer net zo stilletjes als kleine jongens die tent, die rouwkamer weer uit gegaan. Dan merken zij wel dat het na dagen, weken, maanden maar niet beter wordt met vader Jakob. Het verdriet heeft hem overstelpt. Het heeft zijn hart geheel en al in beslag genomen. Hij kan dat verdriet ook niet op een of andere wijze bij die mensen kwijt. Zou hij het bij God kwijt hebben kunnen raken? Daar zeg ik zometeen nog wel wat van. Maar één ding is zeker: het duurde die kinderen lang. Ze zagen wel: het wordt maar niet beter met vader. Ze hebben gedacht: het zal wel slijten, het zal wel over gaan. Dat kun je wel eens denken als je het niet hebt meegemaakt. Acht jaar geleden en dan nog verdrietig, en dan nog zo neerslachtig, dan nog gebogen kunnen gaan onder dat verlies?! Als je het niet mee hebt gemaakt, dan duurt het al gauw te lang. En dan moeten we helaas vaak vaststellen dat je maar op weinig begrip kunt rekenen. Zullen we er rekening mee houden als we in een sterfhuis of een rouwkamer komen of op een condoleance. Wees voorzichtig met de woorden die je gebruikt. Want er is wat gezegd, er worden wat troostwoorden geuit waar niets van God in ligt, waar niets van Christus in ligt, waar niets van Gods Woord in ligt, waar ook geen hartelijke liefde in ligt.

Misschien hebben ze het wel gezegd, want na lange tijd komen ze bij vader Jakob en dan hebben samen afgesproken om hem te gaan troosten. En al zijn zonen en al zijn dochteren maakten zich op om hem te troosten, maar hij weigerde zich te laten troosten. En hij zeide: “Want ik zal, rouwbedrijvende, tot mijn zoon in het graf nederdalen”. Alzo beweende hem zijn vader. Die jongens hebben ook niet aan kunnen dringen. Die jongens zullen ook wel niet veel geprobeerd hebben. Ik kan me niet anders voorstellen, maar die jongens hebben gehoord wat ze zeiden en het klonk als een gemene leugen in hun mond, en ze hebben hun mond maar gauw dicht gedaan. Pas op hoor. Die de zonde aan de hand houdt, moet meer en meer gaan veinzen, huichelen. Die vervreemdt meer en meer van de mensen om hem heen en bovenal van God.

“Vader, u hebt ons toch nog?” Zou dat nu de troost zijn die opweegt tegen het verlies van zijn geliefde Jozef? Misschien wordt er weleens gezegd: “Het helpt als je er eens uit gaat”. Ja, misschien wel. Maar is dat nu troost? Moet dat je er nu bovenop helpen? Is dat nu hetgene waarmee men tot het hart van een bedroefde kan spreken? Afleiding.

Nu is het waar wat ik bij Matthew Henry las: “Ongeregelde liefde eindigt gewoonlijk in onmatige droefheid”. Denk er maar eens over na. Ongeregelde liefde, dat was het bij Jakob. Jakob vloede in zijn liefde, in de wijze waarop hij zijn liefde tot Jozef toonde, door. En nu moest Jakob op een scherpe wijze sterven aan datgene wat hij het allerliefste had. Hoe heeft de Heere hier, in het weg nemen van Jozef, Jakob leren sterven aan zijn Rachel en aan zijn Jozef! Hoe werd Jakob hier door de Heere op een scherpe wijze los gemaakt van datgene waar hij zo vleselijk, dus zondig, aan vast hield! Genade ontmenselijkt niet. Al toont de een het verdriet anders dan de ander en verwerkt de een het verdriet ook anders dan de ander. Neem elkaar alstublieft nooit de maat: “Zo en zo moet het”. Nee hoor, zo is het niet. Een ieder

verwerkt zijn bittere smart op eigen wijze. Maar pas op dat wij het verdriet zoeken vast te houden. Dat kan hoor. Dat deed Jakob hier nu ook. En treuren? Jazeker! Een open wond voor de rest van je leven? Jazeker! Maar dan zou ik vanmorgen ook willen vragen, en laten we het maar eens aan Jakob vragen, vraag het eens aan uzelf: “Jakob, is uw verdriet niet enigszins buitensporig?” Wel begrijpelijk hoor. Niet er boven staan. Maar ook niet altijd kritiekloos er aan voorbij gaan. “Jakob, kom, bedroefde, is er dan geen God in de hemel Die leeft?” Je zou Jakob ook niet kunnen troosten met de opmerking: “Maar Jozef is toch in de hemel, vader? Jozef is toch beter af, vader?” Dat zal waar zijn. Maar je moet hier maar de scheur voelen. Want vlees kan vlees niet missen, zeggen we toch? Maar dan toch die vraag: “Jakob, is er dan geen God in de hemel Die leeft?” Calvijn, Matthew Henry, verschillende verklaarders zeggen: Jakob is hier doorgevoeld. Want er is hier meer aan de hand. Jakob, God heeft toch in het leven van Jozef gesproken! Jakob, je hebt toch die dromen van Jozef in je hart bewaard! Jakob, denk nu eens na, in het geloof. En dat was hij hier nu juist kwijt. Hij kan toch niet dood zijn! En zo is er een geloof in onze dagen dat het altijd heeft. Want God is altijd waar. En ze leren zich in hun leven nooit verloren schatten. Er gebeurt in hun leven nooit iets, of ze krabbelen er zelf bovenop, met dit of met dat woord van God. Ze liggen er nooit onder. Ze gaan nooit overhoop. Ze worden nooit op de grond geslagen. Er zijn nooit dagen dat ze denken: “Ik weet het niet meer, hoe moet het nu toch?” Want dat is waar Jakob mee zat: “Heere, Uw weg, ik weet het niet meer. Ik kan Uw weg niet begrijpen”. En Jakob kon zich ook niet aan die weg onderwerpen. Wat is Jakob toch maar gewoon een zondig mens, nietwaar? Sommigen van ons zullen hem beter begrijpen dan anderen. Anderen onder ons zullen hem wel helemaal niet verstaan. In zijn verdriet, maar ook in zijn ongeloof. Jakob kon nergens bij. Alzo beweende hem zijn vader, in het ongeloof. Dan moet u maar luisteren. De oefeningen van het geloof kunnen helemaal overwoekerd worden, zodat het lijkt alsof er geen geloof meer is. Maar het beginsel van genade kan nooit ontworteld worden. Dus de oefeningen kunnen wel overwoekerd worden, maar het beginsel, in de wedergeboorte gelegd, kan nooit ontworteld worden. Want één dezer dagen zal de Heere het weer in oefening brengen.

Jakob wilde zich niet laten troosten door zijn kinderen. En hij heeft zich nooit laten troosten door zijn kinderen over het gewaande verlies van Jozef. Maar onze kanttekenaar zegt, dat is kanttekening 56 bij de woorden “maar hij weigerde zich te laten troosten”, niet dat Jakob geen geestelijke troost zou gehad of toegelaten hebben, maar dat hij uit menselijke zwakheid en grootheid zijner liefde tot Jozef zijn rouw niet zo kon afleggen of matigen, of hij zou daarvan enig overblijfsel zijn levenlang behouden”. Dus er zijn ook andere momenten bij Jakob geweest. Maar dat konden zijn kinderen niet schenken en die konden er ook niet dienstbaar aan zijn dat ze zouden plaatsvinden, als hij misschien weleens in een stille nacht..... Want dit is de donkerste tijd van Jakob die aanbreekt. Twintig jaar lang in de duisternis van een onbegrepen weg. Twintig jaar lang hoor. Twintig jaar lang bijna alleen maar duisternis van ongeloof. Twintig jaar lang bijna alleen maar kweuling voor zijn ziel. Twintig jaar lang gebogen over de aarde gaan. Maar zo nu en dan, als zijn ziel stil was tot God, dan dacht hij weleens terug aan die dromen van Jozef. Dan bleef hier toch maar een stille hoop werkzaam. Die onzekerheid: zou Jozef nu echt dood zijn? Want Jakob wist het niet zeker, want ze hebben Jozef nooit gevonden. In stille ogenblikken als hij weleens tot zichzelf kwam en daar die omgang was tussen God en zijn ziel, dan gloeide daar in de bodem van zijn hart weleens de hoop: “Maar de Heere zal toch uitkomst geven, want Zijn woord wordt altoos trouw volbracht”. Het

kan niet waar zijn. Weet u wat de strijd van Jakob is geweest? Herkent u die strijd? Herken jij misschien die strijd, jongere? Aan de ene kant dat spreken van God, dat onwettelijke getuigenis van Zijn Woord, waar de Heere nooit een woord van ter aarde zal laten vallen, maar wat Hij altijd zal vervullen. Maar aan de andere kant die naakte werkelijkheid. Die harde werkelijkheid. En die twee maar niet bij elkaar kunnen brengen. “Heere, ik weet niet hoe het moet, ik weet niet hoe het gaat”. Bij ogenblikken heeft Jakob wel in de handen van de Heere mogen geven. Maar vele dagen is hij net zo hard weer bezig geweest om het uit de hand van God te halen en naar zichzelf toe te trekken. “Ik weet het niet. Ik snap het niet. Hoe moet het dan?” Twintig jaar lang. Dat is een strijd geweest!

En die jongens, ze houden het, hoewel ze hun vader zo zien lijden, ze houden het gewoon vol. Een ban van geheime en verzwegen doodzonde in het gezin. Een ban! Alzo beweende hem zijn vader. Ik ga er niet dieper op in vanmorgen. Maar als laatste wijs ik er nog op, dat is het derde punt. Heel kort. Het laatste vers.

3^e. Onwankelbare raad volvoerd.

U mag vers 36 naast vers 39 lezen. Want terwijl wij vader Jakob daar in zijn smart zien in de tent; terwijl die broers door gaan met hun bedrog; terwijl ook Jozef met zijn vragen achter die kamelen heeft aan gelopen, gaat God door. Want wat staat er in vers 36? “En de Medanieten (dat was een broer van Midian, dus beiden zonen van Abraham en Keturah) verkochten hem in Egypte aan Potifar, Faraö’s hoveling, overste der trawanten”.

Weet u wat de Heilige Geest hier door Mozes laat zeggen? Nu is Jozef waar hij wezen moet. Jakob kan het niet begrijpen en Jakob kan het niet bekijken. Jozef ook al niet. Maar God werkt langzaam, bedaard, en zeker voert Hij Zijn raad uit door Zijn voorzienige regering in het leven van Jakob, die broers en Jozef. Jakob, je moest eens weten, je mocht het eens gaan beseffen dat al deze dingen, waarvan u zegt “ze zijn tegen mij”, nu juist voor u zijn. Al deze dingen die u in het stof doen buigen, al deze dingen die uw hart kwellen, Jakob, God werkt uw zaligheid zo uit. Jakob, Gods raad (dan zeg ik maar wat ik las, want dat trof mij heel diep) gaat niet alleen langs een verkwikkend Bethel met een geopende hemel; Gods weg gaat niet alleen maar langs die gouden wateren van Pniël, waar hij met God verzoend is, waar hij bij God vandaan heeft geweten: rechtvaardig in het oog van een driemaal heilig God, geworsteld met God en God overwonnen door genade, waar hij vol blijdschap, vol moed Ezau zonder enige vrees tegemoet kon gaan. Maar, Jakob, kind des Heeren, die weg gaat nu ook langs het graf van Rachel en langs die veelervarende, verscheurde en bebloedde rok. Ook daar langs. Begrijpt u? Niet maar omhoog alleen, maar met alles wat de Heere gewerkt en gedaan heeft in de diepte komen, om achteraf, achteraf, maar ook zeker achteraf, in verwondering je te verliezen aan God: “O Heere, ik meende dat het in mijn leven helemaal verkeerd ging; ik meende dat U mij zou vergeten”. Zoals Israël in Babel: “De Heere heeft ons vergeten (Jesaja 49 vers 14)”. Maar de Heere was hem niet vergeten. Hij vergist Zich niet, maar Hij leidt met een vaste hand. Daarom, wees niet gelijk bevreesd en laat u niet direct van uw stuk brengen als het niet gaat zoals u het had verwacht. Want de Bijbelse weg is altijd een weg die u niet had verwacht. Een weg waar het vlees moet sterven en waar God de eer gaat krijgen. O diepten des rijkdoms, beide der kennis en der wijsheid Gods. Dan heeft Jakob, dan mag een kind van de Heere het bij ogenblikken weleens zingen: “Ja waarlijk, ondanks alles, toch is God Israël goed, voor hen die rein zijn van gemoed, hoe donker ooit Gods weg moog’ wezen, Hij ziet in gunst op die Hem vrezen”.

Zoek dan de Heere en leef.

AMEN.

Zingen Psalm 73 : 1.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 3 : 2.

Zegenbede.

**4. Predicatie IV
over Genesis 39 vers 1 t/m 6
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 5 juli 2009**

Zingen Psalm 84 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 39 : 1 t/m 6

1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaeliëten, die hem derwaarts afgevoerd hadden.

2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar.

3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte;

4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.

5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijne was, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis en in het veld.

6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.

Met de hulp des Heeren hopen wij vanmiddag te gaan luisteren naar de boodschap zoals die tot ons komt vanuit deze eerste zes verzen van Genesis 39. Daar schrijven we onder (dan begin ik een beetje moeilijk):

JOZEFS VOORSPOED IN POTIFARS HUIS

Om het wat gemakkelijker te zeggen: Het gaat goed met Jozef.

1^e. In vers 1 en 2 horen wij waarom het goed gaat met Jozef. Want daar lezen wij: de Heere was met hem.

2^e. In vers 3 en 4 lezen wij hoe hij bij Potifar opvalt. Jozef valt bij Potifar op.

3^e. De laatste twee verzen onderwijzen ons dat Potifar door de Heere gezegend wordt om Jozefs wil.

Gebed.

Zingen Psalm 25 : 2 en 6.

Wanneer ben je gelukkig? Wanneer voel je je gelukkig? Ik denk dat we geneigd zijn om te antwoorden: "Als het goed met mij gaat". Dan moeten we dat wel invullen. Want wat betekent het dat het goed met mij gaat? Betekent dat nu dat het allemaal is zoals ik graag zou willen dat het is? Dat is onze eerste neiging toch! We zijn geneigd om te zeggen: dan ben je gelukkig, wanneer je gezond bent, wanneer er niets aan je mankeert, dat je kunt doen wat je graag wilt, dat je onbeperkt bent. We zijn geneigd om te zeggen dat je gelukkig bent wanneer je geen tegenslag hebt, wanneer je

eigenlijk een weg door het bezaaide mag gaan, zoals het in de Bijbel staat. Dat wil zeggen: dat het je voor de wind gaat. Dat je niets in de weg wordt gelegd, waar je eigenlijk over struikelt, waar je eigenlijk door opgehouden wordt.

Ik vraag dat naar aanleiding van het woordje “voorspoed”, zoals dat maar dan één keer in ons hoofdstuk staat. Want dat is het woordje “tsalach”, en dat betekent voorspoedig of gelukkig. Laten we dan eens kijken naar het leven van Jozef. We hebben allemaal gehoord hoe Jozef, omdat zijn broers hem haatten, een vreselijke hekel aan hem hadden. Waarom ook alweer? Omdat hij van de Heere God hield, omdat hij oprecht van God hield. De Heere was voor hem het belangrijkste. Hij wilde in niets de Heere verdriet aan doen. Hij wilde graag, in al zijn lek en gebrek, met al zijn schuld en ook in zijn verdorvenheid.... Want wat we vanmorgen zeiden geldt ook voor Jozef. Maar immers, de Heere werkte in het hart van Jozef. En omdat hij God vreesde..... Dat wil zeggen: dat hij met eerbied voor God vervuld was, voor Zijn woord, voor Zijn dienst, voor Zijn Naam. En omdat hij had gemerkt, meer dan eens in zijn leven, hoe de Heere met hem was, hoe de Heere hem hielp, hoe hij met al zijn zorgen, met al zijn moeite bij de Heere terecht kon, en hoe hij zich aan de Heere mocht toevertrouwen. Daarom hebben zijn broers hem gehaat, en ze hebben hem in een kuil geworpen, uiteindelijk hebben ze hem verkocht.

Dan komen we in Genesis 39, waar de draad van Genesis 37 weer opgepikt wordt. Heel kort. Waarom ligt hoofdstuk 38 daar tussen? Om te zien dat het leven in Jakobs tent gewoon door ging en dat ze hem gewoon in zijn verdriet hebben laten voort leven, zodat duidelijk zou zijn hoe troosteloos duister het was in Jakobs tent omdat Jozef er niet meer was. Een heel hoofdstuk lang over Juda en Tamar, en wat daar gebeurd is. Om te laten merken: het leven ging zonder Jozef, in al haar troosteloosheid, toch door.

Dan komen we in hoofdstuk 39 Jozef weer tegen. Dan weten de kinderen, toen ouderling Muis dat voorlas werd dat weer even terug gehaald uit hoofdstuk 37, Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd. Immers, hij was verkocht. En Potifar, Faraö's hoveling, iemand die dus bij de koning van Egypte werkte, aan het hof, in een prachtig paleis, de belangrijkste baan, het mooiste werk, rijk. Potifar, Faraö's hoveling, een overste der trawanten. Dat wil zeggen: Potifar was eigenlijk de baas van de lijfwacht. Dus Potifar zorgde voor de veiligheid van Faraö, en dat met zijn eigen leven. Want als je gevraagd wordt om een belangrijk iemand te beschermen, te beveiligen, dan doe je dat, zelfs, als het nodig is, met je eigen leven. Misschien heb je het weleens gezien of gelezen. Ik hoef niet te herinneren aan koninginndag, dat veiligheids-beambten zo'n familie beschermden door zelf voor hen te gaan staan. Dat als er geschoten wordt op een koningin, dat die veiligheidsman gedood of geraakt wordt.

Dus met zijn eigen leven moest hij voor Faraö zorgen. Overste der trawanten, een Egyptisch man. En hij kocht hem uit de hand van de Ismaëlieten die hem derwaarts, dus naar Egypte, op een van de slavenmarkten in Egypte afgevoerd hadden. Weer Gods voorzienigheid. Denk er maar niet te klein van. God leidt alle dingen. Niets geschiedt bij geval. Alles ligt onder Zijn raad. Daarin ligt een diepe troost en een wijze les.

God heeft Jozef in Egypte gebracht. Daar moest hij zijn.

Jozef in Egypte in Potifars huis. Nu zouden wij denken, jonge mensen, daar probeer je dan, als het even mogelijk is, zo gauw mogelijk weg te komen. Nietwaar? Die verhalen kennen we ook wel, van mensen die hun gevangenis ontvluchten, of die hun gevangenschap en slavernij ontvluchten. Dat zouden we heel goed kunnen begrijpen, want niemand wil graag ver van huis in een vreemd land, bij een vreemde

overheerser, bij een vreemde man, in een vreemde taal werk moeten doen. Niet omdat Jozef dat graag zou willen doen, maar Jozef moest het doen. Hij kon er ook niet voor kiezen, nee.

Laten we daar ook maar op letten. Daarin zien we ook weer iets van de Heere Jezus in onze geschiedenis. Jozef is van een geliefde zoon van een herdersvorst, vervallen tot een verachte slaaf in Egyptische slavernij. Wat zouden wij hebben gedaan als wij, net als Jozef, verkocht waren, en we lopen daar in dat prachtige huis, en je hebt een moment waarop je denkt "dit is het moment waarop ik kan vluchten, nu kan ik proberen weg te komen, nu kan ik proberen weer bij vader thuis te komen en al moet ik dan door een hete woestijn, en al zijn er dan misschien allemaal gevaarlijke dieren, maar ik wil naar huis, ik wil niet in Egypte zijn". Weet u wat we lezen van Jozef? Daar moesten we goed op letten, allemaal. En de Heere was met Jozef. Waar? In Egypte. Zodat hij een voorspoedig man was, en hij was in het huis van zijn heer, de Egyptenaar. Daar moet u eens op letten. Hij was in het huis van zijn heer, de Egyptenaar. Onze kanttekenaar zegt daar heel eenvoudig en prachtig bij: dat betekent: hij liep niet weg naar zijn vader, of ergens anders naar toe. Maar hij voegde zich, dat wil zeggen, hij gaf zich in geduld en getrouwheid naar de staat waartoe hij van God vernederd was. Laat het eens op u inwerken. Denk er nu eens een ogenblik over na.

Jozef vlucht niet. Hij probeert niet weg te komen, maar hij blijft waar God hem gebracht heeft, en hij geeft zich in de weg die de Heere met hem gaat. Hij wordt niet ongehoorzaam omdat de weg hem niet bevalt. Hij gaat niet mopperen: "Heere, waarom moet ik nu deze weg? Waarom gaat het nu zo? Dit klopt toch niet! Vergist U zich niet?" Dat leeft toch in ons hart, als het niet gaat zoals we verwachten dat het zou gaan. Of dat het ineens heel anders gaat dan wij ooit hadden kunnen denken.

Maar Jozef moppert niet in een onbegrepen weg, in een weg vol van raadsels, in een weg waar ook Jozef, als hij 's nachts lag te slapen op zijn bed en niet de slaap kon vatten, dat hij wakker lag, toen hij terug dacht aan de dagen dat hij nog bij papa thuis was, bij vader Jakob; als zijn ogen vervuld werden met tranen als hij dacht aan zijn moeder, die in het graf lag; als hij in zijn herinnering terug werd gebracht naar de oorzaak, althans in zijn beleving, tot op zekere hoogte, dat hij in Egypte zat door zijn broers smadelijk en smartelijk verworpen. En toch blijft hij op zijn post. Hij loopt niet weg omdat het op het werk tegen valt. Hij moppert niet omdat het werk moeilijker is en niet elke dag bevalt. Ik denk dat niemand in de kerk kan zeggen dat hij het moeilijker heeft en een donkerdere weg gaat dan Jozef in zijn werk. Ver van huis van allen die hem lief zijn. En hij is gehoorzaam in de weg die God met hem gaat. Want dat heeft Jozef gezien: "Dit is Gods weg".

Weet u wat Jozef ook gemerkt heeft? Hebben wij het ook weleens ervaren? Dat de Heere in die slapeloze nachten, in die momenten waarop alle moed ons ontvalt, dat we het niet meer begrijpen, dat we het niet meer zien, dat de Heere overkomt en dat de Heere je ziel liefelijk omhelst met Zijn Woord en dat Hij je troost in al de wonden van je leven, zodat de rede des Heeren u mag doorlouteren, dat u daar rust mag vinden in Zijn spreken. De Heere was met hem.

Als de Heere met je is, jonge mensen, dan kun je overal zijn. Dan kun je moeilijk baan hebben. Dan kun je dwars gezeten worden. Dan kun je de neiging hebben: ik wil hier weg, ik kan hier niet langer blijven. Nee, wees maar gehoorzaam in de weg die de Heere met je gaat. Onderwerping! Onderwer-ping! Dat is makkelijker gezegd dan gedaan hoor. Maar onderwerpen in de weg van de Heere, want dat zijn degenen die zullen ervaren dat de Heere met hen zal zijn. Hij vergist Zich niet.

Wij zouden zeggen “Jozef mag toch vluchten!” Weet je wat Jozef zou zeggen? “Nee, ik mag niet vluchten, dit is Gods weg. Ik begrijp het niet, maar de Heere heeft mij hier geplaatst, en ik zal doen niet wat mij behaagt, niet waarvan ik denk “dat is goed voor mij”, maar ik zal doen waarvan God zegt: “Dit is de weg voor jou”.

Dan heeft het bij Jozef weleens in zijn hart geleefd: “God heb ik lief, want die getrouwe Heere hoort ook in Egypte, in barre omstandigheden, onbegrepen wegen en een duistere toekomst, toch mijn stem. Hij hoort mijn klagen en Hij redt mij, ook in Potifars huis, keer op keer”.

En de Heere was met Jozef, zodat hij een voorspoedig, een gelukkig man was in Egypte bij Potifar. En hij was in het huis van zijn heer, de Egyptenaar. Heere, uw weg is goed. Altijd? Zal het altijd zo bij hem geleefd hebben? Dat denk ik niet. Maar het heeft wel zo echt bij hem geleefd, dat hij gehoorzaam bleef en onderworpen. Daar wou ik toch vanmiddag maar een streep onder willen zetten: gehoorzaam en onderworpen. Weet u waarom? De liefde Gods was in zijn hart. En die liefde van God is in zijn leven als een heerlijk ruikende bloem geworden. Ze hebben er allemaal van geroken daar in huis. Die heerlijk ruikende bloem van het vrezen van God, in het liefhebben van Hem, wat vruchten draagt van gehoorzaamheid en onderwerping. Wellicht dat Jozef de Psalm niet kende, zoals wij hem kennen en gaan zingen. Maar de zaak heeft Potifar gezien. En Jozef was gelukkig, want de Heere was met hem. Dan kun je overal, onder welke omstandigheid dan ook maar en op welke moeilijke weg dan ook maar, gelukkig zijn, want de Heere was met hem.

Daarom gaan we zingen uit Psalm 116 het 1^e vers.

*God heb ik lief; want die getrouwe Heer'
hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen;
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen;
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.*

We lezen vers 3 en 4. “Als nu zijn heer (Potifar) zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand (dat is Jozefs hand) voorspoedig maakte; zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.”

Het gaat goed met Jozef in het huis van Potifar. En dat ziet Potifar. Wij zouden kunnen vragen: Hoe is het mogelijk? Hoe is het mogelijk dat een onbekeerd mens, die niets van de Heere weet, ziet in het leven van Jozef, in hoe hij zijn werk doet, in hoe hij zich ten opzichte van Potifar opstelt, niet brutaal, niet afwijzend, niet al schoorvoetend, maar ijverig, vlijtig, bereid. Dat Potifar ziet dat Jozef toch een andere slaaf is dan andere slaven. Hij ziet dat Jozef niet gehoorzaamt omdat hij moet en bang is voor de slaag. Want dat kregen ze. Die slaven in de tijd van Egypte, een welvarend land, een van de beschaafste landen van die tijd, daar waren slaven wegwerpartikelen. Je gebruikte ze voor jezelf. En als ze afgedaan hadden en niet meer deden en konden wat je wilde, dan werden ze weg geworpen, afgedankt, en dan moesten ze maar zien. Denk maar aan de slaaf die David vindt. Als Ziklag verbrand is en allen zijn weggevoerd. Dan komen ze daar ook zo'n slaaf aan de kant van de weg tegen. Hij was zijn heer alleen maar tot een last, dus werd hij aan de kant gegooid om te sterven. Onmenselijk!

En nu zag Potifar dat deze slaaf..., een Hebreeuwse nog wel. Egyptenaren moesten niet veel van de Joden, van het Hebreeuwse volk hebben. Het waren schaapherders.

En we lezen in de geschiedenis van de verdrukking van het volk van Israël in Egypte, dat schaapherders de Egyptenaren een gruwel waren.

Jozef valt op. Niet omdat hij een grote mond heeft. Er zijn mensen die vallen op omdat ze een grote mond hebben. Niet omdat hij achter de rug van zijn heer om, met de andere slaven, Potifar en zijn vrouw bekletst, slecht maakt, zoals veel werknemers dat doen achter de rug van een directeur om. Natuurlijk hebben we het gelijk aan onze kant. Jozef niet. Want als de vreze Gods in je woont, dan doe je die dingen niet. Dan wil je niet kwaad over een ander spreken. Dan wil je een ander niet kwaad maken. Zelfs niet als je verdrukt wordt. Zelfs niet als je de onderste weg moet gaan. Zelfs niet als ze je tegen zijn. Zelfs niet als Vul het eens in. Hoe moeilijk is het? Hoe moeilijk gaat het?

Jozef viel op omdat hij zijn werk gewoon goed deed, zoals het een christen betaamt om zijn werk goed te doen. Het is erg dat de wereld van de kerk en kerkmensen slecht spreekt, omdat kerkmensen op hun werkvloer geen kerkmensen zijn, geen christen, die gans anders dan de wereld behoren te zijn. Die kletsen niet over de directeur. Als er wat is, dan ga je naar hem toe. En als je afgewezen wordt, dan ga je de andere wegen die daar voor zijn klaar gemaakt. En loopt het op niets uit? Jozef heeft zich onderworpen en heeft zijn heil niet van zichzelf en andere mensen verwacht, maar hij verwachtte hulp van God. Dat is geen makkelijk praten hoor, want Jozef had het niet makkelijk bij Potifar, ver van huis, in een onbegrepen weg, vol duisternis, vol bestrijding, vol verleiding (dat hopen we volgende keer te zien).

Maar Jozef doet niet mee met de meute. Jozef praat niet mee. Weet u wat we daarin weer tegen komen vanmiddag? Hoe Jozef geregeerd wordt door de Heere Jezus. Weet u wat blijkt? De Heere Jezus woont in het hart van Jozef. Daarom wordt er iets zichtbaar van Christus in het huis van Potifar. Hoe is het mogelijk hè! Waar één kind van God wel niet goed voor kan zijn in het huis van een vreemdeling. Waar één kind van God wel niet goed voor kan zijn in een werkkring waar gevloekt wordt, waar schunnig gepraat wordt, waar met Gods dienst gespot wordt.

Jonge mensen, misschien heb je wel vakantiewerk gezocht. Waarin zal je nu straks opvallen voor degene die je werk heeft gegeven? Dan nogmaals, denk nu niet dat Jozef een brave hendrik was. Dan heb je het niet begrepen. Jozef was een gewone jongen van zeventien jaar. Net als iedere andere jongen van zeventien jaar. In vers 5 was hij waarschijnlijk al twintig jaar. Maar Jozef was niet anders dan u en ik hoor. Een gewone gezonde jongen. Maar wel een jongen in wie de vreze Gods heeft gewoond. Dan doe je je werk gewoon goed. Dan doe je wat er van je verwacht wordt. Zelfs als je onrecht moet lijden, als er oneerlijke dingen gevraagd worden van je. Zelfs dan. Zelfs dan hoor. Want de vreze Gods blijkt niet wanneer ik krijg wat ik wil en waar ik meen recht op te hebben. De vrees van God blijkt dat je eerbied voor God hebt, dat er liefde tot God is, en dat er dus gehoorzaamheid aan Zijn Woord is. Dat blijkt als het niet zo makkelijk gaat, als wij voor onszelf zouden kunnen zeggen "ja maar!" Vergeet het niet, de Heere leidt ons in al onze wegen. Ook als je onbekeerd bent! Dat wil niet zeggen dat je dus zondigen mag en dat dan ook wel in de raad van God bestaat. Nee, niet misbruiken. Maar als je het moeilijk hebt op je werkt, ligt dat onder de voorzienigheid van God. Vraag uzelf eens af: waardoor zou ik op kunnen vallen, als christen, op de werkvloer, in mijn werkkring, op school, in de bus op weg naar school. Dat ze niet kwalijk hoeven te spreken van die reformatorische jeugd. Dan buigen we ons allemaal maar in die schuld. Het is toch erg, dat buschauffeurs, die niet naar de kerk gaan, zo'n voorbeeld krijgen.

Jozef viel op in Potifars huis, omdat hij gehoorzaam was, omdat hij niet een grote mond had, omdat hij niet achter de rug van een ander om de ander bekletste. Weet u

wat hij deed? Hij boog 's avonds zijn knieën. Als hij geslagen was, boog hij zijn knieën. Als hij niet meer wist hoe het moest, dan boog hij zijn knieën. En dat hij misschien in zijn hart wel heeft gevraagd: "Heere, waar bent U toch?", maar hij boog zijn knieën, en hij legde het in de hand van de Heere, en hij vertrouwde zich in alle moeite aan Hem toe: "Heere, geef toch, geef toch". Bedenk het, dat is een dure roeping van ons allen die gedoopt zijn. De wereld rekent ons er op af. Weet u wat erger is? Als ze ons er op af rekenen, geeft niets hoor. Maar dat ze God er op af rekenen! Dat je de Heere slecht maakt bij de mensen buiten de kerk, omdat je niet wenst dat Christus in je hart leeft en je regeert door Zijn Woord en Geest, in liefde en gehoorzaamheid. Maar dat je veel liever de boosheid van je eigen hart uitleeft.

Jozef boog zijn knieën. Daar ligt de kracht hoor. Daar ligt het geheim om tevreden te zijn, om gelukkig te zijn in de weg die de Heere met je gaat. En alles wat Jozef deed, daarvan zag Potifar "dat gaat goed". Dat staat in Psalm 1. Het gaat hem wel, het gelukt hem wat hij doet. Waarom? Omdat hij die de Heere vreest, zal zijn gelijk een frisse boom, aan de kant van het water, die heerlijk groent. Misschien heb je het weleens gezien als je over straat ging. Dan hobbelt het wel eens. Hoe komt dat? Dat komt wel eens door die grote boom, die daar staat aan de kant van dat pad, en die wortels hebben die stenen een stukje omhoog gehaald. Soms zelfs een heel eind. En die grote boom is begonnen net als elke boom: als een zaad in de grond. Die is opgegroeid in al zijn zwakheid, in al zijn teerheid, aan de kant van de weg. Dat tere plantje is langzamerhand gegroeid tot die grote en sterke boom, die zelfs door zijn wortels de tegels op het voetpad omhoog tilt. Zo'n kracht! Wat voor kracht? Levenskracht. Wie de Heere in oprechtheid vreest, dat zal openbaar komen in je leven, net als dat tere plantje. Denk aan het voorjaar. Dan komen daar die krokussen, tere plantjes. Als je er op staat, is het zo kapot, is het zomaar weg, er blijft niets van over. Maar dat tere plantje boort zich een weg omhoog, door het houtschors, ja zelfs door steentjes heen gaat het omhoog en duwt het leven in die plant die steentjes aan de kant, en komt daar zo'n teer zwak plantje boven die stenen omhoog en bloeit daar tot eer van haar Schepper.

De ware vrees van God doet zulke grote wonderen, waarom? Omdat het leeft. Ja, weet je, omdat God in Jozef leeft, omdat Jozef Christus in zijn hart mag dragen. Dan is het moeilijk in Potifars huis. En toch, onder de moeite, onder de zorg, is Jozef gelukkig, want hij weet: God is aan mijn zij, zelfs al moest ik gaan door het dal van de schaduwen des doods, omringd door stokebranden en brullende leeuwen, door mensen, ook aan het Egyptische hof hoor, die jaloers op hem zijn geweest, die geprobeerd hebben hem onderuit te halen. En Jozef heeft gebeden: "Heere, maak toch mijn voetstappen vast in Uw woord, opdat Uw Naam niet vanwege mij gelasterd zou worden". En dat tere plantje is onder de zegen des Heeren gegroeid in het leven van Jozef. Het begint niet met veel en het begint niet met sterk. Maar onder de zegen van de Heeren geeft Hij dat het op mag groeien. Dan worden zelfs die moeilijkheden van tegels omhoog gewerkt. Zo groot is God in Jozefs leven. Dan kunnen ze door het geloof, dat zo klein is als een mosterdzaadje, bergen verzetten.

Zo leefde hij daar heel eenvoudig tot eer van God. Daar is het hem om te doen geweest, in zijn gehoorzaamheid, in zijn onderwerping: "Heere, dat u geëerd mag worden". En of je dan gehandicapt bent of niet, dan mag een ieder in het zijne en hare, zoals de Heere Zijn weg met ons gaat, God eren als die plant van genade, een hemelse plant, die juist tegen de verdrukking in het allerbeste groeit wanneer nu in die vreze des Heeren geleefd mag worden. Zullen we er veel om bidden! Het vele bidden doet het niet, dat weet ik wel. Maar de Heere wil er graag om gebeden zijn. Voor onszelf en voor een ander.

Jonge mensen, mag ik je dan ook vragen om te bidden voor degenen die gehandicapt zijn. Een ieder zal op zijn eigen plaats God leren bedoelen door het werk des Geestes. Maar zul je ook voor ze bidden? Goed beseffend dat wij nog hebben wat God ons laat.

Dan lees ik zo..... Dat is toch ook een goede zaak voor ons allen die midden in het dagelijkse leven staan, en als ik het mis heb moet u het maar zeggen. Dan hoop ik daar naar te luisteren. Dan is wat hier staat over Jozef in Potifars huis, waar alles hem gelukt, voor ons ook een boodschap in ons dagelijkse leven op onze werkvloer. Want dan lees ik in Titus 2: "Vermaan de dienstknechten (laat ik maar zeggen vandaag: de werknemers), dat zij hun eigen heren, hun bazen, onderdanig zijn; dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende, niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende, opdat zij de leer van God onze Zaligmaker in alles mogen versieren".

Ik ga u nog wat voorlezen uit de Bijbel, uit Kolossenzen 3 vanaf vers 22. Want dat onderwijs behoort helemaal bij Genesis 39 vers 3 en 4. "Gij dienst-knechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogen-dienst als mensen behagende, maar met eenvoudigheid des harten, vrezen de God". Dat staat er: vrezen de God. "En al wat gij doet, doet dat van harte, als voor de Heere en niet voor de mensen". Want u doet het niet voor de mensen. Jij doet het niet voor de mensen. Alles wat we doen, doen we voor God. Voor Zijn aangezicht. Dat we dan ook een ieder op zijn plaats zouden beseffen dat wij onze arbeid verrichten voor Hem, en dat wij ons werk, in de zorg, in de fabriek aan de lopende band, zo mogen doen dat God er de eer van ontvangt, en dat men om onzentwil goed spreekt van God, de Heere, Die Verbondsgod. Is het dan niet waar wat wij lezen in Psalm 131. Dat heeft in Jozefs hart ge-leefd, in alle eenvoud, in een kinderlijke vrees voor God, dat Israël, ook in het verdrukte Egypte, op de Heere vertrouwde, zijn hoop, niet op mensen en hun goedvinden en hun genade, maar op Gods ontferming bouwt, Die de harten der mensen neigt, de harten der koningen als waterbeken, en stilzwijgend berust in Zijn beleid. Dat is niet je hoofd laten hangen hoor. Dat heeft Jozef niet gedaan. Is hij nooit moedeloos geweest? Jawel, maar dan zeg ik maar weer wat ik al zei: dan boog hij zijn knieën. Dan richtte de Heere zijn hoofd omhoog. Berust, Jozef, in Mijn beleid en zie op Mijn woord, want Ik ben met u, van nu tot in alle eeuwigheid.

We gaan het zingen, Psalm 131 het 4^e vers.

*Dat Isrel op den Heer' vertrouw';
zijn hoop op Gods ontferming bouw',
en stil berust in Zijn beleid,
van nu aan tot in all' eeuwigheid.*

En het geschiedde van toen af dat hij hem over zijn huis en over al wat zijne was, gesteld had, dat de Heere des Egyptenaars huis zegende om Jozefs wil. Ja, de zegen des Heeren was in alles wat hij had, in het huis en in het veld. En hij liet alles wat hij had in Jozefs hand, zodat hij met hem geen ding kennis had, behalve van het brood dat hij at.

Dan wou ik maar vragen vanmiddag: zijn wij betrouwbaar? Zijn wij betrouwbaar voor een ander? Kan een ander ons iets toevertrouwen, aan ons over laten? Zo was het met Jozef. Jozef begon als een hele gewone slaaf, die ook in de kelder moest slapen tussen het ongedierte. Hij deed gewoon zijn werk. Hij wilde er niets mee zijn, maar hij wenste er Gods weg in te gaan. En de Heere gaf Potifar de ogen om te zien op

Jozef. En Potifar verhoogde..... Laat ik het toch maar een beetje anders zeggen. En de Heere verhoogde Jozef door Potifars hand. Want ook de rijken en onbekeerden zijn er voor Gods volk. Daar zou ik verschillende teksten voor aan kunnen halen. De goddelozen van de wereld zijn rijk voor de kinderen van God. De Heere gebruikt zelfs de goddelozen tot zegen voor Zijn volk. Jozef wordt door Potifar..... Potifar zal wel alleen aan zichzelf hebben gedacht, vermoed ik, om er beter van te worden. Als hij deze slaaf zou bevorderen, dan zou hij zichzelf daarmee bevorderen. Potifar zal voornamelijk zichzelf maar op het oog hebben gehad en gehouden. Maar de Heere had Jozef op het oog, en dan moeten alle dingen medewerken ten goede. Geloof het maar hoor.

Jozef was gelukkig in zijn rampspoed, ver van huis. En nu werd hij van een verachte slaaf kamerling van Potifar. Hij mocht dienen als de persoonlijke slaaf van Potifar, die belangrijke militair aan het hof van Farao.

Op den duur vertrouwt Potifar Jozef. Hebben wij het vertrouwen van degenen die boven ons gesteld zijn, ook weten te winnen? Niet tot ons voordeel, maar in de vreze Gods tot de ere Gods. Niet om er voor onszelf persoonlijk gewin uit te halen: ik word er beter van. Maar opdat we met onze levenswandel en belijdenis eer zouden mogen aan doen, en met onze levenswandel de leer van vrije genade, de leer van de drie-enige God, het heil van Hem, de Christus des Heeren mogen versieren. Of zijn we een struikelblok en een hindernis en een valkuil voor een ander?

Het was Jozef om de Heere te doen. En nu krijgt hij via Potifar de belangrijkste plaats. Hij is de meest geëerde slaaf, gezegend door God. Nu vertrouwt Potifar hem zo dat hij alles in zijn hand geeft. Potifar vraagt er niet naar. Hij weet gewoon: Jozef doet wat ik van hem verlang, en Jozef weet zich verantwoordelijk voor het werk dat ik hem heb opgedragen. Ik hoef hem er niet steeds op te controleren. Ik hoef hem er niet steeds achter aan te zitten. Waarom niet? Omdat Jozef God vreesde en daarom wist en deed wat hij behoorde te doen.

En Jozef werd over alles gesteld. Dat is de weg naar boven. Niet wat we tegenwoordig zien. Want eerlijk hoor, wat hier staat in die eerste zes verzen, dat staat haaks op de arbeidsmentaliteit (een moeilijk woord) hoe er tegenwoordig over arbeidsverhoudingen gedacht wordt en hoe wij in het leven op de werkvloer staan. Dat staat er haaks op hoor. Want Jozef, "ja dat is lang ge-leden, toen kon dat nog". Toen kon het omdat God er was, dus dan kan het vandaag ook, want God is er nog. Diezelfde God van Jozef. Tegenwoordig weten we beter wat onze rechten zijn dan wat onze plichten zijn, toch! Onze rechten behoren wij in Gods hand te geven, en onze plichten hebben wij getrouw te volbrengen. Wie dat niet wenst, die vreest God niet en die heeft alle redenen om God te vrezen. Laat Jozef nu een voorbeeld mogen zijn.

Daar moeten we heel voorzichtig mee zijn in onze gezinnen. "Kijk nu eens naar die, die doet het nu goed, zoals ik graag wil". Wees er voorzichtig mee. Voordat je het weet zijn de verhoudingen in je gezin helemaal verstoord, net als bij Jozef. Wees er maar voorzichtig mee. Wijs maar op de voorbeelden in de Bijbel. Er zijn genoeg goede voorbeelden, van wie we weten dat ze goed bekeerde mensen waren. Wijs maar op de voorbeelden in de Bijbel. Dat is veel beter dan al die andere voorbeelden, die ook goed zijn. Maar als je in je gezin komt, dan luistert het zo nauw. Voor je het weet heb je iets kapot gemaakt, wat je helemaal niet wilde en gaan de dingen helemaal scheef groeien. Wijs maar op de Bijbel. Wijs maar op Jozef, zoals Jozef God heeft gediend in Egypte: eenvoudig, oprecht, vol plichtsbesef, verantwoordelijk, getrouw, in alle voorzichtigheid zich bewegend in (mag ik het zo zeggen?) het hol van de leeuw, waar een ieder er op lette, zoals er op u en mij gelet

wordt in ons dagelijks leven: “De mond vol van godsdienst, maar ik merk er zo weinig van. De mond vol over naastenliefde, maar ik merk er zo weinig van. De mond vol over Gods recht, maar ik merk er zo weinig van”. Of mag het anders zijn, met vallen en opstaan?

Jozef was niet volmaakt. Of mag het toch anders zijn? Weet de Heere het van u, van jou, van mij, dat stille buigen in die binnenkamer met onze kinderen, voor onze kinderen, met de moeiten en de zorgen en de verantwoordelijkheden die ons drukken.

Dan ga ik tenslotte nog wijzen op een lijn naar het Nieuwe Testament. Potifar werd gezegend omwille van Jozef. Zou je nu zo een zegen voor je medemens in de samenleving willen zijn? Potifar gezegend omwille van Jozef. Weet u wat ik dan lees in Hebréeën 5, waar gewezen wordt op de Heere Jezus vanaf vers 6, als die Priester in eeuwigheid, Die in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Degene Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreze, hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft, en geheiligd zijnde is Hij allen die Hem gehoorzaam zijn een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden.

Ik zie er iets van in Jozef, die een zegen voor Potifar is. Die wereld is goed met Gods volk die Hem vreest. En dan ziende op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Die het huis van Zijn Vader in de hemel heeft verlaten, Die van Gods zijde is afgedaald uit de heerlijkheid, waar Hij met de Vader en de Geest eeuwig gelukkig is, was en blijft, maar Die Zich vernederd heeft tot in de gehoorzaamheid aan de dood van het kruis. Veel verder van Huis, veel dieper in moeilijke wegen dan Jozef. En hoe nu de Heere Jezus als Mens gehoorzaamheid heeft geleerd in die moeilijke wegen, waarvan we lazen. Net als Jozef. Want Jozef deed het omdat Christus het zou doen. Anders zou Jozef het nooit hebben gedaan en zullen u en ik het ook nooit doen. Maar omdat Christus heeft gedaan, Zijn knieën gebogen, in het strijdperk van dit leven, omringd door vijanden, omringd door onbegrip, in alle eenzaamheid Zijn weg moeten gaan, gehoorzaam is geweest om Zijn eigen wil te kruisigen. Net als Jozef in Egypte. Niet wat ik wil, Heere, maar wat U wilt. Uw wil geschiede. Ik zal hier blijven op mijn post. Ik zal niet vluchten naar huis, maar ik zal wachten op de wenk van Uw voorzienige regering. Ik zal gaan in het pad dat U voor mij zal banen. Ik zal niet zelf aan het werk gaan. Ik zal het niet zelf gaan maken. Ik zal het niet zelf gaan buigen, maar ik zal achter U aan, al stervend achter U aan komen. Achter die grote Heere Jezus.

Echt waar hoor, ik niet, jij niet, u niet zal ooit die gehoorzaamheid, ook in de gewone gang van ons leven, met de mensen die op onze weg gesteld worden; wij zullen nooit gehoorzaam zijn, wij zullen nooit een Jozefsgestalte hebben, tenzij wij die verborgen omgang met die Meerdere Jozef mogen kennen. Dat wij Die zoeken. Echt hoor, de Heere is een Hoorder van het gebed. Als je het niet weet, of als je eerlijk moet zeggen “ik wil het niet”, dan is er nochtans bij Hem uitkomst Die je hart buigt, zodat je het eens wordt met Zijn weg, met Zijn wil, met Zijn werk. Hoe moeilijk ook. Al moet je er zelf tussenuit, ga je dagen zuchtend je weg, vullen 's nachts tranen je ogen en weet je het niet meer. Er is een God Die leeft. En Jozef heeft het ervaren: “Die mij hoort”. En zo mocht hij het op Christus wentelen, Die gehoorzaam is geweest, en Die daarmee een zegen is geworden voor slechte mensen.

Christus woonde in Jozef. Dat bleek. Woont Christus ook in u? Woont Christus ook in jou? Blijkt dat nu? Blijkt dat nu?

Dan blijft er maar één ding over. Dan moet ik even denken aan wat een van de ouderlingen, na de bevestiging van de nieuwe lidmaten in de consistorie heeft

gezegd: de preek van een gehandicapte jongen. Maar gehandicapten kunnen ook preken. Want als je goed van de Heere mag spreken, dat is preken. Die op zijn stoel zat (ik zeg maar wat hij zei), almaar bewegend, onder dat gezang "U alleen, U loven wij". Mag dat in je hart weleens leven? Heere, U alleen, U loven wij, want U bent goed, U bent trouw, U bent vol van genade, U bent vol ontferming. Ja, U bent vol van recht en vol van toorn over de zonde. Maar U bent ook, in Christus, vol van goedheid in de moeilijkste wegen voor allen die op U vertrouwen, die voor U buigen en het van U, in al hun beperkingen en onmogelijkheden, het van U verwachten.

AMEN.

Zingen Psalm 75 : 1.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 81 : 1 en 12.

Zegenbede.

5. Predicatie V
over Genesis 39 vers 7 t/m 18
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 12 juli 2009

Zingen Psalm 90 : 4.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 39 : 7 t/m 18

7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: lig bij mij!

8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven.

9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!

10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, en bij haar te zijn;

11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.

12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit naar buiten.

13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was;

14 Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreewsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem;

15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten.

16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.

17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten.

18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte naar buiten.

Met de hulp des Heeren hopen wij dit gedeelte met u te mogen overdenken. Ik heb er onder geschreven:

JOZEFS GELOOFSVOLHARDING
TEMIDDEN VAN AANHOUDEnde VERZOEKING

1^e. Hoe hij tot zonde wordt verleid.

2^e. Hoe hij de zonde heeft geweigerd.

Gebed.

Zingen Psalm 34 : 5, 6 en 7.

Wij lezen van Job in Job 31 in vers 1: “Ik heb een verbond met mijn ogen gemaakt, hoe zou ik dan acht geven, gegeven hebben, op een maagd? Want wat is het deel Gods van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogte? Is niet het verderf voor de verkeerde, ja wat vreemds voor de werkers der ongerechtigheid. Ziet Hij niet mijn wegen en telt Hij niet al mijn treden”. En even verderop zegt hij dat de Heere hem in de weegschaal van Gods gerechtigheid op moge wegen. Job wil zeggen: ik heb een verbond met de poort van mijn ogen gesloten, om niet tegen God te zondigen en te begeren waarvan God heeft gezegd: “Niet”. Daarin is Job uiterst nauwgezet. Job heeft in al zijn wegen de wacht gehouden, zoals de Spreukendichter dat zegt, bij de uitgangen van zijn hart. Daarin ziet u iets van de vreze Gods in Job. Ook hoe de Heere hem het besef had gegeven: alles komt terug, zoals je hebt gekeken, zoals je hebt begeerd, wat de gezindheid van je hart is, waar je naar verlangd hebt, misschien niet openlijk, maar wel in het verborgene. Zoals Jozef het ook niet direct gemerkt heeft hoe de vrouw van Potifar met vuile ogen, met ogen vol onreinheid, met ogen vol van verderfelijke begeerlijkheden des vleses naar hem gelonkt heeft. Want wij lezen in Gods Woord in Genesis 39: “En het geschiedde na deze dingen, nadat Jozef die hoge plaats had gekregen en het vertrouwen van zijn meester, Potifar, had gekregen, dat de huisvrouw van Potifar haar ogen op Jozef wierp”. Dat betekent dat zij in haar hart al vele malen overspel had bedreven met Jozef. De zonde is niet pas zonde wanneer het tot de daad komt. Wij zijn heel snel geneigd om inderdaad onze verkeerde, zondige gevoelens af te keuren, maar ondertussen het eigenlijk een beetje te vergoeilijken: “Ik ben in ieder geval nog niet tot de daad gekomen. Ik heb misschien wel veel zondige gedachten in mijn hart, maar ik heb nog niet veel zondige daden bedreven”. Maar voor God is dat hetzelfde. Hoewel ik wel dit erbij moet zeggen, dat wie tot de daad komt zijn straf vermeerdert. Maar de Heere Jezus heeft gezegd in de bergrede: “Wie een vrouw maar aanziet, om haar te begeren, namelijk voor zichzelf, voor de lusten van zijn vlees, die heeft reeds overspel bedreven”. Daarmee zegt Hij, Die toch het hoogste gezag bekleedt, en Die ons allen voor Zijn Rechterstoel zal dagen, en Die over ons allen zal oordelen. Hij zegt: “Wat in het hart al verkeerd gaat, waar de buitenkant niets van merkt, dat is al verdoemeniswaardig”. Dus laten we niet makkelijk denken en gemakzuchtig omgaan met de zondige verlangens van ons hart. Daar begint het. U kunt het ook in het Boek Jakobus nazien, hoe het tot de zondige daad komt. Dat begint bij de ogen. Die vrouw heeft haar ogen rond laten gaan. Op den duur zijn ze op Jozef blijven rusten. Dan lezen wij, dat hebben we vorige week gedaan, daar ligt de overgang naar ons gedeelte, dat in vers 6 staat: “En Jozef was schoon van gedaante en schoon van aangezicht”. Net als Rachel zijn moeder, en Rebekka zijn oma. Net als van David wordt geschreven in het Woord. Het staat er van meerdere kinderen van God. Er staat ook van Mozes dat hij schoon was om te zien. Dat wil aan de ene kant zeggen dat hij knap was om te zien. En of dat een zegen is, dat hangt er maar van af hoe je er mee om gaat. Want velen gebruiken hun schoonheid ten verderve. Zoals wij allen de ons geschonken gaven van onszelf gebruiken voor onszelf, en dus ten verderve. Dat we wel mogen vragen: “Heere, bewaar mij voor zonde. Bewaar mij om datgene wat U mij geschonken hebt niet te gebruiken voor het vlees, om te zaaien in het vlees”. Want wie zaait in het vlees, al doe je het stiekem, en al doe je het alleen maar al koesterend aan je eigen hart, maar wie zaait in het vlees, die zal maaïen uit het vlees: ellende na ellende. Maar dat Jozef schoon van gedaante, schoon van gestalte was, daar ligt wel iets diepers in. De Spreukendichter zegt ergens: “Bevalligheid, bekoorlijkheid is enkel ijdelheid”. Het gaat allemaal voorbij hoor. De knapste vrouw, de leukste jongen, het eindigt allemaal in het graf, in de dood. Het wordt allemaal

afgetakeld. Het blijft niet hoor. Ik zou bijna zeggen wat Wulfert Floor in een van zijn preken schrijft, over wat een mens eigenlijk van zichzelf is. Ik zeg het ook maar. Niets anders dan een zak vol maden. De schoonheid, bevalligheid, bekoorlijkheid is enkel ijdelheid. Het vergaat. Net als de prachtigst bloeiende bloemen op het veld. Het gaat allemaal voorbij. Het heeft geen blijvende waarde. En daarom, pas er maar voor op! Want de ware schoonheid ligt veel dieper. Weet u wat de ware schoonheid is? Jonge mensen, weet je wat echte schoonheid is, zowel voor een jongen als voor een meisje? Als er in je hart leeft wat er bij Jozef leefde. Twintig jaar oud, dus nog jong. En hij vreesde de Heere. Dat is ware schoonheid. Dat is bevalligheid die mee gaat door de dood naar de eeuwigheid. Wie in zijn leven zoekt te wandelen in de weg van Gods Woord, voor wie het een erezaak is, niet zijn eigen erezaak, maar Gods erezaak, om Gods geboden uit liefde in toegewijde gehoorzaamheid te beoefenen in het dagelijkse leven. Geen wetticisme is dat. Versta me niet verkeerd. Dat is niet gehoorzaamheid om de gehoorzaamheid. Dat is geen gehoorzaamheid om allerlei redenen, behalve die ene reden: dat God schoon is in Zijn heiligheid, in Zijn rechtvaardigheid, in Zijn barmhartigheid, in Zijn lankmoedigheid, in Zijn goedertierenheid. En wie iets mag zien van de schoonheid van Gods deugden, die kan ook het kwaad van de zonde niet verdragen, en die krijgt het hartelijke verlangen om zo te wandelen, waardiglijk het Evangelie van die God, zoals het in het Nieuwe Testament ons beschreven wordt. Daarom zijn er slechts weinigen die heilig leven om God, omdat het ontbreekt aan de rechte, hartelijke liefde tot God. Dat zien we nu wel in het leven van Jozef. Zullen jullie er om vragen, jonge mensen: “Heere, geef hier toch liefde in mijn hart voor U, opdat ik van de zonde zal wijken, opdat ik tegen de zonde zal strijden; Heere, opdat ik niet zou doen waarmee ik U vertoorn”. Maar ook waarmee je God verdriet doet hoor. Waarmee je de Heilige Geest, Die nog met je hart twist onder de prediking, bedroeft. Wees dan vooral bang dat Hij zal wijken en je zal over geven in het goeddenken van je eigen hart. Dat Hij je los laat en dat Hij je laat gaan in de zonde die je verhardt en die je volstrekt ongevoelig maakt voor de zonde, en waardoor wij ons steeds makkelijker en makkelijker, steeds verder gaande, aan gaan passen aan de levensstijl, aan de denkstijl, aan de kledingstijl van de wereld. We doen er God verdriet mee dat we ons niet afzonderen, maar in de zonde aanpassen. En God moet Zich maar bij ons aanpassen. Want iedereen doet het toch! Dat zei de vrouw van Potifar nu ook. Want het was heel gewoon in die dagen. De Egyptische vrouwen, zonder al te algemeen te gaan spreken, maar ik las ergens, in die tijd was het voor Egyptische vrouwen de meest normale zaak van elke dag om overspel te bedrijven, te scheiden wanneer het uit kwam, om een volgende te verslinden. De vrouw van Potifar, ze heeft op een bepaalde dag gewacht, om het Jozef zo ineens voor zijn hoofd uit te spreken. Lig bij mij. Zonder schaamte. Onze tijd is ook een schaamteloze tijd in de zonde. Hoe meer we er ons aan over gaan geven, hoe schaamtelozer we mee gaan doen. Dan bedoel ik niet alleen maar de schaamte als mensen onderling. Die is al ver te zoeken. Maar bovenal de schaamte voor een heilig God. Want allen die zich nu niet leren schamen, die zullen zich straks tot in de grond voor God weg willen schamen. Maar dan kan het weleens te laat zijn. Wat we hier heel makkelijk aan de hand kunnen houden, waarvan wij denken “God ziet het niet”, want zo leven we, dat zal straks een loden last om je hals zijn. Daarom, bekeer je van die wereldgelijkvormigheid en vraag toch naar de maatstaf van Gods heilig Woord. Vraag maar eens heel voorzichtig: “Heere, zou U mij eens een ogenblik willen wegen in de reine weegschaal van Uw heiligdom, opdat ik mij zou gedragen naar de reinheid van Uw huis”. Lig bij mij. En wat doet Jozef?

Laten we eens bij onszelf beginnen. Dat is ontdekkend. Je zult maar in het huis van een vrouw of een man komen, dag na dag, en je raakt vertrouwt met elkaar. Jozef deed werk voor haar. En van de ene op de andere dag een oneerbaar, onzedelijk voorstel. Wat zou je doen? Vaak moet je eerst in een situatie terecht komen om er achter te komen wat er in je hart leeft. We kunnen van tevoren zeggen: "Dat zou ik nooit doen, ik zou het niet in mijn hoofd halen". Wij zouden heel gemakkelijk zeggen: "Ik zou net als Jozef vluchten". Zou het? Vaak moet je eerst in een situatie geweest zijn om te leren wat er hier van binnen allemaal huist. Dan moet een mens vast gehouden worden, want anders breken wij door. Reken er maar op, je gaat door breken. Als je op jezelf ziet en een beetje eerlijk met jezelf, en u met uzelf, omgaat, dan moet je eerlijk bekennen: "Heere, ik zou door breken van mezelf". Het is een wonder als je er voor bewaard wordt. Hoewel je dat niet als een reden moet nemen om dus te denken "dan valt het wel een beetje mee". Want de zonde verwoest, hoe dan ook. Maar we moeten vast gehouden worden. Dan is het zo'n wonder dat je nog niet gevallen bent in al die zonden, waar je anderen wel in hebt zien vallen. Dat mag ons ook wel te meer op de knieën brengen: "Heere, houd mij vast en bewaar mij. Zet niet alleen een wacht voor mijn lippen, maar, Heere, geef mij eens om in genade met U een verbond te mogen sluiten en met mijn ogen". Die ogen van ons, die in de wereld om ons heen, hier in de wereld rond Doornspijk of de wereld waar u straks misschien op vakantie bent, zoveel zien wat voor God niet kan bestaan. En we lezen dit en we lezen dat. Heere, houd mij vast. Wend, wend, bidt David, mijn oog van de ijdelheden af. Kijk, dat is een man die aan zichzelf ontdekt is en die weet "Heere, als U nu mijn ogen niet doet wenden van al die ijdelheên; als U nu mijn ogen niet bewaart, dan lig ik voor alles open, en dan ben ik tot (wat hebben we geleerd?), geneigd tot alle kwaad". Dat gaat niet over een ander. Of dat gaat niet over de mens in het algemeen. Dat gaat over u. Dat gaat over jou. Dat gaat over mij. Dat gaat ook over Jozef. Wat doet Jozef? We lezen: maar hij weigerde. Wat een wonder. Wat een wonder als je mag weigeren. Dat is nog wat anders dan dat je er voor bewaard wordt hoor. Wij worden voor vele zonden bewaard waar we nog niet eens erg in hebben. We lopen langs vele valkuilen en strikken, die we niet eens zien liggen. Maar hier lezen we van Jozef: "Hij wees haar af". Hij wees de zonde af. Hij wilde geen gemeenschap hebben met de zonde. Weet u waarom? Omdat hij wist hoe teer de omgang met God in zijn leven lag. En al de kinderen van God die er in de gemeente mogen zijn, die zullen daar enig besef van hebben, dat de minste of geringste zonde, nog niet eens de daad, maar alleen al het er in je hart aan toegeven, er in je hart niet daadwerkelijk afstand van nemen, maar dat je er enige plaats voor inruimt, dan is die tere omgang helemaal weg. Dan is de vreugde die de Heere gisteren gaf, toen je je mocht verheugen in het lezen van Zijn Woord, in het spreken van Zijn lippen, toen de Heere eens over wilde komen, toen er vrede in je hart was. Als je maar één ogenblik..... Had ik naar ongerechtigheid omgezien, zegt David in een van de andere Psalmen, dan is al die teergevoeligheid, dan is al die oppassendheid, dan is heel die nabijheid van de Heere in één ogenblik weg. Daarom is Gods volk zo bang voor de zonde. Daarom mag Jozef hier in de oefeningen van de Godsvrees de zonde afwijzen. Want hij heeft er iets van geleerd (u ook? jij ook?) wat Petrus schrijft in 1 Petrus 2 vers 11: "Vliedt de begeerlijkheid des vleses, want die voeren krijg tegen uw ziel". We leven in oorlogsgebied. Daar leven wij dagin, daguit. Want de duivel heeft de oorlog verklaard aan God, en hij heeft de oorlog verklaard aan je zaligheid hoor. Daarom is hij dag en nacht druk bezig, onophoudelijk, als een engel des lichts, maar ook als een brullende leeuw, om te zien wie hij kan verslinden; is hij gedurig bezig om je in de zonde te verharderen, tot de zonde te verleiden, in de zonde te laten

verstrikken. Denk maar niet dat de duivel op vakantie gaat. Denk maar niet dat de duivel je ook maar vijf minuten met rust laat. Wanneer je hart maar enigszins omhoog mag zuchten tot de Heere, dan is hij gedurig bezig zijn vurige pijlen en zijn listige omleidingen op je af te vuren, om je vast te houden, om je te verstrikken, om je te laten struikelen. Kent u die vijand in je leven? Of onderkent u het nog steeds niet? U zegt: "Ik heb geen last van de duivel". Vrees dan dat u nog een prooi bent van de duivel. Want als we nooit last hebben van de duivel, dan hoeven we blijkbaar geen last van hem te hebben. Het kan weleens zijn dat de Heere Zijn kinderen een ogenblik tot een Vurige Muur is, waar de duivel ook niet doorheen kan komen. Maar dat duurt geen jaren. Kijk maar naar het leven van Jozef. De Heere laat de verzoeking, de beproeving in het leven van Jozef gaan. Net als in het leven van Job. Hij laat Jozef verzoeken. En Hij houdt Jozef vast, zoals Hij ook Job heeft vast gehouden. Zul je er om vragen, ook in de vakantietijd: "Heere, houd mij vast, dat ik niet in vakantietijd me ineens ontslagen voel van allerlei dingen waar ik mij in Doornspijk en omgeving aan gebonden voel. Bewaar mij er voor als ik onder het toezicht van mijn ouders vandaan ben, dat ik niet allerlei dingen doe wat ik niet kan verantwoorden voor God. Bewaar mij, Heere, en houd mij vast, dat ik ook op vakantie herkenbaar ben en niet meekleur, dat ik ook op vakantie mag leren U te vrezen, dat ik ook op vakantie mag laten zien dat ik niet van deze wereld ben, al moet ik nog in deze wereld zijn". En dat wij het in deze wereld zijn niet misbruiken als een aanleiding voor ons vlees, om toe te geven aan allerlei zaken die niet passen, waarmee wij God vertoornen en onze eigen ziel ten gronde richten. Want dat doet de zonde. Dat mocht de Heere nu eens geven te zien: ik richt mijzelf en een ander te gronde. Want laten we maar eens letten op Jozef. Hij weigerde en hij zeide tot de huisvrouw zijns heren: "Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven. Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt". Dat betekent: uw man vertrouwt mij ten volle. Ouders, vertrouwt u uw kinderen? Kunt u uw kinderen met vertrouwen op vakantie laten gaan? Kinderen, als je ouders je dan vertrouwen, zul je dat vertrouwen niet beschamen! Jozef wil het vertrouwen dat hij heeft gekregen niet beschadigen. Dat is ook een hele les. Dat wij het gewonnen vertrouwen, dat wij daar de ander niet in teleurstellen. Dat weegt voor Jozef. "Uw man vertrouwt mij, en dan zou ik het enige wat hij mij onthouden heeft, zou ik nemen?" We zien hier iets terug van het Paradijs. Die ene boom had de Heere onthouden. De zondigheid vraagt altijd naar dat ene wat ons wordt onthouden, met verachting van hetgeen ons wordt gegeven. Jozef mag hier geheel anders dan Adam en Eva zijn. Hoe komt dat nu? Zo tot zonde verleid. Dat brengt me trouwens ook nog op deze gedachte. De Heere leert bidden: "Leid ons niet in verzoeking". Bid dat maar veel en wees er opricht in, zodat u ook uzelf niet in verzoeking brengt door op plaatsen te komen waar je gewoon niets te zoeken hebt. Het hoeven niet eens direct de allerslechtste plaatsen te zijn, maar wel plaatsen waarvan je weet: daar krioelt het van de zonde, daar kom ik zo gemakkelijk tot gedachten, tot daden die niet kunnen bestaan voor God. Zoek die plaatsen niet op. Zoek die mensen ook niet op. Al datgene wat u tot zonde verleidt, als we eerlijk bidden "Heere, leid ons niet in verzoeking", en wanneer we dan zo mogen vragen dat Uw bewarende hand over ons zij, dan moet je niet komen op die plaatsen waarvan je nu al weet "daar wil God mij niet bewaren, want daar verleid ik mijzelf bewust in verzoeking".

Jozef deed zijn werk. Jozef deed zijn plicht. Jozef was getrouw. En hij kwam niet op een plaats waar hij niet behoorde te zijn. Want je gaat naar je werk, je gaat naar je schoolklas. Je gaat naar je vakantiewerk. Daar heb ik vorige week iets over gezegd.

Maar kom niet op die plaatsen waar je bij voorbaat van weet “daar wil God met mij niets te maken hebben”. Zeg dan niet “God kan een mens overal bekeren”. Het gaat er niet om wat God kan, het gaat er om wat God wil. Daar is Zijn Woord duidelijk in. Wij hebben ons aan Gods wil te houden en niet Zijn almacht als een excuus te gebruiken om ten diepste aan onze zondige aard weer toe te geven. Maar toch is voor Jozef het vertrouwen van Potifar niet de kern van de zaak. Hij zegt: “Hoe zou ik dan dit een zo’n groot kwaad doen en zondigen tegen God”. Kijk, dan zitten we in het hart van de zaak. De oudjes zeiden vroeger weleens: “De Heere kan genade geven, maar Godsvrees is een andere zaak”. De Heere kan grote genadegaven geven, terwijl er toch een leven blijft waar zo ontzettend veel aan mankeert. Er is onderscheid tussen het ontvangen van genade, de genade van vergeving, de genade van de wedergeboorte, de genade van....., noemt u maar op, en de vreze Gods. Want wij weten uit het leven van David dat hij genade heeft ontvangen en dat hij zeker dagen in zijn leven, tijden heeft gehad waarin hij teer met de Heere mocht wandelen. Maar we lezen ook dat David op een bepaald ogenblik duizelingwekkend valt. Waar valt hij dan in? Niet alleen maar in de zonde tegen het zevende gebod, maar ook in de verharding van de zonde, ook in de zonde tegen de andere geboden. Want wie in één struikelt, struikelt in alle en staat schuldig aan heel de Wet, zegt Jakobus.

Maar Jozef mag hier teer en dicht bij de Heere leven. Dat bewaart voor de zonde. Dat is de beste bewaring tegen de zonde. Dicht bij de Heere mogen leven. Die tere omgang met de Heere te zoeken. Dat verborgene leven. En hoe dichter we de Heere mogen naderen, hoe dichter we bij Hem mogen leven, hoe meer dat in het leven zichtbaar zal worden in het wijken van het kwade en het doen van het goede, uit het geloof. Daarom zegt Jozef: “Hoe zou ik zo’n groot kwaad doen en tegen mijn God zondigen, Die zo goed voor mij zorgt, Die zo genadig voor mij is geweest, Die mij van alles voorziet, zelfs hier in het huis ver van huis, in het huis van een vreemde zo genadig goed is”.

Daarom botst het af op zijn hart. Daar stoot het op af. Want hij heeft God niet over voor de zonde. Roept dat nog een herinnering op? Hij heeft God niet over voor de zonde. Mensen, wat hebben we daar een onderwijs voor nodig. Want van onszelf hebben we de hel er voor over om de zonde te doen. Nu eens eerlijk naar binnen kijken. Nu eens eerlijk naar je geweten luisteren. Dan zeg ik het nog een keer. Van onszelf, jij, u en ik, hebben we er de hel voor over om de zonde vast te houden. Wij hebben grote lust in het doen van kwaad. Of niet? Weet u wie de eerste zal zijn om dat toe te geven? Jozef! Jozef zal de eerste zijn om te zeggen: “Zo is het”. Daaruit blijkt de vreze Gods, uit die kennis van mijzelf. Uit en van mijzelf heb ik er alles voor over. Ook God hoor, in Zijn heerlijkheid en majesteit. Ik vrees voor God niet, want ik doe veel liever de zonde. En hoe meer je de zonde doet, hoe harder je wordt, hoe ongevoeliger (nogmaals) je wordt, hoe meer je je gaat aanpassen, en hoe vaker je zegt: “Iedereen doet het toch! Wat maak het dan uit? Het is toch gewoon in onze dagen om dit of dat te doen als christen. Die en die en die doet het ook al, en die behoren nog wel bij die en die kerk”. Zo hebben wij wat redenen om de zonde goed te praten en door te gaan met datgene. Het zal uw oordeel verzwaren. Bekeert u dan. Vraag om dat beginsel wat in het hart van Jozef lag. Die wist dat hij overal voor open stond en daarom zo dicht ook de Heere aankleefde, als die God Die hij in Zijn genade had leren kennen, vol van majesteit, vol van heerlijkheid, zodanig dat hij bewaard werd. En wie dicht bij de Heere leeft, die lijkt het meest op de Heere Jezus. Wie het nauwst achter de Heere aan mag komen, die door de liefde het dichtst op Hem gebonden wordt, dat is ook degene die het meest op de Heere Jezus zal lijken.

Want we moeten hier niet in Jozef eindigen, maar telkens weer vragen: waar zie ik in Jozef Christus?

Dan lees ik in het vervolg: “En het geschiedde als zij Jozef dag op dag aansprak en hij haar niet hoorde...” Hij deed de oren dicht. Denk eens aan Christen toen hij uit de stad Verderf vluchtte, toen riep zijn vrouw. Daar ben je gevoelig voor hoor. Als je vrouw er tegen is om de sabbatsrust in acht te houden, als je vrouw er tegen is, of je man. Daar zijn we het meest gevoelig voor hoor. Dat we denken: “Ach, laat ik maar toegeven”. Hoe is Adam gevallen? Door zijn vrouw. Geven we daarmee de vrouw de schuld? Dan begrijpt u mij niet. Dat is het dus niet. Maar zijn vrouw is wel zijn val geworden. De duivel weet altijd die weg te nemen waarmee hij het makkelijkst en het diepst in ons hart komt. Reken er maar op. Hebt u het al eens onderkend?

En waar die vrouw naar Christen roept “Kom toch terug”, en zijn burens, degenen met wie hij in de samenleving verbonden was “Kom toch terug”. En wat doet Christen? Jonge mensen, als er thuis dingen gebeuren waarvan je weet “het kan niet”, het verhardt ons in de zonde. Als er thuis naar dingen wordt gekeken, naar dingen wordt geluisterd; als er thuis wordt gesproken op een wijze waarvan je moet zeggen “dat past niet bij de heiligheid van God”. Doe je oren er voor dicht en ontvlucht het. Zoals Christen de stad Verderf ontvluchtte. Wat liet hij achter? Hij liet zijn vrouw en hij liet zijn kinderen achter, alles wat hem lief en dierbaar was. Maar als het op de zaligheid aan komt, als het er op aan komt om de Heere te zoeken, dan zult u alles moeten verlaten wat u zoekt vast te houden aan de zonde. En kunt u niet mee, ik zeg niet dat je dan moet gaan scheiden, ik zeg niet dat je op jezelf moet gaan wonen, nee, zoek de Heere in die wegen en vraag in die wegen naar Zijn weg. Maar doe je oren dicht voor al datgene wat je in de zonde verhardt, wat je ongevoelig maakt voor Gods heiligheid en waarmee je je eigen ziel te gronde richt. Maak er ernst mee! Jozef maakte er ernst mee. Waarom? Dan wijs ik er maar weer op, op die grote Hoge priester, Die in alle dingen, zegt Gods Woord, net als wij verzocht is geweest. Jozef heeft niet één keer “nee” gezegd. Jozef heeft niet twee keer “nee” gezegd. Jozef heeft dag aan dag “nee” gezegd. Hij heeft haar omgang ook geschuwd. Alleen wanneer hij moest, om daar zijn werk te doen, kwam hij er, maar anders niet.

Hoe kan het nu dat Jozef door geloof en volharding (want zo schrijft Calvijn dat), dat Jozef hier een prachtig schouwspel is van geloof en volharding, in het afwijzen van de zonde en het aankleven van de Heere? Hoe kon dat toch? Is er iemand, één van de jonge mensen, die dat nu eerlijk van de Heere vraagt: “Heere, hoe kom ik toch tot zo’n leven? Die er mee worstelt om eerlijk voor de Heere te wandelen. Die het gedurig bidt: “Heere, bekeer mij toch en geef mij een lieve lust en een hartelijke gewilligheid om op Uw wegen te gaan”. Kent de Heere dat gebed van jullie, jonge mensen? Vraag dan aan de Heere Jezus: “Bedien mij uit Uw kracht”. Want dat Jozef hier bleef staan, is niet dankzij Jozef. We gaan Jozef niet roemen. Maar in Jozef gaan we Gods genade roemen; mogen we Hem roemen, Die in de hitte van de verzoeking meer dan Jozef door de duivel is bestookt met zijn vurige pijlen om Hem onderuit te halen. Ook dat moeten we maar goed zien in de geschiedenis van Jozef. Het gaat niet om Jozef. Het gaat er niet om dat Jozef onderuit gaat. Maar het gaat er om dat met Jozef God onderuit gaat. Daar is het de duivel om te doen. Want de duivel weet ook dat met Jozef de zaak staat of valt. Heel de geschiedenis van Israël is één grote aanval van de duivel op de komende Messias. Daar is het om te doen. Dat Jozef valt, dat zou een laster zijn voor de Naam van God. Maar het gaat veel dieper. Als christenen zondigen en de wereld ziet dat, op vakantie of thuis, op het werk of op school, dat is een schande voor God. Je beschadigt Gods Naam er mee. Besef het toch dat je Gods lieve Naam te grabbel gooit als je openlijk zondigt.

Maar bij Jozef zat er meer achter. Als Jozef zou vallen, zou hij nooit meer die grote Zafnath Paäneah kunnen worden die hij door Gods genade is geworden, om zo'n groot volk in het leven te houden. Daarmee hield God Zelf het werk van Zijn heil en genade, in de gang door de geschiedenis, in het leven. Als Jozef hier nu gevallen was, mensen, dan kunnen we op houden met onze Bijbel. Dan kunnen we hem dicht doen, want alles wat daarna zou komen is niet meer waar, als Jozef was gevallen. Wat wordt hierin groot, ik zei zonet het Paradijs, dan gaan we nog een stuk verder de tijd in, ver na Jozef, is er Eén Die veertig dagen en nachten alleen in de woestijn is geweest en Zijn enige medegenoot was die helse geest, die Hem op alle mogelijke wijzen voor Zijn ogen heeft gesteld de rijkdommen van de wereld. Adam is gevallen, u en ik, wij zijn gevallen en zouden net als Adam zijn gevallen. Geloof maar niet beter van uzelf dan van Adam. Houd jezelf maar niet meer dan Eva. Maar er is hier een Jozef die mag blijven staan vanwege het Goddelijke werk van de Heere Jezus Christus, Die, hoewel Hij verzocht is geweest en alle krankheên van Zijn volk op Zijn rug zijn gelegd; hoewel Hij een Man van smarten was, zoals er vóór Hem niet is geweest en na Hem niet meer is gekomen en zal komen; hoe Hij de duivel heeft weerstaan in de hitte van de verzoeking; hoe Hij in Zijn Goddelijke kracht Zijn menselijke natuur heeft ondersteund en daarmee al die aanvallen één voor één heeft afgeslagen. Daarom blijft Jozef hier staan, omdat er Eén is geweest die voor Jozef heeft gestreden in de hel van verzoeking hier op aarde. Daarom is er maar bij Eén kracht tegen al die verzoeking, in de zwakheid en boosheid van je hart en vlees, namelijk bij de Heere Jezus Christus. En nu eerlijk, hebben we het Daar weleens eerlijk gezocht? Nu je geweten onderzoeken, is het je hartelijke gebed weleens geweest: "O Heere, laat mij om Uws Naams wil uit de Heere Jezus bediend worden, opdat ik U niet zou smaden en tot een smaad stellen. Geeft toch eerlijk, Heere, dat ik U zou mogen bedoelen". Is dat gebed er? Is dat hartelijke zuchten er aan de troon van Gods genade. "Schenk mij toch de hulp van Uwe Geest, dat Die mij tot een Leidsman zal wezen. Want dan zie ik hoe al Uw geboden mij tot Uw liefdedienst wekken". Wie schreeuwt het weleens in zijn onvolkomenheid en in zijn onvolmaaktheid, uitgeteerd in zijn zonden, opgebroken in het koesteren van de zonden, dat het je echt de dood is geworden, dat je bent gaan walgen van het kwade van je hart, dat je weleens gedacht hebt bij die woorden van de Heere Jezus, dat wanneer je rechteroog je ergert, ruk het uit. Want je kunt beter met één oog zalig worden, dan met twee ogen verloren gaan. U zegt: dat wordt niet letterlijk bedoeld. Ik zeg dat ook niet. Maar ik vraag: is dat nu wel eens in je hart: "Heere, ik zou die ogen er weleens uit willen rukken, het is een riool daar binnen. Ik zou weleens willen, Heere, dat u die vuile natuur er uit zou rukken, opdat ik eens in oprechtheid U mag bedoelen, dat ik de zonde niet meer kan doen, dat ik de zonde niet meer wil doen, omdat U goed bent en vol van liefde, omdat U zo trouw zorgt en U dagelijks Zich ontfemt, omdat U mij nog het Evangelie nog laat horen, dat er zaligheid is in de Zoon van Uw liefde, Die Gij in de verzoeking over hebt gegeven, om als Tweede Adam voor deze vuile Adam te overwinnen".

Hoe ligt het nu? Of zeg je: "Dat vind ik een beetje overdreven, dat vind ik nu eigenlijk net een beetje te scherp aangezet. Dat vind ik eigenlijk....." Bekeer je daar van, want die gedachten zijn van de duivel, en die gedachten gaan je verstrikken. Wie zich aan die gedachten over geeft, is het niet om God en Zijn Woord te doen, maar alleen om zijn godsdienst en zondelust.

Christus heeft overwonnen, en daarom overwon Jozef keer op keer.

Wat gebeurt er dan? Dan zouden wij denken: dan zal Jozef het nog wel beter krijgen daar. Iemand die zo trouw is, iemand die het zo om de Heere te doen is, iemand die

zo voor de zonde wacht, iemand die zo in de vreze van God de zonde ontvlucht. Want dat gebeurt immers ook. Dan haal ik maar aan wat ik in één van de preken las bij de voorbereiding. Vluchten voor de zonde is geen zwakheid hoor. Dat is ook een list van de duivel, om met open ogen gewoon maar de zonde te blijven doen. Vluchten bij de zonde vandaan is niet erg hoor. Iemand schreef: "Wat Jozef hier deed was een grotere geloofsdaad dan het scheuren van Simson van die leeuw". Dat weten de kinderen in de kerk wel, hoe Simson daar een leeuw is tegen gekomen, heeft dat beest bij zijn muil gepakt en heeft dat beest in twee stukken gescheurd. Wij zouden zeggen: die is sterk in het geloof! Ja, zegt iemand anders, maar wat Jozef hier doet, is meer dan wat Simson daar deed. Want het wegvluchten bij de zonde vandaan: ik wil er geen gemeenschap mee hebben. Vliedt de hoererij, zegt Paulus. Daar is vaak meer kracht voor nodig dan de poorten uit Gaza te rukken en op je schouders nemen zoals Simson deed. Zult u vragen om dat geloof?! Zult u de zonde ontvluchten?! Waar vlucht je dan vervolgens heen? Wel, dan weer de weg van de Heere. Jozef heeft God er niet voor over en daarom Zijn Naam niet. Alleen om God is hij bezorgd over Zijn Naam. Maar niet voor zichzelf hoor. Want laat de mensen maar zeggen wat ze zeggen, want ze zeggen het toch wel. Maar dat ze niet kwaad van mij zouden kunnen spreken omdat ik gezondigd heb.

Waar komt Jozef dan terecht? De kinderen vanmorgen in de kerk kunnen het zeggen. Wat gebeurt er nu met Jozef als hij vlucht? Dan is daar die vrouw nog met dat kleed, en dan komt daar dat boosaardige plan. Kijk, daar ziet u het. Het was bij die vrouw geen liefde. Er zijn veel liedjes die over liefde gaan. Maar het is geen liefde hoor. Het is hartstocht. En hartstocht is altijd gericht op eigen ik, op het botvieren van je eigen lusten. Het gaat niet om de ander. In de liefde gaat het om de ander. Maar met hartstocht gaat het alleen maar over ik, mij en mezelf. Als ik maar aan mijn trekken kom. Als ik maar krijg wat ik hebben wil. Dat is hartstocht. Weet u, die hartstocht kan van het ene op het andere moment omslaan in duivelse haat. Want die vrouw bedenkt een plan en dan draait Jozef ook nog eens de gevangenis in. Dan zouden wij zeggen: Heere, hoe kan dat nu? Iemand die zo teer wandelt, iemand die zo gehoorzaam is aan U, en U laat hem er voor in de gevangenis gaan? Gods wegen zijn hoger dan onze wegen, en Gods wijsheid is niet de onze. En gelooft u maar, Jozef heeft het in de gevangenis beter gehad dan wanneer hij in de zonde had toegestemd en nog de hoogste plaats in het huis van Potifar had mogen bekleden. Want er kan beter slecht over je gesproken worden omdat je trouw aan God bent geweest, dan dat er goed over je wordt gesproken terwijl je God niet hebt geëerd. Want dan heeft Jozef in al zijn drukwegen, waar ook bij hem de vragen echt wel in zijn hart opgeweld zullen zijn, en waar ook bij Jozef echt wel storm in zijn hart geweest kan zijn. Maar Jozef heeft ook in deze weg rust gevonden: "Heere, het geeft niet dat ik onrecht moet lijden om Uwentwil". Wie zien we dan weer? Dan zien we ook aan het slot Hem verrijzen, Die, toen Hij gescholden werd niet heeft terug gescholden; Die, toen Hij werd tegen gesproken, niet bedreigd heeft. Wacht maar. Mijn dag en tijd komt nog wel. Zo heeft de Heere Jezus nooit gesproken. Weet u wat de Heere Jezus heeft mogen doen? Daarvan vinden wij de vrucht weer in het leven van Jozef. Jozef die zich als een lam stemmeloos..... Hij gaat zich niet verweren. Hij gaat niet proberen de dingen recht te zetten. Hij gaat niet zeggen: Ho wacht even, maar uw vrouw..... Misschien heeft hij wel geweten: dat is allemaal vergeefse moeite. Ik denk het niet. Hij wist wel: ik ben maar een slaaf, al ben ik de hoogste slaaf in het huis, ik ben maar een slaaf en ik blijf maar een slaaf; mijn woord is niets voor Potifar. Maar God weet hoe het hier ligt. Dat is zijn troost geweest. Dat is de meest zoete troost in dagen van druk, moeite, zorg, tegenslag op tegenslag. De

Heere heeft mijn hart gesmaakt. De Heere weet hoe ik bewaard ben gebleven om Zijn Naam te onteren. Zo heeft Jozef mogen doen wat Christus deed. En Hij gaf het over aan Hem Die rechtvaardiglijk oordeelt. Weet u wat dat betekent? Dat is een moeilijke weg, al die vraagtekens, al die tegenslag. Weet u wat hij heeft gezegd? "Heere, ik leg het voor U neer. Hier hebt U mijn vragen. Hier hebt U mijn pijn. Hier hebt U mijn strijd. Ik geef het aan U over".

Toen heeft Jozef het rustig, biddend, gelovig af mogen wachten in de gevangenis. De Heere, al weet ik niet hoe, al weet ik niet wanneer, al weet ik niet waar, maar de Heere zal uitkomst geven. Want het gaat niet om mij, Jozef, maar het gaat om God en Zijn eer. Om zo eens los te laten en weg te geven aan Hem Die rechtvaardig is. Dan hoef ik me niet meer druk te maken om mijn recht. Dan leer ik wel bidden: "Heere, strijd Gij voor mijn recht en maak mij vrij".

Jozef komt in de gevangenis terwijl hij trouw geweest is aan God. Dan zal de Heere ook zorgen.

AMEN.

Zingen Psalm 119 : 55.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 139 : 14.

Zegenbede.

6. Predicatie VI
over Genesis 39 vers 19 t/m 23
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 26 juli 2009

Zingen Psalm 121 : 1 en 3.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 39

1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaëlieten, die hem derwaarts afgevoerd hadden.

2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar.

3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte;

4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.

5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijne was, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis en in het veld.

6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.

7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: lig bij mij!

8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven.

9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!

10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, en bij haar te zijn;

11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.

12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in haar hand, en vluchtte, en ging uit naar buiten.

13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was;

14 Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreewsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem;

15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten.

16 En zij leide zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.

17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten.

18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, en vluchtte naar buiten.

19 En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zo ontstak zijn toorn.

20 En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse, waar des konings gevangenen gevangen waren; also was hij daar in het gevangenhuis.

21 Doch de HEERE was met Jozef, en wende *Zijn* goedertierenheid tot hem; en gaf hem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis.

22 En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij.

23 De overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding, dat in zijn hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE wel gedijen.

De tekst voor de prediking is Genesis 39 vers 19 t/m 23.

Wij schrijven onder dit gedeelte:

JOZEF IN DE GEVANGENIS

1^e. Door Potifar in de gevangenis geworpen.

2^e. Door Christus in de gevangenis onderhouden.

Gebed.

Zingen Psalm 66 : 5, 6 en 9.

Met een van de andere Psalmen, de 84^e, daar zingen wij: “Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort”. We hebben altijd maar weer te vragen bij het geestelijke Woord van God, hoe dat nu geestelijk wordt geleerd: “Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort”. Weet u hoe ze dat leren en wat ze daarin leren? Dat ze in de smeltkroes van allerlei beproevingen en verzoeken, uit hun eigen kracht, uit hun eigen werk, uit hun plichten uitgestoten worden. Zij worden altijd weer overgegeven om gesmolten te worden, opdat de onreinigheid meer en meer zal worden weggebrand en het zuivere goud van Gods leven in hen uitgestort, het zuivere goud van de liefde tot God, het zuivere goud van het geloof in Christus, het zuivere goud van de levende hoop op die God Die Zijn Zoon uit de doden heeft op doen staan. Opdat zij dat zouden over houden, worden zij telkens over gegeven in de beproevingen. Daar leren ze zichzelf kennen, tegenvallen en van zichzelf walgen. Daar leren zij bidden: “Heere, verlos mij van mezelf”. En daar leren zij zingen, dat wan-neer de Heere overkomt bij ogenblikken, dat zij van kracht tot kracht nochtans voort zullen gaan om voor God in Sion te verschijnen in hun enige Kracht, Jezus Christus. Dat wordt nu geleerd met die woorden van Psalm 84 “Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort”, omdat zij leren in de beproevingen, dat Christus hun enige Kracht en hun volle Kracht is. Daarom die moeilijke wegen. Daarom die wegen die soms met doornen omtuind zijn. Daarom die wegen waar zij zo menigmaal moeten roepen.... Ach, ik denk niet dat het tien keer in hun leven is, maar toch wel eens in hun leven of tweemaal: “Heere, ik ben besloten, ik kan niet uit komen. O Gij God mijn heils, red mij, verlos mij, help mij, laat toch weten dat U van mij afweet in mijn onmogelijke omstandigheden, waar ik ieder ogenblik geneigd ben om te vallen en door de zonde,

met haar aanlokselen, te worden meegenomen, verleid, van U te vervreemden". Kijk, dan drukt de Heere hen steeds dieper. Dan drukt de Heere hen uit al hun kracht. Dan drukt de Heere hen uit al hun plichten. Gaan ze geen plichten doen? Jazeker, veel nauwgezetter dan vóór die tijd. Maar ze leren dat het leven er niet in ligt. Ze houden de plicht niet om de plicht. Maar ze houden de plicht om de God van de plicht. Daarom steunen en leunen ze niet om hun plichtsbesef en op hun plichtsbetrachting, hoewel ze in de vreze Gods daar nauw bij gehouden worden. Kijk maar naar Jozef hoe hij zijn plicht getrouw heeft gedaan, thuis bij zijn vader in vrijheid, in het slavenhuis van Potifar, maar dan ook in het gevangenhuis van Faraö. Plichtsgetrouw in de vreze des Heeren.

Maar hij heeft op zijn plichten meer en meer leren niet te leunen en het niet te verwachten van iets van Jozef zelf. Dan leren zij van kracht tot kracht, namelijk van de kracht die God in Christus geeft, voort te gaan. Dan mag de duivel alles met ze doen, ook van God. Kijk maar naar het leven van Job. Dan kan de Heere de satan op hen los laten. Dan kunnen ze toch niet vallen, want in die strijd en in die beproeving houdt de kracht Gods hen vast. En opdat ze dat beter zouden zien; opdat ze dat meer zouden beseffen; opdat ze ook daarin meer hun kracht en hun toevlucht zouden zoeken, worden ze beproefd, worden ze geslagen, soms aan de satan overgegeven. Denk maar aan Job.

Dan lezen we vanaf vers 19, dat, nadat Potifar de leugen van zijn vrouw, die zeer listig te werk was gegaan, want ze heeft gewacht op een moment dat ze een keer alleen was met Jozef. Want wie de zonde doet, wordt steeds berekender in de zonde. Wie de zonde aan de hand houdt; die de zonde lief heeft; die zijn vleselijke begeerten graag wil laten gaan en daar de teugels van af werpen die ons nog binden, die ons nog intomen, dat we zoeken van die teugels los te komen, die gaat steeds berekender te werk, die wordt steeds listiger en in zijn list almaar gevoellozer. Want dat doet de zonde in ons aller leven hoor, ze maakt ons ongevoelig voor de waarschuwingen van Gods Woord, voor de nodigheden van Gods Woord. Ze maakt ons hard en verhard. En hoe langer wij aan onze zonden vast houden..... Onderzoek dan uzelf in het licht van Gods Woord. Waar liggen uw zonden, innerlijk en uiterlijk? Waar u aan vast houdt, waar wij misschien hele goede redenen voor hebben, die voor ons en heel veel mensen goed genoeg zijn, maar die voor God beslist niet zullen houden hoor. Want u moet niet denken dat God als u en mij is en dat de Heere het wel met ons eens zal zijn in ons zondeleven. Vergeet het maar. Wie zich niet wenst te bekeren, die wordt alleen maar harder, die wordt alleen maar stijver van hart. Daar komt die ijzeren zenuw, waarmee ze zich tegen God verharderen in hun vijandschap, steeds meer tevoorschijn, zoals we het ook in het leven van de vrouw van Potifar zien. Ik heb al eens gezegd: de zonde is als een inktvis, of u het gelooft of niet. Ik hoop dat u het mag leren geloven eer het te laat is, en die inktvis van de zonde u onder de toorn Gods besluit en dat voor eeuwig! Word toch eens ernstig. Houd toch eens rekening met wat God in Zijn Woord zegt. Leef niet bij je eigen gedachten en opvattingen en bij wat wij vinden wat wel kan of niet kan. Dat heb je niet aan mensen te vragen, dat heb je aan God te vragen. Al heb je de hele wereld mee en God tegen, dan verlies je hoor. Al heb je de hele wereld mee. Al heb je man of vrouw mee. Al heb je je kinderen mee. Als je God niet mee hebt, ga je het verliezen. Zoals ook de vrouw van Potifar het heeft verloren, in al haar list en bedrog. Want ook de vrouw van Potifar kon uiteindelijk met al haar zonden niets anders doen dan de raad van God vervullen. Want we kunnen in onze zonden nog zo tegen God en Zijn raad vechten, net als de satan. Misschien heb ik het al eerder gezegd, maar het is weleens goed om dat weer te zeggen. Zoals de satan pok tegen God strijdt en

Zijn grootste, onverzoenlijkste vijand is, waarmee God Zich nooit mee zal verzoenen. Hij kan uiteindelijk niets anders doen wat God wil. Daarmee maakt de Heere Zich niet schuldig aan zijn haat en vijandschap. Maar ook de duivel wordt door God geregeerd. Dacht u van niet?! Ik zal het straks misschien nog wel zeggen, maar laat ik het nu maar vooruit zeggen. Als je dat nu eens mag geloven, als u dat nu eens in waarheid geloofde. Want we zullen het allemaal wel zeggen. Alleen, ik geloof, mag ik eens scherp zijn? Misschien zijn er nog geen vijf in Doornspijk die het echt geloven. Ik bedoel, die het op zaligmakende wijze geloven. Want ieder heeft zo zijn kruis. Ieder heeft zo zijn moeiten. Ieder heeft zo zijn zorgen. Maar wie is het met de weg van God eens in zijn leven? Als je echt gelooft dat God regeert, dan kun je de weg die God met je gaat hartelijk goedkeuren. En als je dat niet kunt, misschien voor de mensen nog wel in je praat, maar in de binnenkamer niet, niet echt, niet hartelijk. Dan is het niet waar. We geloven er niets van. Want als je gelooft dat God regeert, dan kun je in de weg die de Heere met je gaat, hoeveel onrecht de mensen je ook maar aan doen, hoe gemeen je ook behandeld wordt, hoe onterecht je ook behandeld wordt, op wat voor een lage, gemene wijze je ook behandeld wordt, kun je nooit opstandig zijn. Nooit! Als je het echt gelooft. Als je in de werkzaamheid van het geloof je over mag geven aan de wijsheid, de waarheid, de kracht van God, dat Hij Zich niet vergist, dat Hij het niet verkeerd doet, dan hoef ik niet voor mezelf te vechten. Dat doen wij altijd maar. Daaruit blijkt ook alweer dat we het helemaal niet geloven en het ook niet met de Heere eens zijn. Want dan gaan we vechten voor onszelf. Daar hebben we allemaal goede redenen voor hoor. We hebben vele vonden gevonden om onze ongerechtigheid te bedekken. Vele vonden gevonden, maar we vechten tegen God hoor. Dat is een gevecht wat je vroeg of laat gaat verliezen. Ik hoop vroeg, eer het te laat is, en dat we ons mogen onderwerpen. Want het echt geloven dat God regeert, heeft als vrucht onderwerping aan de weg die de Heere gaat. Kijk maar naar het leven van Jozef. Het staat zo mooi in de Bijbel en daarom komt het soms zo vaak ook op verre afstand van ons te staan. In de tijd staat het ook op verre afstand van ons. We kunnen dan in de kerk denken "dat is ook gemeen van die vrouw, en de Heere laat het allemaal maar toe, de Heere laat het allemaal maar gebeuren". Of, zoals Calvijn het zegt: "De Heere laat met opzet Jozef tot het uiterste vervallen. Hij brengt Jozef door het werk van de satan, door de zonde van de vrouw van Potifar, door de onbeheerstheid en de onterechtheid en de zwakheid en slapheid van Potifar, laat Hij Jozef in de kuil terecht komen". Wie doet dat?, zegt Calvijn. Dat doet God. Want het is Gods weg, opdat Hij hem uit dat uiterste, als uit het graf op zou voeren. Daar haalt de Heere Zijn volk vandaan, één keer en twee keer. Dat is geen leven van "we nemen het aan en we gaan weer door". Dat is het leven van vele christenen in onze dagen "we nemen het aan en we gaan weer door". Er zit geen kleur aan. Er zit geen geur in. Ik geloof dat God er van walgt, en waarschuwt met de woorden uit Openbaring: "Indien gij u niet bekeert, Ik zal u uitspuwen". Lauwe christenen. Ze zijn niet het zout der aarde, maar ze zijn de schande der kerk. Ze zijn een schande voor Gods Naam, voor Zijn heiligheid en Zijn heerlijkheid. U kunt er wel anders over denken, maar dat moet u dan wel in de Schrift vinden. Want als u het niet in de Schrift vindt, dan zit u mis, dan zit jij ook mis. God laat Jozef tot het uiterste gaan. Door leugen en bedrog. Door een man die niet op komt voor het recht van zijn knecht, die hij toch had leren kennen. Want het is volstrekt onredelijk. We hebben het eerder gezien, hoe Jozef van Potifar al het vertrouwen kreeg, en dat Potifar in het leven van Jozef had gezien dat de Heere, Die hij niet kende, maar dat hij wel zegt dat de Heere met hem was. Want alles wat zijn hand was, dat gelukte. Hoe Jozef in zijn huis voorspoedig was en meer en meer het

vertrouwen van zijn meester won, zodat hij alles in zijn hand gaf, behalve het brood dat hij at. Je zou toch zeggen, dat Potifar toch iets voorzichtiger had moeten handelen. Calvijn zegt, ja bijna grappig, en toch bedoelt hij het zeer ernstig, want er zit ook een les in. We zeggen weleens “Je zit onder de duim van een ander”. Blijkbaar was men in Frankrijk gewend om te zeggen (want Calvijn schreef vele werken in het Frans) “Hij zat nogal onder de pantoffel van zijn vrouw”. Dat is niet de plaats van een man. De plaats van een man is het hoofd van het gezin. Als een man nochtans zwak is en zijn vrouw sterker, dan heeft zijn vrouw zo met hem om te gaan dat ze beseft dat hij het hoofd van het gezin is. Dat zeg ik niet hoor, dat zegt Gods Woord. Hoevele mannen zijn hoofd in hun gezin? Of laten wij ons ook leiden? Er zijn mannen met wijze vrouwen. Er zijn ook mannen met nogal praterige vrouwen. Zult u voorzichtig zijn! Je hebt je vrouw hartelijk lief, maar je moet haar niet blindelings volgen. Wie in liefde met elkaar om gaat, weet ook van elkaar de zwakheden. Daarom zegt Calvijn: “Er liggen wel lessen in hoor, ook voor het huwelijk in de verhouding tussen man en vrouw”. De man moet zijn plaats kennen, en de vrouw ook. En dat niet vanuit een geest van hoogmoed. Dat als we straks naar huis gaan, dat we daar grapjes over maken. Doe dat niet! Want het is Gods Woord. Dat hebben we allemaal te beseffen. Het is Gods Woord! De een zij de ander onderdanig in de vreze des Heeren. Als het niet kan, dan is die vreze des Heeren er niet. Maak daar dan werk van.

En Potifar gooit Jozef in de kuil, zo staat het in hoofdstuk 40 en 41. In de gevangenis. Zelfs de kinderen weten wel wat een gevangenis is. Daar wordt ook weleens van gezegd: “Dat lijken wel hotels tegenwoordig”. In vergelijking met de gevangenis waar Jozef in gezeten heeft, zijn de gevangenissen van vandaag wel heel wat verbeterd qua omstandigheden. Maar ik denk niet dat er iemand van ons graag zou zitten, hoe comfortabel het ons ook lijkt. Of wel? Want je bent wel je vrijheid kwijt. Je kunt niet gaan en staan waar je wilt. Maar het is waar, de gevangenissen van vandaag zijn niet te vergelijken met dat hol waar Jozef in geworpen werd. Die stond vlak naast het huis van Potifar, leren we uit hoofdstuk 40. Dus hij was ook nog eens de opperbevelvoerder, de baas, de directeur van de gevangenis. Hij kon doen met de mensen wat hij wilde doen. Hij kon Jozef onverhoord in de gevangenis werpen.

Nu lezen we “dat was een gevangenis waar des konings gevangenen gevangen waren”. Dat betekent: er zaten niet alleen moordenaars en dieven. Maar er zaten ook politieke gevangenen, zoals wij dat tegenwoordig zeggen. Mensen die door de regering voor staatsgevaarlijk worden gehouden. Dat waren mensen die de doodstraf boven het hoofd hing. Dat was een hol, de mensen stierven er, zo las ik ergens, als ratten. Dat was een gevangenis, daar komt het slechtste uit een mens wat er in zit, om zelf te overleven. Ik ken wel verhalen van mensen die in grote nood waren, dat ze er toe gedreven werden om één van degenen met wie ze in die nood zaten, te doden en op te eten. Nou, daar waren ze in die gevangenis ook toe in staat. Daar werd elke dag gevloekt, getierd, gezucht, gekermd, gescholden, gevochten. Daar kwam nu die tere Jozef. We zouden zeggen: dat is einde verhaal. Dat is een omgeving waar je ontmenselijkt. Dat kwam er dan ook bij velen uit. Maar bij Jozef zien we wat anders. Daar zien we ook aan dat bij Jozef zijn godsdienst geen praatjes waren, die in het leven niet bleken. Of dat de godsdienst van Jozef een godsdienst was van alleen maar voorspoed. Als ik de wind maar mee heb, dan kun je de Heere toch gemakkelijk vrezen! Want dan kun je het met je mond af doen. Maar Jozef vreesde de Heere ondanks de tegenwind van een orkaan, ondanks dat de Heere zijn weg aan alle kanten af brak. Ondanks dat het wel leek dat ook in het leven van Jozef de Heere in zijn Vijand was veranderd. Want als wij lezen in vers 21: “Doch de Heere

was met Jozef en wendde Zijn goedertierenheid tot hem”, dan moeten wij niet denken dat dat vanaf dag één al kennelijk was in het leven van Jozef hoor. Immers, degenen die de Heere vrezen en in tegenheên terecht zijn gekomen, die weten daar toch ook van. Dan is het niet op de eerste dag dat de Heere je tegen komt. Het kan wel zijn dat vóór de Heere je zwaar gaat beproeven, Hij je eerst van Zijn gunst doet genieten. En Gods volk weet, dat wanneer de Heere zo onuitsprekelijk iets van Zijn goedertierenheid doet proeven, dat dat vaak is om hen klaar te maken en voor te bereiden op een tijd waarin ze beproefd zullen worden. Dat is Gods weg. Dan gaan ze eerst de berg der verheerlijking op, met Christus. Maar dan gaan ze die berg ook weer af. Waar gaan ze dan naar toe? Dan gaan ze naar het kruis van Golgotha. Dat is de weg van de Borg. Dat de weg van het volk dat door die Borg is gekocht. Een andere weg om zalig te worden is er niet. En wie op die weg mag wandelen, zou ook geen andere weg meer willen, al stervende aan zijn vlees. Want dat is nu ook in het leven van Jozef gebeurd: afgebroken, afgebroken, afgebroken. Waarom? Omdat hij de waarheid zou bevinden, en zou uitleven. Want de ware bevinding leeft zich altijd uit. Ik bedoel: wanneer we iets van de Heere leren, dan wordt dat zichtbaar in ons leven. Daar hoeft je nog niet eens wat over te zeggen, maar dat wordt zichtbaar in je leven. Want dan krijgt Christus, ook bij de voortgang, gestalte in je leven. Hetgeen betekent dat je door die arbeid van God aan je leven, meer en meer Christus mag uitleven. Oftewel wat Paulus zegt in Galaten 2: “Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij”. Daarom moet “ik” sterven. Daarom is dat een weg die, degenen die de Heere vrezen, lief krijgen. Heere, laat mijn ik maar sterven, druk hem er maar steeds tussen uit, opdat er Eén over zou blijven, en dat is mijn Liefste, Jezus Christus, opdat ik op Hem mag lijken, opdat ik tot Zijn eer mag leven, opdat het in mijn leven zichtbaar, proefbaar, tastbaar wordt, dat ik niet mijns, maar mijns getrouwen Zaligmaker, Jezus Christus, eigen ben. Opdat er nog iets van mij uit zou mogen gaan, Heere, in een wereld, ook een kerkelijke wereld, die almaar verder bij U vandaan raakt, die almaar dieper weg zakt. Dat er iets van mij uit zou mogen gaan. Niet om mij, nee, niet ik, maar Christus leeft in mij, opdat ik Gode zou leven.

Zo is dat nu met Jozef gegaan, ook in die gevangenis, waar je je leven niet zeker was, waar het elke dag duisternis, narigheid en ellendigheid was.

Hoe lang heeft hij daar gezeten? We weten dat hij op zeventienjarige leeftijd in Egypte is gekomen in het huis van Potifar. En we weten dat hij op dertigjarige leeftijd door Faraö verhoogd wordt. Daar liggen nu dertien jaren tussen. Dan heeft hij een aantal jaren (we weten het niet) in het huis van Potifar gezeten. Hoelang? Dat kunnen we uit de Bijbel niet afleiden. Wel weten we dat de laatste twee jaren van zijn gevangenschap de zwaarste zijn geweest. Er zijn dan ook vele Schriftverklaarders die zeggen dat hij waarschijnlijk een jaar of acht in de gevangenis heeft gezeten. Moet u zich voorstellen. Moet u zich eens proberen in te leven. Driehonderdvijfenzestig dagen in het jaar. Hoeveel uren zitten daar in?! Hoeveel minuten zitten daar in?! Keer acht. Dat is de hel voor Jozef geworden. Hij was in die kuil als in de voorportalen van de hel. Hoe kun je het in de hel uit houden? Daar kun je het niet uit houden, en daarom ontmenselijkt je, ga je je pantseren voor jezelf. Of je breekt er en je kwijnt weg en je sterft een akelige dood. Of, en dat is eigenlijk het meest wezenlijke punt; of daar leer je wie God in Christus voor je is. En je kunt zelfs met God in de hel zijn.

Weet u wat Luther van deze geschiedenis zegt? Als we bij vers 21 komen: “Doch de Heere....”. Waar Jozef, zegt Calvijn, niets anders meer kon dan zeer verward en beangst zuchten voor het aangezicht van God. Zeer verward en beangst zuchten. Kent u er iets van? Zo in de war gebracht door de leidingen Gods; zo in de war

gebracht met alles wat de Heere in je leven had gesproken en gedaan; zo beangst. Want reken maar dat de angst hem meer dan eens naar de keel is gevlogen hoor, in dat hol, in die kerker, in die duisternis, in die smeltkroes. Dat de angst hem naar de keel greep, en dat Jozef het niet meer wist. Dat soort mensen moeten we worden hoor, dat we het niet meer weten, dat we het niet meer hebben, dat we het niet meer zijn, dat we alles kwijt zijn, dat we niet weten hoe het nog verder moet, dat we ons niet meer kunnen redden. En dat onze wapenrusting wordt, zegt diezelfde Calvin, de toevluchtneming tot God. Is dat uw wapenrusting? Als je het niet weet, als je afgebroken wordt, als het je tegen zit. Dan niet op een goedkope wijze, maar in oprechtheid, dat de toevluchtneming tot God je wapenrusting is.

Heere, ik weet het niet meer. U hebt gesproken, maar het breekt me bij de handen af. Ik begrijp Uw weg niet meer. Ik kom er niet meer mee klaar. Heere, ik kan de toepassing niet maken. U maakt mij verlegen met Uw werk. Dat het Uw werk is, dat geloof ik. Ik wil mij niet verharderen. Och Heere, bevrijd mij van de omstandigheid. Maar hoe moet het nu? Zeer verward en bang, angstig, gezucht. Dan zegt Luther..... en dat is het leven, mensen. Niet klagen bij de burens. Dat is geen leven, dat is dood. Niet stilzwijgen omdat het nu eenmaal niet anders is. Dat is ook de dood. Maar dat je nu zuchtend in je gevangenis je ogen eens omhoog mag richten? Nee! Dat er nu Eén is. Luther zegt: "Weet u waarom Jozef het daar in die gevangenis uit kon houden? Weet u wat daar gebeurd is? Toen de goedertierenheid Gods tot hem gewend werd. Toen de Heere Zich in Zijn toorn een ogenblik verborgen heeft, en Zich daarna in Zijn goedertierenheid over Jozef heeft ontfermd. Toen is Christus in die gevangenis gekomen, en daar heeft Jozef die genadige ogen van Christus, het licht dat uit die ogen straalt, dat heeft hij daar zien schijnen". Waar? In de hel. Niet op de berg der verheerlijking. Maar omdat er een Christus is geweest, Die geen licht heeft gehad in Gethsémané. Die daar in Zijn gevangenis van het moeten drinken van die toorn Gods, Zijn ziel heeft uitgestort voor God. Beangst is. Mag ik u zeggen wat er staat in vraag en antwoord 44? Weet u waar Jozef mee getroost is? Waarin Christus zijn kracht is geworden? Hoe daar het licht van Gods genade, in die enige Zaligmaker, heeft gestraald in zijn cel, heeft gestraald in dat hol, zodat de gevangenis voor Jozef geen gevangenis was, zodat hij de kracht ontving om te dragen, zodat hij het daar met God eens was. Hij heeft gezwegen in de gevangenis: "Heere, het is goed wat U doet". Dat kan je echt niet leren hoor. Dat kan ik u niet leren. Dat kunt u mij niet leren. Dat kan Gods volk ons niet leren. Dat kan alleen God door Zijn Geest, de Geest van Christus je leren, dat je Gods weg goed mag keuren. Die doornen? Die slagen? Die ravijnen. Die gekrochten? Dat je ze goed mag keuren. "Dit heb ik nodig, Heere, opdat Christus in mij verheerlijkt worde en opdat ik zie dat Christus alleen mijn Grond is".

Zo heeft Jozef daar leren hopen. Want degenen die worden wederom geboren, zegt Petrus in zijn 1^e brief, 1 Petrus 1 vers 3, die worden wederom geboren tot een levende hoop. Daar kan de hel al haar vuur op uitstorten, maar het blust nooit. Want het werk Gods valt niet te blussen. Ik denk ineens weer aan zo'n voorval uit het boek van Bunyan, de Christenreis. Daar is de duivel in een van die kamers druk bezig om dat vuur in die haard (dat is het vuur des geloofs) uit te blussen, met zoveel water als hij kan. Bij ogenblikken lijkt het wel alsof dat vuur helemaal uit is. Zo ver kan het gaan, dat het lijkt alsof het helemaal uit is, dat je het niet meer kan zien gloeien op de bodem van je hart, hoewel het er nog gloeit, en je kan het niet meer zien, door al dat water, door al die verzoeking, door al die beproevingen, door al die dwaasheid, ook door die grootste vijand in ons eigen hart: twijfel, twijfel. Zou de Heere nog wel weten van mijn droevig lot? Heeft de Heere kennis van mijn bitterheden (Psalm 73)? Maar dat er nu in het verborgene..... Dus je kunt het niet bekijken. En toch gebeurt

het. In dat verborgene achter die muur is er een trouwe Zaligmaker Die in Zijn liefde, in Zijn ontferming, uit kracht van dat eeuwig genadeverbond, uit kracht van Zijn volbrachte werk dat onderhoudt, en daar telkens weer de olie van Zijn Geest tot geloof, hoop en liefde, tot de beoefening daarvan, blijft gieten en dat dat in stand gehouden wordt. Dat doen ze zelf niet. Jozef kan zelf zijn hoofd niet boven water houden! Maar God houdt hem boven water.

Wat is dan zijn troost geweest? Of dat nu met dezelfde woorden (och, dat zal wel niet), maar het zijn wel dezelfde zaken geweest. Want het gaat niet om de woorden waarmee we het zeggen, maar het gaat om de zaken die we vertolken. Het gaat er dus ook niet om dat je een tekst krijgt. Dat is de zaak niet. Het is groot als je een tekst krijgt. Maar de tekst is de zaak niet. Velen krijgen teksten en dan vraag je je weleens af: "Wat gaat er nu van uit? Wat heeft dat nu uitgewerkt in je leven?" Als God een tekst geeft, dan geeft Hij Zijn Woord. En als Hij Zijn Woord geeft, dan gaat daar kracht van uit. Wat voor kracht? Kracht tot geloof. Kracht tot hoop. Kracht tot liefde. Dan gaat daar kracht van Gods Woord uit tot onderwerping, tot goedkeuring. Dus als God gesproken heeft in je leven, dan draag je vruchten in je leven. Dat kan niet anders. En als je teksten hebt gekregen die je niet vruchtbaar hebben gemaakt, dan moet je je maar eens afvragen van wie je ze hebt gekregen. Van jezelf en je eigen bedrieglijke geest? Of misschien wel van de duivel, want die kan ook teksten geven. Kijk maar naar de verzoeken van de Heere Jezus in de woestijn. Maar als God teksten gaat geven, als de Heere Zijn Woord gaat geven, dan gaat er kracht van uit. Dan werkt dat wat uit. Daar kun je in die ogenblikken niet mee om vallen. Maar daar word je werkzaam mee, en dat draagt vruchten van blijdschap.

Toen de Heere Jezus Christus Zijn kind Jozef in de gevangenis, in die kuil, in die smeltkroes der ellende kwam op te zoeken, toen heeft hij zich daar mogen vertroosten. Want als Christus komt, dan vloeien daar de oefeningen aan de zijde van de zondaar altijd uit voort. U denkt toch zeker niet dat als de Heere Jezus komt, dat er niets gebeurt! Want dan is de Heere Jezus alleen maar in uw verstand gekomen, of misschien in een gevoelige aandoening. Maar dat is het komen van de Christus niet.

Als nu de Heere Jezus Christus afdaalt in het Woord en hem terug leidt naar de dagen van ouds, waar Hij gesproken heeft en daar zijn hoop vernieuwt en zijn geloof van nieuwe krachten voorziet. Elke dag? Nee, niet elke dag. Van tijd tot tijd. Zo vaak dat Jozef niet kon omkomen. Wel met zichzelf, maar niet meer met zijn God. Dan is hij daar vertroost. Ik zei u vraag en antwoord 44: "Waarom volgt daar: nedergedaald ter helle? Opdat ik (Jozef) in mijn hoogste aanvechtingen verzekerd zij en mij ganselijke vertrooste dat mijn Heere Jezus Christus door onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikkingen en helse kwelling, in welke Hij Zijn ganse leven, maar inzonderheid aan het kruis gezonken was, mij van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft". Want ook in het leven van Jozef werd het waar. Is het ook in uw/jouw leven waar geworden? O Heere, daal toch eens weer met Uw Christus af in mijn ellende; in die wegen waar ik niet uit kan komen, waar het enkel duisternis is, waar de vragen in mijn hart kruipen, waar de vijand van binnen wakker wordt. Dat ik eens mag zien: in al hun benauwdheid was Hij benauwd. En de Engel Zijns aangezichts heeft hem behouden. Door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost. En Hij nam hen op en Hij droeg hen al de dagen van ouds. Waar? Kinderen, waar heeft God het volk, dat Hij uit Egypte bevrijdde, gedragen? Precies, in de woestijn! In de woestijn van de dood. In de woestijn van de tegenheên. In de woestijn van de beproevingen. Daar heeft Hij hen gedragen als op Zijn rug. Daar is Christus met hen benauwd geweest in al hun benauwdheid. Daar is Christus voor

Jozef, in die gevangenis, zijn Vuurkolom geweest, zoals Mac Cheyne het in één van zijn gedichten heeft verwoord. O edele Geest, hoe lief is mij Uw Woord, mijn Licht en Lamp, mijn Nachtgezicht. Dat kennen we uit het leger ook wel. Daar heb je verrekijkers die zelfs in het holst van de nacht nog gebruikt kunnen worden om de vijand te bespieden. Dat is nu Gods Woord voor Gods kind in de gevangenis. Als het nacht is, als de satan hen bestormt, als de twijfel hun hart lijkt te verstikken, dan komt Christus in dat Nachtgezicht van Zijn Woord tot hen en dan tilt Hij hen in de gevangenis boven de gevangenis uit. Dan zingen zij Psalmen in de nacht.

Weet u waar u aan ziet dat het in het leven van Jozef waar is, dat Christus daar in Zijn goedertierenheid is gekomen? Want Hij komt nooit met Zijn goedertierenheid buiten Christus om hoor. Weet u waar dat waar aan is? De overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen die in het gevangenhuis waren in Jozefs hand, en al wat hij deed, wat zij daar deden, deed hij. De overste van het gevangenhuis zag op gans geen ding, dat in zijn hand was, overmits de Heere met hem was. En wat hij deed, deed de Heere wel gedijgen.

Jozef vreesde God in het hol van de leeuw. Of, zoals een andere predikant het zei: het is een groot wonder, eigenlijk nog een groter wonder, als we hier aan het eind van hoofdstuk 39 Jozef in de vreze Gods zien wandelen in de duisternis van de nacht, als een lichtend licht in de vreze des Heeren. Een groter wonder dan die drie vrienden die in die vurige oven niet verbrand zijn.

Vraag dan toch naar de God van Jozef, want de God van Jozef leeft nog.

AMEN.

Zingen Psalm 130 : 3.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 130 : 4.

Zegenbede.

**7. Predicatie VII
over Genesis 40
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 2 augustus 2009**

Zingen Psalm 91 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 40

1 En het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings van Egypte, en de bakker, zondigden tegen hun heer, tegen den koning van Egypte.

2 Zodat Farao zeer toornig werd op zijn twee hovelingen, op den overste der schenkers, en op den overste der bakkers.

3 En hij leverde hen in bewaring, ten huize van den overste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse, waar Jozef gevangen was.

4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij hen diende; en zij waren *sommige* dagen in bewaring.

5 Zij droomden nu beiden een droom, elk zijn droom, in een nacht, elk naar de uitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die des konings van Egypte waren, die gevangen waren in het gevangenhuis.

6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan, en ziet, zij waren ontsteld.

7 Toen vroegde hij de hovelingen van Farao, die bij hem waren in hechtenis van het huis zijns heren, zeggende: Waarom zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?

8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben een droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet van God? Vertelt ze mij toch.

9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijn droom, en zeide tot hem: In mijn droom, zie, zo was een wijnstok voor mijn aangezicht;

10 En aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloeisel ging op, zijn trossen brachten rijpe druiven voort.

11 En Farao's beker was in mijn hand; en ik nam die druiven, en drukte ze uit in Farao's beker, en ik gaf den beker op Farao's hand.

12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijn uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen.

13 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen, en zal u in uw staat herstellen; en gij zult Farao's beker in zijn hand geven, naar de vorige wijze, toen gij zijn schenker waart.

14 Doch gedenk mijner bij uzelf, wanneer het u wel gaan zal, en doe toch weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao, en maak, dat ik uit dit huis kome.

15 Want ik ben diefelijk ontstolen uit het land der Hebreëen; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.

16 Toen de overste der bakkers zag, dat hij een goede uitlegging gedaan had, zo zeide hij tot Jozef: Ik was ook in mijn droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn hoofd.

17 En in den oppersten korf was van alle spijs van Farao, die bakkerswerk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf, van boven mijn hoofd.

18 Toen antwoordde Jozef, en zeide: Dit is zijn uitlegging: de drie korven zijn drie dagen.

19 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aan een hout hangen, en het gevogelte zal uw vlees van boven u eten.

20 En het geschiedde op den derden dag, den dag van Farao's geboorte, dat hij voor al zijn knechten een maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers, en het hoofd van den overste der bakkers, in het midden zijner knechten.

21 En hij deed den overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, zodat hij den beker op Farao's hand gaf.

22 Maar den overste der bakkers hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had.

23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

Met de hulp des Heeren hopen wij te luisteren naar de boodschap die tot ons komt uit dit 40^e hoofdstuk, waar ik onder schrijf:

JOZEF LEGT DROMEN UIT

1^e. Dat vindt u in vers 6: "En Jozef kwam des morgens tot hen en zag hen aan, en zie, zij waren ontsteld". Dus daar lezen wij van grote verontrusting.

2^e. Dat lezen we in vers 13 en vers 19: een eerlijke boodschap. Een boodschap van heil in vers 13. En een boodschap van de dood in vers 19.

3^e. Dat vindt u in vers 23: "Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem". Daar lezen wij van vervlogen hoop.

Gebed.

Zingen Psalm 42 : 3, 4 en 5.

Jozef legt dromen uit. Onze eerste gedachte is: grote verontrusting. Jozef is nog steeds in de gevangenis, en dan wordt hij door de aanbiddelijke Godsregering in zijn leven aangesteld als de verzorger van die schenker en bakker, die om de een of andere reden, ons onbekend, maar we lezen in het eerste vers: zij zondigden tegen Farao. Ze hebben iets gedaan wat hem niet zinde. Of ze hebben misschien zelfs iets gedaan waardoor zij zijn leven in gevaar hadden gebracht. Want de schenker en de bakker waren vertrouwelingen van de Farao. Dat waren mensen die dichtbij hem mocht komen. Im-mers, zij gaven de beker in zijn hand, en ze brachten hem het brood en al de lekkernijen die de bakkerij van Farao gemaakt had. Die beide mensen moesten altijd zelf eerst proeven van datgene wat ze aan Farao gaven. Want het was een veel voorkomend iets dat men een aanslag trachtte te plegen op leiders van het volk door vergiftiging van hun voedsel en drinken. Om dat uit te sluiten moest altijd de schenker en de bakker eerst daarvan eten om te zien of het inderdaad niet dodelijk was. Dus het waren vertrouwelingen van hem, het waren min of meer lijfwachten van hem. Die twee hebben iets gedaan (ze waren de oversten van vele bakkers en schenkers) waardoor zij Farao ver-toornd hadden, en hij heeft ze zo in de gevangenis geworpen. Hoe lang, dat weten we niet. Er staat "sommige dagen". Calvijn vertaalt dat met "ongeveer een jaar". In ieder geval hebben zij een hele poos in de gevangenis gezeten. En wie stelt hem nu aan als hun verzorger? Daar moet u maar eens op letten in Gods Woord. Er staat in vers 4: "en de overste der trawanten". Kinderen, wie was ook alweer die overste der trawanten? Daar hebben we van gelezen in het vorige hoofdstuk. Dat was degene die Jozef ook gekocht had op de slavenmarkt van Memphis, het tegenwoordige Caïro. Potifar! Daaruit blijkt wel dat Potifar zijn vrouw niet helemaal vertrouwd heeft, en dat hij wist van de rechtschapenheid, vanwege de vreze God, weet je nog wel, in zijn hart, van Jozef.

Daarom stelde hij Jozef over de schenker en de bakker. Dat was nu de hand van God. De hand van God is vaak niet in de grote dingen die u met grote koppen in de krant kunt lezen. Die grote koppen in de krant gaan vaak langs datgene wat het Koninkrijk van God is. De Heere werkt vaak graag in die dingen die voor ons onaanzienlijk, onopvallend, niets zeggend zijn. En daaruit brengt Hij grote dingen voort. Kijk maar. Jozef in de gevangenis. En dan stelt de Heere door Potifar (wie zou het hebben kunnen bedenken?) over het leven van die schenker en bakker aan, en daarin komt de omwending in het leven van Jozef. Niet direct. Straks zullen we zien, er gaan nog twee volle jaren over heen. En toch, hier ligt de kiem. Gods molen malen langzaam, omdat God weet waar Hij mee bezig is en dat niemand Zijn raad kan breken. Gods molens draaien langzaam, maar wel zeker. Daarom moeten we nooit haasten. Want ons haasten is vaak overhaast en daarmee zeer schadelijk voor ons leven op aarde, ook voor het geestelijke leven. Maar goed, de Heere stelt in die kleine, onaanzienlijke gebeurtenis Jozef over de schenker en de bakker. En zo brengt Hij Jozef in hun leven. Want we moeten maar goed onthouden, zoals een dominee dat schreef in één van zijn preken, dat dit hoofdstuk in de Bijbel staat, is niet vanwege de schenker en de bakker. Zij worden alleen maar in het Woord genoemd om Jozefs wil. Ze staan alleen maar in het Woord vanwege de voortgang van het Koninkrijk van God. Ze staan alleen maar in het Woord omdat de Heere Zijn heil doet komen. Daarom staan ze in het Woord. Daarom Genesis 40. Dus het gaat helemaal niet over de schenker en de bakker. Maar het gaat erover hoe God het heil doet komen.

Dan komt hij op een dag (hij heeft hen vele dagen gediend). U kunt zich voorstellen, als je in de gevangenis zit, de een zal misschien een beschuldigd-geweten hebben gehad en de ander niet, dan zullen ze daar niet met veel vrolijkheid en plezier hebben gezeten. Wat dat betreft zijn de gevangenen die lijden onder hun gevangenschap, die zouden wel een prikkel mogen zijn voor degenen die nog zo rustig in hun zonden kunnen leven, wat een gevangenis is die veel erger is dan de kuil waar Jozef in lag. Er zijn gevangenen die in gevangenissen zuchten en kwijnen, maar hoevelen onder ons zuchten en kwijnen in de gevangenis van hun zondestaat, van hun doodstaat, van hun vervreemding van God, van hun staan in het leven zonder hoop, zonder verwachting!

Op een bepaalde dag komt Jozef bij die schenker en die bakker in de gevangenis, in hun cel, en dan ziet hij dat hun aangezicht kwalijk gesteld is. Zo staat het in vers 7. En in vers 6 staat: "En zie, zij waren ontsteld, buiten-gewoon". Onze kanttekenaar schrijft bij het woordje "ontsteld": dat is verbaasd, beroerd. Het hebreeuwse woord betekent: grote ontsteltenis des gemoeds. Dus gemoedsbenauwdheid. Grote verontrusting, komende uit bekommering, zorg, vrees, droefenis en heftige gramschap. Dit is nu de aard der dromen die God de mensen toeschikt, dat zij dezelve beroeren en ontstellen. U moet het maar eens nalezen, dat de Heere ook in die tijd sprak door dromen, zelfs tot hen die onbekeerd waren. Ik lees het ook in Job 33 vers 14 t/m 16, dat de Heere mensen kinderen dromen geeft waarin Hij hen met verontrusting bezoekt. Bent u weleens verontrust geweest? Niet over de gang van de maatschappij. Niet over de gang van de wereld. We kunnen verontrust zijn over onze bange tijden en duistere tijden. Al moet ik zeggen, toen ik gisteren in een preek zat te lezen van een predikant die vijftig jaar terug leefde: in die tijd was het al niet beter. En als ik lees in de preken van Van der Groe: in zijn tijd was het al niet beter. En als ik lees in de Schriften van wat de Heere Jezus zegt: toen was het al niet beter. Een krom en verdraaid geslacht. Dus het is altijd wel wat geweest op aarde.

Maar die verontrusting bedoel ik niet. Ook niet het verontrust zijn vanwege ziekte, het verontrust zijn vanwege pijnlijke voorvallen in ons leven, het verontrust zijn vanwege angst voor dingen die zouden kunnen gebeuren of die aan de gang zijn. Ook niet verontrust over de kerkelijke gang van zaken. Daar kun je ook verontrust over zijn. Dat is niet misplaatst, maar dat is ten diepste niet de verontrusting waar het om gaat. Dan lees ik in het boek van Bunyan, de Christenreis, over een man in het huis van de Uitlegger, die gedroomd heeft en die stapt 's morgens trillend en bevend uit zijn bed. Net als die schenker en die bakker nadat ze een droom hadden gehad. Die man had ook een droom gehad. Hij droomde dat de lucht boven hem donker werd, onheilspellend donker, en dat er noodweer losbrak. Daar hebben we ook wel iets van gezien en gehoord, afgelopen week en de week daar voor. De stem van de Heere in het onweer, waar sommige mensen zo ontzaglijk bang voor kunnen zijn en andere mensen in hun verharding niet voor vrezen. Als Hij bliksemend bliksemt. Ik denk aan hoe God Zich heeft geopenbaard op de Sinai. Het volk stond met vrezen en beven. Dat krijg je nu als je God gaat ontmoeten en als de Heere je gaat verontrusten dat je God moet gaan ontmoeten. Daarom zijn de meesten rustig, want ze geloven niet dat ze God gaan ontmoeten. Vraag toch aan de Heere of Hij uw hart zou willen openen, dat u ook zou geloven wat die man geloofde. Hij zegt: Ik droomde dat het noodweer werd. Toen ik omhoog zag, zag ik de wolken op een bijzondere wijze omlaag komen. Daar had een Man Zijn troon op gesteld. Hij riep vanaf Zijn troon: "Vergadert het onkruid en werpt het in de poel des vuurs". Toen zag ik dat die vele blinkende wachters om Hem, hoe die uit gingen, de graven gingen open, de rotsen scheurden, en alle doden kwamen tevoorschijn, sommigen vol vreugde omhoog ziende tot Hem, maar anderen vol vrees die zich trachtte zich, net zoals ik dat trachtte mij te verbergen, maar het lukte niet, want die wachters kwamen en grepen. Toen scheurde de aarde zich voor mijn voeten. Daar ging een vreselijk geluid uit op. Daar werden die goddelozen allen in geworpen om er nooit meer uit te komen. En ik zag hoe anderen werden opgenomen met vreugde: "Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten en brengt het koren in Mijn schuur, de tarwe".

Maar waarom bent u dan zo bevreesd? vroeg Christen. Wel, ik bleef staan. Ik behoorde nog niet bij die goddelozen (u ook nog niet) die al in de hel geworpen zijn. Maar ik behoorde ook niet bij degenen op wie Hij in gunst van boven zag en die Hij tot Zich trok. Toen werd ik bang. En toen ben ik ontwaakt. En nu gevoel ik dat ik God niet kan ontmoeten.

Hebt u dat weleens gevoeld? Heeft vrees en beving u/jou al eens aan gegrepen, omdat u voor Zijn Rechterstoel gesteld zult worden?

Ik moet ook denken aan wat ik vandeweek las in een boekje van Huntington. "De naakte boog" heet dat boekje. Daar vertelt hij ook van een man die zo'n droom had gehad, nadat hij zich van zijn prediking had afgekeerd. Het begon zo goed. Al schrijft hij: zijn vrouw begon verkeerd. Ze begon met de vreugde. Als je met de vreugde begint in het geestelijke leven, dan loopt het altijd verkeerd af. Want geestelijk leven begint niet met de vreugde. Het eindigt in de vreugde. Velen beginnen waar ze behoren te eindigen, schrijft hij dan. Maar die man werd ook 's nachts in zijn droom opgeschrikt van benauwdheid, omdat hij kreeg te geloven dat de oordeelsdag aanstaande was. Toen werd hij in zijn krachtdadige gewetensontwaking doodsbang wakker. Het gaat niet altijd zo heftig hoor. Maar ik zou toch eens willen vragen: bent u weleens aangegrepen? Heeft het u weleens ontsteld dat u voor God moet verschijnen? Die al uw zonden ordentelijk voor Zich zal stellen.

Wel, deze schenker en bakker hadden ook gedroomd en ze waren er zeer bang van geworden. Het had hen aangegrepen. Ze hebben er met elkaar over gepraat. En

weet u wat hun zorg was? Er was niemand die hun kon vertellen wat hun dromen betekenden. Ze waren niet meer aan het hof waar vele droomuitleggers waren. In de gevangenis kon niemand hen vertellen wat die droom nu betekende. Ze waren verlegen om een uitlegger.

Bent u/jij weleens verlegen geweest om een uitlegger? Iemand die u in uw blindheid, in uw verwardheid, in uw verontrusting de weg zou mogen wijzen. Die een woord van de Heere in uw leven op zou mogen klaren, en die dat woord in uw leven zo zou mogen besturen, door de wijsheid van Gods Geest, dat u daaruit leiding mocht ontvangen, dat u daaruit licht zou mogen ontvangen. Daar waren ze om verlegen.

Maar we moeten er maar op letten, ook in het vervolg, het heeft niets uitgewerkt in hun leven hoor. Want ik lees in het hele hoofdstuk van geen bekering, van geen berouw over hun zonden, nadat God hen zo getrouw van raad had voorzien, hetzij in de doodstijding, hetzij in de heilsboodschap. De een is zonder hoop gestorven, en de ander heeft zonder hoop door geleefd. Dus er kan veel gebeuren in je leven. Je kunt zeer verontrust zijn geweest. De Heere kan je zeer benauwd hebben. Je kunt diepe overtuigingen hebben gehad. Maar de vraag is: waar loopt het op uit? Waar gaat het naar toe? In het leven van Gods volk gaat het altijd naar Christus toe. In het leven van de-genen die zich tegen Christus blijven verharderen, ondanks Goddelijke bemoeienissen, die eindigen in de verharding, die eindigen in de onbekeerlijkheid, die eindigen in een leven waarin God Zich bij hen moet aanpassen zodat zij door kunnen gaan, het wezen van de zonde.

Maar Jozef is met hen bewogen. Daar ziet u iets van de Goddelijke liefde in zijn hart. U zou kunnen zeggen: "Jozef zal wel genoeg gehad hebben aan zijn eigen ellende. Die zal toch wel genoeg gehad hebben aan zijn eigen vragen. Die zal toch wel genoeg hebben gehad aan zijn eigen last". Maar daar ziet u weer Christus in Jozef. Die maakt bewogen met de medemens, ondanks het eigen kruis. Ja, het eigen kruis heeft hen zelfs geleerd om met mededogen bewogen te zijn over hun naaste in moeite en zorg.

Jozef vraagt hen dan ook..... Ik wens u allen van harte toe dat de Meerdere Jozef in uw verontrusting eens zo in uw gevangenis zou mogen neerdalen. Want daar stelt Jozef die lieve vraag: "Waarom (vers 7) zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?" Kijk, dat is Christus in de gevangenis. Heeft Hij het u weleens gevraagd: "Waarom is uw gezicht zo droevig gesteld? Waar bent u zo verontrust over, mensenkind?" Hebt u uw hart in uw zorg en in uw nood weleens uit mogen storten voor Zijn hart, omdat Hij u vroeg: "Waarom bent u zo kwalijk gesteld?" Of moeten we met beschaamdheid zeggen: de Heere Jezus heeft nog nooit enige gelegenheid gehad om Zijn vragen te stellen, want ik houd ze altijd af. Die verontrusting los ik zelf wel op. Die angst los ik zelf wel op. Ik werp het weg. Ik druk het weg. Ik wil er niet over nadenken. Ik vind het niet nodig om er over na te denken. Ik heb wel andere dingen om over na te denken. Je houdt Christus bewust buiten je leven. Al weet ik heel goed, dat als het uit Zijn welbehagen is, u uiteindelijk het verlies zult lijden. Zo werd het vanmorgen ook gebeden in de consistorie. Verlies lijden om de winst in Christus te behalen. Dat mocht uw deel zijn. Zoek het toch. Zoek het toch, want het is er nog.

En deze Christus wordt u nog verkondigd in het heden der genade. Vraag Hem toch dat u vragen zou mogen krijgen waar Hij u de vraag mag stellen: "Wat is er, mensenkind?" Opdat u Zijn troost zou mogen ontvangen; opdat u Hem zou mogen leren kennen als uw Kracht en als uw Hoop.

Dan vertellen die schenker en die bakker hun droom. Al moeten we er maar op letten dat de bakker eerst denkt: "Laat maar". De schenker begint. Jozef heeft gezegd in zijn diepe afhankelijkheid van God: "U hebt geen uitleggers uit de mensen nodig. U

hebt geen leugenuitleggers nodig. U hebt niet die mensen van Farao's hof, u hebt niet de wijzen der wereld nodig. U hebt God nodig, want de uitlegging der dromen, zijn die niet van God!"

Dan vertelt daar die schenker wat hij zag. Die wijnstok met die drie ranken, en daaraan de bloesem. Die begon te groeien. Hij heeft in een korte periode gezien wat daar gebeurde. Wat normaal een lange tijd nodig heeft, heeft zich in zijn droom in korte tijd afgespeeld. En zo ineens hangen daar rijpe druiventrossen aan. Hij zegt: "Ik heb die druiven uitgeperst en ik gaf de beker in de hand van Farao". Dan is Jozef een eerlijke prediker in de gevangenis, zoals Christus, de grote Verlosser, een eerlijke Prediker in Zijn gevangenis hier op aarde onder is geweest is en nog steeds is.

Binnen nog drie dagen. En dan mag hij die schenker een heerlijke boodschap brengen. Een boodschap van hoop. Een boodschap van heil. Maar let u er op, Jozef zegt niet "ik denk". Jozef zegt niet "volgens mij". Nee, Jozef is er diep in zijn hart van overtuigd: "Ik verkondig u het woord des Heeren, dat vast is en dat zal geschieden. Binnen drie dagen zal de Farao zijn officieren (zeggen onze kanttekenaren) overzien en dan zal hij u er uit pikken en hij zal u weer in uw vorige eer en ambt herstellen, en u zult als voorheen de Farao weer dienen op uw plaats. Hij zal u verhogen. Hij zal u genadig zijn".

En dan vraagt Jozef: "Gedenk mijner". Dan kan er een vraag bij ons komen. Is dat nu gepast? Jozef, ga je nu niet zelf aan het werk? Probeer je nu niet zelf een uitweg te vinden? Want het is wat hoor, als die schenker toch één goed woordje voor hem zou doen bij de Farao, direct bij de grote van het land. "Gedenk mijner." En dan vertelt hij iets van zijn levensgeschiedenis. Maar let er ook maar op (daar hebben we van te leren), hij praat niet over zijn hatende broers. Hij praat niet over die gemene streek van die vrouw van Potifar. Hij spreekt niet over het onrecht dat Potifar hem heeft aan gedaan. Let er op hoor. Want daar zijn wij zo goed in. Die heeft dit gedaan en die heeft dat gedaan. En wij staan altijd in ons recht. Zo praat Jozef niet. Hij noemt geen namen en hij uit geen verwijten. Dat is de vreze Gods. Maar de gelegenheid die de Heere hem biedt, zo zegt Calvijn het, en ik geloof dat hij gelijk heeft. De gelegenheid die de Heere hem hier biedt, die zoekt hij aan te grijpen. Maar we zullen nog horen hoe de Heere dat af komt te snijden in die vervlogen hoop.

En dan brengt diezelfde Jozef opnieuw een eerlijke boodschap. Er komen mensen in de kerk (misschien niet hier) die alleen maar voor het Evangelie komen. Ja, de Wet hoort er wel bij en de zonde hoort er wel bij, maar... het gaat om het Evangelie. Ik kom eigenlijk alleen maar om een goede boodschap te horen, om een fijne boodschap te horen. Een boodschap waar ik iets mee kan. Een boodschap die me niet treurig maakt, die me niet neerslachtig maakt. Maar een boodschap waarvan ik denk: "Ja, gelukkig, dat wil ik wel". Een boodschap die mij past. En wat is het voor predikers een levensgrote verleiding om daar enigszins aan tegemoet te komen, en niet een getrouwe wachter te zijn zoals wij daarvan leven in Ezechiël: om het de rechtvaardigen aan te zeggen dat het hem wel zal gaan, en dat het de goddelozen zal wee gaan. Om oprecht en aandringend tot bekering op te roepen en de zonde aan te wijzen.

U moet zich eens voorstellen, wat zou het voor Jozef hebben kunnen betekenen als hij hen beiden een fijne boodschap had gebracht. Dan had hij twee mensen die voor hem waren. Dan waren er wellicht twee mensen die een goed woordje voor hem zouden kunnen doen. Maar weet u, Jozef is trouw. Niet uit eigen kracht en wijsheid. Niet uit stoerheid. Niet uit hardheid. Maar uit eerlijkheid. Wij zien vaak voor hard aan wat eerlijk is. En wij schrijven dat wat eerlijk is vaak af als hard, om onszelf weer

overeind te houden, nietwaar? Vraag maar om de eerlijkheid, dat u in de kerk eerlijk behandeld mag worden. Is er een volk in de kerk vanmorgen, dat eerlijk behandeld wil worden? Spreek mij niet van vrede als het dood is. Spreek mij toch niet van een goede boodschap als het helemaal niet goed is. Maar ga eerlijk met mijn ziel om, want het gewicht van de eeuwigheid hangt er aan. Breng Wet en Evangelie. Verkondig de Naam van Christus. Maar zeg ook duidelijk wat de weg wel is en wat niet. Leg ook duidelijk uit waar je Christus in je hart en leven vindt, in welke kenmerken, in welke gestalten, in welke gangen Hij gaat met Zijn volk. En zeg mij aan waar ik mij bedrieg. Waar het er wel op lijkt, maar waar het in het wezen niet is. Ga eerlijk met mij om. U hoeft mij niet te sparen. De Heere hoeft mij niet te sparen, opdat ik mocht leren mezelf niet te sparen en zo nog eens het heil in Christus te gewinnen, Die Hij ook niet gespaard heeft.

Die bakker heeft gedroomd. Hij droeg drie witte gevlochten manden op zijn hoofd. Dat was de gewoonte van het tillen in die dagen. De vogels pikten uit die hoogste, onbeschermd mand van de lekkernijen. Jozef zegt er niets over, maar het zou een aanwijzing kunnen zijn, dat die bakker niet heeft gedaan in zijn ambt wat hij had moeten doen. Hij had dat voedsel van de koning niet genoeg beschermd. Daar kon bij komen wat schadelijk was voor de Farao. Hij was wat zorgeloos in zijn ambt geweest. Hij had zijn plicht niet betracht, maar hij was gemakkelijk geworden.

En dan brengt Jozef een eerlijke boodschap: "Binnen drie dagen zult u aan het kruis hangen. Binnen drie dagen zult u aan een hout, misschien wel een galgpaal, worden opgehangen, en Farao zal uw hoofd van u weg nemen. U zult sterven". Is die boodschap al eens door gedrongen in ons hart? Je zult sterven. We gaan niet omhoog, maar we dadel neer in het graf. Dan staan we voor God. Wat zult u dan uw Formeerder en Maker hebben te antwoorden? Hoe zult u een bestaan vinden voor God?

En wat gebeurt er? Na drie dagen lezen we dat Farao jarig is. Dus in die tijd vierden men hun verjaardagen ook. Daarvan zegt Calvijn dacht ik: dat was ook niet verkeerd, hoewel velen wel verkeerd hun verjaardag vieren. Ze gaan op in hun zegeningen en ze zijn groot met hun zegeningen. Dankbaarheid vloeit wel van de mond, maar blijkt niet uit hun hart en leven. Dus het is goed om je verjaardag te vieren, maar op de verjaardagen van die koningen konden soms vreselijke dingen gebeuren. Ik hoef u maar te herinneren aan de verjaardag van Herodes, als daar daar die dochter, een jaar of zestien/zeventien, op dat feest danst en dan een wens mag doen, zelfs tot de helft van het koninkrijk. En dan vraagt ze, door de list van haar moeder, om het hoofd van Johannes de Doper. Er gebeurde vreselijke dingen op die verjaardagen. Wat gebeurt er op onze verjaardagen? Waar bestaat ons vieren van onze vierdagen uit? Kan de Heere er zijn? Is de Heere welkom op uw verjaardag, op uw jubileum, in de kraamdagen?

Na drie dagen gebeurt wat Jozef heeft gezegd. Jozef geloofde zijn eigen boodschap hoor! Weet u waar dat uit blijkt? Omdat hij vroeg aan die schenker: "En wanneer u dan straks, in de uitkomst van dit woord, weer bij de Farao zult staan, spreek voor mij". Dus hij geloofde vast dat zou gebeuren wat hij had gezegd. En na drie dagen zag hij ook wat hij had gezegd. Daar moet u maar op letten. Daar zit ook een les in. Als de Heere in je leven spreekt, als je iets van de Heere hebt gekregen, dan moet dat blijken in de uitkomst. Daarom moet je maar voorzichtig zijn met: "ik heb van de Heere gekregen". Want velen krijgen wat van de Heere en het blijkt nooit dat het van de Heere is geweest. Dan is het van je eigen geest, of zelfs van een boze geest. Dat leert ons Gods Woord hier. We kunnen heel gemakkelijk zeggen "Ik heb van de Heere gekregen". Dan zou ik zeggen: wacht het dan ook maar rustig af. Want wat

van de Heere is gekomen, zal blijken in de uitkomst. En als het niet blijkt, dan heb je je lelijk vergist en moet je de volgende keer dubbel voorzichtig zijn, opdat je God niet zou smaden en opdat je God bij de buitenwacht niet verdacht zou maken, alsof de Heere niet een God is Die Zijn woord houdt.

Wat is het tegelijk voor Jozef een bemoediging geweest. Want reken er op dat hij is terug geleid naar de dagen waarin de Heere tot hem gesproken had. Reken er op dat Jozef ook hier in zijn hoop gesterkt werd. Al gingen al Gods golven en baren over hem heen. Al is het waar dat het donker was, zo donker dat zelfs dat laatste lichtpuntje in die laatste twee jaren van zijn leven, uit ging. Dat hij nochtans in de hoop op God gesterkt werd: "Mijn ziel, wat buigt ge u te neder, waartoe zijt ge ontrust? Hoop op God". Dat moeten ze leren. Dat leert Hij Zijn volk. Dat is de gang. Hij maakt ze vast op dat Woord.

Kijk, in het leven van Jozef..... Jozef heeft in de gevangenis niet één droom gehad waarin God tot hem sprak. Want wij weten, de Bijbel was er niet, een geschreven Woord van God was er niet. De Heere leidde Zijn kinderen door dromen en visioenen en door verschijningen, al lezen wij daar niet van in het leven van Jozef. Wel in het leven van zijn vader, grootvader en overgrootvader. Maar Jozef heeft geen enkele droom, hij heeft geen enkele tekst, hij heeft geen enkel Psalmversje gehad daar in de gevangenis. Hoe lang ook al weer? Vorige week heb ik gezegd: ongeveer acht jaar. In ieder geval tussen de zes en elf jaar. Geen nieuwe droom. Geen nieuwe tekst. Weet u waarom niet? De Heere spreekt niet dagelijks tot Zijn volk. Ze krijgen niet om de zoveel tijd een tekst. Kijk maar naar het leven van Jozef. De Heere heeft in zijn jeugd gesproken, en daarna heeft de Heere hem één ding geleerd, en dat doet Hij met al Zijn volk. Al spreekt Hij in het leven van de een vaker dan in het leven van de ander. Maar Hij laat ze zinken en zakken op dat woord dat Hij eenmaal heeft gesproken. Die werkzaamheden, die oefenweg, waarin dat ene woord, waar ze zeker van weten, bij alle aanvechting, toch in de grond van hun hart die hoop nooit kwijt kunnen raken vanwege de liefde Gods, uitgestort in hun hart. En de werkingen van de Geest die hun geloof altijd in stand houdt, hoe zwak het ook wordt, hoe klein het ook lijkt. Vorige week heb ik gezegd: hoezeer de duivel ook probeert het met de wateren van de hel uit te maken. Hij doet ze zinken en zakken, niet op een tekst. Want de tekst is Christus niet. En de tekst is de Middelaar niet. Hoe heerlijk ook Gods spreken ook is, het gaat om de God Die spreekt. Dat doet Hij door Zijn Woord en Geest, dat ze alles kwijt raken, ook al die gevoeligheden, al die bevinding, al die lieve ogenblikken, al die keren. Hij neemt dat zo weg, totdat ze hebben geleerd op God hun hoop te bouwen, en niet te leunen op wat is gezegd, maar door wat is gezegd zich op God te richten. Dat is het werk van God. Als u dat niet kent, met alles wat u hebt, vraag dan om verder geleid te worden, of smee de Heere om u te ontdekken aan de bedriegelijkheid van uw hart. Want wij hebben een zeer arglistig hart. Heb ik daar vorige week niet iets over gezegd, dat het de oprechte er om te doen is dat de Heere Zijn stempel gaat zetten op zijn leven, op Zijn werk. In Uw licht zien wij het licht. Daar gaat het om.

Dan is gebeurd wat hij heeft gezegd. Jozef is ook bemoedigd, ondanks de duisternis. De belofte is de ster voor zijn geloof geweest en voor zijn hoop en voor zijn liefde.

Wat gebeurt er dan? Wat denkt u, hoe zal Jozef..... Kinderen, hoe zal Jozef daar in die gevangenis hebben gezeten? Jonge mensen, als je voor iemand goed gedaan hebt, als je voor iemand gebruikt bent, als iemand vanwege het woord dat je hebt mogen spreken hoop heeft gekregen, hulp is geschonken, heil is ten deel gevallen. Je zou toch zeggen: dan ben je toch dankbaar! Dat ga je toch beantwoorden! Daar staat toch wat tegenover!

Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

Wij zijn van die ondankbare vergeters. Je hoeft niet honderd keer “dank u wel” te zeggen. Dat bedoel ik niet. En je hoeft niet bij alles gelijk iets te zeggen. Dat bedoel ik ook al niet. Maar dat het toch wel eens zou mogen blijken. Wanneer zou het gebleken hebben? Als die schenker inderdaad vol verbazing dat woord wat Jozef had gesproken, in zijn leven in vervulling ziet gaan. Dan zou je toch denken: die schenker..... Misschien denkt u dat wel: dat zou ik niet gedaan hebben; ik zou direct tot de Farao hebben gezegd: “Farao, ik moet mijn weldoener gedenken in de gevangenis, Jozef”. Maar hij vergeet hem. Ach, een mens is zo met zichzelf bezig. Een mens is het zo om zichzelf te doen. We moeten er maar niet raar van opkijken, want het staat in Gods Woord, uit het leven gegrepen.

Jozef heeft gedacht: nu zal de deur misschien open gaan. De eerste dag. De tweede dag. De derde dag. Er gaat een week voorbij. Er gaat een maand voorbij. Heere, weet U nog wel van mij af? Wat zal Jozef verwachting hebben gehad van die schenker. En natuurlijk, we weten best, we moeten verwachting van de Heere hebben. Maar hoe gemakkelijk, kinderen des Heeren, hoe gemakkelijk stellen we onze verwachtingen, ondanks onze vroomheid, toch op de mens. We verwachten het van de chirurg. We verwachten het..... Van wie verwacht u het? Zo ongemerkt. We zijn zo vleselijk verkocht onder de zonde, dat we gaan leunen en steunen op de middelen die God geeft, waar we inderdaad van blijven zeggen “ze moeten gezegend worden”. Maar ondertussen. Maar ondertussen: “Als het maar goed gaat”. En maar niet over kunnen geven. Daar is genade voor nodig, misschien wel dubbele genade, om het over te geven, het los te laten, het in de hand van de Heeren te geven, om nu eens stil te zitten, niets te doen en de Heere te laten werken.

En dan vervliegt en vervluchtigt alle hoop in het leven van Jozef. Let wel, niet zijn hoop op God, want die wordt juist in deze weg gesterkt. Maar hoe sterkt nu de Heere zijn hoop op God? Door hem te doen sterven aan al zijn hoop op mensen. Dus daar is sterven voor nodig. Afbraak. Dat de Heere weg neemt waar zij het zo heimelijk van verwachten, waar wij op leunen, waar wij..... Zeg het eens voor uzelf. Dan kunnen we zeggen: “Mag dat dan niet?” Nee, dat mag niet. Kijk maar. Onze hoop dient op God te zijn. Niet de middelen van God (mag ik het zo zeggen?), maar de God van de middelen. Dat is de volgorde.

En die deur blijft dicht. Hoort u het goed? Die deur blijft dicht, twee volle jaren. Daarom waren het de twee zwaarste jaren. Hij had nog weer enige hoop, en nu dooft de Heere alle lichten. Ziet u dat het Schriftuurlijk is! Ziet u het in Gods Woord! Dat is de weg nu.

Dan is Jozef een bijzonder persoon in het heilshandelen van God. Dan is Jozef een type van Christus in het heilshandelen van God. Maar dan is Jozef ook een beeld van de levende Kerk in het handelen van God.

Wat zou er in zijn hart geleefd hebben? Ik las dat zo van de week. Ik dacht: dat zal het zijn. Psalm 119 vers 116. Zo zal hij hebben gebeden. Zo zal hij hebben gezucht. Zo zal hij in zijn wanhoop aan de mens zijn hoop hebben leren stellen, bij vernieuwing en met verdieping, op God. Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve, en laat mij niet beschaamd worden over mijn hoop. Daar hebt u het.

Dan gaan we nog een stapje verder.

Als nu Jozef uit de gevangenis was gekomen op de voorspraak van de schenker. Weet u wat er dan zou zijn gebeurd? Dan was hij naar huis gegaan. Wat zegt u? Dan was hij naar huis gegaan, en dan zou het helemaal mis lopen. Wij kunnen ons zo vreselijk vergissen. Wij denken: het moet zo, Heere. Zou U alstUblieft dit willen doen? Zou U alstUblieft dat willen geven? En we weten niet waar we om vragen. We

zitten er helemaal naast. Want als Jozef uit de gevangenis los was gelaten, weet u wat er dan was gebeurd? Hij was naar huis gegaan, naar zijn vader. En dan lees ik in Handelingen 7 vers 9, 10 en 11, waar Stefanus over Jozef spreekt. Dan waren ze in hun benauwdheid omgekomen. Want daar komt straks die hongersnood aan waar niemand van kan leven. Dan waren ze allemaal van de honger dood gestorven. En het is waar: waar het verstand geen weg meer ziet, daar weet God nog duizend wegen te vinden. Jazeker. Maar Jozef moest in die gevangenis blijven, en Jozef moest al die hoop kwijt raken, en Jozef moest leren wachten op Gods tijd, want dat is de beste tijd. Dat blijkt dan niet makkelijk, maar wel het beste, want dan wordt God verheerlijkt in Jozef straks. Dan zal Jakob straks kunnen horen dat er koren is in Egypte. Dan zal Jakob, onze vader, zegt Stefanus, die heeft Hij toen gezonden naar Egypte, waar Jozef hen in de tweede reize is ontdekt. Daar gaat het naar toe! Dus laten we maar voorzichtig zijn. Alleen het geloof leert rusten in Gods voorzienige regering, waarvan we zometeen lezen dat Asaf getracht heeft die te doorgronden. Maar als je Gods regering kunt doorgronden, dan kun je God doorgronden. Dus dat gaat niet. Nee, het blijft ook voor Asaf een moeilijk stuk, totdat hij in Gods heiligdommen in gaat, en daar Goddelijk onderwijs krijgt. Straks Jozef. O, als hij straks eens terug mag zien op de weg die de Heere met hem gegaan is, dan zal hij God aanbidden. Dan zal hij zich in God verliezen. Dat Jozef zich wel vergist heeft, maar God niet. Dat Jozef wel om moest komen, maar God niet. Zo is hij door God geslepen in de werkplaats van de Heilige Geest, om een nuttig werktuig in Zijn hand te zijn.

Daar zie ik dan weer achter Christus Jezus, Die het heeft gezegd: "Indien iemand achter Mij wil komen (Lukas 9), die neme zijn kruis dagelijks op, die verloochene zichzelf". Nu zien wij in het leven van Jozef wat zelfverloochening is. En volg Mij. Die het heeft gebeden in Gethsémané als een Meerdere Jozef, in de ontzaglijke gevangenis van de Goddelijke toorn en eeuwige verdoemenis: "Mijn Vader, indien het mogelijk is, neem deze drinkbeker van Mij. Doch niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Onderwerping. Dan lees ik in het boek Hebreeën, dat Hij in al Zijn smeking, in al Zijn roeping verlost is geworden, zoals ik van Jozef lees in Handelingen 7, dat God hem uit al zijn verdrukking verlost heeft, keer op keer, hem niet heeft begeven. Kijk, dan wordt God in Christus groot. Dat wens ik u nu allen toe, jong en oud. Of u er nu om gevraagd hebt, of omdat je misschien zegt of leeft van: het doet me nog niets, dat hoef ik nog niet. Ik wens het je van harte toe, dat je door dat werk van God mag leren, in die weg van afbraak, achter Christus aan, te zinken en te zakken op die Geliefde, in Wie al het welbehagen van God is. Hoort Hem. Daar zul je rust vinden. Daar zal Hij je kracht, je hoop, maar ook je vrede zijn.

Zo is Jozef geoefend, en zo worden allen geoefend.

Heere, gedenk aan het woord, gesproken tot Uw knecht, waarop Gij mij verwachting hebt gegeven, dat is mijn troost, Uw woord, in druk mij toegelegd.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 119 : 25 en 62.

Zegenbede.

8. Predicatie VIII
over Genesis 41 vers 1 t/m 38
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk, 16 augustus 2009.

Zingen Psalm 1 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 41 : 1 t/m 38

1 En het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao droomde, en ziet, hij stond aan de rivier.

2 En ziet, uit de rivier kwamen op zeven koeien, schoon van aanzien, en vet van vlees, en zij weidden in het gras.

3 En ziet, zeven andere koeien kwamen na die op uit de rivier, lelijk van aanzien, en dun van vlees; en zij stonden bij *de andere* koeien aan den oever der rivier.

4 En die koeien, lelijk van aanzien, en dun van vlees, aten op die zeven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.

5 Daarna sliep hij en droomde andermaal; en ziet, zeven aren rezen op, in een halm, vet en goed.

6 En ziet, zeven dunne en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit.

7 En de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en ziet, het was een droom.

8 En het geschiedde in den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zond heen, en riep al de tovenaars van Egypte, en al de wijzen, die daarin waren; en Farao vertelde hun zijn droom; maar er was niemand, die ze aan Farao uitlegde.

9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden.

10 Farao was zeer vertoornd op zijn dienaars, en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.

11 En in een nacht droomden wij een droom, ik en hij; wij droomden elk naar de uitlegging zijns drooms.

12 En aldaar was bij ons een Hebreuws jongeling, een knecht van den overste der trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij leide ons onze dromen uit; een ieder leide hij ze uit, naar zijn droom.

13 En gelijk hij ons uitleide, alzo is het geschied; mij heeft hij hersteld in mijn staat, en hem gehangen.

14 Toen zond Farao en riep Jozef en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem, en men veranderde zijn klederen; en hij kwam tot Farao.

15 En Farao sprak tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge; maar ik heb van u horen zeggen, *als* gij een droom hoort, dat gij hem uitlegt.

16 En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het is buiten mij! God zal Farao's welstand aanzeggen.

17 Toen sprak Farao tot Jozef: Zie, in mijn droom stond ik aan den oever der rivier;

18 En zie, uit de rivier kwamen op zeven koeien, vet van vlees en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras.

19 En zie, zeven andere koeien kwamen op na deze, mager en zeer lelijk van gedaante, rank van vlees; ik heb dergelijke van lelijkheid niet gezien in het ganse Egypteland.

20 En die ranke en lelijke koeien aten die eerste zeven vette koeien op;

21 Dewelke in haar buik inkwamen; maar men merkte niet, dat ze in haar buik ingekomen waren; want haar aanzien was lelijk, gelijk als in het begin. Toen ontwaakte ik.

22 Daarna zag ik in mijn droom, en zie, zeven aren rezen op in een halm, vol en goed.

23 En zie, zeven dorre, dunne en van den oostenwind verzengde aren, schoten na dezelve uit;

24 En de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het den tovenaars gezegd; maar er was niemand, die het mij verklaarde.

25 Toen zeide Jozef tot Farao: De droom van Farao is een; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.

26 Die zeven schone koeien zijn zeven jaren; die zeven schone aren zijn ook zeven jaren; de droom is een.

27 En die zeven ranke en lelijke koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hongers wezen.

28 Dit is het woord, hetwelk ik tot Farao gesproken heb: hetgeen God is doende, heeft Hij Farao vertoond.

29 Zie, de zeven aankomende jaren, zal er grote overvloed in het ganse land van Egypte zijn.

30 Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden; en de honger zal het land verteren.

31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden, vanwege dienzelfen honger, die daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn.

32 En aangaande, dat die droom aan Farao ten tweeden maal is herhaald, is, omdat de zaak van God vastbesloten is, en dat God haast, om dezelve te doen.

33 Zo zie nu Farao naar een verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.

34 Farao doe zo, en bestelle opzieners over het land; en neme het vijfde deel des lands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds.

35 En dat zij alle spijs van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen, onder de hand van Farao, tot spijs in de steden, en bewaren het.

36 Zo zal de spijs zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren des hongers, die in Egypteland wezen zullen; opdat het land van honger niet verga.

37 En dit woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten.

38 Zo zeide Farao tot zijn knechten: Zouden wij wel een man vinden als dezen, in welken Gods Geest is?

Met de hulp des Heeren hopen wij te gaan luisteren naar de boodschap zoals die tot ons komt uit dit gedeelte, en we willen er onder schrijven:

JOZEF, GODS GEZANT EN UITLEGGER.

1^e. Farao in verlegenheid geschokt.

Want we lezen in vers 8 aan het einde van dat vers: “En Farao vertelde hun (die tovenaars) zijn droom, maar er was niemand die ze Farao uitlegde”.

2^e. Hoe hij Jozef laat halen en hoe Jozef zijn profetische aankondiging doet. Dat kunnen wij in verschillende verzen lezen, waarvan het hart dit is in vers 30, de laatste woorden: "En de honger zal het land verteren".

3^e. Jozefs kostbare raad. Dat begint in vers 33: "Zo zie nu Farao naar een verstandige en wijze man, en zette hem over het land van Egypte".

Gebed.

Zingen Psalm 30 : 2, 4 en 8.

Ik heb van de week nogal moeten worstelen in de voorbereiding op het houden/maken van de preek van vanmorgen. Want ik kwam zomaar met die vraag te zitten: "Waar lees ik toch in het leven van Jozef dat hij gerechtvaardigd is?" Waar lees ik dat? Zou u het mij kunnen vertellen? U hoeft mij niet te vertellen dát hij gerechtvaardigd is. Dat weet ik ook wel. U hoeft mij ook niet te vertellen dat het noodzakelijk is om gerechtvaardigd te worden. Want dat weet ik ook wel. Maar als ik nu zo die vraag in het midden van de gemeente leg, en dan hoop ik dat u er ook eerlijk en ernstig, zonder het verdacht te maken of er iets van te denken, er over na zult denken. Waar lees ik in Jozefs leven hóe hij gerechtvaardigd werd voor God? Waar lees ik dat? Toen werd ik zo in mijn gedachten, nee ik werd al lezende..... Dat is misschien wat voor de opening van de gezamenlijke verenigingen, als we die dag nog mogen beleven en die avond nog ontvangen, om dat boekje maar eens met elkaar door te nemen. Het gaat niet om dat boekje hoor. Ik weet ook wel, als de Heere werkt, dan raak je de boekjes kwijt. Maar je krijgt ze ook weer terug, vanwege het onder-wijs daar in. Maar het boekje van professor G. Wisse. Die kent u toch wel? Ach, het gaat ook niet eens om hem. Als u hem niet kent, dat is niet zo erg. Maar dat boekje wat hij geschreven heeft: "De drie gezellen op de pelgrims-reis, Geloof, Hoop en Liefde". Weet u wat hij daarin schrijft? Daarin kwam die vraag, die mij zo bezig hield, die kwam daardoor toch op de achtergrond te staan. Als de Heere nieuw leven komt te schenken in het leven van een mens, jong of oud, dan gaat die wedergeboorte direct werken. Want Gods weder-baring is geen dood, lui, werkeloos, sluimerend werk. Dat is het niet. Maar zodra de wedergeboorte geschonken wordt, is zij werkzaam, schrijft hij. En dan is ze werkzaam in die drie gezellinnen. Waar de een is, is de ander ook. Al treedt de een meer op de voorgrond, naar de stand van het geestelijke leven, dan de ander. Maar dan zijn er geloof, hoop en liefde alle drie. En ze worden werkzaam in de drie stukken (ellende, verlossing en dankbaarheid) met die drie deugden, die drie genadegaven, die de Heere in de weder-geboorte komt uit te storten. In het wezen der zaak zijn alle hebbelijkheden (mag ik het zo zeggen?), alle vermogens erin gelegd. Maar als de Heere het vermogen geeft, geeft Hij ook dadelijkheid. Het hebbelijke blijft er altijd, en het dadelijke (de beoefening) kan meer of minder zijn, en voor onze beleving er soms niet zijn, maar het is er wel.

Als ik dan even denk aan Jozef. Ik lees in zijn hele leven niet waar hij gerechtvaardigd is, hoe hij gerechtvaardigd is. Eén weet ik wel heel zeker. Dat weten we allemaal. Dat hebben we uit het Woord kunnen leren. Dat kunt u straks nog leren. En dat er uit de Jozefsgeschiedenissen lessen zijn te trekken voor hoe de Heere kennis geeft aan de vergeving der zonden, dan hebt u mij direct mee. Dat hopen we uit het vervolg nog wel te zien. Maar uit het leven van Jozef zelf horen we het niet. Maar weet u wat we wel horen? Dat die man wederom geboren is geworden. Waaruit blijkt dat? Uit de vreze Gods in zijn leven. Daar bleek het uit. We kunnen wel staan naar de grote dingen. We kunnen wel staan naar diepe bevindelijkheid. We kunnen wel zoeken de grote ervaringen van sommige kinderen van God, die daar heerlijk

over kunnen spreken, bij wie dat door de Geest van Christus zeer is uitgediept. Maar zo gaat het niet met iedereen. Daar hoop ik vanmiddag ook nog wel wat over te zeggen, naar aanleiding van Zondag 9, over het Vaderschap van God in het kinderleven.

Als de Heere Jezus met Nicodémus spreekt, waar spreekt Hij dan over? Dan zegt de Heere Jezus niet: "U moet gerechtvaardigd worden, Nicodémus". Moet hij dat dan niet? Jazeker moet hij dat. Maar daar sprak de Heere Jezus niet over. Weet u waar Hij over sprak? "U moet wederom geboren worden, want zonder wedergeboorte zult u het Koninkrijk van God niet zien, noch binnen gaan".

Dan zal ik u nog wat vertellen. De Schriftlezing van vanmiddag is Romeinen 8 vers 1 t/m 7. U moet dat maar eens door lezen. Misschien hebt u daar gelegenheid voor, zeker als we niet zoveel drukte thuis hebben met het gezin, dan moet dat toch kunnen. Dan moet u die kanttekeningen daar maar eens bij nemen. Wat staat er in die kanttekeningen? Dat velen van Gods kinderen van hun rechtvaardigmaking overtuigd worden, verzekerd worden in de weg van de heiligmaking. In de weg van die wedergeboorte, die waarachtige vernieuwing van je leven, waarin geloof, hoop en liefde elk hun plaats en oefeningen hebben, hun werkzaamheden geven. Zo is Jozef ook verzekerd geworden, dat hij bij God genadige aanneming heeft gevonden. Wanneer? Toen hij de vrede Gods heeft ervaren in die gevangenis, in die zwaarste beproeving van zijn leven. Dat verbindt Paulus nu weer juist ook aan de rechtvaardigmaking: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede met God", enz. Daarom roemen wij in de verdrukkingen. Waarom? Omdat zij lijdzaamheid werkt.

Jozef heeft lijdzaamheid geleerd, standvastig en geduldig, zakkend op dat woord van God. Daar gaat het om. Niet om bijzondere ervaringen. Gaat het om bijzondere ervaringen? Zoekt u ervaringen? Dan kunt u uw levenlang zoeken, veel vinden en nog voor eeuwig verloren gaan. Want ook Farao kreeg vele ervaringen. Ook de bakker had vele ervaringen. Maar ze zijn verloren gegaan. Als wij in het gericht worden betrokken, lees ik in Gods Woord niet dat wij met onze bevinding in het gericht zullen worden gebracht. Worden we dat niet? Zeker! In de weg van het zelfonderzoek komen wij ook voor het strenge gericht van God te staan, komen wij voor het eerlijke licht van Gods Woord te staan. Maar ik lees in Gods Woord dat wij met onze werken in het gericht gebracht zullen worden. Daar hebt u de vreze Gods, daar hebt u het leven der wedergeboorte, daar hebt u de beoefening van geloof, hoop en liefde. Wij zullen over onze werken geoordeeld worden, over onze Godsvreze, die niet in onze praatjes bestaat, die zelfs niet in onze van God geschonken bevinding bestaat. Maar die haar kracht en waarheid betoont in het leven voor de Heere. Daarin! Als ik ongelijk heb, moet u mij dat vanuit Gods Woord maar aan gaan tonen. Dan zou ik zeggen: toon mij dat uit het leven van Jozef dan maar eens aan.

Jozef was wederom geboren. Dat durft toch niemand van ons te ontkennen?! Gods Woord getuigt het.

Jozef heeft daar in die zwaarste beproeving van zijn leven ervaren dat de verdrukkingen lijdzaamheid werken, en dat de lijdzaam bevinding, of zoals onze kanttekenaren dat duidelijk verklaren, beproeving, beproefdheid werken. Welke beproefdheid? Wat heeft hij daar nu in de gevangenis ervaren? Daar waar hij zonk en zakte, in de afbraak van zijn leven, op dat vaste woord dat God in zijn leven had gesproken, dat de Heere het hem aan vertroosting, aan gunst en genade niet heeft doen ontbreken. Kent u daar iets van? In de moeite van je leven. Waar je God billijkt in het recht, om u te bezoeken, om u te slaan, om u te verslinden, toch te mogen

zakken in de weg van die afbraak, op dat Woord eens door Hem gesproken. En hoe de Heere dan indaalt en afdaalt met Zijn gunst, met Zijn kracht, met Zijn ondersteuning, met Zijn liefelijk onder-wijs. Dat heeft Jozef in de gevangenis ondervonden, daardoor is die hoop gaan groeien en bloeien in zijn leven.

Toen hij uit die gevangenis gebracht is, ach, we lezen er verder niets van. Weet u wat zijn eerste woorden zijn? Eigenlijk ben ik dan alweer halverwege de preek, en gezien de tijd zou dat niet zo erg zijn. Maar weet u wat de eerste woorden van Jozef zijn? “Het is buiten mij”. God! Zijn dat weleens de eerste woorden van u geweest, toen u uit de verdrukking geholpen werd, toen u uit de zorg geholpen werd, toen u uit uw ellende werd opgehaald? Het is buiten mij. God! Dat had hij geleerd. Hij heeft God over gehouden in Zijn woord. Reken maar dat hij ook daar in de gevangenis wist, in zoverre de Heere dat openbaarde in het Oude Testament in het leven van de patriarchen, dat hij er ook iets van heeft geproefd, van dat zinken in de bloedwonden van die Borg, van dat zinken in de vrije genade van de Heere God. Dacht u van niet? Wat heeft hij daar bij ogenblikken in zijn vrijheid mogen leven, terwijl alles drukte. Want het geestelijke beleven wordt niet in de weg gestaan door de uiterlijke omstandigheden hoor. Je kunt alles tegen hebben, maar als je God mee krijgt, en dat in de gevangenis, op grond van Zijn Woord, als je alles verliest en nog maar één ding kunt zeggen: “Heere, gedenk aan het woord, gesproken tot Uw knecht”, als je verder niets meer hebt. Jozef heeft niet gepleit op zijn Gods-vrees hoor: “Heere, ik ben toch trouw geweest; Heere, ik ben toch oprecht geweest; Heere, ik heb toch vast gehouden in Uw wegen”. Kan dat niet? Jazeker kan dat wel. Dat lees ik in de Psalmen ook. Daar zijn kinderen van de Heere die pleiten op hun onschuld, niet voor God, maar onder de mensen. Die de Heere om recht smeken: “Heere, U weet toch hoe ik voor Uw aangezicht heb gewandeld, oprecht”. Wie van ons kan dat zeggen? Wie van ons mag dat naar eer en geweten, in besef van zijn onwaardigheid en schuld, toch eerlijk voor de Heere open leggen: “Heere, ik heb mijn weg en wandel voor U open gelegd, en U weet, ik heb gewandeld aan de hand van Uw Woord, hoe ik gezocht heb om in dat Woord mijn voetstappen gesteld en vast gemaakt te krijgen. Heere, ik pleit niet op mijn zondeloosheid, maar U weet toch van de oprechtheid van mijn hart”. Ook dat wist Jozef. Daarom wil ik het toch nog maar eens benadrukken: u moet wederom geboren worden, en de vreze Gods zal in je leven moeten blijken wil je straks voor de troon van God niet worden afgewezen. Want het leven van Gods kinderen heeft niet één wonder, of een herhaald wonder, maar kent duizende wonders in alle stukken van de heils-orden, in alle stukken zoals we die leren, ellende, verlossing en dankbaarheid. Niet alleen in het stuk van de genade, maar ook in het stuk van de schepping.

Jozef in de gevangenis. En we lezen, kinderen, dat er een droomt, Farao. Weet u wie dat was? Dat was één van de machtigste, misschien wel de meest machtige man op aarde in die tijd. Egypte was eigenlijk het belangrijkste land in de toenmalige bekende wereld. Egypte gold als korenschuur van de wereld. Waarom? Vanwege die levensader van de rivier de Nijl. Dan lezen wij in Gods Woord..... Dan moet u maar weer bedenken: de dromen van Farao hebben maar één doel: Jozef uit de gevangenis te halen en te verhogen tot de Zafnath Paäneah, wat trouwens betekent, als u het nog maar eens naleest in het vervolg van ons hoofdstuk: “Uitlegger van verborgenheden”. Dat staat in de Schrift. Hij die een behouder des levens is, openbaart zich, wordt geopenbaard, wordt in dit gedeelte gezonden als een beeld van die grote Gezant en Uitlegger, Jezus Christus als een Uitlegger van verborgenheden.

Dan ziet die Farao in zijn droom dingen die niet kunnen. Immers, dat is een kenmerk van dromen: wat niet kan. Je droomt de dingen op een wijze dat je zegt: dat is onmogelijk, dat gebeurt niet in het normale leven.

Zeven vette koeien die daar opkomen uit de Nijl, en die vervolgens opgegeten worden door de meest lelijke, magere, afzichtelijke koeien die Farao kende. Ze worden opgegeten door die lelijke koeien, en ze worden er niets dikker van.

Vervolgens lezen we hoe hij ontwaakt. Hij zal tijdens dat ontwaken over die droom hebben nagedacht. Die zal hem zijn achtervolgd. Maar hij is toch weer gaan slapen. Dat doe je weleens. Als je een nachtmerrie hebt, dan ben je blij als je wakker wordt. Of hebt u dat nooit? Als je een akelige droom hebt, dan ben je blij als je wakker wordt. Dan wil je een poosje wakker zijn om het van je af te schudden. Dan ga je proberen weer te slapen en maar hopen dat het niet terug komt.

En het komt weer terug, maar in een ander beeld. Dan lezen we hoe hij zeven halmen voor zijn aangezicht ziet staan, en hoe in die zeven halmen zeven aren zitten. Prachtig om te zien. Elke boer zou er trots op zijn. Elke boer zou weten: dat is geld! Die breng je met trots naar de markt, want daarvan weet je: er zullen er niet veel zijn die zulke aren kunnen verkopen.

Maar hij ziet nog een halm en daar zitten aren in die door de oostenwind, een verzengende wind, een hete wind helemaal uitgedroogd zijn. Die zijn nergens nuttig meer voor dan alleen maar om verbrand te worden. Maar tot zijn grote ontsteltenis ziet hij hoe die zeven arme aren, die alleen maar de dood uitstralen, waar de andere het leven uitstralen, hoe de dood het leven verslindt. Dat is eigenlijk de kern van zijn droom. De dood gaat het leven verslinden. Al kan dat leven nog zoveel lijken, al is dat leven nog zoveel, maar de dood gaat het verslinden hoor.

Dan wordt hij wakker en hij kan het niet kwijt raken. Daar loopt hij mee rond. Onze kanttekenaren zeggen dat ook. Voordat hij die tovenaars roept heeft hij er al een tijd lang mee gelopen. Maar ten einde raad, als hij het niet weet, als hij voelt "hier zit meer achter, dit is maar niet een gewone droom", dan laat hij alle tovenaars komen. Daar moeten we maar niet al te onschuldig over denken. In het leven van Mozes zou u dat nog kunnen lezen. Maar die tovenaars waren mensen, die hadden zich, zonder het te weten, in hun blinde heiden-dom, van God gescheiden, werden ze geregeerd door de macht van de duisternis. Je wordt of door de duisternis geregeerd, of door de Geest van Christus. Daar zit niets tussenin. Daar is geen tussenstadium van kerkmensen ofzo. Of de duivel beheerst uw leven, of God. Waarin blijkt dat? Dat blijkt uit de gang van uw leven. Niet over wat uw mond weet te zeggen, maar wat uw leven komt te getuigen.

Die tovenaars hadden, zonder dat ze dat nu wisten, want ze kenden de God van Israël niet en ze kenden de duivel ook niet. Want de duivel maakt zich niet bekend als hij de macht heeft over mensen die zich gewillig in zijn macht geven. Dan maakt hij zich niet bekend! Dan houdt hij zich verscholen en verborgen. Maar de duivel had hen wel grote gaven gegeven. Kan dat? Ja! Lees maar in je Bijbel. Dat staat God hem allemaal toe. Dat geeft God hem allemaal in de hand. Daarin moet de duivel God dienen. Maar het gebeurt wel hoor! Al hoeft je nooit bang te zijn voor de duivel. Al zeg ik ook: pas maar op om de duivel te bespotten, als je niet weet Wie Christus voor je is en hoe je vast gemaakt bent in het Vaderharte Gods. Pas er maar mee op hoor. Kom er ook niet bij in de buurt, want het is niet onschuldig. Het zijn machten, niet waar wij mee spelen, maar die met ons spelen.

Die tovenaars hadden grote dingen gekregen, en ze hadden diepe kennis, en ze konden dingen doen waar u en ik van zouden staan te kijken als we er bij stonden. Maar die tovenaars, hoe wijs ze ook zijn, hoezeer ze ook door de macht der

duisternis geleid worden, ze kunnen het niet vertellen. Nu zeggen wij, kinderen in de kerk: ja maar, het is toch heel eenvoudig. Dat is het nu net. Het Woord van God is heel eenvoudig, maar de natuurlijke mens, verduisterd in het verstand, verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn. Het is zo gemakkelijk. Gods Woord is niet moeilijk. Denk dat nu maar niet. Ik heb van de week nog gezegd: wij zijn moeilijk. Het probleem ligt niet in het Woord van God, als u het niet begrijpt, als u er niet in kunt komen, als het voor u gesloten ligt, als u/jij met een heleboel vragen loopt te tobben van: "Wat betekent dat toch?" Dat komt niet omdat dat Woord moeilijk is, maar omdat wij moeilijk zijn. Wil dat Woord voor je open gaan, zal je dat toch als eerste moeten leren beleven en belijden, daarmee op je knieën komen, opdat je gaat bidden: "Heere, geef mij verstand met Goddelijk licht omstraald, want alleen dan zal ik Uw Woord verstaan en alleen dan zullen de wonderen van Uw Woord zich aan mij gaan openbaren, zullen ze ontsluit worden". Diepe afhankelijkheid. Dan kun je, net als ik, een heel aantal commentaren op een rij hebben, maar die openen het niet voor je hoor. Dan kun je een heleboel vertellen, een heleboel ware dingen, een heleboel mooie dingen, een heleboel behartigenswaardige dingen. Maar het blijft wel gesloten hoor, als Gods Geest er niet in mee komt. Dan zit het allemaal in je hoofd, en dan geeft het ook wel enige vleselijke verzadiging, genoegdoening. Maar dat is niet geestelijk hoor. Zoals sommige mensen zich verlustigen in het verzamelen van kennis en inzicht in de Schriften, maar dat is nog geen geestelijke leven. Dat kan ook puur je aanleg zijn, die wel geheiligd behoort te worden. We moeten eerlijk onderscheiden en separeren, zodat wij niet voor geestelijk aanzien wat gewoon schepselmatig is.

Maar Farao weet het niet meer. De nood is bij hem wel zo groot dat hij er niet mee kan leven. Er moet een oplossing komen. Hij móet weten wat er gaat gebeuren. En als nu die schenker daar in die grote troonzaal komt, waar die tovenaars en waarzeggers bij elkaar zijn gekomen, de groten aan het paleis van de Farao, en hij ziet daar hoe die Farao..... Ach, wat is toch een mens. Ze denken dat ze zoveel zijn. Ze denken dat ze God uit de hemel kunnen stoten. Ze zullen nooit van hun Egyptische troon af komen. Maar was is de mens als de Heere slechts in een droom komt te spreken en alle rust komt op te zeggen. En ze weten het niet meer! Ze weten het niet meer! Wees ook maar niet bang voor de groten der aarde, want ze zijn in de hand van God, en ze kunnen zich niet roeren buiten God om.

Maar die schenker ziet de Farao in zijn radeloosheid. En weet u wat er dan gebeurt? Wat denkt u wat er is gebeurd? Die man heeft terug gedacht aan de tijd dat hij zelf zo radeloos was. Die man werd er weer bij bepaald, en het is waar wat een dominee schreef, dat moeten we ook maar ter harte nemen. Het zijn allemaal van die lessen. Daar moet je niet overheen stappen. Dan moet je niet zeggen: dat is niet diep genoeg. Misschien bent u zelf dan wel niet diep genoeg. Dat vergeten niet zozeer een zaak van ons hoofd is, maar van ons hart. Vergeten doe je veeleer met je hart. Daarom kunnen we een ander zo moeilijk vergeven, want we kunnen het niet vergeten. En dat is niet een zaak van ons hoofd in de eerste plaats, maar doorgaans een zaak van ons hart. Daarom kan het niet.

Maar die man denkt ineens weer terug aan wat er toen is gebeurd, en hij denkt: nu heb ik de kans om er beter van te worden. Nu ga ik mijn Jozef aanprijzen om er zelf meer van te worden. Nu ga ik vertellen wat Jozef allemaal wel niet kan. Wie Jozef is, dat maakt niet uit. Zo gaan velen ook met de Heere Jezus om. Wie Jozef is, dat maakt niet uit. Maar wat hij allemaal wel niet voor mij kan betekenen, voor mij! Wat hij allemaal wel niet voor mij kan zijn. Mag dat niet? Als dat maar is vanuit de liefde tot de Persoon van de Zaligmaker. Want als er geen liefde is voor de Persoon van de

Meerdere Jozef, en het u alleen maar te doen is om van Hem te krijgen wat u nodig hebt om de tijd door te komen en straks in de eeuwigheid niet verloren te gaan, dan bent u één grote egoïst. Dan blijkt nog steeds dat de zonde van het Paradijs in u de overhand heeft: zelfzuchtige hoogmoed, of hoogmoedige zelfzucht, hoe u het maar zeggen wilt. Het gaat alleen maar opdat ik maar behouden zou worden. Maar of God aan Zijn eer komt.....?!

Daarom vertelt hij wat er is gebeurd. Ik ga dat verder niet herhalen. Hij vertelt het omstandig, want hij wil vooral dat de Farao goed door heeft wie hier spreekt, zodat die schenker er maar beter van zou worden.

Dan laat Farao Jozef komen. Hij geschokt in zijn verlegenheid, met zijn handen in zijn haar en een nood die niet is op te lossen en wel opgelost moet worden, want anders heeft hij geen rust meer, kan hij nooit meer rusten.

Weet u wat we daar ook van moeten leren? Ik heb er eigenlijk twee weken geleden ook al iets van gezegd, maar ik wil er nu nog iets meer van zeggen. Je kunt diepe ervaringen hebben. Je kunt in je geweten geschokt zijn zodat je overhoop gaat. Het kan zijn dat je niet weet waar je het zoeken moet. En het is toch geen waar werk! Kijk maar naar de Farao. Als straks Jozef de oplossing heeft gegeven, dan is Farao zijn nood kwijt, dan is het voor Farao weer goed en dan gaat het in het leven van Farao weer net als daarvoor. Als deze of die nood nou maar is opgelost, dan.....

Weet u wat we er ook van moeten leren? Dan moet ik u eerlijk zeggen, dat is voor mij ook onderwijs geweest, ik hoop dat het voor u ook tot onderwijs mag zijn, wat ik ergens las. Moet je het nu van het lezen hebben? Nee, ik hoef het niet van het lezen te hebben. Maar ik weet niet alle dingen. Ik heb ook niet alle dingen al beleefd. Ik ben niet de eerste in de kerkgeschiedenis. Ik ben ook niet de eerste die preekt. Dus we kunnen van degenen die ons zijn voor gegaan veel leren. Dat moesten we ook maar doen.

Ik las in een preek van een predikant die nog in het leven is, dat wij ook niet op een tekst moeten rusten, al is ze met nog zoveel licht, al is ze met nog zoveel kracht. Is dat dan niet nodig? Jazeker is dat nodig. Als Gods Woord niet met kracht komt, gebeurt er nooit wat in je leven. Als Gods Woord niet met licht komt, gaat er nooit iets open in je leven. Maar om nu op die tekst, die met kracht en licht en leven kwam, om daar nu op te gaan rusten, om daar nu je leven in te vinden. Mensen, dat is de dood op den duur. Dat gaat God er uit schudden. Dat gaat God overhoop gooien. Dat gaat God omkeren, omkeren, omkeren. Weet u waarom? Het gaat niet om een tekst. Het gaat niet om de kracht van die tekst. Het gaat niet om het licht dat je mag hebben in die tekst. Maar het gaat er om... En dan zeg ik maar precies zoals hij het zegt, als u het wilt weten, dan mag u het van de week vragen aan mij. Het gaat er om dat wij de rust zoeken en vinden in het vergoten en toegepaste bloed van Christus. Het gaat er om dat we rust mogen vinden in de gemeenschap met de ge-rechtigheid van Christus. Dan mogen we nooit weggooien wat de Heere heeft geschonken, maar we moeten wel verstaan waartoe de Heere het heeft ge-schonken. En we moeten er ook altijd op letten wat de vruchten zijn die er uit voort komen. Zelfs al hebben we mogen ervaren..... De schenker heeft het ervaren. Farao zal het ervaren. Jozef heeft het ervaren, hij in de Godsvrucht van zijn leven. Dat God Zijn woord op een bijzondere wijze waar gemaakt heeft. Nu kun je daarop gaan rusten: het is waar geworden voor mij. Maar daar gaat de Heere je uit blazen. Daar gaat de Heere je af jagen. Dat moeten wij niet gelijk doen. Want het zijn ook momenten waarin wij enige rust mogen vinden, een enkele oase, een enkel Elim in de woestijnreis naar Boven. Maar zoals dominee Van Rheenen in zijn Woestijnreis der kinderen Israëls schrijft: de Heere geeft weleens rustbankjes, maar die breekt Hij ook weer af. Weet u waarom? Opdat

er maar één rust over zal blijven. Dat is de weg van Jozef. Eén rust: God in Christus in het gewaad van Zijn Woord. Werkelijkheid, geestelijke, Goddelijke werkelijkheid voor mij in de aanvechtingen van het leven.

Dan komt Jozef. Ik zei al zijn eerste woorden. Daaruit blijkt wat hij heeft geleerd. Daaruit blijkt zijn geestelijke adel. Niet ziet Jozef op zichzelf. Alles om zich heen ziet op Jozef. Mensen, daar ga je zo in mee hoor. O, daar ga je zomaar in mee. Ze zien op mij! Ze denken dat ik wat ben. Ze denken dat ik wat heb. Ze denken dat ik wat voor ze kan betekenen. En ze roemen mij. Mis! Helemaal mis! Jozef zegt: "Zie niet op mij. God zal Farao zijn welstand bekend maken. Ik predik u het woord des Heeren. En ik wijs u erop, niet ik spreek, maar God spreekt". Zodat Farao van al het vlees zou worden afgetrokken. Zodat u en ik van alles hier beneden zouden worden afgetrokken, om met een oog te zien op de Heere, in Zijn Woord! Want dat is wat Jozef gaat profeteren.

Nu heb ik gezegd: het is een aankondiging. Niet een verkondiging. Dat is een groot verschil hoor. Jozef gaat niet Gods genade verkondigen. Jozef gaat niet Gods opzoekende liefde verkondigen. Dat zit er allemaal wel in, maar dat doet hij niet. Hij gaat iets aankondigen. Wat? Een stand van zaken. Dat doet Gods Woord ook. Het verkondigt de Christus, maar het kondigt ook aan. Wat kondigt Gods Woord u en mij aan? Hebt u er weleens over nagedacht? Wat kondigt Gods Woord ons aan? Ach, die Dag, want de Dag des Heeren is nabij en zal als een verwoesting komen van de Almachtige. Wat verkondigt u en mij Gods Woord? De grote Dag des Heeren is nabij. Dat verkondigt Gods Woord ook vanmorgen. Dat is de profetische aankondiging van Jozef. De grote Dag des Heeren, waarin Hij u en mij zal richten door Zijn gestrengte oordeel, is nabij, staat voor de deur. De Rechter staat voor de deur, zegt Jakobus. Hij is nabij en zeer haastende. God haast om Zijn woord te vervullen, lezen we bij Jozef. De stem van de Dag des Heeren.

De held, degene die denkt dat hij wat is, degenen die we hebben geroemd in de oorlogen, de groten der aarde, degenen die wij zetten in de galerijen van de mensen, ja dat daar, respect, die hebben wat gedaan, hun leven gesteld, grote daden verricht. De held zal aldaar bitterlijk wenen, schreeuwen. Die dag zal als een dag der verbolgenheid zijn, een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag der wolk en der dikke donkerheid, een dag der bazuin en des geklanks. En dan zegt de Heere Jezus: "De hemel en de aarde zullen voorbij gaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbij gaan". Weet u welke woorden? Dezelfde. En gelijk de dagen van Noach waren, also zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen, de Dag des Heeren. Want gelijk zij waren in de dagen voor de zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uit gevende, tot de dag toe in welke Noach in de ark ging, en bekenden het niet. Totdat de zondvloed kwam en hen allen weg nam.

Geloof u Gods Woord? Geloof je dat je voor God komt te staan, jonge mensen? De waarheid daarvan hangt niet van mijn ernst af. De waarheid daarvan hangt niet van mijn waarschuwen af. De waarheid daarvan hangt niet van mijn bewogenheid af. De waarheid daarvan hangt zelfs niet van mijn of uw geloof af. Geloof u? Geloof jij? Farao geloofde het nog, al was het tekort. Zoals velen in de kerk zeggen "ik geloof het wel", maar het is tekort. Want ze zoeken niet naar de rust. Ze zoeken niet naar de oplossing. Of ze zijn als Jakob: ze hebben het wildbraad snel gevonden, opdat ze weer zo spoedig mogelijk in vleselijke rust kunnen voort leven, want ik wil deze wereld hebben. Ik wil genieten op aarde. Ik ben hier maar even. Het leven is vol van ellende, laat ik dan genieten van mijn jonge jaren en laat ik doen wat goed is in mijn ogen. Ja, zegt de Prediker, doe dat, doe dat maar. Maar je zult er wel mee in Gods

gericht terecht komen. Hier kun je tachtig jaar worden, sommigen zelfs zeer gezond en vitaal. Maar de dood komt hoor. Zoals Jozef het heeft gezegd, zo zegt Gods Woord het in al haar delen. De dood gaat jouw leven verslinden. De dood is al bezig je leven te verslinden, want je gaat naar het graf. Sommigen moeten dat al aan den lijve ervaren, in al hetgeen wat hen ook lichamelijk in hun gezondheid zo kan drukken en heeft opgebroken. Dat is de dood. De dood komt hoor, en dan Gods gericht.

En weet u, Farao heeft het geloofd. Weet u waarom Farao het geloofd heeft? Ach, dat mocht je bede zijn als je op komt naar de kerk. Dat mocht de bede zijn als we 's morgens ons klaar maken voor de kerk en na de maaltijd nog met elkaar het aangezicht van de Heere zoeken. Heere, geef toch dat ik acht zou slaan op Uw Woord. Heere, werk dat toch zoals U bij Farao deed. God gaf Farao dat hij acht gaf. Ze hadden hem uit kunnen lachen hoor. Hoevelen lachen de Bijbel uit in onze dagen! Ze geloven er niets van. Farao had kunnen zeggen: "Sorry, je bent een Hebreeuwse jongen, denk je nu echt dat ik jou geloof?" Onthoud één ding, de waarheid wordt altijd gebracht door het verachtelijke, het versmaadde, door het gehoonde, door dat wat geen gedaante heeft dat wij Hem zouden begeren. Onthoud het hoor. De waarheid wordt ons niet gebracht met pracht en praal. De waarheid wordt ons niet gebracht zoals in de wereld, grote dingen, men doet grote dingen, men zegt grote dingen, men heeft grote ervaringen en ze worden allemaal mee gesleept. Want de antichrist is wat machtig hoor. Hij zal ze allemaal mee slepen.

Maar als de Waarheid gaat spreken, dan staat Hij voor Pilatus. Dan durft Pilatus het te wagen, waar de Waarheid voor zijn neus staat: "Wat is waarheid?" Dus het zou een wonder zijn als je je oren eens zou gaan lenen. Bid daar toch om: "Heere, doorboor mijn oren, rammel me toch maar door elkaar, maak mij toch wakker, zodat ik op Uw Woord acht zou gaan geven". Want als God je gaat bekeren en als God in de wedergeboorte nieuw leven geeft, dan ga je geen grote ervaringen zoeken, maar dan ga je ernst met Zijn Woord maken. Mag ik u dat nog even aan geven vanuit de Christenreis? Of het allemaal kan weet ik niet, maar het zou mijn hartelijke begeerte zijn om in het nieuwe seizoen een Bunyankring te beginnen. Dan moet er wel wat voor vallen, dat begrijpt u. Als Christen uit de stad Verderf vlucht. Als Christen daar met zijn schuld tobt, wat heeft hij in zijn hand? Als God een mens doet ontwaken, wat vind je dan op zijn nachtkastje? Waar zie je hem dan geknield zoeken? Waar gaat dat meisje, waar gaat die jongen naar vragen? Gods Woord! Daaruit geeft Hij les. Daaruit geeft Hij leiding. Daaruit geeft Hij raad. Je wordt ernstig werkzaam gemaakt met Gods Woord in het stuk der ellende, der verlossing en der dankbaarheid. Maar eerst in het stuk der ellende. Dat is geen voorwaarde, maar dat is Gods weg. Zoek het eens na. Of lach je ook om Gods Woord? Niet uiterlijk, niet opzettelijk, maar in de houding van je leven. De Heere kan wel meer zeggen. De dominee kan wel meer zeggen. Dat is ook die list van ons. Die dominee kan wel meer zeggen. Nou, u mag mijn woorden aan de kant schuiven. Alles wat van mij is mag u als u thuis komt direct in de prullenbak gooien. Wat van mij is hè! Maar als u moet bekennen dat het het Woord Gods is, wee degenen die dat durft te verwerpen. Want ik zal u niet oordelen. God zal u oordelen, en jou.

En dan vertelt Jozef, op gezag van de Hemel, waar hij staat. O, voor een vrezende, machtige der wereld, staat die eenvoudige slaaf in de mogendheid des Heeren, met macht en met majesteit Zijn woord te verkondigen. Zijn woord dat is hem een vreugde. Want ook voor Jozef zelf, eer dat hij het wist was hij uit die gevangenis gehaald. Die man van dertig jaar, dertien jaar geleden, weet u nog. Voordat hij er erg in had wat er allemaal gebeurde, voordat hij enigszins ging beseffen dat het woord Gods nu komende was in zijn leven, stond hij daar voor Farao. Geschoren, gekleed,

gewassen, voor het aangezicht van een bevende heerser, staat daar een eenvoudige, in de kinderlijke vreze, gerust zijnde slaaf van God, en mag hij daar in eenvoud..., maar wat een majesteit zal dat woord daar hebben gedaan, omdat God er in mee kwam.

Farao, zeven vette jaren, en daarna zeven jaren dikke honger. De tijd is eigenlijk voorbij. Ik heb nog veel te zeggen. Ik vind ook dat ik hier niet af kan breken. Maar zeven vette jaren en daarna zeven jaren honger. Dat was de dood voor miljoenen mensen. Dat was een hongersnood die zijn weerga in de oudheid niet zou kennen. Eén jaar honger, dat ging nog. Twee jaar honger, dat was vreselijk. Maar drie jaar honger was de dood. Dus wat verkondigt Jozef? Jozef verkondigt de dood. Het land zal door de honger verteerd worden. U zult sterven, Farao, met al uw volle korenschuren waar grotendeels koren staat te verrotten, omdat u 20% vraagt, maar van die 20% veel te veel over houdt. U houdt het voor uzelf. U laat het in de schuren. Maar weet u, en dan hoop ik dat u er iets van mag weten, dat u uw schuldbrief hebt thuis gekregen, dat God in Zijn Woord met kracht u de dood heeft aangezegd, dat Hij jou heeft doen beseffen “het wordt sterven en dan God ontmoeten”. Geen afgezaagde klank die ons wel bekend is van de preekstoel, maar waarheid in het hart. Dat je dan mag vragen naar die Gezant en Uitlegger van God. Ben je weleens diep verlegen in je hart om de Heere Jezus. Ach, niet direct om Zijn bloed. Daar begint het niet mee. Zoals het geestelijke leven niet met stilzitten is. Het is goed dat men op de Heere hope en dat men stil zij op het heil des Heeren. Maar maak me niet wijs dat het geestelijke leven daar mee begint. Daar begon het bij Jozef ook niet mee in de gevangenis. Daar kwam hij uit. Maar dat je nu eens mocht vragen of de Heere de dominee of de ouderling zou willen gebruiken om je het onderwijs, de raad van Gods Woord, bekend te maken.

Ik word gebeld als er narigheid is, als er moeite is, als er zorg is. Maar ik moet eerlijk zeggen, ik sta hier nog maar heel kort en ik weet niet hoe vaak het dominee Roos gebeurd is. Maar hoe vaak hebt u de dominee of de ouderling gebeld omdat u ten einde raad was en niet meer wist hoe u zalig moest worden. Daar mag je me voor bellen hoor, echt waar. Daar mag je mij voor uit bed bellen. Al zou ik op vakantie zijn, dan mag je me er voor terug roepen hoor. Dan kom ik! Is er iemand die weleens misschien met de hoorn in zijn hand heeft gezeten om te bellen, maar door vrees weerhouden is? Laat u door die vrees maar niet weerhouden hoor. Doe maar niet. Leg dat maar aan de kant, en neem nu maar aan dat wij graag zouden zien dat u zou bellen, dat u zou vragen, dat jij zou komen. Dat hoeft niemand te weten hoor, want je doet het niet voor de buitenwacht en je doet het niet voor de mensen in de kerk. Maar dat je eens als een radeloze Farao van je Egyptische troon getrokken, zou gaan vragen naar die nederige Jozef, Die het niet boven Zijn waardigheid acht om verloren zondaren te onderwijzen in de weg der zaligheid, om ze bekend te maken met de rechte wegen des Heeren. Heere, ai, maak mij Uwe wegen door Uw Woord en Geest bekend. En het is het welbehagen des Heeren om degenen die nederig naar Hem vragen Zijn wegen bekend te maken. Of dacht u niet? Jozef, ach, hij vertelt niet alleen wat er komen gaat. Zeker hoor, wat God is doende, vast besloten, geen ontkomen aan. Het oordeel komt en het oordeel gaat door. Maar hij vertelt ook de weg ter ontkoming. Dan heeft Jozef niet zichzelf bedoeld. Niet op zichzelf gewezen. Daar heeft hij niet aan gedacht. Maar de Heere werkt in het hart van Farao dat hij één ding weet: deze heb ik nodig. Wie? Deze man in wie de Geest des Heeren is, in wie de Geest van God is. Zo wijs, zo vol van waarheid, zo echt, zo zuiver, zo uit de hemel geschonken.

Dan geeft Jozef raad, kostbare raad. Ik weet dat gij zijt blind, arm, ellendig, jammerlijk, naakt. Ja Heere, dat ben ik, dat is het. En Ik raad u dat gij van Mij koopt, goud, beproefd, komende uit het vuur. Ik raad u aan dat gij van Mij koopt witte klederen, die de vuilheid van uw naakte zondebestaan zal bedekken, en die de toorn Gods van u zal doen wijken. Ik raad u aan dat gij van Mij koopt ogenzalf. Zet dat maar voor in je Bijbeltje: "O Heere, geef mij ogenzalf, geef mij dat zalvend, verlichtend werk van Uw Geest, opdat ik, die blind ben en doof, diep schuldig en verloren, door U geleid mag worden". O, dat dan die Meerdere Jozef in je leven zou neer dalen. Is dat nu de begeerte van je hart? Houd aan, grijp moed, met alles wat u doet sterven buiten God, uw ziel zal nochtans leven. Want Jozef komt hoor, Jozef komt. Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, verwacht Hem, lijdzaam, standvastig, biddend, kruipend in de hoeken van je huis wellicht, want Hij zal zekerlijk komen, Hij zal niet achter blijven.

Zo heeft Jozef raad gegeven.

U, jij, ik, wij allen, vandaag nog één keer, misschien nog maar één keer, krijgen we kostbare raad, dierbare raad van die Zaligmaker in de hemel, sprekend door Zijn heilig Woord: "O zondaar, indien u zich niet bekeert, zo zult gij net als Farao, net als de schenker, net als al die anderen op het rond der aarde, vergaan". Daarom bid ik u, wij dan wetende de schrik des Heeren: laat u met God verzoenen in het heden der genade.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 105 : 10 en 11.

Zegenbede.

**9. Predicatie IX
over Genesis 41 vers 39 t/m 46
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 23 augustus 2009**

Voorzang Psalm 103 : 8 en 9.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 41 vers 39 t/m 46

39 Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien dat God u dit alles heeft verkon-digd, zo is er niemand zo verstandig en wijs, als gij.

40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk *de hand* kussen; alleen dezen troon zal ik groter zijn dan gij.

41 Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld.

42 En Farao nam zijn ring van zijn hand af, en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen klederen aantrekken, en leide hem een gouden keten aan zijn hals;

43 En hij deed hem rijden op den tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt! Alzo stelde hij hem over gans Egypteland.

44 En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao! doch zonder u zal niemand zijn hand of zijn voet opheffen in gans Egypteland.

45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath Paäneah, en gaf hem Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, tot een vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.

46 Jozef nu was dertig jaren oud, als hij stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht, en hij toog door gans Egypteland.

Met de hulp des Heeren hopen we dit gedeelte te mogen overdenken en te luisteren naar de boodschap die daar in klinkt. Ik wil er onder schrijven:

JOZEF VERHOOGD MET KONINKLIJKE WAARDIGHEID

1^e. In vers 41 lezen wij: Jozef aangesteld. "Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld".

2^e. Jozef voorgesteld. Dat vindt u in de eerste helft van vers 43: "En hij (dat is de Farao) deed hem (Jozef) rijden op den tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt!"

Wij worden vanmorgen geroepen om het sacrament van de Heilige Doop te bedienen aan een viertal kinderen van de gemeente.

Het formulier om de Heilige Doop aan de kinderen te bedienen wordt daartoe met elkaar gelezen.

Zingen Psalm 105 : 5.

Zingen Psalm 134 : 4.

Dooptoespraak:

Ouders, u hebt vanmorgen opnieuw voor het aangezicht van de Heere, twee van u voor de derde keer, u hebt het voor de tweede keer mogen doen, en u voor de eerste keer, rondom de Doop uw jawoord mogen geven. Dat is een hele verbintenis. Ik las ergens: eigenlijk is dat te vergelijken met het aan-vaarden van een ambt voor het aangezicht des Heeren. U aanvaardt van Godswege de zorg voor uw kind en kinderen. Kinderen zijn een kostbaar, maar ook een kwetsbaar bezit. We spreken daarom niet voor niets dat ze leenpanden zijn. Die woorden kunnen voor ons waarheid bevatten en toch ook weer heel ver van onze beleving af staan. Totdat....., we weten het vanuit de afgelopen week: vier kinderen in de slaap gestikt, uit één gezin. Mij kwam ter ore, u wellicht ook, twee kinderen op jonge leeftijd verdronken. Dat hoor je nogal eens. Dat is aangrijpend. Ik heb het u afgelopen maandag ook gezegd: we doen alles om onze kinderen te beschermen. We zetten er een hek voor om huis als het moet. Maar we leren uit al deze dingen ook: je kunt nog zo zorgzaam zijn, je kunt nog zo beschermend zijn, daarin kun je heel erg kramp-achtig worden, maar je kunt je kinderen werkelijk nergens voor beschermen. Want je stopt er negen gaten dicht, en het tiende gat is het gat waar hij door-heen valt. Nu hebt u de plicht uw kinderen te beschermen en op te voeden, in de liefde van uw hart, met het oog ook op de wereld, waar ze hun plaats, zo de Heere het hen geeft, in nemen. Maar dat u ze op mag voeden als leen-panden. U krijgt ze, voor zolang als de Heere dat wil, van Hem. Dat moesten wij goed beseffen, wij allemaal, iedereen die hier gestaan heeft. We krijgen onze kinderen misschien maar een heel kort poosje. Wees zuinig op ze. Geef ze de liefde van uw vader en moederhart. Omring ze, maar bedenk één ding: ze zullen sterven. Al onze kinderen gaan sterven. We hebben het gebeden: ons leven is niets anders dan een gestadige dood. Vanaf de eerste levens-adem, vanaf de eerste ademhaling gaat het aan op het graf. Dat is niet de-primerend. Dat bepaald ons bij het feit dat wij van God af gevallen zijn. Dus dat is niet deprimerend, maar dat moet ons in de schuld brengen voor de Heere, en dat moet ons met ernst en in oprechtheid er toe drijven om onze kinderen kwijt te raken aan God, in Christus. Dat ze gewassen mogen worden in dat bloed, waarin geen mensenkind ooit ten dode verdronken is, maar waarin je verdrinkt ten leven. Dat u toch in uw opvoeding zo u om uw kinderen mag stellen, dat u alles in het werk zet. Daarin hoort heel de gemeente bij betrokken te worden. Want de kinderen zijn u toevertrouwd, maar ook heel de gemeente heeft te bidden voor de kinderen van de gemeente, voor het nageslacht. Laat dat ons maar zwaar op het hart wegen, opdat zij wederom ge-boren dat Koninkrijk van God in mogen gaan. Want in je slaap sterven door een ramp, is erg. Door verdrinking een geliefd kind verliezen, is erg. Maar weet u, dat zijn maar de dingen aan deze kant. Het is vreselijk hoor. Maar het zijn de dingen aan deze kant van het graf. Er is nog een andere kant van het graf. En al is het niet te zeggen wat de pijn van het hart van een vader en een moeder is bij het verlies van een kind. Al is dat een wond die nooit over gaat. Oudere mensen kunnen tot op hoge leeftijd, tot op hun laatste dag, nog wel eens de stem horen van het kind dat ze verloren. Zo dichtbij blijft dat altijd. Maar wat zou de troost nu zijn wanneer wij toch mogen weten dat wij ons kind mochten kwijt raken, dat wij in al ons lek en gebrek, want het zal nooit zonder zonde zijn, het zal nooit zonder gebrek zijn, het zal nooit zo zijn dat er niet enige oorzaak zou kunnen zijn voor zelfverwijt. Wij kunnen nooit zeggen: "Heere, ik heb er alles aan gedaan wat mogelijk was, ik kan er niets aan doen". We zijn een zondige vader, we zijn een zondige moeder. Het zal een wonder zijn als onze kinderen daar niet over struikelen, omdat ze zelf ook een zondig hart hebben. Breng uw kinderen, naar de plicht die u vanmorgen met uw jawoord voor God hebt

bezegeld; breng uw kinderen op als leenpanden. Koester ze in uw liefde, maar laat vooral moge blijken dat het u om hun ziel te doen is. Dat u ze zoekt kwijt te raken bij Hem. Want al kan het zo zijn, dat weten we niet, we kunnen geen dag vooruit zien, we weten niet hoe lang wij onze kinderen hebben. We kunnen zomaar een kind dat ons lief is ten grave moeten dragen. We hebben het afgelopen week gezien. Dat er dan toch een God in de hemel is Die weet hoe wij voor ons kind..... Het kan niet de grond voor de zaligheid zijn. Maar toch....., dat er een God in de hemel is Die weet hoe wij voor ons kind op onze knieën hebben gelegen, en hoe wij ons in ons leven zo hebben opgesteld, zo gedragen, dat wij, waar wij dat konden, hebben getracht hen die smalle weg te wijzen, en alles wat hen zou kunnen hinderen uit de weg hebben geruimd, voor zover dat in onze macht ligt. U bent het aan God verplicht, maar u bent het vooral ook aan uw kind verplicht. Daarom hoop ik van ganser harte dat de Heilige Geest het u, mij en ons allen op ons hart zal leggen onze kinderen niet krampachtig, maar wel oprecht, op te mogen voe-den in de vreze des Heeren. Want dat hebben wij toch ook gezongen met Psalm 103. Ons leven is als gras, zo kortstondig. De ene dag staat het op het veld, en de volgende dag wordt het afgemaaid en het verdort. Maar 's Heeren gunst zal, over die Hem vrezen, in eeuwigheid altoos dezelfde wezen. Laat dat uw grote schat zijn. Laat dat het doel van uw opvoeding moge zijn. Laat dat ook het doel..... Want hoe kan het in onze opvoeding ons doel zijn als het niet in ons eigen hart ligt voor ook onszelf. Daarom, zoek uw zaligheid en daarin de zaligheid van uw kinderen. Ik wens u daarbij van harte de zegen des Heeren toe. Ik wil u er maar aan herinneren dat de Heere u op uw trouwdag heeft beloofd, om degenen die getrouwd zijn, ook in deze dingen bij te willen staan en Zijn zegen uit genade niet te onthouden.

Gebed.

Zingen Psalm 118 : 11 en 13.

Jozef verhoogd met koninklijke waardigheid, dat is de kern van het gedeelte dat wij vanmorgen met elkaar gelezen hebben. Zo heeft ook Jozef de waarheid beleefd die Petrus ons voorhoudt: "Vernedert u onder de krachtige hand des Heeren". In al uw moeilijke wegen. Vernedert u onder de hand die op u drukt, om u te leren knielen, om u te leren verloren te gaan, om u te leren: in u geen kracht, in u geen wijsheid, in u geen leven. Opdat u zou mogen leren in die weg van het zich vernederen, het zich oprecht onderwerpen, zich onvoor-waardelijk over geven. Daarom drukt de Heere misschien nog wel steeds zo hard als Hij doet in uw of jouw leven. Zou dat de reden nu kunnen zijn dat Zijn hand niet aflat van u te slaan, omdat u nog nooit door de knieën bent ge-gaan, omdat u nog altijd stram..... Misschien staat het wel op spanning, uw knieën. Maar omdat u weigert door de knieën te gaan. Dat is uw dwaasheid. Het is jouw dwaasheid om niet door de knieën te gaan. Het is uw dwaasheid die u ook naar de dood achter de dood zal slepen. Daar kun je nu hier makkelijk over denken, makkelijk over heenstappen, makkelijk bij langs leven, want zo dood zijn we wel voor de dood, zo dood zijn we wel voor de toorn van God, zo dood zijn we wel voor de eeuwige verlorenheid en verdoemenis die wij deelachtig zijn met onze kinderen in Christus. We zijn er dood voor. Daarom gaan wij gewoon onze eigen gang. Daarom weten wij het beter dan de Heere. En ik denk dat het bij veel kerkmensen, jong en oud, ook hier op vast zit: ze geloven uiteindelijk, als ze diep in hun hart zouden kijken, de leugen van de duivel dat het wel goed komt. Het komt uiteindelijk wel goed. De Heere zegt u vanmorgen: "Het komt nooit, nooit, nooit goed als u niet knielt, als jij niet gaat zeggen: "Heere, wat wilt U dat ik doen zal? Hier

hebt U mijn hart, hier hebt U mijn leven, hier hebt U mijn nameloze schuld, hier hebt U mijn boze en verdorven hart. Heere, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn". Want alle knie, ook uw knie, ook jouw knie, ook mijn knie zal zich buigen krachtens Gods bevel en heerlijkheid, voor de grootsheid van Sions Koning en Vorst, Jezus Christus, Die van eeuwigheid is aangesteld om Zaligmaker te zijn van verloren zondaren, en Die van eeuwigheid Zich heeft verklaard bereid, gewillig en ook bekwaamd door God, naar Zijn Menselijke natuur om op aarde te zoeken en te vinden dat verloren is, om het zalig te maken. En nu komt Hij nog vandaag. Dan kun je lachen, dan kun je in de kerkdienst met van alles en nog wat bezig zijn. Je kunt proberen te gaan slapen. Je kunt met elkaar gaan praten. Je kunt voorover gaan liggen. Je kunt alles doen. Maar je gaat je knieën een keer buigen. Want Hij is aangesteld, Hij is Koning, en Hij wordt ons nog voorge-steld. Als je in de kerk komt, weet dat je op heilige grond bent. Nu voel je het misschien niet, nu merk je het misschien niet. Maar straks voor de troon van God wel. Weet daarom niet alleen hoe je in de kerk zit, hoe je in de kerk komt en hoe je in de kerk bent, maar ook hoe je naar de kerk gaat. Want ik ben er diep van overtuigd, en ik weet het zeer zeker, dat wij van onszelf niet beseffen wat het betekent, dat Christus, Die aangesteld is van God de Vader, en ons nog in de prediking wordt aangewezen en aangeprezen als een volkomen Zaligmaker; dat u en jij en wij van onszelf niet beseffen hoe groot de weldaad is die de Heere ons vanmorgen nog geeft. Waar Hij nog wil komen. Waar Hij nog wil waarschuwen. Waar Hij je nog wil oproepen. Waar Hij nog (mag ik het zo eens zeggen?) in die heerlijke en heilige en ondoorgrondelijke gestalte van de Heere Jezus Christus tot ons komt. Dan zijn het de tranen van de Zaligmaker. Nu vloeien Zijn tranen nog. Maar straks klinkt: "Slacht ze voor Mijn ogen, hier voor Mijn voeten, sla ze dood. U zegt: dat is hard. Nee, jij bent hard. God is niet hard, jij bent hard. God is niet liefdeloos. U bent liefdeloos. God doet het niet verkeerd. Wij zijn verkeerd. Waaruit blijkt dat het meest? Dat wij ons niet wensen te bekeren. Dat wij in ons leven niet wensen te knielen, niet alleen in de kerk, maar ook buiten de kerk, in ons dagelijkse leven. Dat zichtbaar mag worden dat ik niet baas ben in eigen leven. Dat de duivel niet langer mijn slavendrijver is die mij vermaakt met de afgoden van mijn hart en deze wereld, die u ten verderve zullen slepen. Maar dat nu zichtbaar mag worden dat het je hartelijke wens en bede is: "Heere, leer mij knielen en dat ik een knielend leven mag leiden, dat U mijn Koning bent, dat U mij regeert. Heere, leer mij dat. Want U bent daar toch toe aangesteld! U weet toch wel hoe hard mijn hart is. U weet wel hoe onbekeerlijk mijn natuur is. U weet wel hoe tegendraads, hoe mijn hart vol met dat tegenspreken zit. Maar U bent toch bij machte om een legioen van dat soort duivelen die mij regeren, op één woord van Uw macht, uit te werpen en mij aan U te onderwerpen". Hij wordt je nog verkondigd. En Hij komt nog, niet op de tweede wagon van Farao, maar op de eerste en enige wagon van God, die Hij gegeven heeft, waardoor Hij wil dat zondaren zullen zalig worden, want niemand zal buiten de trekkende kracht en de openbarende kracht van Gods Woord zalig worden. Hij komt nog in de wagon van Zijn Woord, en vanmorgen wil Hij die wagon van Zijn Woord nog in het bijzonder ook in het sacrament voor ogen stellen: een hoorbaar Woord en een zichtbaar Woord. En als u verloren gaat, dan getuigt ik deze dag tegen u, dat de weg u gewezen is, en jou, en dat mijn handen vrij zijn van uw en jouw bloed. Ik heb u gewaarschuwd. Ik heb u ook tot nog toe dat Woord mogen brengen, want of ik hier vanmiddag sta en volgende week, dat weet ik ook niet. Maar het Woord is eerlijk naar u toe gebracht, en niet slechts de laatste maanden. Dan zou ik met Mozes hemel en aarde deze dag tegen u tot getuigen willen nemen, indien gij u niet bekeert en deze van Godswege aangestelde Koning blijft afwijzen in uw en jouw leven, dan bezegelt u uw eigen

ondergang en zul je straks voor Gods aangezicht geen woord kunnen uit brengen, als Hij zegt (en reken erop dat Hij dat gaat zeggen): “Slacht ze, want zo staat het in Lukas 19 vers 22 in de grondtekst, slacht ze voor Mijn voeten”. Ik heb ze Mijn liefde voorgesteld. Ik heb ze Mijn Liefste voorgesteld. Ik heb Hem in Zijn uitnemendheid uitgedragen. Ik heb ze toegeroepen: “Kniel dan toch, kniel dan toch”. Al moeten we oppassen, God de Vader gaat voor u niet op de knieën om u te smeken of u de Heere Jezus wilt aannemen hoor. Nee, het is een bevel wat Hij in Zijn heerlijkheid stelt. Wij moeten heel erg voorzichtig zijn, alsof God de Vader Zijn handen vouwt en op Zijn knieën voor u komt, om u te smeken: “Neem Hem toch aan”. Nee, zo is het niet hoor. De preekstoel is niet voor niets hoger dan de banken en de stoelen. En Gods Woord is niet voor niets verheven boven uw hoofden. Niet boven uw hoofden zo letterlijk, maar symbolisch staat het ook hier boven uw en jouw hoofd op de galerij. Hij komt het u van bovenaf toe te roepen, in Zijn barmhartigheid, in Zijn rechtvaardigheid. En Hij roept het toe, maar Hij gaat niet voor u op de knieën. Dat u en jij toch voor Hem op de knieën mocht vallen.

Jozef wordt door Farao verhoogd. Dan lezen wij in de Schriften: “Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk, niemand uitgezonderd, de hand kussen. Alleen deze troon, waar ik op zit, zal groter zijn dan gij”. Want God de Vader (daar is het een beeld van) is in Zijn Goddelijke heerlijkheid hoger dan Christus naar Zijn Menselijke natuur en in de bediening van Zijn Middelaars-ambt. De Heere Jezus zegt Zelf in het Evangelie: “Mijn Vader is meerder dan Ik”. Niet in Zijn Goddelijkheid als Zoon, maar wel in Zijn Ambt als Middelaar.

Nu zult u alleen door die Middelaar zalig kunnen worden. Hoe? Als u Zijn hand leert kussen. Dan staat Hij in Zijn Majesteit als Hij komt, als Hij komt, dan staat Hij in Zijn Majesteit, ons ook wel beschreven in Openbaring 1, als u Hem ooit hebt ontmoet, dan weet u hoe Hij komt in Zijn Majesteit, hoe Hij komt met gezag. En als Hij komt, dan kun je niet anders dan knielen en vallen voor Zijn voeten neer om Zijn hand te kussen. Dat is al een grote eer. Het is een eer om zalig te worden, wat dat betreft. Want dan vereert God u en jou met onver-diende gaven uit Zijn Zoon, Die uit een nameloze ellende, Die uit een onbegrijpelijke weg van vernedering die Hij vanuit de dood des kruises heeft op doen komen, om een Naam te dragen boven alle naam, en in Wiens Naam alle knie zich eens zal buigen, ook Zijn vijanden en hun ondanks. Want u moet niet denken dat u God eert als u komt. Dat moet ik trouwens beter uitleggen, want dat kan je natuurlijk helemaal verkeerd verstaan. Het is geen gunst van u en jou als je komt. Het is een gunst van God als Hij je dóet komen. Zo bedoel ik het. Wij bewijzen God geen gunst als wij zeggen: “Nou, Heere, maak mij dan maar zalig”. Maar het is Gods gunst om Christus aan te stellen en u/jou te bewegen, zoals Hij vanmorgen doet in het Woord, om Zijn hand te kussen, zoals Psalm 2 daarvan spreekt. Kust de Zoon. Waarom is dat levensnoodzakelijk, jonge mensen? Waarom is het levensnoodzakelijk om de hand van de Heere Jezus Christus te leren kussen? Omdat anders Zijn toorn over je zal ontbranden. En omdat je anders elk ogenblik..... Elke keer wanneer je in je auto stapt; elke keer wanneer je op je fiets stapt; elke keer wanneer je denkt veilig over een voetpad te kunnen lopen; elke keer wanneer je naar je werk gaat; elke keer wanneer je uit je bed opstaat; elke keer wanneer je je hoofd 's avonds weer neerlegt in gevaar bent. Want je hoeft niet een brand te krijgen om te sterven. Je zou niet de eerste zijn die een ‘natuurlijke’ (tussen haakjes) dood sterft, zonder dat de dokter kan zeggen: “Het kwam hier door, het kwam daar door”. Er zijn mensen, lezend hun krant, met wie naar de gezondheid niets aan de hand was, van het ene op het andere ogenblik dood zijn gebleven. Het is een wonder dat u nog leeft hoor. Het is geen wonder dat we ster-ven. Dat is geen wonder. We hebben God

verlaten, en dan kies je voor de dood, en dat wel direct. Wat een wonder dat de Heere ons dan nog draagt en spaart, ons nog onder de bediening der genade brengt, waaruit Hij jou en mij, ons allen nog op het hart wil drukken: "Ik heb geen lust in je dood". Maar als jij er lust in hebt, als u er lust in hebt, dan weet je niet wat je kiest. Want u kent de verschrikkingen van de hel niet hoor. Zelfs Gods kinderen aan deze kant van het graf, al kunnen ze met Psalm 116 zingen "daar de angst der hel mij alle troost deed missen", dat is nog maar een druppel van het helse lijden zelf. Hier kun je vrolijk doen. Hier kun je doen alsof er niets aan de hand is. Hier kun je naar plaatsen gaan waar je niet thuis hoort. Hier kun je je genot zoeken en je gemak zoeken. Ach, als dat de keus van je hart is..... Ons leven is maar een damp. Gooi maar een druppel water op een kokend heet gasfornuis, op zo'n pit. Eén druppel water. Het is zo weg. Het is zo verdampt dat water. Jouw leven is dat. Mijn leven is dat. Het is maar even. En dan komt er een eindeloze eeuwigheid. Daar komt geen eind aan. Geen eind aan je ellende. Geen eind aan je pijn. Geen eind aan je ongeluk. Geen eind aan je radeloosheid. Geen eind aan je troosteloosheid. Geen eind aan je hulpeloosheid. Daar zal God je nooit meer helpen. Nu helpt Hij je nog elke dag. Want Hij draagt je nog elke dag. Dat hopen we vanmiddag te horen. Nu geeft Hij je nog levensadem. Waarom? Met maar één doel. Om Hem te zoeken en de zaligheid als een vrije gave in Christus te mogen ontvangen. Daarom leeft u nog. Daarom leef jij nog. En Gods volk leeft om te laten zien, om in hun leven te laten mogen proeven, en daartoe wekke de Heere maar door Zijn Geest toe op, hoe zalig dat leven met de Heere is. Want de ware rijkdom is van de vreze des Heeren, welk een zegen, welk een zaligheid er ligt in het kussen van de hand van de Heere Jezus Christus.

En dan wordt Jozef hier zo aangesteld, hij krijgt de ring van Farao. Daarmee oordeelde hij over leven en dood. Leven en dood hing aan de zegelring van Farao. Zoals we dat ook in het boek Esther lezen en in het boek Daniël. Leven en dood! Er is er Eén Die zegt in het boek Openbaringen, hoofdstuk 1: "En zie, Ik heb de sleutels der dood en der hel". Hij beslist daar over. Daarom, voor leven en dood, moet je maar op één plaats zijn, dat is aan de voeten van de Heere Jezus, om daar die zegelring, dat wil zeggen: Zijn gezag, Zijn macht over dood en leven. Want Zijn Majesteit kon niet in de dood blijven, maar Zijn Majesteit, de Majesteit van Zijn Goddelijk leven heeft de dood overwonnen, de hel verslagen en de poorten der hel. Misschien is dat waar wat ik van de week gelezen heb: de kerk in onze dagen, de kerk in ons land, nog maar dichterbij, de kerk in Doornspijk heeft de gesel van de verdrukking nodig. Dan vrees ik dat de kerk niet meer zo vol zit als vanmorgen. Dan vrees ik dat velen, als het er op aan komt, zeggen: "Dan maar niet naar de kerk, want als het mij het leven kost..... Ik buig liever één keer voor dat beeld in het dal van Dura, om mijn leven te redden, dan dat ik met die drie vrienden zeg: "Werp mij maar in de oven". Want wat u ook van mij vraagt, buigen voor Dura, buigen voor dat beeld, buigen voor de duivel, buigen voor de mens die vergaat, voor de sterveling die ook niet blijft leven, dat kan ik niet. Want er is een God Die leeft.

Hebben wij misschien de gesel van verdrukking nodig? Om ons met ernst de Heere te zoeken, nadat wij zo'n lange tijd van voorspoed hebben doorgebracht in onze zonden. De Heere roept nog. Hij is nog bewogen met uw lot. Zo mag ik het zeggen vanmorgen. Zo spreekt Hij in Zijn Woord. Maar de dag nadert waarop uw lichaam ten grave gedragen zal worden. En dan? Nu kun je leven of denken: dat zien we dan wel weer. Ik sta hier ook als een machteloze. Ik kan het niet in je hart leggen. Maar dan zal al het zien en horen je vergaan. Want God is een heilig God, Die niet laat spotten met de Zoon van Zijn eeuwige liefde en in Wie al Zijn welbehagen is. Denk het niet! Denk het niet! Hij zal niet laten spotten met Zijn Zoon, Die Hij nog in het Evangelie

uitdraagt, opdat u door Hem zou worden zalig gemaakt als een knielend mens, als een knielend kind.

Hij is aangesteld met een ring. Hij krijgt een priesterlijk kleed. Een wit, linnen kleed. En hij krijgt een gouden ketting, zoals de Heere Jezus dat ook allemaal heeft in Openbaringen 1. Lees het maar eens na.

Ik weet wel waarom jij niet buigt. Want je kent Hem niet. Ik weet ook wel waarom u niet buigt. Want u hebt nog nooit iets van Zijn Majesteit gezien. U hebt zich nog altijd verborgen gehouden voor God. U wilt nog altijd zelf doen, zelf weten, zelf bepalen en niet los laten. Daarom hebt u Hem nog nooit gezien. Daarom zult u ook de kerk uitgaan zoals u er in ging, verhard en zelf de dienst uit maken. Nochtans is de Heere bij machte om zelfs de hardste onder ons te breken. Maak het toch tot uw gebed. Opdat u eens in het licht van de Heilige Geest die gouden ketting van Jezus' heerlijkheid zou mogen zien blinken in dat liefelijk Evangelie, waarin Hij toeroept: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven".

Dan lezen wij hoe hij op de tweede wagen van de Farao door het hele Egypteland gaat, zoals Christus op de eerste wagen van Zijn Vader over het hele rond der wereld gaat. De prediking vindt plaats in Noord Korea. Die prediking vindt plaats in Canada. Die prediking vindt plaats in Malawi. Die prediking vindt plaats ook nog wel in Denemarken. Hij gaat nog over het rond der aard' om de zijnen in te zamelen. En wat roepen Zijn herauten: "Gemeente van Doornspijk, jonge mensen, oudere mensen, u die ten dode toe wankelt: Knielt! U die de Heere alle gehoorzaamheid schuldig bent: Knielt! U die verplicht bent om uw jawoord in trouw aan de Heere na te komen: Knielt! Want deze is Koning".

En wat denkt u? Kinderen, wat denken jullie? Dan staan daar mensen aan de kant van de weg, want dat willen ze zien. Dan roepen die herauten: "Knielt!" Dan zie je daar waar ze het horen kunnen, de mensen door de knieën gaan. Daar buigen ze voor Jozef, op gezag van Farao. Dan zie ik er één tussen staan, die denkt: "Maar ik niet. Wat denkt die Hebreeuwse jongen wel niet! Waarom heeft de Farao daar niet een Egyptische jongen voor gevraagd?" Want wij hebben nogal wat tegenwerpingen. Het kan toch ook wel anders?! Ik kniel niet voor een Hebreeuwse vreemdeling, die van de ene op de andere dag uit het vuil van de kerker, gezet is op bijna de hoog-ste plaats in het koninkrijk". Weten jullie, kinderen, wat er dan zou gebeuren? Misschien kregen ze nog een kans. U hebt al zoveel (mag ik het zo zeggen?) kansen gehad. U hebt al zoveel ogenblikken gehad. U hebt al zoveel oproepen gehad. En nog staat u. Weet u wat er gebeurde? Als ze bleven volhouden, kinderen, dan werden ze gedood. Want wie niet voor Jozef buigt, die wordt op last en gezag van Farao gedood. Die mag niet blijven leven, want dat is majesteitsschennis, heiligheidsschennis van het ergste soort. U mocht het eens gaan zien, dan ga je beven.

In dat ene woordje "knielen"..... Er zijn vele redenen om voor de Heere Jezuss te knielen. Want er is niemand zo liefdevol, er is niemand zo vol ontferming over een zondaar die leert knielen dan deze Heere Jezus Christus. Hoe is Hij door het gehele land Judéa en Galiléa gegaan, al de zieken, al de zwakken, allen die kwalijk gesteld waren, zelfs door de duivel bezeten waren, waar ze ze naar Hem toe brachten, er is er niet één zonder genezing, zonder herstel, zonder bevrijding naar huis gegaan. Hoe is Hij innerlijk met ontferming bewogen geweest over die weduwe, die haar enige zoon naar het graf moest dragen. Hoe is Hij vol innerlijke ontferming geweest over een wereld in ellendigheid opgebonden, onder de vloek verloren, toen Hij stond bij het graf van Zijn vriend Lazarus. Toen weende Hij over uw ellendigheid, over uw nameloze ellendigheid. Wie kiest toch, o dwazen, voor het leven de dood. Daar weende Hij over. Mochten die tranen u en jou nog tot bekering brengen. Mochten die

tranen eens gezien worden in het papier van het Evangelie, door de kracht van de Heilige Geest. Want dan weet ik één ding ook heel zeker, en een ieder die dat buigen kent verstaat me dan ook vanmorgen wel: dan kun je niet anders en dan wil je niet anders, maar dan ga je onvoorwaardelijk op, op de voorwaarde van God: “Heere, zeg U het maar”, op je knieën. Dan leer je knielen voor de Heere Jezus Christus in het Ambt van Profeet.

Als er vanmorgen eens een zou mogen zijn die leert knielen voor het Ambt van Christus als Profeet, weet u wat er dan is gebeurd? Dan heb je gehoorzaamheid geleerd aan het Woord. Dan heb je ernst gemaakt met de prediking der bekering. Dan kun je dat niet meer van je afschuiven. Als je mag knielen voor Hem als Profeet, dan is het je op het hart gebonden, het onderwijs van Gods Woord.

En wanneer je nu mag knielen voor Hem als Priester, dan heb je voor Hem leren knielen als een uitgewerkte zondaar. Dan heb je voor Hem leren knielen nadat je afgeleerd hebt overal je zaligheid in te zoeken en overal je zaligheid mee op te richten buiten de Heere Jezus Christus. Dan heb je geleerd uit dat doopwater vanmorgen, wat een sacrament is tot versterking van het geloof voor de kinderen Gods, dat u ziet hoe dat water een beeld is van dat bloed van Jezus Christus dat reinigt (hoe is het mogelijk!) van alle zonden. Dan kun je het niet zo verzondigd hebben, dan kun je het niet zo bij God verknoeid hebben, dan kun je niet zo vuil, zo gans melaats zijn, of dat bloed van de Heere Jezus Christus heeft gereinigd en reinigt dagelijks weer van die melaatsheid waar u zichzelf niet van kon genezen, en waarmee u als een machteloze en een hulpeloze in het hachelijkst lot in uw leven uw knieën boog voor die grote Profeet en Priester, die enige Hogepriester, Jezus Christus.

Knielt toch voor Hem, want daarin ligt het leven en de zaligheid. Ik weet dat het tijd is. Maar is het ook tijd om voor God te verschijnen, mensen?! Hij wordt u nog aangeboden. Hij wordt nog op de wagen van Zijn Woord voorgesteld. Maak er ernst mee! Want allicht is het spoedig te laat. Dan hoop ik er volgende week wel wat meer van te zeggen.

Dan geef ik maar mee wat wij zometeen zullen zingen, Psalm 138 vers 3: “Hij ziet, ofschoon oneindig hoog, op hen het oog die nederig voor deze goede, deze lieve, deze heilige, deze heerlijke, deze gepaste Koning knielen. Maar Hij ziet van ver met gramschap aan, de ijdele waan, der trotse zielen”.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 138 : 3.

Zegenbede.

10. Predicatie X
over Genesis 41 vers 46 t/m 57
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 30 augustus 2009

Zingen Psalm 90 : 5 en 6.

Votum en groet.

Lezing van de heilige Wet des Heeren.

Schriftlezing Genesis 41 : 46 t/m 57

46 Jozef nu was dertig jaren oud, als hij stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht, en hij toog door gans Egypteland.

47 En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvullen.

48 En hij vergaderde alle spijs der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed de spijs in de steden; de spijs van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daar binnen.

49 Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen: want daarvan was geen getal.

50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des hongers aan-kwam, die Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, hem baarde.

51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse; want, *zeide hij* God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders.

52 En den naam des tweeden noemde hij Efraim; want, *zeide hij* God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.

53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was.

54 En de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd had. En er was honger in al de landen; maar in gans Egypteland was brood.

55 Als nu gans Egypteland hongerde, riep het volk tot Farao om brood; en Farao zeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.

56 Als dan honger over het ganse land was, zo opende Jozef alles, waarin *iets* was, en verkocht aan de Egyptenaren; want de honger werd sterk in Egypte-land.

57 En alle landen kwamen in Egypte tot Jozef, om te kopen; want de honger was sterk in alle landen.

Met de hulp des Heeren hopen wij dit gedeelte met elkaar te overdenken, Genesis 41. Daar schrijven wij onder:

JOZEF, DE VERLOSSER EN ZIJN ZEGEN.

1^e. Hoe hij die zegen bijeen brengt. Want er staat in vers 49 als samenvatting: "Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen: want daarvan was geen getal".

2^e. Hoe hij de zegen ontvangt in zijn gezin. Dat is met name vers 50 en het vervolg: "En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des hongers kwam".

3^e Ten slotte horen wij hoe Jozef de zegen uitdeelt. Want wij lezen in vers 56: "Als dan honger over het ganse land was, zo opende Jozef alles, waarin *iets* was, en verkocht aan de Egyptenaren; want de honger werd sterk in Egypteland".

Gebed.

Zingen Psalm 105 : 10, 11 en 12.

Farao, hebben we vorige week kunnen lezen, was helemaal ingenomen met Jozef. Dat was een werk van God. Niet een werk van bekering, maar wel een werk van Zijn voorzienigheid, waarin Hij zijn koninkrijk zou doen komen. Die heidense regeerder was zo onder de indruk gekomen van Jozef. Hij had iets gezien van heerlijkheid in Jozef. Hij had iets gezien van grootheid in Jozef. Hij heeft in Jozef de man gezien van wie middellijkerwijs het levenslot van vele Egyptenaren en velen buiten dat land af zou hangen. Daarom heeft hij Jozef, zo onder de indruk van zijn grootheid, verheven tot onderkoning.

Als de Heere in ons leven is gekomen om ons tot bekering te brengen, nadat Hij ons heeft geleerd hoe vuil, hoe diep gevallen, hoe onmogelijk dood wij liggen, en Hij opent de ogen voor het eerst enigszins met eerste lichtstralen voor die Zon der gerechtigheid in Zijn kracht, dan neemt Hij het hart zo in, dat wij één ding leren en één ding zeker weten: Deze is machtig om te verlossen, en Deze alleen! Dan zal het er toch in ons leven ook van moeten komen, en God zorgt er wel voor dat het er van gaat komen, en u hebt daarvoor de middelen te gebruiken, dat u Hem zult eren als die Vorst en Zaligmaker Die geschonken is om Israël te geven bekering en vergeving van zonden, opdat u uw zaligheid in Hem alleen, in Wie het helemaal is, gaat zoeken, om het uit Hem te begeren. Dan komt daar ook dat sterven aan eigen werk en waardigheid en verdiensten.

Jozef is verhoogd. Dan gaat Jozef niet genieten. Dat zien we in onze dagen wel. Mensen die verhoogd worden, die bevorderd worden, die zijn zo ingenomen met hun bevordering, die zijn zo ingenomen met het feit dat ze nu meer aanzien hebben, dat ze daarvan gaan genieten, ze genieten van hun verhoging. Velen misbruiken ook hun aanzien en hun status. Velen misbruiken de macht die de Heere hen heeft gegeven om te dienen. Want macht krijg je om te dienen. Niet om de baas te zijn en de baas te spelen. Hoewel er leiding gegeven moet worden, en wij daarbij niet naar de mensen hebben te zien, maar omhoog naar God en in Zijn Woord. Maar velen misbruiken macht. Macht is niet kwaad. Macht is geen zonde op zich. Maar misbruik van de macht die God je toevertrouwt. Misbruik van het gezag dat men je verschuldigd is. Dat is kwaad en dat is zonde. Onder andere daarom gaat er in deze wereld zo ontzettend veel verkeerd, vanwege machthebbers. Dan denk ik niet alleen aan degene die aan de macht van een land zijn hoor. Machthebbers heb je van vele soorten en in vele maten op verschillende plaatsen. Daarom gaat er zoveel verkeerd, omdat een ieder niet zijn verantwoordelijkheid voor God verstaat en niet weet dat hij rekenschap heeft te geven aan God van het gebruik van zijn macht, gezag, status, plaats in de samenleving en al haar verbanden. Daar gaat God ook over! Daar heeft de Heere in Zijn Woord ook wat over te zeggen. Het is maar niet om het even. En weet u wat we nu in het leven van Jozef zien en wat je in het leven van allen die de Heere leerden vrezen, vanwege Zijn grote deugden, weet je wat je in het leven van hen ziet? Ze zullen het nauwgezet nemen met de taak die de Heere hen geeft en toevertrouwt, uit het besef dat Hij daartoe geroepen heeft. Vaders en moeders, beseft u dat u geroepen bent van Godswege, om uw kinderen voor God op te voeden! Dat geldt voor een ieder. De moeder in het gezin. De moeder op de plaats waar de Heere haar geplaatst heeft. De vader op zijn plaats. Zien wij ons werk nog als roeping, als Goddelijke beroeping?, zoals een van de formulieren daarover spreekt. Niet alleen een dominee krijgt een roeping hoor. Dan kun je wel zeggen: dat is een bijzondere roeping. Ieder mens krijgt een roeping van Godswege. Een ieder heeft die roepstem te horen en op te volgen, opdat hij en zij hun werk mogen doen in

het diepe besef dat God er toe geroepen heeft. Het is maar niet mijn keus. De Heere werkt door onze keuzes heen. De Heere werkt door onze interesses heen. De Heere gebruikt onze gaven. En in die weg heb je ook je weg te zoeken. Maar als gaat solliciteren, als je ergens gaat werken, als je ergens een aanstelling krijgt, mag je dan ook weten dat het je van God gegeven is? En dat je daar je werk in alle verantwoordelijkheid voor de Heere hebt te doen. Dat geldt niet alleen voor Jozef en voor Hem Die de Meerdere Jozef is in het werk der zaligheid. Maar dat geldt voor ons allemaal. Dus hoe doen wij ons werk?

Dan moeten we eens naar Jozef kijken, want hij is ons ten voorbeeld. Ten voorbeeld gesteld door God in Zijn Woord. Dan lezen wij hoe hij op zijn dertigste jaar..... En we weten vanuit de Schrift, ook de Heere Jezus begon op Zijn dertigste jaar te preken. Hij werd op Zijn dertigste jaar ingeleid hier in de tijd op aarde, in het Ambt dat de Heere Hem al van eeuwigheid had gegeven, bij Zijn doop. Wij weten uit het Boek Numeri dat de Leviëten en de priesters van hun dertigste t/m hun vijftigste jaar mochten en moesten dienen, indien zij geen gebreken hadden. Dan is de mens op zijn sterkst en op zijn best, doorgaans. En in die jaren vraagt de Heere de dienst in Zijn huis aan priesters en Leviëten.

We zien hier ook Jozef, een jongen van dertig jaar. En wat doet hij dan? Dan lezen we dat hij het hele Egypteland doorgaat. Hij blijft niet in Caïro, in Memphis aan het koninklijke hof. Hij stuurt niet zijn ambtenaren, want rekent u maar, hij heeft zijn werk niet alleen gedaan, duizenden, tienduizenden ambtenaren hebben hem terzijde gestaan, om al de zaken te regelen in die zeven jaren, die nodig zouden zijn voor de zeven hongerjaar. Ook daarin ziet u dat Jozef niet denkt: de Heere heeft het beslist, nu moeten we maar afwachten hoe het gaat. Alle dingen zijn bij God van eeuwigheid vast besloten, daar komt nooit verandering in, dat moet u echt niet denken. Dat staat zó vast! God is niet een God van gisteren ja en vandaag nee. Wat gisteren ja is, is vandaag ja, omdat het van eeuwigheid ja is. En wat gisteren nee was, is vandaag nee, omdat het van eeuwigheid nee was. Alles ligt vast. Maar al weet Jozef dat alle dingen vast liggen bij de Heere..... Daar had hij wel iets van geleerd in zijn leven, juist toen hij verhoogd werd. Toen heeft hij niet gedacht: "We zullen wel zien". Mensen, wij zitten vanmorgen allemaal in de kerk. Hoe komt dat? Omdat u de hele afgelopen week het eten en het drinken hebt gebruikt, toch? De Heere heeft het willen zegenen, om u nog te onderhouden en te bewaren in het leven. Daar komt het door hoor. Als wij niet hadden gegeten en gedronken..... Als men de heer Van Engelen donderdag/vrijdag voor een week terug, toen men hem van het water en het voedsel af haalde, als men bij die beslissing was gebleven, dan had hij vandaag niet meer geleefd hoor. Zorg er voor dat u uw geliefden altijd verzorgt, en dat u zichzelf verzorgt. Want dat is de middellijke weg waarin de Heere wil werken, naar Zijn welbehagen. Het behaagt Hem u te onderhouden in de weg van de middelen. Het behaagt Hem om tot zaligheid te leiden in de weg van de middelen. En omdat Jozef dat weet, hoewel er aan Zijn besluit nooit iets verandert, noch het besluit van verkiezing, noch het besluit van Zijn voorzienige regering en onderhouding, al blijft dat staan, en is dat de troost voor Zijn volk en de ver-schrikking bij tijden voor degenen die Hem haten. Jozef wist wat hij moest doen. Hij onderkende de roeping Gods in Zijn leven. U ook? Ook in het stuk van het zalig worden? Hebt u uw roeping al leren verstaan? Om het te zoeken waarvan God aanwijst: daar is het te vinden. En u moet het in deze weg zoeken. Als u dat niet wilt, dan verwerpt u de raad Gods tegen uzelf.

Jozef gaat er alles aan doen. Hij zich moeite noch tijd bespaard om dat hele land door te gaan, van Oost naar West en van Zuid naar Noord. En alles wat zijn hand

vond om te doen, alles waarvan hij wist “dit moet geregeld worden, dat moet geregeld worden, hier moet aan gedacht worden” in de diepe afhankelijkheid van die God Die hem geroepen had. Heeft hij er alles aan gedaan, want anders zou het eens tegen hem getuigen: “Jozef, nu heb Ik je geroepen, nu heb Ik je aan het hof van Farao gesteld, nu heb Ik je zo ver-hoogd met dat doel, dat je Mijn zegen zou bijeen brengen, een zegen die zelfs nog tot onbesneden en onbekeerde heidenen zou uit gaan in het eten en het drinken”. Dat heeft Jozef beseft. Daarom doet hij er alles aan, in dat land dat zeven jaar lang, waarvan we kunnen zeggen....., dat gold voor Israël onder de zegen des Heeren, dat geldt ook voor Egypteland onder de zegen des Heeren. Want zie het goed, alles is een zegen van de Heere in Egypteland, als daar de velden bedekt zijn met kudden, en als daar de landerijen en de dalen, daar rond de Nijl, heerlijk goudkleurig zijn van het beste graan ter wereld.

En wie zorgt voor de inzameling? Dat gebeurt niet vanzelf. Daar heeft God middelen voor aangewezen, en de mens heeft die middelen te gebruiken. Jozef heeft opdracht gegeven om te maaien, om te dorsen en in te brengen. En weet u, dan zegt hij niet “nu moet je alles naar Memphis brengen, naar de tegenwoordige stad Caïro brengen, naar de hoofdstad, waar de Farao woont. Daar bouwen wij de silo’s en daar zorgen wij voor de graanschuren. Alles uit Egypte naar één plaats”. Dat zou je reinste dwaasheid zijn. Maar Jozef had ook ontvangen de geest der wijsheid. Ik moet in heel dat land de graan-schuren zo bouwen, dat ze vlakbij de mensen staan die ze nodig hebben. Wat is God wijs. Dat Hij niet heeft gezegd: “Als u Christus wilt leren kennen, dan moet u met een vliegtuig naar Israël gaan; dan moet u zorgen dat u in Jeruzalem bent, want alleen in Jeruzalem wil Ik Mij openbaren; alleen in Jeruzalem wil de Christus Zich openbaren aan verloren zondaren”. Stel je voor dat dat zo zou zijn geweest. Weet u wat de Heere gedaan heeft? Hij heeft die Meerdere Jozef de opdracht gegeven om de graanschuren van zaligheid overal in de wereld op te richten. Dacht u zo ook het zendingswerk in uw hart? Bidt u zo ook voor het volk van Israël? Want ook daar staan nog graanschuren in de prediking van het Evangelie. Hij heeft zelfs het goedge gedacht om hier in Doornspijk, waar wij het aller onwaardigst zijn; het heeft Hem zelfs nog behaagd om hier in doornspijk een graanschuur te bouwen. Het behaagt Hem om ook hier nog in de prediking die Graanschuur aan te wijzen, aan te prijzen, en waar er armen, lege ellendigen tot Hem komen, om ze te vervullen met goederen, opdat hun mond zou vervuld worden met de lof des Heeren. Overal nog! Zal het niet een keer tegen ons getuigen? Zo dichtbij geweest. Zo onder de bemoeienissen gebracht van een heilig God. Zo gewezen op Hem Die Zich moeite noch tijd heeft bespaard om een zaligheid te verdienen voor arme zondaren, die er alles aan gedaan hadden om verloren te gaan, die er alles aan gedaan hadden om door de toorn van God te worden aangestoken, die er alles aan hadden gedaan om nooit, maar dan ook nooit een deur der zaligheid geopend te krijgen. Hoe heeft Hij op deze aarde..... Jozef zal wat gezweten hebben. Jozef zal wat nachtelijke uren hebben moeten waken. Jozef heeft er alles aan gedaan hoor. Want hij wist: zeven jaar heeft de Heere ons gegeven, en dan? Dan moet het klaar zijn. Dan moet er niet nog wat geregeld worden, maar dan moet het klaar zijn. Want als we niet klaar zijn, is het te laat. Weet u, er is er Eén van eeuwigheid klaar geweest. Heel terecht schreef iemand: “Toen Adam viel, was Christus klaar”. Want God loopt nooit achter de feiten aan. Je kunt God nooit met een voldongen feit confronteren. Reken er maar niet op. Toen Adam viel, was Christus klaar. Maar hoe heeft Hij op aarde Zijn werk gedaan. Hoe heeft Hij gezweten, tot bloedens toe, onder de angsten van de hel. Jonge mensen, er heeft Eén op deze aarde gezweten tot bloedens toe, onder angsten van het verdoemd worden. Verwerp Hem niet nu Hij nog roept, en gebruik je

zweet niet voor de genietingen van het vlees, maar laten er nu eens zweetdruppels mogen vallen in het zoeken van de Heere, opdat niet eenmaal die bloedige zweetdruppels van Christus je eeuwige wroeging zal zijn. Jong en oud, hoe heeft Hij gekropen als een worm en geen man in de hof van Gethsémané, waar die bittere beker vol smarten, vol toorn van God, waar wij op aarde nog niet een druppel van krijgen te drinken. Ach, misschien is het één druppel, maar Hij moest die beker leegdrinken tot op de bodem van Gods ongenoegen, tot op de bodem van Gods gramschap en verbolgenheid. En hoe is Hij tot het uiterste geperst. Hij heeft het Zelf gezegd: "Hoe word ik geperst opdat Ik het werk van God, Mij opgedragen, opdat Ik dat werk volbreng". Hoe is Hij het hele land door gegaan. Hij is zelfs in het buitenland geweest, denk aan die Kananese vrouw, om te prediken het Koninkrijk Gods. Hij is tot het uiterste gegaan. Jozef is tot het uiterste gegaan. Wanneer u weet dat u van God geroepen bent, wanneer u beseft..... We zijn van God geroepen, maar wanneer je het nu gaat beseffen dat je van God geroepen bent, dan ga je tot het uiterste, omdat je weet: het komt er op aan. Christus is tot het uiterste gegaan. Gods Woord zegt het zo... Kijk, Jozef hoefde niet te sterven. Jozef mocht leven om tot een zegen te zijn. Christus moest sterven om tot een zegen te zijn. Gods Woord zegt: "Hij is gehoorzaam geweest", en in die gehoorzaamheid geheilgd. Ja, maar in die gehoorzaamheid niet tot de grens gegaan. Wij moeten nog weleens zeggen: dit is de grens voor mij; lichamelijk, ik kan niet meer, ik kan echt niet meer; psychisch, ik ben op, ik ben echt helemaal leeg en op. Maar Christus ging niet tot die grens, Hij heeft Zich in die onmogelijkheid naar Zijn menselijke natuur, is Hij tot over de grens gegaan, om alles te geven. Al kon Hij, naar de mens gesproken, niet meer, Hij moest en Hij ging. In Zijn Goddelijke kracht heeft Hij Zich laten spijkeren aan het kruishout van Golgotha. Hij is tot het uiterste gegaan, om een mensenkind van de bodem van de hel op te rapen, om een mensenkind op te vangen in de uitgietingen van de onmetelijke toorn van God en de ondragelijke toorn van God. En u wilt niets doen? En bij u moet het vanzelf gaan? En u durft rustig te redeneren, maar uw hart aan God te onthouden? En u durft het aan met beschouwingen vanaf uw stoel met de koffie in de hand? Beschamend! Uiterst beschamend! Ik weet zeker dat veel vaders onder ons zo geen vader in hun gezin willen zijn, maar geen moeite, noch arbeid, noch inspanning sparen om te zorgen. Ik weet zeker dat er vele moeders onder ons zijn voor wie niets te veel is in de zorg voor hun kinderen, al zouden ze er in op raken. Maar u wenst niets te doen in de dienst van de Heere? Maar u wenst niets te doen om de zaligheid te zoeken in de weg die de Heere ons wijst? Dan kan ik u maar één ding verkondigen: dan zult u zonder Jozef sterven. En zonder Jozef sterven is zonder ontferming en erbarming sterven. Dan sta je straks met je prachtige dogmatiek aan de linkerkant van de Zoon: "Ga weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid, Ik ken u niet. Met al uw gereformeerde en orthodoxe kennis, Ik ken u niet".

Jozef deed alles. Maar Jozef brengt niet alleen de zegen bijeen, wij horen ook hoe hij de zegen ontvangt. Het kan bij ons een heleboel vragen oproepen, hoe het toch kon dat Jozef met een heidense vrouw trouwt. Dat had de Heere toch uitdrukkelijk..... Als ik denk aan zijn overgrootvader, Abraham, die heeft tegen Eliëzer gezegd dat de vrouw van Izak een vrouw uit zijn geslacht moest zijn. Daar moest hij een heel eind voor gaan. Want het komt er op aan hoor, met wie onze jongens en meisjes mee trouwen. Dat is maar niet om het even. Dat kun je maar niet zoeken waar je wilt. Dat heb je ook te zoeken in de weg die de Heere je wijst. Je hebt een vriend of een vriendin, een aanstaande man of vrouw, te zoeken onder degenen die naar de kerk gaan. Als je verstandig bent, onder degenen die bij je zelf naar de kerk gaan, die

naar dezelfde kerk gaan. Dat is niet kerkistisch, dat is verstandig. Want er zijn wat huwelijken waar het rammelt en rommelt omdat men uit verschillende kerken komt, en eigenlijk nog altijd aan de eigen kerk is vast blijven hangen. Wat kan dat veel narigheid geven. Het hoeft helemaal niet, maar het kan veel narigheid geven. Zoek degene, met wie je wenst je leven door te brengen; biddend van de Heere te vragen, om ze te zoeken op de plaatsen waar ze te vinden zijn. Dat is niet op plaatsen waar je niet behoort te komen. Als daar een huwelijk uit voort komt, moet je er bij voorbaat van uit gaan... Kan het niet anders? Het kan wel anders, maar ik heb mij te houden aan wat God in Zijn Woord zegt. Niet aan wat kan of wat eventueel zou kunnen. Nee, u hebt degene met wie u wenst te trouwen, te zoeken in de weg die de Heere u wijst, opdat zijn zegen op dat huwelijk zou mogen komen te liggen.

Dat maakt de vraag nog schrijnender als we dan denken: maar hoe komt het dan dat Jozef trouwt met Asnath, de dochter van Potifera, overste van On. Weet u waar hij mee trouwt? Hij trouwt met een dochter van een heidense priester die de God Ra dient. Dat spreekt ook uit haar naam: Potifera. Hij trouwt met iemand die in Heliopolis, de stad On, dat is de stad Heliopolis, daar is het priesterlijke geslacht druk bezig in de dienst aan de zonnegod, die door Egypte vereerd werd, Ra. En Calvijn zegt dan: "Dat is zonde geweest van Jozef. Hij is langzamerhand toch door de zoetheid van de eer in de bekoring van de eer gekomen". Al schrijft hij ook dat wij ons niet al te druk moeten maken over het verontschuldigen van deze zonde in het leven van Jozef. Toch ben ik daar maar heel voorzichtig mee. Calvijn is ook niet het eind van alle tegenspraak. Alles wat je leest heb je te overwegen in het licht van Gods Woord en biddend voor het aangezicht van God. Dat heb je maar niet klakkeloos over te nemen en aan te nemen, want "die en die zegt het". Dat geldt ook voor mensen die bij ons geen naam hebben trouwens, die wij misschien voor verdacht houden. Ook dan moet je voorzichtig zijn met iemand geheel af te kammen. Je moet luisteren naar wat ze zeggen. Onbekeerde mensen kunnen zeer behartigenswaardige dingen zeggen. Mensen waarvan wij zeggen "daar voelen wij ons niet mee verwant", kunnen ondanks dat nog wel zeer behartigenswaardige dingen zeggen. En wanneer zijn ze behartigenswaardig? Als ze in overeenstemming met het Goddelijk Woord zijn. Dan kunt u er niets op tegen hebben. Wat dat betreft blijkt doorgaans dat we maar kuddedieren zijn. We lopen achter de algemene mening aan. Dat is ook zonde. Dat geeft ook onvolwassenheid aan. Dus wij volgen Calvijn in deze maar niet. Ik ben het meer eens met die Schriftverklaarders die zeggen: Nee, Jozef heeft verstaan dat de roeping die God hem gaf, ook deze zaken met zich mee brachten. Dan moet u er maar op letten hoe hij in zijn gezin als vader handelt, waar anders altijd vrouwen uit het geslacht van Abraham namen gaven. Wie geeft de naam Ruben aan haar kind? Dat doet Lea. Wie noemt haar eerste kind Jozef? Dat doet Rachel. Niet Jakob. Let er maar op in Gods Woord. Maar wie gaat hier namen geven aan de kinderen die God hem heeft toevertrouwd, waarin trouwens ook de zegen van God over dat huwelijk bleek. Reken er maar op, het staat niet in de Schriften, maar als je Jozef kent in de vreze Gods, dan weet u zeker dat hij met zijn vrouw gesproken heeft over die ene ware dienst. Dan kunt u van één ding gerust zeker zijn: dat de heidense offerdienst en de heidense afgodsdienst geen voet aan de grond kreeg, al was hij getrouwd met een dochter van een priester of overste. Want ook hij heeft gezegd: "Aangaande mij en mijn huis", ook aangaande mijn heidense vrouw, die ik voor God zoek op te dragen opdat de Heere haar mocht bekeren. Al mag dat nooit een reden zijn om een onbekeerd meisje te zoeken van buiten de kerk en die nergens aan doet. Jozef wandelt in de weg van zijn roeping van Godswege. Maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen de Heere dienen. Kan dat nu

ook boven de deuren van onze huizen staan? Kan het dan lijden als de Heere eens met Zijn alles doorzoekend oog onze huizen binnen gaat, en ons ook bezig ziet met de dingen waar niemand van weet, maar waarin uw/jouw hart je wel aan moet klagen.

Jozef heeft de roeping Gods gevolgd, en dan blijkt zijn vreze van de Heere hierin dat hij zijn kinderen Hebreeuwse namen geeft. Hebreeërs waren veracht bij de Egyptenaren. De eerste zoon die geboren wordt is Manasse. Manasse komt van een Hebreeuws werkwoord af dat “vergeten” betekent. Goed onthouden vanmorgen “vergeten”. Want hoe verklaart Jozef de naamgeving? De tijd gaat zo snel, maar ook daar ligt nog weer een aanwijzing voor ons in: naamgeving. Welke namen geven wij onze kinderen bij de geboorte? Waar gaat u te rade om een naam te zoeken en te vinden? Zijn dat de namen die in de mode zijn? Zijn dat de namen die het goed doen tegenwoordig? Is dat voor ons eigenlijk het belangrijkste? Natuurlijk, onze kinderen moeten hun hele leven met hun naam door. Maar laat ook de naamgeving van onze kinderen een gebedszaak zijn. “Moet je het zo ernstig nemen?” Ik zou je willen vragen: zou je één beslissing in je leven buiten God om willen nemen dan? Zou je één keuze in je leven buiten de Heere om willen doen dan? Ook de naamgeving van onze kinderen hoor! Mag daar nu iets uit voortkomen; mag daar nu iets in blijken dat wij bijvoorbeeld ons voorgeslacht liefhebben? Ik weet van mensen die hun kinderen, en weet u, daar zijn die kinderen niet mee bekeerd hoor, en toch, dat er mensen zijn geweest die hun kind de naam hebben gegeven van een godvrezende opa of oma, van een godvrezende vader of moeder, van een godvrezende broer of zus, zelfs van een godvrezende vriend of vriendin. Niet om die vriendin te eren, maar om dat kind wat mee te geven in die naam. Die naam die altijd mee blijft gaan. Zul je er aan denken, als je je naam hoort, dat dat een naam is waar de vreze Gods aan verbonden is. Of een bijbelse naam. Dan zeg ik weer, ik zeg niet dat u uw kinderen een bijbelse móet geven, maar u moet uw kind wel een naam geven die u van de Heere daarvoor hebt afgebeden. Zo geeft Jozef zijn kinderen een naam waarin hij een teken opricht van zijn geloofsbelijdenis, waar? Hier voor in de kerk in Doornspijk? Of in een andere kerk, waar ze het met hem eens zijn, waar hij geen gevaar loopt? Nee, hij belijdt de Naam des Heeren, hij belijdt de genade des Heeren, hij belijdt de deugden des Heeren aan het Egyptische hof, waar geen mens was die God vreesde. Daar, daar richtte hij een teken op, Manasse: de Heere heeft mij doen vergeten al mijn moeite en het ganse huis mijns vaders.

Mensen, dan moeten wij wel beschaamd worden van aangezicht, dat wij zo makkelijk kunnen zeggen: “Wel vergeven, maar niet vergeten”. Dat is onBijbels. Daarmee geeft u aan dat u niet geleerd hebt wat vergeven is door God. Want als God je heeft vergeven, nadat je hebt geleerd hoe groot onrecht je Hem hebt aangedaan, ja dat je Zijn Zoon vanwege je zonden aan het kruis hebt genageld, zodat daar bloed gedruppeld heeft op deze vervloekte aarde, rein bloed, heilig bloed, schuldloos bloed. Als u zegt: “Ik kan het wel vergeven, maar vergeten doe ik het nooit”, dan kent u God niet. Onthoudt het vanmorgen. Als u zo leeft, en zo denkt, en zo doet, dan kent u God niet. Want we leren uit het leven van Jozef, dat wie door de Heere geleid en geleerd wordt, die leert vergeven met vergeten. Want vergeten is niet een zaak van ons hoofd, maar vergeten is een zaak van ons hart. Al is je dan nog zoveel onrecht aangedaan..... En Jozef heeft wat onrecht moeten dragen. Veel meer dan u en ik. Ons leven is er niet mee te vergelijken. Meen het maar niet. U kunt zich wijsmaken dat het anders is, maar gooi het maar weg, want het is niet waar! U is nog nooit zoveel onrecht en ongelijk aangedaan als Jozef in zijn leven. Dertien jaar lang versmaad en veracht. Niemand die naar hem om zag. Niemand die naar zijn recht

keek. In haat verworpen. In de gevangenis weggestopt. Allemaal onrecht. Maar God heeft mij doen vergeten. Dat is ook de Enige Die doet vergeten, want anders blijven we hangen in dat “wel vergeven, maar niet vergeten”. Maar als God je vergeeft en als de Heere met je is in je wegen. Als je mag zien: heel mijn leven, ook dat ongelijk, wordt gere-geerd door God, is de leiding van God in mijn leven. Ook die kwade bejege-ningen. Ook dat gemene roddelen op straat, dat door het slijk halen van mijn naam, dat mensen zo durven te raken in het diepst van hun hart en bestaan.

Jozef heeft het gekend, nog veel meer dan u, jij en ik. Maar hij heeft er Gods weg in gezien. Kijk er eens naar. Heeft hij zich gewroken op de schenker die hem vergat? Heeft hij zich gewroken op de vrouw van Potifar? Heeft hij zich gewroken op zijn broers? Hij heeft ze niet één keer kwaad aan gekeken. Hij heeft ze niet één keer met een hart, waar ook maar een spoortje wraak in zat, aan gekeken. Dat is niet de verdienste van Jozef hoor, want dat vind je niet in de natuurlijke mens. Maar dat geeft God aan die wedergeboren mens, die door het geloof leert te leven op de beloften Gods, zoals we straks nog wel zullen horen.

“Ja maar, moet je je dan alles maar laten welgevalen? Moet je dan over je heen laten lopen?” Mensen, gooi al die redeneringen nu eens weg in de prullenbak. Want dat zijn alleen maar redenen om uzelf te redden en het hoofd boven water te houden, maar niet te willen buigen, te buigen, te buigen voor die God Die alles regeert. De rede des Heeren heeft hem doorlouterd, totdat het Woord des Heeren in zijn leven kwam en heeft geleerd alles los te laten en in de handen van de Heere te leggen, alles wat hem was aangedaan, en hij heeft nooit gedacht aan wraak. Weet u wat hij heeft gedaan? Kijk, dan zitten we midden in het Nieuwe Testament, want al preek ik uit het Oude Testament, ik preek nieuwtestamentisch uit het Oude Testament. Het leven Gods zoals dat Jozef kende, is niet anders dan het leven Gods dat Gods kinderen nu leren kennen, al is er meer licht in het stuk van de Zaligmaker dan Jozef. Maar als de Heere gaat werken, weet u wat u dan leert? Dan leert u met Romeinen 12 vers 19: “Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft de toorn plaats, want er is geschreven: Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergel-den, zegt de Heere. Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geeft hem te drinken. Want dat doende zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen. Wordt niet van het kwade overwonnen, maar overwin het kwade door het goede”. Praktisch hè, voor elke dag, heel eenvoudig, en tegelijk zo onmogelijk zonder Gods Geest. Zul je er om vragen: “Leer mij dan, zodat ik niet langer verbitterd blijf”. Want mensen die zeggen wel: “Vergeven doe ik het wel, maar vergeten doe ik het niet”, die laten het gezwel in hun hart en leven voortetteren en dat komt er een keer weer uit. Wie van God geleerd is, die geeft het aan de Heere over, ja in de weg van worstelen. Reken maar dat Jozef wat afgeworsteld heeft in het gebed voor het aangezicht van God in de binnenkamer van zijn gevangenis. Reken er maar op dat hij dat niet van vandaag op morgen heeft geleerd. Maar hij hééft het geleerd, en daar gaat het om.

Daarom noemt hij zijn eerste zoon Manasse. Dan denkt hij terug aan die dertien jaren. Dertien verknoeide jaren, zouden we kunnen zeggen. Nee, echt niet. Zoals wij het inschatten, zoals wij er tegenaan kijken en zoals wij het soms beleven: verknoeid; waarom was dat nodig? Maar bij God vandaan niet. Dertien jaren waarin hij geleerd heeft Wie God is in zijn leven, wat het Woord Gods is in zijn leven, Wie zijn Zaligmaker is. Dertien jaar lang geoefend om uiteindelijk te leren wat het is lijdzaam te zijn en te hopen uit de ondervinding van zijn hart. Dertien jaren lang afgebroken en gestorven aan zichzelf, om Christus in het Woord alleen over te houden. Verknoeide jaren, zegt u? Hij heeft het meest wezenlijke geleerd in die jaren, waarvan wij zouden kunnen zeggen “verknoeid, wat jammer, dat is toch helemaal mis”. Pas op! Wij

praten vaak en wij schatten vaak in buiten God om en buiten Zijn Woord om, omdat wij onszelf voor veel te wijs houden.

Manasse. God, Die Zijn goedertierenheid tot mij wendde toen ik in de gevangenis zat. Wat zal hij aan die ogenblikken terug gedacht hebben toen hij nu ook Manasse hier, toen heeft hij daar aan terug gedacht. Dan valt de haat van zijn broers, dan valt het ongelijk van de vrouw van Potifar, dan valt het vergeten van de schenker, dat valt in het niet. Echt waar. Dan valt in het niet wat mensen je hebben aan gedaan. Dan mag je zien: ook dat ligt niet buiten Gods regering; ook dat is niet bij geval. Maar toen Hij Zijn goedertierenheid tot mij wendde, had ik vrede, vrede met Gods weg, vrede in Gods wijsheid, vrede met Gods raad, vrede met Gods goedheid, vrede met Gods recht, vrede met hoe de Heere wil dat het zal gaan. Het is goed, Heere, alles wat Gij doet. Amen! Amen, ja amen! Daar in de gevangenis heeft hij misschien geestelijk zijn beste tijden wel gehad. Ik zal het anders te zeggen. Ik durf bijna te zeggen: ik weet wel zeker dat hij in de gevangenis zijn beste tijd heeft gehad. Weet u waarom? Er komt nog een tweede kind. Dat kind noemt hij Efraïm, een dubbele zegen, een bevestiging van Boven. Jozef, gij zijt de Mijne, en alles waar Ik u toe geroepen heb, is Mijn werk. En u behaagt Mij in de vreze des Heeren. Want reken er op dat God de Heere een behagen heeft in Zijn Bruid. Dat Hij die Bruid liefheeft, al moet zij zeggen: "Heere, zwart". Ze mag toch ook zeggen: "Zwart, doch lieflijk". Hoe weet ze dat? Bij God vandaan. De Heere laat het haar wel merken, hoor. Dat zijn ogenblikken waar ze ziek wordt, krank wordt van de liefde. Dat zijn ogenblikken waarbij ze als het ware buiten zichzelf is. Heere, hoe kan het toch?

Efraïm, die geeft hij ook opnieuw een Hebreeuwse naam. Die naam betekent: God heeft mij doen wassen (dat betekent: doen groeien, kinderen) in het land mijner Waar, zegt u? In het land mijner verdrukking. Daar groei je het best, kind des Heeren. Daar groei je het best, in de verdrukking. Efraïm betekent letterlijk: dubbele vrucht. Hij maakt vruchtbaar. Waar maakt Hij vruchtbaar? In de druk, in de zorg. Daar waar ik word afgebroken. Daar waar ik weleens vrees. Daar waar ik denk: "Heere, hoe lang nog?" Daar waar ik denk: "Heere, waar gaat U naar toe met mij?" Daar groeien ze het best.

Hij heeft mij doen wassen. Dan zouden we kunnen zeggen: ja, Hij heeft hem doen groeien van een slaaf tot een onderkoning. We zouden kunnen zeggen vanmorgen: Hij heeft mij doen groeien in het land mijner verdrukkingen, want Hij heeft mij een gezin geschonken. Maar de diepste groei is: Hij heeft mij geestelijk doen groeien. Wat is geestelijke groei, mensen? Gemeente, jonge mensen, kinderen, jong en oud, wat is geestelijke groei? Kunt u dat vertellen? Is er nu iemand in de kerk vanmorgen die kan vertellen wat geestelijk groeien is? Niet onze stokpaardjes berijden. Niet onze standaard antwoorden geven. Nee, wat is geestelijk groeien? Weet u wat geestelijke groei is? Almaar dieper en dieper je val in Adam leren kennen. Almaar dieper en dieper indrukken te krijgen van Gods deugden, van Zijn heiligheid en van Zijn recht. Weet u wat geestelijke groei is? Al dieper leren inblikken in de onreinheid van je hart, in de blindheid van je verstand. Al dieper leren verstaan hoe zondig onze zondige val, onze zondige daden en ons zondig hart is. Maar ook al dieper te mogen verstaan hoe nu God in Christus berekend was op zo'n zondaar. Al meer te mogen hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van de Zoon van God. Al meer te mogen blikken in het heil door Hem bereid. Al meer je schuiling te leren zoeken, met loslaten van al dat andere, in die doorboorde wonden van die gezegende Zaligmaker, Die Zijn bloed niet heeft gespaard, maar wilde geven voor zo'n albederver. Weet u wat geestelijke groei is? Dat diepe, diepe verlangen van je hart: Heere, leid mij door Uw Geest, door die Geest van Christus, die Meerder Jozef, om voor U te mogen

wandelen. Heere, leer mij strijden tegen de zonde. En dan noemen ze ze hoor. Dan weten ze waarover ze praten! Dan weten ze welke zonden ze bedoelen. Dan weten ze wel wat nog zo vaak scheiding maakt tussen die goede God en hen. Dan weten ze waarmee ze zo menigmaal die gemeenschap met de Heere Jezus, hoe ze die bedorven hebben door hun afdwalingen. O Heere, maak mij teer. Heere, maak mij eerlijk. Heere, leer mij toch mijn leven in Uw dienst te besteden. Dat ik in dat liefdesvertrouwen op U mag wandelen. Dat ik mag breken met al datgene waar U mij een hekel aan hebt gegeven, hoewel het mij aankleeft.

Nu wilden ze wel dat ze een hekel hadden aan al hun zonden, waar ze vaak maar hekel hebben aan enkele zonden. Dan niet om hoger te komen hoor. Mensen, hoger bekeerd, praat me er niet van. Daar komt niets van terecht, van die mensen die almaar hoger bekeerd worden. Die zijn onvruchtbaar, als ze al vruchtbaar gemaakt zijn. Die mensen die steeds praatzieker en bidzieker worden. Praat me er niet van. Die mensen die steeds beter hun bekering weten te vertellen. Dat is geen geestelijke groei. Want daar komt de mens mee op de troon te zitten, en daarmee is de mens het. Waar geestelijke groei is, daar zie je met Jozef omhoog: U, Heere, U alleen.

Nu heeft Hij mij doen wassen in het land der verdrukking. Daar leren ze die diepe lessen. Daar worden ze geankerd in Christus. Daar worden ze gefundeerd in de liefde Gods en in de Waarheid van Gods Woord. In de verdrukking! Opdat ze in de voorspoed mogen leren dankbaar, voorzichtig, Godvrezend te leven. Je hebt tegenspoed nodig hoor. Je hebt veel tegenspoed nodig. Je hebt veel zwakheid nodig. Je hebt veel afbraak nodig om voor God te leren leven. De een meer dan de ander. God is vrij, Hij weet wat je nodig hebt. Maar je hebt het nodig opdat je God zou vrezen en voor Hem zou leven, en je leven niet zou geven aan datgene wat niet verzadigen kan.

En dan moeten we heel kort zijn over dat derde punt. Jozef geeft twee namen. Ik zit er wel aan te denken: misschien dat iemand vanmorgen denkt: nu heeft Jozef de gelegenheid om naar zijn vader te gaan, en nu doet hij het niet. Dat is toch iets wat ik vanmorgen nog door moet geven. Is het iemand opgevallen? Hoe is het mogelijk? Zeven jaar lang werkt hij ijverig in de dienst des Heeren, zich voorbereidend op de ramp die gaat komen. Zeven jaar lang stuurt hij geen bode naar Hebron. Zeven jaar lang neemt hij niet een wagen met paarden om zo snel mogelijk naar zijn vader te gaan. Dat doet hij niet. Zeven jaar lang niet. In het achtste jaar komen zij door Goddelijke voorzienigheid bij hem. Maar hij gaat niet naar hen toe. Hoe komt dat nu? Zou hij zijn vader niet liefhebben? Bij Manasse zei hij: "En het gans huis mijns vaders heeft Hij mij doen vergeten". Nou, hij heeft zijn vader niet vergeten hoor. Want het eerste wat hij vraagt aan zijn broers straks is, als hij zich geopenbaard heeft: "Leeft mijn vader nog?" En het eerste waar hij straks werk van maakt is, dat die tien broers, zijn eigen volle broer Benjamin, die rond deze tijd een jaar of zestien is, bij hem zouden brengen. Nee, hij is vader niet vergeten. Iemand zei in een preek: "Zijn leven is misschien wel verschroeid door de heimwee". En toch gaat hij niet. Weet u waarom niet? Hij had leren buigen voor Goddelijke leiding. Hij had geleerd: het ligt in de hand van de Heere. Hij had de Heere in die dertien jaar geen stap vooruit kunnen lopen. En nu hij vooruit zou kunnen lopen, nu doet hij het niet. Weet u waarom niet? Hij vreesde God. Hij wist: de Heere zal het doen. Ik hoef het niet te doen, maar de Heere zal het doen. Misschien wel met die schenker. Die was hem vergeten. Maar God wist hem wel uit die gevangenis te krijgen. Nu heeft hij wat geleerd. Hij heeft geleerd om te leven op de belofte van God. Welke belofte? Die beloften die er al lagen vanaf zijn zeventiende jaar. Nu had hij gezien hoe de Heere het heil zou doen komen. Hij had de eerstelingen al mogen proeven en smaken. Weet je wat je dan

leert? Dan leer je: niet vooruit lopen, niet vooruit grijpen. Nee, laat de Heere werken terwijl ik mijn plicht en werk doe waar Hij mij toe geroepen heeft in mijn tegenwoordige staat. Niet vooruit lopen en vooruit grijpen, nee, de Heere zal het doen. De Heere Die mij in Egypte heeft gebracht, de Heere Die mij aan het hof van Farao heeft gebracht, Die zal uitkomst geven. Zijn Woord bestaat. Hij had geleerd: "De rede des Heeren heeft hem doorlouterd, totdat het Woord des Heeren kwam". Dan kunnen ze al werkend stil zitten.

En dan opent hij de graanschuren als de eerste jaren van de hongersnood aanbreken. Dan moet u er maar op letten: ze beginnen niet vanaf de eerste misoogst de graansilo's met reservekoren uit te delen. Je mag reserves hebben. Je mag dus ook sparen. Als je maar weet waar je het voor doet. Niet om straks iets moois te kopen voor jezelf. Niet sparen om het straks voor jezelf beter te hebben. Maar sparen met het oog op dat ik niet weet hoe de Heere mijn leven zal leiden, en dat ik straks niet anderen laat op draaien voor datgene wat ikzelf bijeen had moeten brengen en kunnen brengen. Dus je mag sparen. Dat deed Jozef ook. Maar niet voor zichzelf om het door te brengen.

En hij laat eerst iedereen het zijne op gebruiken. Let er maar op in Gods Woord. En er was honger in al de landen, maar in gans Egypteland was brood. Als nu gans Egypteland hongerde..... Daar moet het op aan komen. Jozef zorgt er niet voor dat die mensen niet naar hem gaan vragen. Weet u, als de Heere in je leven werkt, dan gaat Hij zorgen dat je naar Hem gaat vragen. Hoe gaat Hij dat doen? Door de nood op te leggen. Zo zorgt Hij er voor dat ze naar Jozef gaan vragen en gaan zoeken, door de nood van de honger hen te laten drukken. Het laatste vers leert ons dat de honger sterk was. Dat wil zeggen: de honger had hen allemaal in de greep. Jou ook hoor! De honger naar God heeft jou in de greep, en daarom zoek je het bij de zonde. Wij sterven de hongerdood buiten de gemeenschap met God, omdat wij onze geestelijke honger zoeken te voeden met al datgene wat de wereld ons biedt en wat ons vlees aanspreekt. Maar je sterft van de honger straks! En als de Heere werkt, dan gaat Hij dat voor je openen: dat je zondehonger je dood wordt. Als je die zonde in je leven leert kennen als de oorzaak van alle honger en kommer, dan komt er een vragen door de bearbeiding van Gods Geest naar Jozef. Dan komt er een vragen naar: "Heere, is er nog een weg?" Dan moet u er ook maar op letten: dat wisten ze allemaal niet. Wij zouden zeggen: Jozef? Ze hebben toch allemaal Jozef kunnen kennen. Ze hebben Jozef toch allemaal aan het werk gezien. Maar dat is niet waar. Veel Egyptenaars kenden Jozef niet, hadden hem ook nooit gezien. Want als ze, door de honger gedreven, bij Farao komen, wat zegt Farao dan? Jullie weten toch waar je moet zijn. Zo preken sommige mensen het Evangelie: "Je weet het toch?!" Nee, ze weten het niet, echt niet. Al kunnen ze Zijn Naam spellen, al kunnen ze een dogmatiek schrijven. Maar ze weten het echt niet hoor. Dan zouden ze wel anders leven. Dan zouden ze wel anders spreken. Dan zouden ze wel anders doen. Dus ze weten het echt niet.

Dan zegt hij niet: "Ga naar Zafnath Paäneah". Nee! Daaruit leren we ook dat die naam van niet grote betekenis is in de Jozefsgeschiedenis. Weet u wat Farao zegt? Dan neemt hij die gezegende Hebreeuwse naam in zijn mond, waar we vanmiddag nog wat van mogen horen. Ga tot Jozef. Ga tot Jezus. Doe wat Hij u zegt. Zo komen ze bij hem terecht, gedreven door de nood van de honger. En als alles op is..... Want het is mijn taak en mijn roeping om u aan te dringen om de Heere te zoeken en u te bekeren. Die last heeft de Heere mij opgelegd in uw midden. Om u af te manen van de zonde en aan te manen tot de vreze des Heeren. Maar ik kan niet maken dat jij gaat zoeken. Ik kan er niet voor zorgen dat jij je gaat bekeren van al datgene

waarvan je echt wel weet: het kan niet. Maar al heb ik een roeping om het Woord te brengen, ik heb gelukkig niet de roeping om u te bekeren, want dan stopte ik vandaag nog. Maar er is een God in de hemel Die de prediking wil gebruiken om jonge mensen en oude mensen, mensen in de kracht van hun leven, in de weg van de prediking hun honger te ontdekken, dat ze het gaan uitroepen: "Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; ik ben vol van kommer vanwege het schenden van Uw wet". En dat ze gaan vragen naar Jozef. Dat ze gaan vragen: "Is er nog genade bij de Heere?" En dan mag ik u vanmorgen zeggen.... Kijk, Jozef was gewillig om dat volk te onderhouden. Jozef was gewillig om met handvullen te geven aan degenen die het hem maar vroegen, die met de behoefte van hun leven, met de behoefte van zichzelf, met de behoefte van het gezin zich tot Jozef wendden. Zo is er ook een volk, en mag je daar nu bij horen? Kom je nu ook zo in de behoefte van je hart? Je mag ook zeggen: "Die behoefte ken ik niet". Dan heb je nog meer behoefte aan Hem, om behoefte te krijgen. U kunt zeggen: "Ja maar, ik zie niet dat ik zondig ben en ik voel niet dat ik behoeftig ben". Dan heb je Hem nog meer nodig, om je behoeftig te maken. Want wij hebben Hem allemaal nodig, want anders zul je zeker niet zalig kunnen worden. Je hebt Hem allemaal nodig. U kunt zich vermoeien "Ja maar, is het wel voor mij?" Dat neem ik serieus hoor. Maar daar heb ik het nu niet over. En u kunt wel zeggen: "Ach, wie weet..." Dwaas!! Je hebt Jozef nodig hoor! Want er is honger. En vraag dan maar: "Heere, geef ontdekking, geef ontdekking". Altijd maar weer vragen: geef ontdekkende genade, opdat ik tot die Jozef kom Die met handvolle geeft. De Heere Jezus is niet karig hoor. Er is niemand zo vrijgevig uit de liefde van Zijn hart dan die Zaligmaker. Dacht u van niet? Dan kent u Hem niet. Er is niemand die zo graag een zondaar in zijn schuld en zonde als een onbekeerde, als een die met zijn ongeloof tobt aan Zijn voeten ziet komen. Er is niemand zo bewogen met uw levenslot als Hij. Schandelijk daarom dat ongeloof. Schandelijk! De Egyptenaren beschamen velen van ons, want ze gingen naar Jozef. Zij geloofden God op Zijn Woord. En in die weg ligt de redding: leren geloven God op Zijn Woord. In die weg ligt de redding. Want in die weg kwamen ze bij Jozef uit, en in die weg ontvingen zij alles wat nodig was om die zeven onoverkomelijke jaren van rampen en ongeluk en ellende door te komen. En wie nu als een verloren menskenkind aan de voeten terecht komt van die gezegende Borg en Zaligmaker, Jezus Christus, ik verzeker u..... Ach, ik? Als ik het u verzeker, dan hebt u er helemaal niets aan. Daarom hebt u altijd weer de Schriften te onderzoeken. Zult u het goed onthouden! Ik kan hier een heleboel zeggen en u een heleboel verzekeren, maar u kunt er niets mee, tenzij u mag weten: "Daar staat het". Hij Die Zich heeft laten vermalen tot het Brood des Levens, om hongerige zielen te spijzigen in overvloed, Hij verzekert u in Johannes 6: "En die tot Mij komt, zal Ik geenszins verwerpen".

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 145 : 3.

Zegenbede.

11. Predicatie XI
over Genesis 42 vers 1 t/m 21
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 6 september 2009

Voorzang Psalm 39 : 3 en 4.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 42 vers 1 t/m 21.

1 Toen Jakob zag, dat er koren in Egypte was, zo zeide Jakob tot zijn zonen: Waarom ziet gij op elkander?

2 Voorts zeide hij: Ziet, ik heb gehoord, dat er koren in Egypte is; trekt daarheen af, en koopt ons *koren* van daar, opdat wij leven en niet sterven.

3 Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte te kopen.

4 Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen; want hij zeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete!

5 Alzo kwamen Israëls zonen om te kopen onder degenen, die daar kwamen; want de honger was in het land Kanaän.

6 Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en bogen zich voor hem, *met* de aangezichten ter aarde.

7 Als Jozef zijn broederen zag, zo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegens hen, en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaän; om spijs te kopen.

8 Jozef dan kende zijn broederen; maar zij kenden hem niet.

9 Toen gedacht Jozef aan de dromen, die hij van hen gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieters, gij zijt gekomen om te bezichtigen, waar het land bloot is.

10 En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer! maar uw knechten zijn gekomen, om spijs te kopen.

11 Wij allen zijn eens mans zonen; wij zijn vroom; uw knechten zijn geen verspieters.

12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen, om te bezichtigen, waar het land bloot is.

13 En zij zeiden: Wij, uw knechten, waren twaalf gebroeders, eens mans zonen, in het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de een is niet *meer*.

14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieters!

15 Hierin zult gij beproefd worden: *zo waarlijk als* Farao leeft! indien gij van hier zult uitgaan, tenzij dan, wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn!

16 Zendt een uit u, die uw broeder hale; maar weest gijlieden gevangen, en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid bij u zij; en indien niet, *zo waarlijk als* Farao leeft, zo zijt gij verspieters!

17 En hij zette hen samen drie dagen in bewaring.

18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zo zult gij leven; ik vrees God.

19 Zo gij vroom zijt, zo zij een uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt het koren voor den honger uwer huizen.

20 En brengt uw kleinsten broeder tot mij, zo zullen uw woorden waargemaakt worden; en gij zult niet sterven. En zij deden alzo.

21 Toen zeiden zij de een tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade bad; maar wij hoorden niet! daarom komt deze benauwdheid over ons.

Met de hulp des Heeren hopen wij in dit uur van voorbereiding deze geschiedenis te overdenken. Waar wij onder schrijven:

ISRAELS ZONEN IN EGYPTTE

1^e. Dat lezen wij in vers 1: Een schromende gang. Ze komen slechts met schroom en tegenzin naar Egypte. Want we lezen in vers 1 dat Jakob tegen zijn zonen zegt, die ook wel wisten dat er koren was in Egypte: "Waarom ziet gij op elkander?"

2^e. Dat lezen wij in vers 9: Een strenge beschuldiging: "Gij zijt verspieders".

3^e. Een gebillijkte straf. Want er staat in vers 21 dat het tot hen doordringt: "Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder", en wat er verder volgt in dat vers.

Gebed.

Zingen Psalm 6 : 2, 4 en 6.

Jakob heeft gehoord dat er koren is in Egypte. Dat heeft niet alleen Jakob gehoord, dat hebben die broers ook wel gehoord. Maar een mens is wat hij is, krachtens zijn val in Adam. De nood moet eerst aan ons leven raken willen we gaan. De nood moet eerst ons leven daadwerkelijk in gevaar brengen, willen we gaan zoeken. Want als de nood niet aan ons leven komt, dan redden we ons, ondanks alles en onder alles onszelf nog wel. Echt wel. Daarom kunt u nog altijd door gaan, onbekeerde vriend. Daarom kun je nog altijd door gaan. Daarom ben je nog nooit op je knieën gekomen. Daarom heb jij nog nooit om je heen gezien om een Zaligmaker, om Eén Die wellicht zou kunnen helpen in je nood. Je bent ook dood in je zonden en in je misdaden. Als de nood niet aan ons leven komt, dan kunnen we veel horen in de kerk, maar we hebben het niet nodig, niet echt nodig, niet echt nodig. Dan kunnen we wel quasi vroom tegen onszelf zeggen uit de kennis van onze godsdienstige kennis: "Ja maar, ik heb het nodig, ik weet dat ik het nodig heb. Hoe zou je nu zalig kunnen worden?" Iedereen van ons. Zelfs het jongste kind dat in de kerk is, dat weet toch zeker wel.... Alhoewel, soms twijfel ik er weleens aan. Want als ik weleens hier of daar, dat is nog niet hier in Doornspijk gebeurd, maar wel elders, gevraagd heb: "Waar gaat het nu 's zondags eigenlijk over? Wat is nu eigenlijk de kern van de prediking die elke zondag weer naar je toe komt?" Dat zelfs een jongeman van drieëntwintig jaar, altijd in de kerk geweest, geen antwoord weet. Dan vraag ik me af: hoe vaak heb je nu eigenlijk geluisterd? Is het je ooit wel eens ernst geworden onder de prediking, om te verstaan waar het over gaat en waar het om gaat? Ik hoop dat als ik aan een van de jongere kinderen in de kerk zou vragen: "Zou je zonder de Heere Jezus zalig kunnen worden? Zou je zonder de kennis van Hem, zou je zonder dat Hij in je hart komt wonen, zonder dat Hij jou bekering geeft en vergeving geeft, je met God verzoent?" Je kan het zo moeilijk en makkelijk maken als je wilt. Maar om het maar kort te zeggen: zou jij nu zalig kunnen worden, zou jij nu gelukkig kunnen worden, hier bij aanvang en straks in volkomenheid, zonder de Heere Jezus?" Ach, dan zal iedereen zeggen: nee, natuurlijk niet! En toch zonder Hem door leven. En toch in je leven er getuigenis van afleggen: al weet ik dat, ik heb wel wat anders te doen. Of dat we dat heel makkelijk naar ons toe trekken en dan gaan we redeneren. Er is een stichting in onze tijd die dat ook doet. Ik wil er toch maar met ernst voor waarschuwen, zonder

alles met name te noemen. Maar ik zal u vertellen waar het bij die stichting op vast zit, waar nu het net hapert. Wilt u het weten? Met alles wat je daar kunt horen wat misschien klopt en wat heel goed klinkt. Dan zal ik u zeggen waar het op vast zit. Het zit vast hier op Genesis 42. Het zit vast op het feit dat ze nooit in de schuld komen. Het zit vast op het feit dat ze zichzelf over hun ongeloof en schuldigheid heen helpen. Echt waar hoor, daar zit het op vast. Ze doen het zelf uiteindelijk. Als je het maar wilt. Als jij maar wilt geloven wat hier staat, en als jij maar wilt dat de Heere Jezus voor jou gestorven is. Als je nu maar wilt dat te geloven, dan ga je vanzelf beleven dat het zo is. En dat is een leugen! Er kan veel zijn aan het gebouw boven de grond wat goed lijkt, maar als het fundament verrot is, dan ga je er eeuwig mee verkeerd af. Eerlijk waar hoor. Want ik heb geen behoefte, vanmorgen ook niet in een dienst van voorbereiding, om af te kammen. Ik heb er geen enkele behoefte aan om mensen te beschadigen. Ik heb er geen enkele behoefte aan om ook maar iemand van u voor het hoofd te stoten. Maar ik waarschuw u wel vanuit Genesis 42. Hoor het eens aan vanmorgen, dat wie het zelf kan omdat hij het ten diepste toch zelf wil, altijd mis grijpt. Je kan duizend keer bidden: "Heere, openbaar U aan mijzelf". Dan kan ik maar één ding zeggen: ze zijn er niet aan ontdekt dat ze met dat gebed werkelijk de Heere wat zoeken af te dwingen, in plaats van als een doodschuldige in het stof te buigen en te vragen of de Heere nog neer zou willen dalen, of de Heere nog aan zou willen zien. Want ik geloof één ding vast en zeker: degene die in waarheid bidt, gelooft niet dat God hem zal horen. Goed luisteren. Degene die in waarheid met die zonen van Jakob leert buigen onder de zonde, waar de Heere je onherroepelijk op vast pint, zodat je er echt niet meer langs kan, met al je kennis, met al je praatjes. Dan kun je niet geloven dat dat het werk van Jozef is, om je zalig te maken. En toets daar nu maar al dat spreken over het komen tot Jezus, en al die oproepen van het komen tot Jezus aan. Dat is niet om je af te houden. Dat is niet om je terug te duwen. Maar dat is opdat je de rechte weg van toegang zou mogen leren kennen. Daar gaat het om, ook vanmorgen. Geen eigen werk. Want daar kom je vroeg of laat, met alle vreugde die er kan zijn, mee om.

Jakob zegt tegen zijn jongens: "Wat dralen jullie nu eigenlijk?" Ze hebben elkaar aan zitten zien. Onze kanttekenaar zegt daarvan: "Waarom ziet gij op elkander, als radelozen die met gedurig denken en dubben de tijd vast slijten en niets zekers besluiten, noch tot de zaak doen". Dan vraag ik vanmorgen: zou u daar nu een antwoord op weten? Ik geloof dat degenen die van God ge-leerd zijn weten waarom deze jongens gedubd hebben, waarom ze niet de vaste gang naar Egypte maken zoals zovelen om zich heen op de karavaan-wegen. Ze kwamen uit India, uit Arabië, ze kwamen uit Syrië, uit al die delen waar honger heerste, waar de honger ze in de greep had. En zij bleven thuis! Zij maakten niet het besluit om naar Egypte te gaan en koren te halen, om met hun lege zakken daar bij die volle Egyptenaren om graan te vragen. Kom, wie weet er nu vanmorgen een antwoord op? Waarom treuzelen ze? Dan zult u wel zeggen: hun geweten ging spreken. Want dat ene woordje "Egypte". De Heere heeft niet veel nodig om je terug te leiden naar je vroeger begane zonden, toen je dwars tegen je geweten in de vreselijkste dingen deed. De Heere heeft niet veel nodig om een mens in zijn geweten zo eerlijk te maken, dat Hij door het noemen van één woordje de zaak die ze eenentwintig jaar lang getracht hebben te vergeten, die ze geprobeerd hebben te begraven in hun geheugen, waar ze helemaal overheen geleefd hebben, waar ze hun geweten toegeschroeid hebben. Want er is er niet één van de tien onder de last van hun sprekend geweten bezweken. Nee, ze hebben die last afgeworpen. Ze hebben zich er tegen verzet, met z'n tienden. En er is niet één die in die eenentwintig jaren lang ook maar enige ontferming met hun oude,

arme vader Jakob had. Hoe zeer ze hem ook zagen lijden, hoezeer ze ook de gevolgen van hun zonde zagen. Nimmer zouden ze er iets over zeggen. Liever sterven en dat geheim mee in het graf nemen, dan eens eerlijk op je knieën komen. Egypte! Egypte! Ze hadden Jozef verkocht naar Egypte. Als ze dat woord “Egypte” horen, dan komt heel de gestalte van Jozef, die ze hoorden roepen, die ze onbarmhartig verkocht hadden, aan wie ze geen enkele genade bewezen hadden. Dat doemt allemaal voor hen op. Als de Heere in je hart en leven werkt, dan gaat Hij je zonden bezoeken hoor. Daar werkt Hij echt niet over heen. Dat gaat Hij je ordentelijk, dat wil zeggen, in orde en met kracht, onontkoombaar voor je neer zetten. Dat kan heftig zijn of niet heftig. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat het grondig gebeurt. Daar moeten we op letten. Niet of het met veel verschrikking gepaard is gegaan. Maar of wij het grondig met ons hart hebben geleerd, en dat wij de zonden tussen ons en God in zagen staan als een onoverkomelijke berg, waar je wel een begin mee maakt om er overheen te komen, maar je rolt altijd weer terug. Egypte! En daarom, ach, ze konden het aan elkaars ogen zien hoor. Ze hoefden elkaar niet te vertellen waar dat woordje “Egypte” hen aan deed denken. Al spraken ze geen woord met elkaar, hun blik, de vrees in hun hart, dat zei genoeg. Maar dan worden ze door Jakob aangespoord en dan gaan ze maar. Niet omdat ze graag willen, maar ze gaan met tegenzin, zeer bezwaard. Dan gaan ze naar Egypte toe. We lezen in vers 3: de tien broers van Jozef. Maar Benjamin bleef thuis. Waarom zou Benjamin thuis gebleven zijn? We kunnen het lezen in de Bijbel. Daar moeten we wel even over nadenken. Jakob wilde zijn Benjamin niet mee geven aan die tien broers, die hij toch is gaan argwanen. Mensen, als je niet oprecht bent, als je echt wat voor een ander te verbergen hebt, dan kun je dat nog zo doen, en de ander kan niet zeggen dat je het hebt gedaan, maar er zit wat tussen, dat merk je. Die omgang kan nooit zo ongeremd zijn als wanneer er niets tussen ligt. Die omgang kan nooit zo oprecht hartelijk zijn als er niets tussen ligt. Echt niet! Jakob heeft het misschien wel nooit gevraagd aan zijn zonen, maar hij houdt zijn Benjamin thuis. Immers, we lezen: opdat hem niet misschien het verderf ontmoete. Opdat hem niet iets zou overkomen waardoor ik ook mijn liefste zoon, die ik nu nog heb, kwijt zou moeten raken. Alles wat hem aan Rachel doet denken, alles waarmee hij nog in de vezels van zijn zondaarsbestaan aan Rachel is verbonden. Dan zou ik ook vanmorgen het volk des Heeren willen oproepen om eens te onderzoeken: waar zit nu uw Benjamin? Jakob kon hem niet mee geven, want Jakob had het liefste wat hij had er toch niet voor over. Hij zat vast aan zijn Benjamin. Zo hebben al Gods kinderen een vleselijke Benjamin of Benjamins. Zo hebben ze allemaal wel iets waardoor ze de Heere toch in alles niet geheel gewonnen kunnen geven in de leiding van hun leven, is er nog iets wat ze toch voor zichzelf zoeken te bewaren en af te schermen: als de Heere daar toch aan zou komen...! Weet u wat er ten diepste in het hart van Jakob heeft geleefd? Dat komt er straks wel uit als ze terug komen, die negen, en ze zeggen: “Als Benjamin niet mee gaat, zal Simeon tot op zijn dood in de gevangenis zitten en dan zullen wij allemaal van de honger omkomen, want dan kunnen wij niet meer terug”. Ze worden voor een onmogelijke eis gesteld straks door Jozef. En onder die eis moet ook Jakob geheel en al verloren gaan. Bij alles wat hij in Bethel ontving, bij alles wat hij in Pniël ontving, bij alles wat de Heere hem geleerd heeft, zien we hem hier op zijn oude dag, als ik een beetje tel, op zijn honderdenachtste heeft hij Jozef naar de broers gestuurd bij Sichem, dus tel er maar eens eenentwintig, tweeëntwintig jaren bij op wanneer die jongens door een nijpende hongersnood uiteindelijk toch maar naar Egypte gaan. Dan zit je op rond de honderddertig jaar. En dan leeft het in zijn Godvrezend hart toch diep in zijn hart: “Al

deze dingen zijn tegen mij". Hij kan het niet gewonnen geven! En de Heere heeft hem niet begeven hoor. De Heere heeft hem onderhouden. De Heere zal hem ook nog wel onderwijs hebben gegeven. De Heere zal hem Zijn genadige tegenwoordigheid ook zeker niet in alle opzichten ontnomen hebben, onttrokken hebben. Maar Jakob heeft echt wel gevoeld in zijn geweten, in zijn hart, dat er iets tussen hem en God in bleef. En dan heb je nooit die vrede die alle verstand te boven gaat. Ook niet in het leven des geloofs, met alles wat er ondervonden is. Hier zit er nog steeds iets tussen God en Jakob, en dat moet er tussenuit.

Dan gaan de jongens met schroom. Dan komen ze daar in Egypte aan. En dan zul je het net hebben. Zo kunnen wij praten als het over toeval gaat. Dan zul je het net hebben. Dan zul je net zien dat..... Want hoevele duizenden uit het Midden Oosten zijn daar geweest en ze zijn gekomen in Egypte, hebben hun koren gekregen en zijn ook weer naar huis gegaan. Zonder enig probleem. Al die duizenden, misschien wel honderdduizenden voor wie ze daar geweest zijn. Ze gaan Egypte in, ze gaan Egypte weer uit. Niks aan de hand. Zo zijn er velen die de kerk in gaan en de kerk weer uit gaan, en ze krijgen nooit een klem en ze zijn nooit eens verontrust en ze zijn nooit benauwd, en ze zijn nooit eens in het nauw gebracht. Ze gaan Egypte in, ze gaan Egypte uit en er is niets gebeurd, er is niets aan de hand. Dan moet u maar vrezen, vrezen, vrezen dat u de roepstemmen van God nog enkel veracht hebt. Misschien niet bewust, misschien niet opzettelijk, en toch hebt u het gedaan. Want onze zonden niet alleen bewust. Ach, er is zoveel verborgen weerstand. Ja, verborgen niet alleen voor andere mensen, maar verborgen voor mijn eigen weten. Daarom heb je ontdekking nodig. Niet om voor andere mensen met je zonden openbaar te komen, maar dat je jezelf eens schuldig leerde kennen tegenover een heilig en rechtvaardig God. Daar heb je ontdekking voor nodig.

Maar nu net die jongens krijgen problemen. Nu kunnen wij proberen dat te verklaren. Misschien ligt er een verklaring in: het waren Hebreeërs, en met z'n tienen. Ze waren al veracht. Dus misschien daarom ook wat opvallend. Maar ik neem aan dat ze niet de enigen waren. En het was een tijd waarin ook groepen waren die stelend, rovend, plunderend Egypte belaagden, omdat ze liever niets voor dat koren betaalden dan iets. Maar de diepste reden is dat God in Zijn voorzienige raad de zijnen altijd weet te vinden, en dat Hij in Zijn voorzienige leiding van hun leven hen altijd op dat punt brengt waar iedereen zou zeggen: "Dat is ook toevallig!" Dat zul je nu net zien! Ja, maar het is uit Zijn welbehagen. Dat is het punt waar Hij je wil hebben om je te brengen aan de voeten van die Jozef. Want de raad des Heeren zal bestaan hoor. Wij zijn diep verantwoordelijk voor alles wat we doen, maar er is een volk op aarde, van jonge mensen en oudere mensen, die het bij de aanvang, en in de voortgang nog meer leren kennen: "O, als God toch niet, o als Hij toch niet eens had stilgezet, als Hij niet eens had vastgezet, als Hij niet eens daar en daar mijn wegen kruiste, dan was ik door gegaan, dan was ik Egypte in en weer uit gegaan, ongehinderd, zonder enig probleem". Daar moeten we iets van kennen, mensen. Ik zeg het er maar bij, misschien zeg ik dat wel in elke voorbereidingsdienst die de Heere ons geeft: maak er geen optelsom van. Daar wil ik toch indringend voor waarschuwen. Maak van je geestelijke bevindingen, of die je er voor houdt, geen optelsom om vervolgens te zeggen: "Ik kan aan gaan, want ik heb....." Dan wil ik u dringend oproepen om u in de aanstaande week van die gezindheid te bekeren, want zolang u nog kunt zeggen "ik heb", is Christus niet uw volkomen Zaligmaker voor u. Als je in de aanstaande week van alles en nog wat bij elkaar gaat rapen van wat er is geweest, en van wat ik mag houden..... Ik zeg niet dat het niet waar is. Al zal het u van Boven bevestigd moeten worden dat het van God is. Niet door mensen. Ook niet

hoor. Daar heb je ook niets aan. Want die vergissen zich. Samuël vergiste zich in Saul. Samuël vergiste zich in die zonen van Isai. Nee, maar dat het je van God bevestigd wordt. Daar is ook een week van voorbereiding voor, voor degenen die de Heere mogen vrezen. Dat ze ook in deze week van voorbereiding weer met hun armoede in het stof terecht komen, om daar de rijkdom van die komende Zaligmaker, van die sprekende Zaligmaker, van die handelende Zaligmaker te leren kennen. Want u kunt niet aan gaan op grond van uw handelingen, op grond van wat u hebt. Immers, ze worden opgeroepen om Zijn dood te gedenken, in de armoede van hun bestaan, door het geloof. Dat wil zeggen: door het zoeken van hun zaligheid buiten zichzelf, in Hem alleen. Daar ligt hun vrede. Daar ligt hun vreugde. Dan kun je aan de ene kant zeggen: Ja maar, je moet toch wat hebben? Aan de andere kant moet je ook zeggen: Ja maar, je moet niets hebben, want Hij is alles. Alleen dan zul je met zegen en vrucht Zijn dood kunnen gedenken. Als we gewaarschuwd worden voor een onwaardiglijk..... Er staat niet voor niets "onwaardiglijk", eten en drinken. Dat gaat niet over dat ik onwaardig ben, maar wel dat ik op een onwaardige wijze kan eten en drinken, ook als kind van God... Dat zeg ik fout. Juist als kind van God. Juist als een die zijn zaligheid buiten zichzelf zoekt. Juist dan kun je zo onwaardiglijk eten en drinken. Ik heb te vaak gehoord: het zou beter moeten in de week van voorbereiding; er zou meer van terecht moeten komen. Dat kan ook uit een wettische geest op komen. Dat weet ik allemaal heel erg best. Maar ik weet ook heel erg goed dat dat vaak een excuus is, en dat dat vaak een uitvlucht is om niet werkelijk vastgepind te worden op je schuld en zonden, op je afmakingen en je slordigheid. Daar gaan de jongens. Ze worden in de kraag gevat en ze komen dan toch bij Jozef terecht. Ach, de meeste mensen die daar in Egypte kwamen, die hebben Jozef nooit gezien hoor. Misschien wel van hem gehoord, maar ze hebben hem nooit gezien. Maar hier zijn tien jongens, keiharde zondaars.

Ooit werd eens tegen mij gezegd dat ik misschien wat voorzichtiger moest zijn in het spreken over de zondaar. Ik had gezegd, want daar heb ik al eens over gepreikt, hoe Jozef zich aan zijn broers ontdekt: "Die vuile Simeon". Die meneer vond dat toch eigenlijk geen taal, die vuile Simeon. Dat was toch een kind van God?! Moest je nu zo over de zonde praten? Ach, vraag eens aan Gods volk hoe ze over de zonde praten. Doe dat maar. Vraag maar eens aan degenen die hebben geleerd wat zonde is, hoe ze over de zonde en over zichzelf als zondaar denken. Dan kun je het nooit te erg zeggen. Dan kun je het nooit te recht toe recht aan zeggen. Die laten zich, wanneer ze goed gesteld mogen zijn, dat wil zeggen, wanneer ze hun schuld zien voor een heilig God, die laten zich op het diepst vernederen hoor. Dan zijn ze vuil. Dan zijn ze onrein. Dan zijn ze onbekeerd. Dan zijn ze het niet waard. Dan liggen ze in de drek van hun afgoden. En daar komt Christus nu juist aan Zijn eer. Dan kun je het niet zo zwart zeggen, of het is nog zwarter in de beleving van hun eigen ziel. En daarom is Christus hen zo dierbaar geworden in Zijn schoonheid, in Zijn dierbaarheid, in Zijn liefelijkheid. Hoe zou je nu de Heere Jezus in je leven leren roemen? Hoe zou je in je leven oog krijgen voor de uitnemendheid van Hem als je de zonde enigszins zou sparen! Als je het onder woorden brengen van wat je hier beleeft aangaande je zonden en doodstaat, netjes en fatsoenlijk, zeer overwogen. Ach, zeg dan maar rustig dat je een helleling bent hoor. Want dat ben je. Dat ben ik. Ik ben de hel waard. Want ik heb gezondigd tegen een God Die enkel goed is. En ik heb gezondigd, niet slechts tegen Zijn Wet. Weet u waar de kinderen des Heeren aan ontdekt worden? Ik heb gezondigd tegen liefde. Ik heb gezondigd tegen die liefelijke nodiging. Ik heb gezondigd tegen een God Die dagelijks Zijn handen heeft uitgebreid en zei: "Kom tot Mij, zie, hier ben Ik in al Mijn heil, in al Mijn genade, alles

waar het u aan ontbreekt". En maar "nee" zeggen en er maar geen oog voor hebben. Die zonde! En dan na ontvangen genade dat terug vallen, dat weer de afgoden onder het zadel van je leven mee nemen.

Dan komen de jongens bij Jozef. Wat zal er door Jozef heen zijn gegaan? Ik ga er niet op in. Als Jozef zijn broederen zag, zo kende hij hen, maar hij hield zich vreemd jegens hen, en hij sprak hard met hen. Hard! Weet u wat onze kanttekenaar daarvan zegt? Hij sprak hard van hen en hij hield zich vreemd voor hen, om door dit middel te komen tot het onderzoek van hun staat en gelegenheid, en bijzonderlijk van zijn vader en broeder. En dat harde spreken heeft hij eensdeels gedaan, dus om aan de ene kant te verstaan hoe het met zijn vader en broeder Benjamin gesteld was, en anderdeels om hen op te wekken tot de betekenis van de zonde die zij tegen hem hadden begaan.

Onderzoek u daar nu eens op in een week van voorbereiding. Heel ons leven is een voorbereiding op de eeuwigheid. Dus de aanstaande week, als de Heere ons die geeft te beleven, is maar een heel klein stukje van ons leven ter voorbereiding. Maar laat het dan aanstaande week in het bijzonder een plaats hebben in uw gezin, in uw gebedsleven, in het lezen van de Schriften, in de overdenking. Neem er maar wat extra veel tijd voor. Kent u iets, ken jij iets van dat harde handelen van Christus Jezus in je leven? Want Jozef is hierin een beeld van Hem hoe Hij de zondaar brengt in die weg van ontdekking; hoe Hij die zondaar brengt tot ontdekking van zijn schuld; hoe Hij die zondaar brengt tot erkenning van die schuld; hoe Hij die zondaar brengt aan Zijn voeten in het stof. Dat doet u niet. Dat doe jij niet. Dat doet Hij! Die broers waren nooit in de schuld gekomen als Jozef (dat zeg ik naar de mens gesproken, want God kan alles, maar de Heere openbaart ons in dit gedeelte de weg waarin Hij het wil doen, niet hoe Hij het zou kunnen doen). Dus we zullen iets in ons leven moeten kennen van dit handelen van God in Christus in ons leven om ons op de knieën te brengen, dat dat het middel is om hen tot bekentenis te brengen. Als hij zich gelijk bekend gemaakt had, och mensen, dan waren ze nooit in de schuld te komen. Ze hebben wat afgetobd om het te vergeten, om het weg te drukken in hun leven. Dat doen wij ook, allemaal. Wij vergeten veel liever dat wij tegen God gezondigd hebben. "Wij zijn zondaars, allemaal." Zulke belijdenissen, daar geef ik niks om. Daar geeft God niks om. Wat ik erom geef is niet belangrijk. Echt niet. "Ja, we zijn allemaal zondaars." Nee, zo bekeert God een mens niet. Echt niet. Dan maakt hij "mij" tot zondaar. En dan weet ik ook waar ik gezondigd heb, hoe ik gezondigd heb, waarmee ik gezondigd heb. En als je het niet op kunt noemen, dan weet je er niets van. Dan is de week van voorbereiding bedoeld dat je nog zou vragen: "Heere, wilt U het mij nog doen leren?" Er is nog tijd om door die grote Profeet, in de weg van Zijn ontdekkend onderwijs, in je schuld terecht te komen.

En Jozef zegt tegen hen: "Gij zijt verspieders". Jozef kende zijn broers, maar zij kenden hem niet. Toen gedacht Jozef aan de dromen die hij van hen gedroomd had. Toen hij door de Heere werd terug gebracht in zijn jeugdijaren, en hij daar die ene schoof van hem zag tussen die schoven die voor hem bogen, zijn broers. Als hij het voor zich ziet gebeuren, dan denkt hij terug aan die dagen. Dan geloof ik vast dat die man in zijn hart er iets van heeft verstaan dat hij nu degene was die er was op aangewezen om deze broers tot erkenning van hun schuld te brengen, omdat Jozef in zijn hart ook wel wist: het ware buigen gaat altijd gepaard met een ongeveinsde belijdenis van schuld. En Jozef weet dat zijn broers dat nodig hebben. U kunt zich voorstellen hoe hij zich heeft moeten beheersen. Zijn zelfbeheersing moet groot zijn geweest, want het brandde in zijn hart: "Hoe is het met mijn vader? Hoe is het met Benjamin?" En ook om dat te bereiken, om daar achter te komen, zonder dat hij zich

bekend maakt, handelt hij hard met hen. Wie doet dat? Dat doet de Heere Jezus. Denk maar aan de bekering van Paulus. Daar zie ik er ook iets van naar buiten komen in de Schriften. Hij handelde hard met Paulus, want Hij sloeg hem zo van zijn paard, en zei niet: "Ik ben God" in Zijn heiligheid. Maar Hij zei: "Ik Jezus, Dien jij vervolgt".

Daar liggen nu die broers. En dan komt daar die beschuldiging: "Gij zijt verspieters". Dat werkt Gods Woord verder uit in de volgende verzen, dat ze tegen hem zeggen, verontwaardigd: "Nee, wij zijn geen verspieters, wij zijn vroom". Kijk maar in vers 11: "Wij zijn vroom". Jozef zegt straks: "Ik vrees God". Dat is wat anders. Vroom zijn is niet zo moeilijk, dat kan uit het vlees. Godsdienstig doen, daar is geen bekering voor nodig, geen hartelijke bekering voor nodig. Want ook onbekeerde mensen kunnen zeer godsdienstig zijn, nauw godsdienstig zijn.

"Wij zijn vroom, uw knechten zijn geen verspieters." Kinderen, denk eens mee. Jozef zegt tegen zijn broers: "Jullie zijn verspieters, jullie zijn gekomen om te kijken waar ons land verzwakt is, en dan komen jullie straks met meer terug, dan gaan jullie ons beroven. Dat is wat jullie van plan zijn te doen". Nou, kinderen, dan weten jullie wel, dat was echt toch niet de bedoeling van ze, of wel? Ze waren toch niet van plan om straks koren te stelen, maar ze waren wel van plan om het eerlijk te kopen en dan weer terug naar huis te gaan. Dus Jozef heeft zich misschien toch wel vergist? Gij zijt verspieters. Moeten we nu vanmorgen zeggen: het is een onterechte beschuldiging? Het waren geen spionnen. Want wat zijn nu verspieters? Kijk, daar moeten we nu even over nadenken. Wat zijn nu verspieters? Dat zijn mensen die naar buiten toe anders doen dan dat ze van binnen zijn. Ze doen zich als je vriend voor, als iemand die met je bewogen is, als iemand die je dienen wilt, maar in hun hart zijn ze op heel iets anders uit. Ze zijn dus niet echt. Ze zijn dus niet oprecht. Een spion is nooit oprecht, want hij handelt altijd als een met een dubbel hart, met een dubbele bedoeling, met iemand die een verborgen agenda heeft. Dus verspieters zijn huichelaars. Nou, dat waren ze toch niet? O nee? Leest u eens mee. "Wij, uw knechten, waren twaalf gebroeders, eens mans zonen, in het land Kanaän (vers 13), en zie, de kleinste is heden bij onze vader, doch de een is niet meer". Wat zegt u? "Doch de een is niet meer". Leugenaar! Huichelaar! O, dat doorzichtige verbergen van je zonden. De een is niet meer. Daar willen we liever niet over praten. Dat wil ik liever vergeten. Dat is al zolang geleden. Huichelaar! Denkt u dat God de zonde niet zal vinden in je leven? Denkt u, omdat u het vergeet, God het ook wel vergeet? Denkt u, om-dat u meent dat het wel mee valt, dat God het je wel zal doen laten meeval-len? Denkt u dat nu echt? Echt niet! Kijk maar. Hij haalt alles terug.

Als er nu vanmorgen tegen ons is gezegd in de Wet des Heeren: "Moorde-naar". Maar ik ben geen moordenaar. O nee? Nog nooit aan die doodslagers-natuur hier van binnen ontdekt? O, dat is dan waarschijnlijk de reden dat u nog rustig door kunt gaan met roddelen. Nog nooit ontdekt aan de doodslagers-natuur die u omdraagt? Echtbreker. Even heel scherp. Dan hoeven niet alleen vrouwen zich aangesproken te voelen. Maar ook mannen. Waar God werkt, daar leert een man zijn hoerachtige hart kennen. Of hebt u geen hoerachtig hart? Dan hebt u er ook geen verdriet over. Dan hebt u er ook geen strijd mee. Dan bent u niet welkom aan de tafel van het verbond, want u doet zich beter voor dan dat u bent, en u gelooft beter van uzelf dan God van u zegt. Dan hebt u Christus ook in waarheid niet nodig. U kunt zeggen: "Ja, ik heb Hem wel nodig". Dat kunt u wel zeggen, en je kunt van jezelf geloven dat je het meent. Maar het is niet waar.

"Dief, dief", is vanmorgen tegen ons allemaal gezegd. Ach, dat hebben we allemaal zo makkelijk opgepakt vanmorgen. Elke zondag weer wordt die Wet ons

voorgelezen. En elke keer weer luisteren we er precies bij langs, want dieven zitten in de gevangenis. Dieven? Ach, dat zijn van die mensen die ze in de kraag vatten terwijl ze in de winkel iets mee proberen te stelen. Dieven? Dat zijn die buitenlanders die met van die grote jassen in de winkel komen en daar van alles onder stoppen. Ja, dat zijn dieven. Maar ik niet! Ik niet! Ik ben een nette burger. Ik geef iedereen het zijne. Ik probeer eerlijk met een ieder om te gaan. Ik ben geen dief. Ik denk dat we van de beschuldiging “dief” meer zouden schrikken wanneer we op heterdaad betrapt werden, dan nu het zondag aan zondag tegen ons in de kerk wordt gezegd. We voelen ons nooit op heterdaad betrapt. Maar waar God werkt, daar ga je je op de daad schuldig kennen. Heere, ik ben een dief, ik ben een moordenaar, ik heb een hoerachtig hart, ik geef God Zijn eer niet. En leugenspreken gaat vrij makkelijk, als het er op aan komt dat je jezelf niet bloot kunt geven, dat je zelf niet verloren kunt gaan, dat je niet voor een ander openbaar wilt komen.

Die jongens hebben zich er tegen verzet. Maar ze konden zich wel verzetten, maar Jozef zou ze wel op hun plek krijgen, want Jozef was in zijn gezag en in zijn macht meer. En wat doet hij? Hij werpt ze allemaal in de gevangenis, allemaal, en hij doet ze een onmogelijke eis, en ze kunnen geen kant op. Want als God werkt, kun je geen kant op. Je kunt alles proberen, maar je kunt geen kant op. Ken je daar iets van in je leven? Hoe je ook woelt en hoe je ook werkt, hoe je ook bidt en hoe je ook gaat. De Heere komt telkens weer die schuld en die zonden voor je te brengen.

Dan gaan ze drie dagen..... Ach, wat is drie dagen bij acht jaar gevangenis! Was Jozef hard? Wat is drie dagen op acht jaar? Wat zij deden, deden ze uit haat. Wat Jozef deed, deed hij uit liefde. Niet uit wraakzucht, maar uit liefde. Zoals Christus in liefde met een zondaar hard handelt, om ze eerlijk te maken en op die plek te brengen, waar ze buigen en God de eer gaan geven, en om ware genade verlegen zijn.

Dan gaan ze allemaal de gevangenis in. Iemand zei: “Ze zullen wel allemaal apart zijn neer gezet. Maar als ze er uit komen en als ze daar die dagen hebben gezeten, weet u waar ze aan hebben gedacht? Drie dagen lang niets anders dan dat ze eenentwintig, tweeëntwintig jaar terug in de tijd werden gebracht bij die wandaad, bij die misdaad, bij hun haat, bij hun afkeer. Hoe ze er bij bepaald werden hoe ze eenentwintig, tweeëntwintig jaar lang met de zonde hebben kunnen leven en verkeren. Dat gaat de Heere ze nu laten opbreken, zodat ze daar niet mee voort kunnen gaan.

Kent u iets van dat handelen? Want alleen in die weg komt u tot de kennis van de Heere Jezus Christus. Want in die weg wil de Heere het werken. In die weg maakt Hij plaats voor de Zaligmaker. In die weg is Hij u toch dierbaar geworden?! In die weg hebt u Hem toch als noodzakelijk leren kennen?! In die weg weet u, kan ik ook alleen maar Avondmaal vieren, als één die Zijn dood verkondigt, Zijn dood over mijn hoerachtig hart, over mijn misdaden, over mijn stelen en over mijn liegen. Zijn dood verkondigen, de dood van een Rechtvaardige en een Heilige. Daar ligt de troost, mensen. Dat je dat nu ook in de komende week mag leren, dat mag begeren. Want dan is er troost hoor, ook aan de Avondmaalstafel, voor het kleinste en het zwakste kind. Al ga je dan met schroom..... Als we ons in die weg eerlijk mogen voorbereiden, dan zal de Heere genoegzaam vrijmoedigheid des geloofs geven. Niet omdat ik het er de afgelopen drie maanden aardig goed van afgebracht heb. Maar omdat God, in het dragen van mij, al die drie maanden lang, of misschien wel wat langer of korter, Dezelfde is gebleven in Christus voor een arme zondaar.

Daar gaan ze. In de gevangenis. Drie dagen. Ze weten niet wat er gebeurt. Ze weten niet hoe het verder gaat. Gaat die deur nog weer open? Dan komt Jozef terug. Dan

laat hij er negen gaan. Weet u, hij brengt niet tot de wanhoop hoor. Echt niet. Maar hij maakt ze wel eerlijk en oprecht.

En dan moeten ze naar huis. Dat zal met lood in de schoenen zijn geweest. Ik denk dat de gang naar Egypte voor hen niet zo zwaar is geweest als de weg terug naar Jakob. Ze wisten er ook geen raad mee. "Hoe moet dit verder gaan? Want Jakob? Nou, Jakob zal nooit zijn Benjamin af geven". Hoe dat verder gaat zullen we wel zien. Maar lees nog één keer die belijdenis. Ze werden streng beschuldigd, nadat ze beschroomd gegaan waren. En dan komen ze tot billijken van de straf. Dan gaan ze God rechtvaardigen. Dan gaan ze zeggen: "Wij worden vergolden naar onze misdaden". Toen zeiden zij, de een tot de ander: "Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeders, wiens benauwdheid der ziel wij zagen toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet". Nu is hen dat tot schuld. Nu is hen dat tot smart. Daarom komt deze benauwdheid over ons. Ze konden het goed verklaren waarom dat allemaal gebeurde. Wij zouden zeggen: "Ook toevallig". Nee hoor, als er schuld ligt, dan weet je waarom het gebeurt. Dan zeggen onze kanttekenaren: voorwaar, immers, alsof zij zeiden: ofschoon wij het zoeken te verbergen, zo gevoelen wij wel dat God onze misdaad nu te huis zoekt.

Zo gaat u een week van voorbereiding in. Onderzoek dan uzelf of u iets van dit handelen van Christus in uw leven kent, want dan weet u ook waar het opgelost is. Dan weet u ook waar de ruimte kwam. Dan weet u ook waar Hij sprak. Dan weet u ook wat de rechte weg naar de tafel der bediening is.

AMEN.

Zingen Psalm 38 : 21.

De eerste helft wordt gelezen van het Formulier om het Heilig Avondmaal te houden.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 43 : 3.

*Zend HEER', Uw licht en waarheid neder,
rn breng mij, door dien glans geleid,
tot Uw gewijde tente weder
dan klimt mijn bange ziel gereder
ten berge van Uw heiligheid,
daar mij Uw gunst verbeidt.*

Zegenbede.

12. Predicatie XII
over Genesis 42 vers 22 t/m 38
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 27 september 2009

Voorzang Psalm 87 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 42 vers 22 t/m 38

22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling! maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, ziet, het wordt gezocht!

23 En zij wisten niet, dat het Jozef hoorde; want daar was een taalman tussen hen.

24 Toen wendde hij zich om, van hen af, en weende; daarna keerde hij weder tot hen, en sprak tot hen, en nam Simeon van hen, en bond hem voor hun ogen.

25 En Jozef gebod, dat men hun zakken met koren vullen zou, en dat men hun geld wederkeerde, een iegelijk in zijn zak, en dat men hun teerkost gawe tot den weg; en men deed hun also.

26 En zij laadden hun koren op hun ezels, en togen van daar.

27 Toen een zijn zak opendeed, om zijn ezel voeder te geven in de herberg, zo zag hij zijn geld; want ziet, het was in den mond van zijn zak.

28 En hij zeide tot zijn broederen: Mijn geld is wedergekeerd; daartoe ook, ziet, het is in mijn zak! Toen ontging hun het hart, en zij verschrikten, de een tot den ander zeggende: Wat is dit, *dat* ons God gedaan heeft?

29 En zij kwamen in het land Kanaän, tot Jakob, hun vader; en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende:

30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij heeft ons gehouden voor verspieders des lands.

31 Maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders.

32 Wij waren twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de een is niet *meer*, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaän.

33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik bekennen, dat gijlieden vroom zijt; laat een uwer broederen bij mij, en neemt voor den honger uwer huizen, en trekt heen.

34 En brengt uw kleinsten broeder tot mij; zo zal ik weten, dat gij geen verspieders zijt, maar dat gij vroom zijt; uw broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit land handelen.

35 En het geschiedde, als zij hun zakken ledigden, ziet, zo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijn zak; en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hun vader, en zij waren bevreesd.

36 Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen! Jozef is er niet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen! al deze dingen zijn tegen mij!

37 Toen sprak Ruben tot zijn vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijn hand, en ik zal hem weder tot u brengen!

38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken; want zijn broeder is dood, en hij is alleen overgebleven; zo hem een verderf ontmoette op den weg, dien gij zult gaan, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen.

Wij schrijven onder dit gedeelte van Gods heilig Woord:

JOZEFS WONDERLIJK HANDELEN

1^e. Een onverbroken spreken. Dat wil zeggen: wel van schuld overtuigd, maar nog niet door de Heere overgebogen. Dat vindt u met name in vers 22 en straks ook nog wel verderop, maar in vers 22 waar Ruben zegt: “Heb ik het tot u niet gezegd”. Hij gaat terugkrabbelen. Dus wel overtuigd van schuld, maar nog niet overgebogen, niet onvoorwaardelijk buigend.

2^e. Een blind uitleggen. Want als ze dat geld boven in hun graanzak vinden, dan roepen ze het bij de herberg in vers 28 uit: “Wat is dit dat ons God gedaan heeft?” En dan leggen ze het handelen van Jozef helemaal verkeerd uit.

3^e. Wij horen uit het leven van Jakob, hoe hij verstrikt klaagt. Want hij zegt in vers 36: “Al deze dingen zijn tegen mij”. Jakob is verstrikt en daarom klaagt hij in blindheid over Gods onbegrepen wegen.

Gebed.

Zingen Psalm 73 : 1, 6 en 8.

We hebben de vorige keer gehoord hoe in vers 21 de broers tot het besef komen, dat wat er met hen gebeurt in Egypte de bezoekende hand van God is. Het gaat tot hen doordringen, je zou kunnen zeggen, ze gaan ontwaken, op de bodem van hun hart gaat iets van een schuldbelijdenis ontkiemen. Hij is er nog niet, maar het begint te ontkiemen in hun hart. In dat 21^e vers zien we ze eigenlijk, als die mannen voor Jozef gebogen hebben, die onder zijn harde spreken enigszins tot besef zijn gekomen, die drie dagen allemaal in de gevangenis hebben gezeten, te horen krijgen dat Simeon zal moeten blijven, en dan vindt er een aanvankelijk, een beginnend, een ontluikend buigen plaats. En in vers 22 zien we ze al weer opkrabbelen. Want dan gaat Ruben als de eerste zich eigenlijk een beetje verontschuldigen. Hij gaat de schuld grotendeels, niet helemaal... Natuurlijk weet Ruben dat hij ook niet goed is geweest. Natuurlijk weet Ruben dat hij ook gezondigd heeft en schuldig is aan wat er met Jozef gebeurd is. Maar toch niet zo erg als die andere broers, die andere negen. Daarom zegt hij in vers 22: “Heb ik het u niet gezegd?” Denk nog eens terug aan wat ik toen en toen zei. Ik heb toch gewaarschuwd. Ik heb jullie er toch van afgemaand. Ik heb toch geprobeerd..... Dat kennen we thuis ook wel. We hebben altijd een weerwoord. We weten altijd nog wel tegen te spreken. Er is altijd nog wel iets waardoor wij kunnen zeggen “ja maar”. En in het “maar” ligt dan ook het zwaartepunt, niet in het “ja”. Dat is hier bij de broers hier net zo. Ze zeggen “ja”, echter het “maar” is het zwaartepunt. Daaruit blijkt dat Ruben de schuld niet eigent. Hij heeft het wel gedaan... “maar”. Dat is thuis net zo onder de kinderen, maar onder grote mensen net zo hoor, kinderen en jonge mensen. Denk maar niet dat ouders anders zijn. Dit soort dingen kom je overal tegen, op kerkelijke vergaderingen, je komt het tegen op de vergaderingen van de overheid, je komt het overal tegen waar mensen met elkaar te maken hebben, waar dingen verkeerd gaan. Dan heb ik het wel gedaan, ik ben wel medeverantwoordelijk... “maar”. Maar ik heb de schuld niet echt, en zeker niet helemaal, ik ben niet alleen verantwoordelijk. Dat geeft altijd aan: “Ik vind eigenlijk dat ik helemaal niet verantwoordelijk ben voor hoe het gaat”. Daar heb je eerlijk makende genade voor nodig om op dat punt terecht te komen. En daar ontbrak het nog aan in het leven van die broers. Ze hadden wel gebogen. Ze hadden

wel enigszins beseft waarom het ging zoals het ging. En toch, ze konden de schuld niet, een ieder voor zich, totaal onvoorwaardelijk toeëigenen. Want dat is ook één van die dingen. Vorige week heb ik er iets van gezegd. Die mensen die altijd zeggen “je moet gelo-ven”. Weet u waarom we dat kunnen zeggen en waarom men voorstelt alsof zalig worden, het leren kennen van de Heere Jezus, een zaak is die aan onze kant gemakkelijk is. Aan onze kant! Weet u waarom dat gezegd wordt? Omdat ze er niets van verstaan dat het een verloren zaak dient te worden. Zondaar worden ben je niet zomaar. Zondaar worden is een proces. Dat gaat langza-merhand, onder de bearbeiding van Gods Geest, zoals God het wil, voort.

Die jongens hadden hartelijk schuld beleden. Geloof het maar gerust. Ze wa-ren hartelijk geweest. Dat was niet afgedwongen. Dat was er niet uit geperst. Ze waren hartelijk geweest. Zo kan er wel een hartelijk schuld belijden zijn geweest, en toch gebeurt er niets. Herkent u daar iets van? Je hebt mogen buigen. Je hebt je schuld beleden onder tranen. En voor zover je dat in je eigen hart kunt zien, oprecht. En toch is er niets gebeurd. Want u moet maar opletten, Jozef maakt zich niet bekend. Jozef houdt zich opzettelijk verborgen. Dat komt niet door een gebrek in Jozef. Dat komt niet omdat er bij Jozef iets niet goed ligt. Maar dat komt omdat er aan de kant van die broers nog iets niet op hun plek is. Net als bij u of bij jou. Weleens hartelijk gebogen. Weleens eerlijk voor God geweest. En toch, er gebeurde niets. Of ben je daar misschien op gaan leunen? Meent u misschien: doordat u hartelijk uw schuld beleden hebt, dat daarmee de zonde ook vergeven is? Dan vergist u zich. Daarom is er ook nog geen vrede, of een valse vrede, die u onttrekt aan uw belijdenis, aan uw beleving. Als Jozef Zich nog niet geopenbaard heeft, dan bent u nog nooit een verloren zondaar voor God geworden. Als Jozef Zich niet kennelijk in Zijn liefde en genade Zich voor u open gelegd heeft in de duisternis, dan bent u nog nooit een verloren zondaar geweest. Ik zeg niet dat u niet hartelijk uw schuld misschien beleden hebt. Ik zeg niet dat uw tranen onoprecht waren. Maar ik zeg wel, vanuit dit hoofdstuk, overeenkomstig Gods Woord en het werk van Gods Geest van alle tijden en plaatsen, dat heb ik er niet ingelegd hoor, het ligt er in en het komt er uit op: u bent wel overtuigd geweest, maar u bent nog niet overgebogen om onvoorwaardelijk uw zaligheid bij God te zoeken uw handen uit uw beweende ogen los te laten en te geven in de handen van God. U bent nog niet gekomen, ik heb het een keer eerder aangehaald, dat ga ik niet weer doen, maar ik refereer er u nog even aan, ik herinner u er nog even aan, aan dat gedeelte uit de Heilige Oorlog, waar de heer ontwaakte begeren en natte ogen, met een koord van veroordeling een derde maal bij Prins Immanuël komen en daar buigen: “Heere, ik ben Uw gramschap dubbel waardig, U kunt mij wegwerpen. Als U mij naar mijn zonden doet, dan bent U rechtvaardig, en dan zeg ik: Amen, Heere, ja amen”. Want daar heb ik niets meer op of tegen te zeggen. Geen weerwoord meer. Daar moet het naar toe hoor. Niet meer tegenspreken. Dat de mond een keer dicht gaat. Dat het praten eens op houdt. En dat dat onbewust, maar toch duidelijk vergoedelijken schuld wordt. Verstaat u er iets van? Verstaan jullie er iets van?

“Heb ik het niet gezegd?” En zo krabbelt Ruben weer omhoog. En zo probeert Ruben zichzelf nog wat te redden. Een mens houdt aan zichzelf vast, totdat God het onmogelijk maakt om dat nog langer te doen. Want hoofdstuk 42, of hoofdstuk 44 straks, dan is er wat gebeurd in het leven van die jongens. Dan is er een maar niet ontwaakt werk van Gods Geest, maar dan is er een doorbrekend werk van Gods Geest. In hoofdstuk 44 krijgen ze zichzelf er voor over, wat er ook van komt. Nou mensen, daar moet je nu terecht komen. Vraag maar aan de Heere om daar terecht te komen, want daar gaat Christus Zich zeker openbaren. Daar blijft Hij geen vijf

minuten achterwege. Hij laat je geen twee minuten in de onmogelijkheid van het onvoorwaardelijk buigen voor Zich liggen hoor. Echt niet! En als er nog niets is gebeurd, moet u niet zeggen of denken dat u onvoorwaardelijk gebogen hebt. Want dat is niet zo, want dan was er wat gebeurd. Want als ze straks er zichzelf voor over krijgen en buigen, dan kan Jozef zich niet langer bedwingen. Dat is nog steeds zo. Dan zal die Christus des Heeren, die grote Zaligmaker, die barmhartige en getrouwe Hogepriester Zich niet langer verborgen houden. Hier wel. Dan moet u er eens op letten hoe Jozef reageert. Daarin is iets van de Geest van Christus openbaar. Ze wisten niet dat Jozef het hoorde, want er was een vertaler tussen hen. Dus Jozef hield zich verborgen. Die taalman, die tolk, sprak tussen hen, zodat die jongens, die broers, bleven denken dat die grote onderkoning, die zo hard met hen gehandeld en gesproken had, hen niet verstond. Dan moet u eens nagaan, zo'n overtuigde zondaar denkt dat Christus hem niet verstaat. Maar Hij hoort elk woord en Hij kent elke zielsroersel.

En als Jozef die broers zo hoort spreken, dan weet hij wel: ze zijn nog niet waar ze wezen moet, maar er is hoop. Want als hij zich wendt en weent..... Dat doet hij verborgen hoor. Ze hebben geen traan bij Jozef gezien. Ook niet de sporen van zijn tranen hoor. Toen hij weer terug kwam, nadat hij geweend had, was er niets meer aan hem te zien, was er diezelfde harde onderkoning als daar voor. Maar hoe had hij in het verborgene geweend, van ontroering en van hoop. Zo zeggen onze kanttekenaren: over wat hij hoorde dat er ging ontluike in het hart van die broers. Zoals de engelen in de hemel verheugd zijn over een zondaar die zich, ook in het aanvankelijke, ontlukende werk, tot bekering komt. En zoals Christus verheugd is als Hij mag zien dat het werk des Geestes, dat verbrekende en vernederende werk zijn voortgang heeft in het hart van de zondaar. Dan weet die zondaar niets van vreugde, maar de Christus Die hem bearbeit wel. Die weent. Daar moeten wij ook maar dit goed bij onthouden: wij kunnen niet toornig zijn over ongehoorzaamheid en tegelijk vol liefde zijn voor dat ongehoorzame kind. Die twee gevoelens kunnen wij nooit tegelijk hebben. Al blijven ze allebei waar in ons hart, maar wij kunnen niet tegelijk liefhebben en toornig zijn. Wij zondigen in ons toornig zijn, en wij schieten schromelijk tekort in ons liefhebben. Maar ik denk aan de Heere Jezus in Markus 3, ik meen vers 5, u kunt het zo opzoeken in uw Bijbeltje, want het staat er in. Daar staat de Heere Jezus tussen de farizeeërs. Dan heb ik een woord voor allen die zich nog verharden. Voor allen die zeggen: "Ach, ik zit vanmorgen in de kerk, maar ik zit er op mijn manier, zoals ik dat wil. Ik zit er met een hart met gevoelens zoals ik dat wil, en God en Zijn Woord en mijn zaligheid en mijn onsterfelijke ziel, ach..." Laten we er goed om denken dat de Heere Jezus Christus ons allen ziet, op de preekstoel, in de kerkenraadsbank, in uw bank. Hij ziet hoe jij daar zit, waarom je er zit. U, Hij weet hoe u gekomen bent, maar ook hoe u de tijd in Gods huis door brengt. En het smart Hem dat u zich niet bekeert. En u smart Christus, en jij smart Christus dat je niet wilt zoals God wil en roept. Zodat de Heere Jezus ook vanmorgen in Zijn huis ook onder ons om Zich heen ziet in Zijn Goddelijke alwetendheid en Zich vertoont over de hardigheid en weerbarstigheid van je hart, over het verachten van Zijn bloed en het onteren van Zijn Naam. En tegelijk, lees het maar na in Markus 3 vers 5, is Hij diep bedroefd over je verharding, dat je jezelf het eeuwige leven niet waardig keurt. Ga je er gewoon mee door? Gaat u volharden in uw verharding? Dan zal Zijn toorn u, als het te laat is, u en jou verbreken. Kus dan die Zoon, eer dat Zijn toorn u op de weg onverhoeds verdelgt.

Jozef bindt Simeon. Waar? Temidden van al die jongens. Want God komt altijd op onze zonden terug hoor. Als u vraagt: "Waarom gaat mijn leven zoals het gaat?", zoek het dan maar eens in het verleden. Het kon weleens zijn dat de Heere uw zonden bezoekt. De Heere geeft altijd de gevolgen van ons zondigen op ons eigen hoofd terug. Want we kunnen denken: ach, wat zit daar voor een betekenis in dat Simeon gebonden wordt onder al die broers? Jozef gaat aan Ruben voorbij. Onze kanttekenaren zeggen: dat komt omdat Jozef toch wel gezien heeft dat Ruben inderdaad minder schuldig is. Dat betekent niet dat hij minder schuld heeft, dat hij niet zo diep hoeft te buigen, dat het minder kan in het leven van Ruben. Maar er ligt toch onderscheid tussen Ruben in het handelen met Jozef en tussen Simeon in zijn handelen met Jozef. Simeon was hard. Simeon was een man wiens verbolgenheid keihard was. Hij ontzag geen mens. De moordenaar van Sichem. Dus Jozef neemt de op een na oudste, en die bindt hij, waar iedereen bij is, voor hun ogen, zodat ze eens terug zouden denken aan de dag waarop ze Jozef onbarmhartig hadden gebonden en in de kuil geworpen. De Heere komt er op terug hoor. Altijd!

En dan zien wij ook hoe Jozef met Ruben en de andere jongens anders handelt (ik kan het allemaal niet uitwiden om des tijds wille), maar hoe hij nochtans anders handelt met al die anderen en met Simeon. Ze hebben allemaal in de gevangenis gezeten. Al Gods kinderen komen in de kerker van de overtuiging terecht. Denk maar niet (zoals velen vandaag beweren) dat het ook anders kan. Gods Woord getuigt onomstotelijk, als je alles maar in zijn verband zet en niet er iets uit haalt en uitlicht; Gods Woord geeft onomstotelijk aan: al Gods kinderen komen in de kerker van de overtuiging terecht. Alleen de een drie dagen, waar een ander uitzichtloos maanden zucht, zoals Simeon in zijn kerker. Ze hadden er allemaal gezeten, maar Simeon moest er maanden zitten. Want als ze straks thuis komen, hebben ze geen haast om weer naar Egypte te gaan om Simeon op te halen, want ze kunnen niet gaan, want Jakob geeft Benjamin niet mee. En dan moet de nood weer zo hoog worden, dat de Heere het hart van Jakob in gaat winnen om Benjamin los te laten. En dat is maar niet zomaar gebeurd, dat is echt niet zomaar gebeurd. We zijn niet zomaar een zondaar. We zijn niet zomaar eerlijk. We verliezen het niet zomaar van God. We zitten niet zomaar in onze armoede en kleinheid. Echt niet hoor. Dan onderkent u de hardheid van uw hart niet. Daarom gaat de Heere de pijl er dieper in steken. Net zo diep totdat ze dodelijk gewond zijn. En dan bij de een drie dagen en bij de ander drie jaren.

Het moet ons leren dat wij onze weg niet gaan meten aan de weg van een ander, en dat wij ook..... Het is een wijs woord wat ik las: dat vooral degenen die getrokken zijn in de weg van de verschrikkingen der Wet, die er diep onderdoor zijn gegaan. U moet er in de Bijbel maar eens op letten wie dat zijn. Dat zijn grote goddelozen of halsstarrige godsdienstigen.

Simeon moet er het diepst onderdoor om hem op dezelfde plaats te krijgen als al zijn andere broers. De Simeons zijn nogal eens geneigd om de wegen van degenen bij wie het niet zo diep hoefde te gaan om toch zo ver te komen, niet over te willen nemen. Dat hoeft ook niet hoor. Want we leven niet van het overnemen van Gods kinderen. Ik leef van het overnemen door God. Maar er ligt een diep onderscheid. Smytegelt schrijft ergens in één van zijn werken: "De een wordt geleid als langs de hemel, waar een ander als langs de hel wordt geleid". Dus wees voorzichtig. Het gaat niet om de diepte. Het gaat niet om het heftige. Het gaat niet om een klinkende bekering. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat wij het grondig leren, dat wij het grondig verstaan. Dat wij onze bekering niet terug vinden in een boekje wat mooi is

en wat waar is. Want als u straks tegen de Heere zegt: "Ja maar, zoals het bij dat kind van U gegaan is, zo is het ook bij mij". Als dat uw grond van aanneming is..... Ik las van de week nog iets, dat geef ik dan maar door. Er was een dominee, die had drie keer op de zondag gepreekt en 's avonds was het gezelschap. Niet om vroom met elkaar te praten, maar om eens eerlijk over de preek te praten. Hebt u het nu verstaan? Heeft het weerklank gegeven? Heeft het wat gedaan in je hart? Toen vroegen ze aan de dominee: "Zou u nu eens uw bekering willen vertellen?" Dat vinden we altijd wel mooi om naar te luisteren. Weet u wat die man zei? "Je hebt vandaag niet goed geluisterd. Ik heb mijn bekering vandaag drie keer verteld. Mijn bekering staat daar. De gangen die de Heere met mij gehouden heeft, de levensgang waar Hij mij in geleid heeft, heb ik u vandaag gepreekt. Daar staat mijn bekering". De uwe ook? Staat onze bekering in de Bijbel? Staat de wijze waarop God met ons gehandeld heeft, vinden we dat terug in Zijn Woord? Dan is het waar. Anders niet. Dan valt al het bijzondere in de omstandigheden weg hoor. Dan gaat het om de kernstukken die de Heere al Zijn kinderen leert, en die je altijd in de Bijbel terug vindt. Als je bekering niet in de Bijbel staat, dan heb je jezelf bekeerd, of dan heeft de duivel je bekeerd. Of wat een dronken man eens tegen Spurgeon zei: "Ik ben onder uw prediking tot bekering gekomen". "Ja man, dat kan ik wel zien, dat je door mijn prediking tot bekering bent gekomen. Het is nog niet veel beter met je geworden met je." Daar moet het staan, en als je het daar niet vindt, onderzoek het maar eens. Daar maakt de Heere ze vast hoor, in dat Woord, dat getuigt en getuigenis geeft van het werk dat in hun hart is geschied, en voor zover het in hun hart is geschied.

Dan gaan ze terug naar huis. Simeon moeten ze achter laten. Dan komen ze, want ze moeten overnachten (de reis is te lang om in één keer te doen) bij een herberg om daar halt te houden, de nacht door te brengen. En dan gaat één van die jongens, die zak openen om de dieren voer te geven, de ezels. En dan tot zijn grote schrik en verbijstering (iemand vertaalde: met zijn hart verstijfde)..... Is u dat ook weleens gebeurd? Zijn hart verstijfde toen hij daar bovenin de zak zijn geldbuidel vond. Wat hij had betaald, kreeg hij terug. En Jozef was zo goed voor hen geweest: ze hadden het graan mee gekregen, ze hadden hun geld terug gekregen, en hij hen zelfs nog teerkost, als gave, voor onderweg mee gegeven. Het heeft die jongens aan niets ontbroken en ze hebben er niets voor betaald, ze hebben alles gekregen.

Dan zeggen wij, die zo achter deze geschiedenis staan en dat overdenken: wat is Jozef goed voor hen geweest. Maar weet u wat de broers zeggen, en weet u wat een ontdekte zondaar zegt? Dan lees ik in vers 28: "Toen ontging hun het hart en zij verschrikten, de een tot de ander zeggende: wat is dit dat God ons gedaan heeft?" Waarom gebeurt dit nu? Waarom doet God ons dit nu aan? Weet u waarom? Ze schrokken zich lam, want ze dachten: dit is een list, dit is een list van Jozef om ons er in te luizen dat we straks als dieven openbaar komen. Als ze ons betrappen met het geld, dan zal het voor Jozef duidelijk zijn: veroordeeld, dieven.

Dan kan iedereen brullen, ook in onze dagen, en dan kan iedereen je proberen wijs te maken dat de Heere Jezus gewillig is. Je kan het roepen van de daken, je kan het honderd keer opschrijven, en het is honderd keer waar. En er is geen mens die het gelooft hoor. En degenen die het kunnen geloven, zonder dat ze onvoorwaardelijk gebogen hebben waar Christus Zich bekend maakt op het alleronverwachtst en tegen al hun verwachtingen in, die weten er niets van. Wee degene die de gewilligheid van Christus predikt buiten het ontdekkende en geheel inwinnende werk van Gods Geest om. Want die verstaat er niets van.

Want die jongens vonden daar dat geld. En nu eerlijk, was dat nu een weldaad van Jozef of niet? Ja toch zeker! Dat was een onberekenbare, onbegrijpelijke, ondoorgrondelijke blij van zijn liefde. Weet u wat dat geld zei? Grimmigheid is bij mij niet. Dat zei dat geld in hun zakken. Grimmigheid is bij mij niet. Maar mijn hart vloeit over van liefde voor jullie, en echt, broers, ik wil niet rijker worden van wat jullie mij geven. Maar ik geef jullie alles om niet, uit genade, want zo ligt het in mijn hart. Ik heb gestreden. Ik heb gearbeid. Ik heb het verdiend. En daar komt van jullie, broers, nu niets bij.

Kennen wij iets van dat terug krijgen van onze betaalmiddelen in onze graanzak? Je hebt je keus terug gekregen. Je hebt je gebeden, je hartelijke gebeden terug gekregen. Je hebt je oprechte bekering terug gekregen. Je hebt je geweende tranen allemaal terug gekregen. Want God laat Zich niet betalen. Dat dachten die jongens. Dat denkt een ontdekte zondaar. En om er dan achter te komen: het moet er allemaal zijn, maar het is het niet. En er wordt allemaal gewerkt, maar het is de grond niet. Denk nu niet dat we zomaar bij de grond zijn, want dat is niet zo. Dan ken je jezelf nog niet. Dan heb je nog nooit het geld terug gehad in je graanzak. Dan praat je wel over vrije genade, en den redenaar je wel over "om niet". Maar je kent het niet. Terwijl de Heere het je nog wil leren. Maar dan zoals Hij het wil en niet zoals jij het wil, of u, of ik.

Dat geld getuigde van de trouw en de barmhartigheid van Jozef in hun leven. En ze zien het niet, ze begrijpen het niet, ze verstaan er helemaal niets van. Ziet u wel dat een ontdekte zondaar niets verstaat van de gewilligheid van de Heere Jezus Christus! Dat ze het allemaal kunnen zeggen, dat hij het in het Woord kan lezen, dat hij het in zijn eigen graanzak terug vindt. En hij ziet het niet! Hij begrijpt het niet. Hij legt het helemaal verkeerd uit. Weet u waar dat door komt? En zo mocht de Heere nog één onder ons verder helpen. Weet u het nou komt? Ze waren nog niet op hun plaats. Ze kenden Jozef niet. Een ontdekte zondaar kent Christus niet. Een zondaar die door het ontluikende werk van Gods Geest in waarheid geleid wordt, die kent Christus niet. Want alles wat hij terug krijgt, daar schrikt hij van. Als hij gaat ontdekken dat het om niet is, daar schrikt Gods volk van. Dat nemen ze niet zomaar aan, want dat kunnen ze niet. Waarom niet? Omdat ze er blind voor zijn. Blind voor Gods goedheid. Blind voor de schatten van het genadeverbond. Blind voor het "om niet". Dat komt omdat ze nog niet recht voor Jozef zijn komen te liggen.

Twee hoofdstukken verder, daar gaat het anders. Want daar zijn ze recht voor Jozef terecht gekomen. Maar hier nog niet. Dan krijgen ze wel bemoedigingen. Dan mogen ze nog weleens zien dat het nog niet onmogelijk is geworden. Dat moet gebeuren, want dat is het nu net bij Jakob. Jakob had nog een strohalm over. Hij gaat het zometeen zeggen. Maar om nu alles kwijt te raken, onvoorwaardelijk. God is onvoorwaardelijk. Gods genade is onvoorwaardelijk. En de Heere Jezus Christus in onvoorwaardelijk in het zaligen van zondaren. Ik heb het hier een keer eerder gezegd: maar wij zijn het niet. Zolang wij het nog niet zijn geworden, zal Christus Zich niet aan u openbaren. Dat is niet voorwaardelijk, maar dat is noodzakelijk. Dat is niet een spelletje met woorden, maar dat zijn de zaken.

Vraag maar, jonge mensen, of de Heilige Geest..... Dat gaat dwars tegen je in hoor, want dan wordt de vijandschap in je hart wel openbaar. Dan wordt de aardsgezindheid in je hart en leven wel openbaar. Maar vraag maar: "Heere, win mij er maar voor in, win mij er toch voor in om onvoorwaardelijk te buigen".

Die jongens komen thuis. Dan zouden we denken: ze zijn eerlijk gemaakt.

Ja, in beginsel!

En dan vertellen ze thuis alles. Dat is niet helemaal waar. Ze vertellen bijvoorbeeld niet dat ze zelf drie dagen in de gevangenis hebben gezeten. En weet u wat ze ook nog niet vertellen aan Jakob? Let er nu eens op! Wij lezen in vers 32: "We hebben verteld, vader, dat wij twaalf broers waren, de zonen van onze vader. De één is niet meer..." Ziet u wel! Ze blijven het bedekken. Een ontdekte zondaar, die aanvankelijk een hartelijke schuldbelijdenis deed, blijft het bedekken. Want ze vertellen het niet aan Jakob, waarom ze wel weten wat er daar in Egypte met hen is gebeurd. Ze vertellen het niet! De één is er niet. Vader, wij hebben hem verkocht. Uw verdriet, eenentwintig jaar lang zijn wij geen zonen voor u geweest. Wij zijn er geheel verantwoordelijk voor dat uw haren grijs zijn geworden, dat u in grijsheid ten grave zoudt gaan. We horen het niet. Vader, wij hebben grotelijks tegen u gezondigd, zoals die verloren zoon. Ze zeggen het niet! Die één is er niet, en dat laten ze nog rustig zo. Ja, rustig? Misschien niet zo rustig meer, en toch, ze houden nog vast aan zichzelf. Ze hebben zichzelf er niet voor over. En dat is noodzakelijk. En weet u (de tijd is eigenlijk alweer te ver, en toch ga ik het af maken). Weet u wat er nu gebeurt? Ze vertellen eerlijk wat er is gebeurd. Er is geen gelogen woord bij. Wel een heleboel achter gehouden, maar wat ze zeggen is waar. Daarmee willen ze aan Jakob zeggen: wij zijn betrouwbaar hoor. Echt hoor, wij zijn betrouwbaar. Vader, wij liegen niet hoor. Ze proberen Jakob eigenlijk te verkopen: het is een samenloop van omstandigheden geweest. We snappen er niets van, maar het is wel gebeurd, en nu moet er wel een oplossing komen. Dat willen ze doen zonder kleerscheuren. En dat gaat niet!

Dan gaat de Heere verder in het ontdekkende werk. Want wat gebeurt er? Nu maken ze allemaal hun zakken open, waar Jakob bij is, en dan vinden ze in al die andere negen zakken precies het geld wat ze betaald hebben. Wat een ieder voor zijn gezin en familie had betaald, het zit er allemaal in.

Kijk, dan komt er bij Jakob uit wat al eenentwintig jaar lang meer en meer is gaan gisten in zijn hart. Hij gelooft niets meer van wat ze zeggen. Dit is al de tweede keer dat ze zonder z'n zoon, maar met geld terug komen. Ziet u het? Het is de tweede keer dat de jongens thuis komen, en één van hen is er niet bij. Het had Jakob al met ontzetting geslagen, en weer hebben ze allemaal dat geld. Dan breekt het door: "Gij berooft mij van kinderen. Het is jullie schuld dat Jozef er niet meer. Het is jullie schuld dat Simeon er niet meer is. En het is jullie schuld als straks Benjamin er ook niet meer is. Jullie beroven mij van kinderen, want ik heb alleen Benjamin nog. Jullie zijn geen kinderen voor mij geweest. Ik kan jullie niet vertrouwen. Nu willen jullie mij Benjamin ook nog afnemen".

Wat is daar veel gebeurd! Denk er niet gering van, mensen. Lees de Schriften. Doorzoek de Schriften, en laat u leiden door dat Woord, en niet door wat de dwaalleraars van onze 21e eeuw ons proberen te verkopen, want u gaat er mee verloren en u leert er God nooit mee kennen, want ze hebben God niet mee, want ze hebben Gods Woord niet mee. Lees de Schriften!

"Gij berooft mij van kinderen."

Ik heb maar één ding op het oog, dat moet u vanmorgen nu maar meenemen. Het is niet het belangrijkste. Wat daar staat is het belangrijkste. Maar ik heb maar één ding op het oog. Dat we eerlijk zalig zouden worden. Dat we werkelijk zalig zouden worden. Dat we zalig zouden worden om God te eren, en niet om blij te zijn met mijn behoud, want dat is de ware vreugde niet.

“Gij berooft mij van kinderen.

Al deze dingen zijn tegen mij.”

Kijk, daar heb je een bevestigd kind van God. Hij weet van Bethel en van Pniël in zijn leven. Hier heb je een geoefend kind van God, en hij is in de stand van zijn leven de weg helemaal kwijt. Met alles wat er gebeurd is, weet hij het niet meer.

Dat zou ik nog zeggen: hoe komt het nu dat Jakob zegt: “Er mag gebeuren wat er gebeurt, ik heb liever....”, want dat zegt hij eigenlijk. “Ik heb liever dat we allemaal van de honger sterven, dan dat jullie straks Benjamin meenemen.”

We gaan nog maar niet eens in op de dwaze woorden van Ruben. Ruben durft te zeggen: “U mag twee van mijn kinderen, uw kleinkinderen, doden als ik Benjamin niet mee terug neem”. Wat een dwaas voorstel. Het verdriet van Jakob vermeerderen! Er ligt wel oprechtheid in. “Vader, ik zal met zoveel zorg en zoveel waakzaamheid, ja, ik zal met mijn leven voor Benjamin instaan. Ik zal hem bij u terug brengen”. Ja, dat heb je met Jozef ook al gedaan. Dat heeft hier gesproken hoor in zijn geweten. Dat heb je met Jozef zeker ook gedaan? Je doet wel betrouwbaar, maar kijk nu eens wat er gebeurd is vroeger. Je bent niet betrouwbaar!

“Al deze dingen zijn tegen mij.” Waarom zit hij nu zo aan Benjamin vast? Omdat het zijn jongste was? O ja! Omdat het hem altijd weer deed herinneren aan zijn liefste vrouw, die zo schreedde nadat hij geboren was en toen stierf? O ja! Maar we moeten wel een stap dieper gaan. Dat is het laatste van vanmorgen. Een stap dieper gaan. Wat was nu het leven van Jakob? Waar ging het Jakob om? Hij zag uit naar het heil! Hij zag uit naar het beloofde Zaad! Hij zag uit naar het Koninkrijk van God, dat uit zijn lendenen gebouwd zou worden. Hij leefde in diezelfde geloofsverwachting als zijn grootvader Abraham en zijn vader Izak. Vroeger heeft hij gedacht: “Uit Jozef zal het zijn. Uit Jozef zal Hij voortkomen, want Jozef dient de Heere, Jozef vreest de Heere”. Daar had hij goede gedachten van. Daarom zal de Heere Jozef wel hebben uitverkoren, zoals Hij ook mij heeft uitverkoren, zoals Hij ook mijn vader heeft uitverkoren. Jozef zal het zijn. En Jozef was er niet meer. Dan kunnen we zeggen: en die andere tien dan? Daar heeft hij niet iets van God in bespeurd. Die waren bij Jakob bij voorbaat afgekeurd. Wat een wijsheid van God. Juda zal het straks zijn. Door Jakob en door de hele levende Kerk afgekeurd. Maar Juda zal het straks zijn. En zoals Izak Jakob niet wilde, maar Ezau, zo wilde Jakob..... Daar ziet u het. De zonde komt weer terug. Het wordt bezocht in je leven. Zo wilde Jakob Juda niet, maar Jozef. Of nu nog, nu heb ik Benjamin nog. Dat heb ik nog. Die andere tien? Uitgesloten. Dat kan nooit. Alsof Gods weg onze weg is. Alsof Gods gedachten onze gedachten zijn. Maar 't kan niet. Daar ligt de weg vast niet. Maar Benjamin. De Heere zal mij Zijn heil wel doen zien uit Benjamin. Hij had nog wat over in zijn leven, waar hij meende het van te kunnen verwachten. Een bevestigd kind de weg kwijt, ziet niet dat alles voor hem is. Dat laatste houdt hij nog vast.

Kind des Heeren, is het dat misschien niet in uw leven, dat u nog één mogelijkheid hebt over gehouden, waarvan u meent: zo zal het nog kunnen. Dat gaat de Heere je afnemen. Want Hij gaat je onvoorwaardelijk met lege handen doen smeken in de onmogelijkheid. Hij gaat je leren, niet omdat u het voor mogelijk houdt, niet omdat u het nog kunt bekijken, niet omdat u het nog weet, niet omdat u het nog hebt, maar omdat Hij het doet om Zijns Naams wil. Zodat het zal zijn: door U, door U alleen. Ik begrijp het niet, Heere. Duizend zorgen, duizend vragen kwelen mijn angstvallig hart, en ik kan er niet aan sterven. Maar de Heere leert het, dat ze Hem zullen eren voor het werk der zaligheid, omdat Hij het wil, omdat Hij het doet, en alleen zoals Hij

het doet. Dan zal Jakob straks in alle rust zijn benen bij elkaar leggen: op Uw zaligheid wacht ik; nadat hij beleden heeft: die Engel des Heeren heeft mij in al mijn benauwdheid verlost, zelfs toen ik het niet zag, toen ik het niet begreep, toen ik er niet bij kon. Toen heeft Hij verlost.

AMEN.

Zingen Psalm 25 : 8

Het formulier wordt gelezen om dhr. Van Wezep tot diaken te bevestigen.

Zingen Psalm 81 : 12.

Dankgebed.

Zegenbede.

13. Predicatie XIII
over Genesis 43 vers 1 t/m 15
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 4 oktober 2009

Voorzang Psalm 89 : 19 en 7.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 43 vers 1 t/m 15

- 1 De honger nu werd zwaar in dat land;
- 2 Zo geschiedde het, als zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert wederom, koopt ons een weinig spijze.
- 3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
- 4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken, en u spijze kopen;
- 5 Maar indien gij *hem* niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
- 6 En Israël zeide: Waarom hebt gij zo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft, of gij nog een broeder hadt?
- 7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer nauw naar ons, en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog; hebt gij nog een broeder? Zo gaven wij het hem te kennen, volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij zeggen zou: Brengt uw broeder af?
- 8 Toen zeide Juda tot Israël, zijn vader: Zend den jongeling met mij, zo zullen wij ons opmaken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij, noch onze kinderkens.
- 9 Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!
- 10 Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alreeds tweemaal wedergekomen.
- 11 Toen zeide Israël, hun vader, tot hen: Is het nu alzo, zo doet dit; neemt van het loffelijkste dezes lands in uwe vaten, en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem, en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.
- 12 En neemt dubbel geld in uw hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, weder in uw hand; misschien is het een feil.
- 13 Neemt ook uw broeder mede, en maakt u op, keert weder tot dien man.
- 14 En God, de Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van dien man, dat hij uw anderen broeder en Benjamin met u late gaan! En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd!
- 15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezicht.

Wij willen met Gods hulp in deze geschiedenis luisteren naar de boodschap die voor ons allen heeft, en we schrijven er onder:

INGEWONNEN

Dat geldt zowel voor Juda als voor Israël. We lezen het van Juda in vers 9. Juda ingewonnen, want hij stelt zich borg: "Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!

1^e. Dat spreekt ons in de eerste plaats van Juda's borgstelling.

2^e. Israëls overgave, namelijk in vers 14 de laatste woorden: "En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd".

Het formulier voor het sacrament om de Heilige Doop te bedienen aan een viertal kinderen van de gemeente wordt gelezen.

Zingen Psalm 105 : 5.

Zingen Psalm 134 : 3.

Toespraak:

Het is een bijzonder groot voorrecht als de Heere het in het leven van ons en onze kinderen geeft, dat dat teken en zegel van Zijn dierbaar en trouw genadeverbond aan hun voorhoofd wordt gebracht. Iemand schreef: "In de Doop worden wij opgedragen en overgegeven aan de drieënige God". De Heere verklaart met dit teken en zegel, dat het toch Zijn werk is in hun leven, Zijn voorzienig werk, dat ze gebracht zijn onder de bediening van het heilig verbond. Uw kinderen, die gij vanmorgen gedoopt hebt, zijn niet bij geval bij u geboren. En u bent niet bij geval tot de kerk gebracht. Dat zijn allemaal dingen die van eeuwigheid bij de Heere bekend zijn geweest en die in Zijn Boek zijn geschreven. Nu zijn uw kinderen gebracht onder de bediening van dat genadeverbond. Nu zal er toch een wonder in uw en in het leven van uw kinderen moeten gebeuren willen zij ook door wedergeboorte en daadwerkelijk geloof in Jezus Christus in dat verbond in gaan op een zaligmakende wijze. Laten we nooit verachten wat hier vanmorgen gebeurd is. Laten we nooit denken: ach, dat is maar uitwendig. Want dan zouden we God in Zijn aangezicht beledigen. Maar denk ook niet dat wat hier vanmorgen gebeurd is, dat dat genoeg is, dat dat de grond der zaligheid is, dat met het gedoopt zijn uw kind behouden is. Daarvoor is toch nodig dat zij hun armoede in leren leven. U ook als ouders. Want ik geloof vast en zeker dat wij onze kinderen van onszelf al te oppervlakkig opvoeden, indien wij niet krijgen in te leven hoe armoedig onze eerste geboorte uit Adam is, en tot welk een diep verval, maar ook tot welk een rampzalige toekomst wij geboren zijn. De Heere drukke u dat, met alle ouders in de kerk, want u mag hier vanmorgen staan, er zijn er velen in de gemeente die hier hebben gestaan, misschien al jaren geleden. Maar u hebt er allemaal gestaan toen u uw kinderen hebt mogen dopen. En wat hebben wij daarmee een dure belofte voor God afgelegd. We hebben een eed afgelegd onder aanroeping van Gods Naam. En u hebt zich er u van ganser harte toe verbonden om uw kinderen op te voeden in de leer van Gods Woord. Niet zodat ze het wel zouden weten, maar dat moet toch zo zijn zodat ze die leer begeren. Dat de Heere uw opvoeding, onze opvoeding zou willen gebruiken. Daar moeten we jong mee beginnen. Niet straks pas. Zo jong mogelijk en ook zo strak mogelijk. Dan bedoel ik: zo gestructureerd mogelijk. Ze bij te brengen wat de waarheid van Gods Woord is, en wat voor hen dus ook geldt. U hebt het met de eerste vraag gezegd. U hebt twee dingen beleden. We hebben het er over gehad met de doopzitting. Twee dingen. Ze liggen verloren in Adam. Daarmee reizen ze af naar een afgrijselijke toekomst. Maar

u hebt ook beleden dat ze in Christus geheiligd zijn. Breng hen dan bij wat God heeft gedaan, en wat de Heere daarmee getuigt in hun leven. Breng hen bij dat wij alleen maar de rijkdom van Christus in Zijn genadeverbond leren kennen, als wij ook onze armoede in Adam leren kennen. In de preek komt dat misschien nog wel naar voren. Eerst onze armoede, eer dat wij ooit een recht zicht op de rijkdom krijgen te zien die de Heere vanmorgen onder het teken en zegel van de Doop u en ons allen, en uw kinderen aan het voorhoofd, heeft betekend en doen aanschouwen. Ik wens u en ons allen als ouders, dat wij in alle ernst zouden verstaan wat onze verantwoordelijkheid is, opdat wij maar gedurig, gedurig Zijn troon zullen aankleven opdat de Heere zou werken. U hebt uw kinderen vanmorgen mee genomen van huis naar de kerk, en u hebt vanmorgen, als moeders, uw kindje ten Doop kunnen houden in uw armen. Vaders, u hebt er bij kunnen staan. Een ieder zal zijn eigen gedachten en gevoelens daarbij en daarin hebben gehad. Maar u kunt ze niet in Christus brengen. U kunt ze tot bij Hem brengen. Beter gezegd: Hij heeft ze al hier, in dit teken en zegel, tot aan Zijn voeten gebracht. De Heere stelt ze in de Doop al vlak voor die enge poort, waar Hij anderen ver weg laat staan en plaatst. De uwe niet. Maar ze moeten door die poort. Dat is een Goddelijk werk. Nu wil de Heere werken op het gebed. Zult u veel bidden voor uw kinderen! Nu herhaal ik weer wat ik misschien vorige week gezegd heb. Veel bidden, ik weet dat het in onze tijd gezegd wordt, alsof het ons werk is, en als je het maar veel doet, dan gebeurt het vanzelf. Maar dat is niet de achtergrond van het woordje “veel”. Bidt veel voor uw kinderen, opdat u zult beseffen dat het een zaak is van de hoogste ernst. Veel bidden uit de behoefte van je hart, omdat je kind wederom geboren moet worden en in Christus gebracht moet worden, want anders gaat het verloren omdat het al verloren is. Maar u als ouders ook, geef dan het juiste voorbeeld in uw levensgang, in uw levenswandel. Al struikelt u honderd keer, val dan maar weer op je knieën en vraag maar weer aan de Heere: “Heere, richt mij toch op en geef dat ik straks niet het struikelblok ben waarover mijn kind in de eeuwige val struikelt. Heere, geef toch, bewaar me er voor dat ik mede de grote oorzaak zou zijn dat mijn kinderen straks voor eeuwig buiten staan en voor de rechterstoel van God het moeten betuigen tegen mij, dat ik ze niet ben geweest (ik heb het bij u allemaal gelezen en ik lees het bij alle doopouders als ik op bezoek kom, uit Markus 10), dat je kinderen moeten getuigen: “Mijn ouders hebben mij nooit bij Christus gebracht, ik heb in mijn ouders nooit iets geproefd van wat ik lees in Markus 10 bij die ouders”. Laat het zo toch niet zijn, maar maak ernst met je opvoeding, nog veel meer dan met alle andere dingen in je leven. Het eerste is opdat gij in zoudt gaan, het tweede is opdat uw kinderen door genade zouden mogen volgen. Laat dat bovenaan staan in ons aller hart en leven. Dat wens ik u van harte toe. Dan mag u ook weten dat de Heere zegt: “Indien iemand wijsheid ontbreekt, die vrage het van Mij. Ik zal het geven zonder verwijt, maar ook zonder gebrek, zoveel dat u zich zult verbazen en verwonderen”. Uw kinderen mochten er eens goed mee zijn. Dat wens ik u van harte toe.

Gebed.

Zingen Psalm 77 : 4 en 6.

De honger nu werd zwaar in het land. Dat wil zeggen: de honger ging drukken in de tenten van Jakob. Dan lezen we dat Jakob tegen de jongens zegt, alsof hij niet weet waarom ze nog niet gegaan zijn, maar ook Jakob probeert er maar overheen te leven. Dat ene woordje “tenzij”. Ik zeg het zo nog wel.

Dan zegt hij tegen die negen jongens van hem: “Waarom gaan jullie niet naar Egypte? Ga toch naar Egypte en haal nog wat eten voor ons. Jullie zien toch ook wel dat het op raakt! Zo kan het toch niet! Die kleinkinderen, ze vragen gedurig maar: Opa, hebt u nog wat te eten? Hebt u nog wat graan? Want bij ons thuis zijn de kasten bijna leeg. Ga toch naar Egypte”. En Jakob doet net of hij niet weet waarom ze niet gaan. Want een mens wil altijd maar over dat woordje “tenzij” heen leven. Daarom zeggen die negen zonen dat ook tegen hem. “Vader, u weet heel goed waarom we niet geweest zijn. We hadden inmiddels al twee keer heen en weer kunnen zijn geweest als u ons Benjamin had mee gegeven.” Dat zullen ze hem wel niet verwijtend hebben gezegd. Dat geloof ik niet. Nee, want er was een aanvankelijk werk des Geestes in hun hart, waarin zij de schuld leerden eigenen. Nog niet geheel en al. Dat hebben we vorige week gezien. Maar toch wel zodanig dat ze het hun vader niet meer verweten hebben dat hij hen Benjamin niet mee gaf. Want dat konden ze echt wel begrijpen. Maar die eis, die onmogelijke eis, waar je nooit onderdoor komt, waar je nooit overheen kunt leven wil het ooit recht komen tussen God en je ziel, wil ooit een afvaardiging uit de tenten van Jakob aanneming vinden bij Jozef. Want hij had hen ten hoogste betuigd dat ze zijn aangezicht niet zouden zien, en in zijn tegenwoordigheid dus nooit zouden worden gebracht, tenzij Benjamin met hen mee zou gaan. Dat woordje “tenzij”. U moet er eens op letten in uw Bijbellezen. Het gaat altijd over dat soort voegwoorden. Daar loopt het leven over hoor! Het leven loopt over die kleine voegwoorden. Bijvoorbeeld dat kleine woordje “tenzij”. Het zal nooit gebeuren, tenzij. Uw kinderen kunnen niet zalig worden, tenzij zij wederom geboren worden. Wij kunnen niet zalig worden, tenzij wij wederom geboren worden. Wij zullen nooit aanneming bij God vinden en kwijschelding van schuld, tenzij aan Zijn gerechtigheid genoeg gedaan worde. In Jozau 7 vers 12 leest u, de Heere zegt: “Ik zal voortaan niet meer met u optrekken, tenzij de ban uit uw midden worde weggedaan”. En ik lees bij Esther, hoofdstuk 4 vers 11: “Niemand werd ooit in de tegenwoordig-heid van die grote vorsten gelaten, tenzij de gouden scepter van de koning hen zou worden toegereikt”. Dat ene woordje “tenzij”. En Jakob heeft maar steeds gedacht: ach, de Heere zal het wel geleidelijk aan werken. Zonder tenzij. Want bij “tenzij” breekt er iets. Bij “tenzij” houdt er een weg op, om een weg aan de andere zijde, van Gods zijde, geopenbaard te krijgen.

Tenzij! Hebt u dat woordje al eens leren verstaan in uw leven? Tenzij! Is dat woordje al eens met kracht in uw hart gevallen, zodat u zag: geen enkele uitkomst, geen enkele toekomst, tenzij... En wat er achter dat “tenzij” ligt zal een mens nooit uit eigen kracht naar zich toe trekken. Echt niet. Want in dat woordje “tenzij” ligt een beslissende daad van God alleen. Reken maar niet dat Jakob Benjamin ooit los zal laten. Jakob sterft liever met zijn driehonderd zielen, dan dat hij Benjamin los laat. Want er moet eerst wat in zijn leven ge-beuren, waardoor God hem bij vernieuwing gaat breken, zodat hij ingewonnen wordt om dat woordje “tenzij”. Aan dat woordje “tenzij” ligt de daad van God aan ten grondslag. Tenzij ik ingewonnen word, zal ik het God nooit gewonnen geven, en blijf ik tegen God strijden, koste wat het kost, zelfs op straffe van de hel. Tenzij!

En dan zie je de verbittering door gaan in dat gezin. Er wordt niet veel gepraat hoor. Er hoeft niet meer gepraat te worden. Alles is gezegd. Er valt niets meer te zeggen. Tenzij! En dan zal de Heere er aan te pas moeten komen, om een mens zijn verzet op te doen geven en gewillig te worden, onvoorwaardelijk voor Hem te buigen. Onvoorwaardelijk betekent: wat er achter “tenzij” ligt, als ik mag buigen, is voor mij niet zichtbaar, kan door mij niet bekeken worden. Want als straks Jakob Benjamin

laat gaan, dan weet hij niet hóe het zal gaan. Denk maar niet dat hij wist hoe het zal gaan, al wist hij dat het goed zou gaan, want hij had het in de handen van God gegeven, en dan gaat het altijd goed.

Tenzij. Als ze hem dat weer duidelijk uitgelegd hebben, zegt hij in vers 6, dan moet u er maar eens op letten, daar gaat Israël weer spreken. Tot nog toe heeft Jakob gesproken, en nu gaat Israël spreken. Dan zouden we kunnen denken: Ja maar, Israël is toch die vernieuwde man, die man die wist van Bethel en Pniël, die man die wist, na Bethel en Pniël, hoe hij opnieuw naar Bethel was gebracht en hoe de Heere hem daar in hoofdstuk 35 vers 11 opnieuw was voor gekomen: “Ik ben God, de Almachtige; Ik zal u zegenen, Ik zal u dit land geven, Ik zal u dit land geven en Ik zal u zeer vermenigvuldigen”. Moet u eens kijken hoe alles in het leven van Jakob spot met de woorden van God. Want alles wat de Heere in Genesis 35 vers 11 had gesproken, niets daarvan lijkt ook maar een beetje waar in deze omstandigheden van zijn leven. Alles in zijn leven, zo heeft hij het gezien naar zijn vlees; alles in zijn leven was tegen dat woord van God. Er komt niets van terecht. En al wist hij diep in zijn hart: dat kan nooit waar zijn. Want dat weet Gods kind echt wel. Toch kan hij zich niet uit kracht van zijn godzaligheid, of uit kracht van zijn redeneren zich daar overheen zetten. Reken maar van nooit. Want dan kan een mens zichzelf ook bekeren, en dan kan een mens ook maken dat ikzelf wederom geboren word; dan kan een mens zelf de schuld bij God betalen, als hij iets uit zichzelf kan. Als hij iets kan, dan kan hij alles. Als hij niet iets kan, kan hij niets. En dat laatste is de waarheid. Dat leert al Gods volk. En ook Jakob moet dat bij vernieuwing leren kennen.

En dan is het Israël die hier gaat zeggen: “Waarom?” Dan zouden wij kunnen zeggen: dat is een vraag uit de pure opstandigheid van zijn hart. En dat is nu net niet waar! Want er gaat wel iets breken bij Jakob. Daarom spreekt Israël hier. En al is Israël nog niet helemaal op zijn plaats als hij zegt: “Waarom hebt u die koning toch verteld van Benjamin? Want daardoor zitten we in deze zwarigheid”. Dan zie ik toch dat juist Israël daar spreekt en niet Jakob, omdat hij toch begint te buigen. Hij begint het nu toch van God te verliezen. Hij moet nu toch gaan leren: de Heere doet het nooit geleidelijk, maar altijd onmogelijk. Altijd! Echt waar. Als je niet door onmogelijkheid heen zalig bent geworden, ben je niet zalig. Dan kun je je wel rijk rekenen als kind des verbonds, gedoopt aan je voorhoofd, onder de bediening van het verbond, opgegroeid in een gezin waar de waarheid wordt gebracht. En veracht het niet, want het zal je schuld voor Gods troon vele malen zwaarder maken. Maar het is de bekering niet. Maar het is de zaligheid niet. Dan is er een wonder in je leven nodig. Laten we dat toch nooit opgeven, al roepen velen dat je buiten het wonder om zalig kunt worden. Al roepen ze heerlijk over het wonder van Golgotha. Want dat doen ze overal in de kerken wel. Daar hoeft u zich niet druk over te maken. Overal wordt de Heere Jezus wel geëerd als Degene Die alles alleen heeft gedaan. Daar ben ik nooit zo bang voor. Dat is ook de ergste dwaling niet. Als je daar iets van af doet, dat is een vreselijke dwaling. Maar een ergere dwaling is als je meent als je daar nu maar met je mond in kunt roemen, dat je het ook hebt. Dat is niet waar. Dat al is het zo dat je er weleens ontroerd van kunt worden en door aangesproken kan worden, dat je het dan hebt. Want dat is niet waar. Want je hebt het pas als je het ontvangt in het dadelijke werk van God, bij dat woordje “tenzij”. Dat zal waar moeten worden in het leven van ons en al onze kinderen. Tenzij! En dat ze door Gods kracht worden ingewonnen. Dan gebeurt er wat. Dan moet u maar goed opletten.

Dit is, in vers 9, als Juda zijn mond open gaat doet, dat is de totale wending in deze geschiedenis. In welke geschiedenis ook alweer? Ik zei zostraks: de

Jozefsgeschiedenissen. Ik heb de eerste keer gezegd: de Jakobsgeschiedenissen. Want zo staat het in Gods Woord. Maar weet u wat we nu ook leren in dit hoofdstuk? Het gaat niet over Jozef. Het gaat over Juda! Want uit Juda zal de Christus des Heeren voortkomen. Uit Juda zal de Heere het heil doen voortspruiten. Jozef is gebruikt om Juda op zijn plek te krijgen, zodat de Heere straks uit Juda, als uit een waarachtig kind Gods, naar Zijn eeuwig welbehagen, de belofte zou doen komen van de Messias. Kijk, en als Israël daar iets van gaat zien, als Israël gaat zien dat als hij nu maar los laat, dat God dan wel een weg opent. Dan is Jakob het kwijt. Dan is Israël voor een ogenblik Jakob kwijt. Dan mag Israël het voor een ogenblik, door het geloof, ziende op God, in de belofte, helemaal over geven. Maar, let op, daar gaat het spreken van Juda aan vooraf. Want als de Borg nooit tussentreedt in dat woordje “tenzij”. En Jakob wist wie zijn Borg was hoor. Dat had hij in Pniël echt wel geleerd, hoe hij daar in de handen van de Heere Jezus Christus was gevallen op genade en ongenade, en hoe hij daar die ontzaglijke, onbegrijpelijke genade had gevonden, dat hij daar nu in Christus mocht zien dat God zijn schuld uit Zijn boek had weg gedaan. Dat heb je niet maar één keer nodig in je leven, maar elke keer weer als de Heere dat woordje “tenzij” in je leven legt, heb je weer nodig dat die Borg tussen gaat treden om over dat woordje “tenzij”, nee om er dwars doorheen te mogen komen in die ene Poort geopend, Jezus Christus. Hij is de Poort in het woordje “tenzij”. Door Hem gaan ze alleen binnen, om het onvoorwaardelijk van God te verliezen: “Heere, doe het maar zoals U wilt, want U bent de Heere”. Kijk, net als Eli als hij dat ontzaglijke oordeel over zijn zoon hoort: “Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijn ogen”. Dan zeg ik op al Zijn werken in mijn leven, dan zeg ik op alles wat in mijn leven is gebeurd: “Amen. Amen. Amen, ja amen”.

Juda gaat spreken. Dan zegt hij in vers 9: “Ik zal borg voor hem zijn. Vader, geef uw lieve kind Benjamin, want ik ben geen kind voor u geweest, ik belijd het”. Dat ligt er allemaal in hoor. Nergens in de geschiedenis lees je dat de jongens tegen Jakob hebben gezegd: “Wij hebben Jozef in de kuil geworpen, wij hebben Jozef er onbarmhartig in laten schreeuwen, wij hebben onze oren voor hem gesloten, wij zijn onverschillig geweest, wij hebben gegeten en gedronken, wij zijn vrolijk geweest terwijl die jongen in de benauwdheid van zijn hart zat te schreeuwen. Wij hebben hem eruit getrokken. Wij hebben hem met haat en vermaak in onze ogen vast gebonden, en zonder enige scrupule hebben wij hem verkocht voor twintig zilverlingen, voor dat belachelijke bedrag van twintig zilverlingen, aan die Midianieten en Ismaëlieten”. Dat lezen we nergens, dat ze dat zo zeggen. Want weet u, het is waar wat ik van de week las. Al die dingen kun je zeggen: “Ik heb dit gedaan, Heere, ik heb dat gedaan, ik heb het zus gedaan, ik heb het zo gedaan”. Je kunt al je zonden voor de Heere open leggen, maar dan ben je nog niet waar Juda is. Je kunt al je zonden voor de Heere met naam en toenaam voor de Heere belijden, en dan nog ben je niet waar Juda is. Want Juda hoeft al die dingen niet te zeggen. Slechts dat ene in vers 9: “Vader, ik ben tweeëntwintig jaar lang (ach, al veel langer) geen kind voor u geweest. En dat u mij niet meer als uw kind kunt beschouwen, dat is zeer rechtvaardig, want ik heb mijzelf onwaardig gemaakt een kind van u genaamd te worden”. En in die paar woorden heeft Jakob gehoord alles wat er is gebeurd in die tijd daar voor. Jakob hoefde niets meer te vragen, want hij wist wel: hier belijdt Juda.... Juda is net als Petrus, hij spreekt voor al de discipelen. Juda spreekt voor al de broers. Want het leeft in hun aller hart. Wat een wonder als de Heere al je kinderen gaat bekeren. Zie toch eens dat het bij de Heere niet onmogelijk is om al je kinderen te bekeren.

Juda spreekt voor al die zonen. Hij zegt niet wat Ruben zegt. Wat zei Ruben ook alweer, kinderen? “U mag twee van mijn kleinkinderen nemen, die mag u doden als ik niet voor Benjamin zorg”. Ach, dat zegt Juda niet. Want Juda weet wel, dat als Jakob Benjamin verliest, dat valt in der eeuwigheid niet meer goed te maken. Er is niets wat daar tegenover kan staan. Er is niets wat dat ooit goed kan maken. Dat weet Juda uit de beleving van zijn eigen schuld. Daarom zegt hij: “Ik zal borg voor hem zijn. Als ik straks met uw lieve zoon Benjamin voor Jozef zal staan, nee voor die onderkoning die zo hard met ons gesproken en zo streng met ons gehandeld heeft”. Het is wat hoor, als straks die tien broers af gaan reizen naar Egypte, in vrees voor die onderkoning, terwijl die onderkoning de getuigenissen van zijn gunst in hun zakken heeft laten zien. Ze vrezen straks het ergste, terwijl ze het beste hebben te verwachten. Dat is de bevinding! Als wij dan straks voor die man zullen staan en het wraakzwaard moet Benjamin treffen, dan zal ik zeggen: “Neem mij maar en dood mij maar, want ik heb mijn vader ten hoogste betuigd dat ik Benjamin met mijn eigen leven voor hem zou inzetten”. Straks zegt hij het ook tegen Jozef. Dan breekt het ook. Want dan breekt er in de hemel wat hoor. Je kunt het niet begrijpen, maar dan breekt er in de hemel wat, wat al van eeuwigheid bekend is en toch in de tijd een wonder blijft. U mag mij met Uw wraakzwaard rechtvaardig doen sterven. O, hij spreekt hier door de Geest van Christus. Zoals de Heere Jezus in Gethsémané, waar ook “tenzij” heeft geklonken. Maar zoals de Heere Jezus in die hof van Gethsémané tegen Zijn belagers heeft gezegd: “Ach, als u dan Mij zoekt, laat dezen gaan”. Dat zal straks deze borg zeggen: “Als u Benjamin zoekt, ach, laat u hem toch gaan en neem mij”. Zo is Juda het beeld van de Heere Jezus Christus, Die van eeuwigheid als Borg is tussen getreden voor Zijn vloekwaardige, helwaardige, strafwaardige, onwaardige volk. Zo heeft Hij in de eeuwigheid..... En weet u, daar komt alle gewilgheid uit de tijd vandaan. Je zult nooit buigen, jongen; je zult het de Heere nooit gewonnen geven, meisje, als je niet één keer in je leven bediend zal worden uit de gewilgheid van de Heere Jezus Christus. Het zal je eigen doemschuld zijn als je niet buigt. Want zo hard en onverzettelijk, zo goddeloos en God verachtend zijn we niet geschapen. Maar als Hij gaat werken uit Zijn “tenzij”: “Mijn Vader, indien deze drinkbeker aan Mij niet voorbij kan gaan, tenzij dat Ik hem drinke: Uw wil geschiede”. Uit dat woord, uit die kracht spreekt Juda hier. Anders breekt het nooit in je leven. Daarom maar aan de troon der genade smeken, jonge mensen, oude mensen: “Heere, dat “tenzij”, maak het voor mij een onmogelijkheid, maar o, blijf dan toch niet achter in die Borg en Middelaar, zodat ik het van U mag verliezen en U de eer zult ontvangen”. Want daar ontvangt altijd God de eer.

Ik zal borg voor hem zijn. Dan zegt hij: “Ik zal niet alleen mijn leven voor hem geven, maar ik zal er ook voor zorgen dat hij weer veilig bij u worde terug gebracht. En indien niet, dan zal ik de rest van mijn leven schuldig bij u staan”.

Iemand heeft boven zijn preek gezet: “De grote wending”. Dat is zeer gepast. Want hier gaat het bij Juda om wat hij tot daarvoor niet had gewild. Uit deze woorden blijkt dat hij onvoorwaardelijk buigt. Hij zegt niet: “Ik zal schuldig zijn en dan probeer ik, of dan zal ik”. Nee, als je onvoorwaardelijk buigt, dan is al dat “ik proberen en ik zullen” ten enenmale voorbij. Dan blijft er alleen maar schuld en alleen maar schuld, die nooit goed te maken valt. Dan zal ik voor eeuwig bij U, o Heere, in de schuld staan.

Zo mag Juda het over geven.

Ik vraag me weleens af (dan moeten we het eerst maar voor onszelf afvragen), maar ik vraag het ook voor u af. Zou u ooit het werk van God in uw leven kunnen herkennen? Kunt u, als Gods Geest werkt in het hart van uw kind, dat opmerken? Jakob zag het eerst niet. De Geest werkte, maar Jakob zag het niet door zijn

verbittering. Maar als Juda zo buigt, dan buigt Israël mee. Dan vindt hij aansluiting bij Israël. Alleen in dat onvoorwaardelijk buigen zul je aansluiting vinden bij het nieuwe leven. Want daar vloeien de harten ineen, en daar zien ze dat het enerlei werk is, enerlei weg, enerlei hart. Want dan ziet Jakob wat God ook in zijn eigen leven heeft gewerkt. Dan lichten ook zijn ogen weer op. De ogen van Israël gaan weer zien, door de oefeningen van het geloof. Daar mag hij zijn eigen kind zien, die door de kracht des Geestes, uit de bediening van Christus Jezus, dat beloofde Zaad, zich helemaal over mag geven en mag zeggen tegen Israël: "Ik heb ook gedaan wat kwaad is in uw ogen, ik ben de oorzaak van al uw ellende".

Jonge mensen, heb je dat al eens gezien bij je ouders, die soms zo vol verdriet zijn over je afkerige weg, over hoe je soms in de kerk zit? Kinderen, jonge mensen, besef je wel hoeveel verdriet je je ouders kunt doen door je te verzetten? En hoe ouders daardoor verbitterd kunnen raken. Zou je niet vragen: "Heere, geef mij iets van Juda, zodat ik weer een kind voor mijn ouders zou worden".

Dat geldt niet alleen voor de jeugd. Er zijn ook ouderen, mensen in de kracht van hun leven, die geen kind voor hun vader en moeder zijn en die daar allemaal redenen voor hebben. Maar als de Heere je leert buigen, dan zie je dat het niet aan de andere kant ligt, maar aan je eigen kant. Dan zeg ik daarmee niet dat de ander geen schuld heeft. Had Jakob geen schuld? Jazeker had Jakob schuld. Maar als de Heere mij mijn schuld laat zien, dan heb ik het gedaan en niet de ander. Iemand zei eens: "Ja, ik wil best 80% van de schuld nemen, en mijn vrouw maar 20%". Maar het zit 'm vast op die 20% hoor! Daarom gebeurt er nooit iets in het hart van degene die wel 80%, of 90%, of 99% van de schuld wil hebben. Want die ene procent zegt toch altijd weer "maar". Weet u nog, vorige week? Juda heeft hier de schuld en dan breekt het bij Jakob ook door.

Toen zeide Israël: "Is het nu also". Dan heeft hij zich innerlijk vermaakt in het werk van Gods Geest, met al het verdriet in zijn hart. "Is het nu also, doe dit". En dan geeft hij van alles en nog wat mee. Daarin begint al de vervulling van Jozefs tweede droom, dat zijn vader voor hem zal buigen. Dat is hier al te zien in de geschenken die hij hem laat brengen. Hier begint die tweede droom in vervulling te gaan.

"Neem dubbel geld", enz. Ach, Israël is ook maar een mens van vlees en bloed. "Misschien is het een feil." Een moeilijk woordje hè. Dat betekent: misschien is het een vergissing dat dat geld in die zakken is terecht gekomen. Verklaar kan ik het niet. Het lijkt mij eigenlijk ook niet. Maar, wie weet, misschien is het een vergissing.

Maar dat is niet de grond van zijn hoop hoor. Nee, weet u wat de grond van zijn hoop is? Dat is vers 14: "En God de Almachtige, God de Algenoegzame, die God der barmhartigheid en der almacht, in die Engel des verbonds, Jezus Christus, Die zal doen wat goed is in Zijn ogen". En wat God doet is altijd goed. Weet u hoe ver hij gaat? Weet u hoe ver Jakob gaat? Bent u daar al eens geweest? "En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd". Heere, wilt U al mijn kinderen doden; wilt U al mijn kinderen nemen? Dan zij het zo. Want U bent rechtvaardig in al Uw doen.

Dan leeft in hem precies hetzelfde als wat eens in Esther heeft geleefd. U moet niet denken dat we het alleen maar leren uit de geschiedenissen van Jakob, Jozef en Juda. Heel het getuigenis van Gods Woord komt dit werk van God, dit werken van de Geest, dit handelen zoals het ons hier wordt geopenbaard, te onderstrepen dat God zo werkt en niet anders. Al die mensen die zeggen "je moet geloven dat de Heere Jezus je lief hebt, dan leer je ook je zonden wel kennen". Ze liegen! Want het is niet waar. U moet mij één bladzijde in de Bijbel aanwijzen waar staat dat je moet geloven

dat de Heere Jezus je lief heeft als onbekeerd, onwederom geboren mens. Wijs mij maar één tekst aan, op grond waarvan u/jij mag zeggen: de Heere Jezus heeft mij lief, al ken ik mijn schuld niet, al heb ik nog nooit gebogen, al ben ik nog onbekeerd zoals te zien is aan mijn leven. Dat is onmogelijk. Daar krijg je God in Zijn Woord nooit in mee. En duizenden, ja duizenden in onze dagen worden misleid naar de eeuwige rampzaligheid.

Zo werkt God, en niet anders. Dat blijkt uit heel de Schrift. Zoek dat werk te kennen. Zoek in dat werk de toepassing te ontvangen. Zoek zo ook uw bekering te lezen te krijgen in Gods Woord. Want je leert niet eerst geloven dat de Heere Jezus je lief hebt. De Heere leert je geloven dat je tegen Hem gezondigd hebt en dat je Zijn vloek waardig bent. De Heere leert je geloven dat je, ook die eerste ogenblikken, al heb je lang niet alles gezien in de verdorvenheid van je hart (wie is daar ooit in uitgeleerd?!), maar ook in die eerste keer dat de Heere je in waarheid leert buigen, leer je dat belijden, leer je dat te zien. Zo maakt God zalig en niet anders. En als u anders aan de kennis van de Heere Jezus bent gekomen, dan kent u de Heere Jezus niet, maar een idee over de Heere Jezus. Uit kracht van uw opvoeding. Uit kracht van uw redeneren. Uit kracht van uw werken met Gods Woord wellicht. Maar niet uit kracht van het werk van God in uw hart.

Zo werkt Hij. Esther, in hoofdstuk 4 vers 16. Als ze eerst in vers 11 dat woordje “tenzij” goed heeft ingeleefd, wanneer ik naar die koning ga, dan ben ik mijn leven niet zeker, want ik ben onuitgenodigd. En wie onuitgenodigd, ongeroepen komt, die weet niet wat hem boven het hoofd hangt. Maar als de druk zo hoog wordt dat ze zich niet meer tegen de Heere kan verzetten, en zich voor dat volk, het volk van God, over krijgt, dan zegt ze in vers 16: “Ga naar al de Joden die te Suzan gevonden worden en vast voor mij en eet en drink niet in drie dagen, des nachts noch des daags. Ik en mijn jonge dochters zullen ook alsoz vasten, en alsoz zal ik tot de koning in gaan, hetwelk niet naar de wet is”. Want de wet heeft nog nooit genodigd. “Wanneer ik dan om kom, zo kom ik om”. Weet u wat ze zegt? Ik lees u de kanttekenaar. Ze zegt precies hetzelfde als Jakob. Ze zegt precies hetzelfde als al Gods kinderen, die gebracht worden in de poort waar Christus Zich openbaart. Dat is de poort van het hartelijk, onvoorwaardelijk buigen. Het is zoveel alsof Esther en ook Jakob zeiden: “Ik ben gewillig mijn leven in gevaar des doods voor mijn volk te stellen, en te verwachten wat God geven zal”. Ik zal zien wat God mij geven zal. Ben ik beroofd, dan ben ik beroofd.

Hebt u het zo ooit in uw leven van God verloren?

Daar ligt de winst.

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 43 : 5.

*Mijn ziel, hoe treurt ge dus verslagen?
Wat zijt g' onrustig in uw lot?
Berust in 's HEEREN welbehagen,
Hij doet welhaast uw heilzon dagen;
uw hoop herleev', naar Zijn gebod;
mijn Redder is mijn God.*

Zegenbede.

14. Predicatie XIV
over Genesis 43 vers 15 t/m 34
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 11 oktober 2009

Voorzang Psalm 68 : 10.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 43 vers 15 t/m 34

15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozefs aangezicht.

16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot dengene, die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee, en maak *het* gereed; want deze mannen zullen te middag met mij eten.

17 De man nu deed, gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht deze mannen in het huis van Jozef.

18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij in het huis van Jozef gebracht werden, en zeiden: Ter oorzaak van het geld, dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij ingebracht, opdat hij ons overrompele en ons overvalle, en ons tot slaven neme, met onze ezelen.

19 Daarom naderden zij tot dien man, die over het huis van Jozef was, en zij spraken tot hem aan de deur van het huis.

20 En zij zeiden: Och, mijn heer! wij waren in het begin gewisselijk afgekomen, om spijs te kopen.

21 Het is nu geschied, als wij in de herberg gekomen waren, en wij onze zakken opendeden, zie, zo was ieders mans geld in den mond van zijn zak, ons geld in zijn gewicht; en wij hebben hetzelfde wedergebracht in onze hand.

22 Wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht, om spijs te kopen; wij weten niet, wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.

23 En hij zeide: Vrede zij ulieden, vreest niet! Uw God en de God uws vaders heeft u een schat in uw zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bracht Simeon tot hen uit.

24 Daarna bracht de man deze mannen in het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wiesen hun voeten; hij gaf ook aan hun ezelen voeder.

25 En zij bereidden het geschenk, totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord, dat zij aldaar brood eten zouden.

26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zo brachten zij hem het geschenk, hetwelk in hun hand was, in het huis, en zij bogen zich voor hem ter aarde.

27 En hij vraagde hun naar *hun* welstand, en zeide: Is het wel met uw vader, den oude, waarvan gij zeidet? Leeft hij nog?

28 En zij zeiden: Het is wel met uw knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.

29 En hij hief zijn ogen op, en zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon? God zij u genadig!

30 En Jozef haastte zich; want zijn ingewand ontstak jegens zijn broeder, en hij zocht te wenen; en hij ging in een kamer, en weende aldaar.

31 Daarna wies hij zijn aangezicht en kwam uit; en hij bedwong zichzelf, en zeide: Zet brood op.

32 En zij richtten voor hem aan in het bijzonder, en voor hen in het bijzonder; en voor de Egyptenaren, die met hem aten, in het bijzonder; want de Egypte-naars mogen geen brood eten met de Hebreëën, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.

33 En zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte, en de jongere naar zijn jonkheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.

34 En hij langde hun van de gerechten, die voor hem waren; maar Benjamins gerecht was vijfmaal groter, dan de gerechten van hen allen. En zij dronken, en zij werden dronken met hem.

Met Gods hulp en genade hopen wij te luisteren naar de boodschap die tot ons komt vanuit het gelezen Schriftgedeelte, waaronder wij schrijven:

DE TWEEDE ONTMOETING MET JOZEF

1^e. Hoe zij, die broers, bevreesd zijn door onkunde.

2^e. Hoe zij bemoedigd worden als tobberds.

3^e. Hoe zij beschaamd worden met goedheid.

Gebed.

Zingen Psalm 42 : 3, 4 en 7.

Dat is toch een heel bijzonder ogenblik geweest in het leven van Jakob, toen hij het met de Heere eens is geworden. Dan breken de banden in je leven. Dan mag je al je verwachting op de Heere stellen. En wat er dan ook maar gebeurt, dan is het goed. Dan heb je vrede.

De belijdeniscatechisanten hebben in het hoofdstuk dat ze de afgelopen week hebben behandeld, en vorige week hebben kunnen lezen, dat dominee Pieters schrijft bij die Naam, Pottenbakker, dat God de grote Pottenbakker is, dat als we nu die stand in het geestelijke leven mogen kennen, dat de Heere de grote Pottenbakker is en wij het leem: "Heere, doe maar wat goed is in Uw ogen". Dat is de hoogste stand in het geestelijke leven. Heere, U bent de Vrijmachtige, doe wat goed is in Uw ogen, want alles wat U doet is altijd goed. Dan hoef ik het niet te kunnen bekijken, dan hoef ik er niet achter te kijken, dan hoef ik niet van tevoren te weten dat het allemaal goed komt, want het ligt in Zijn hand. En als het in Zijn hand ligt, ach, dan kan het nooit verkeerd gaan.

Zo heeft Jakob Benjamin mee gegeven. Zo zijn ze op reis gegaan. En zo komen ze uiteindelijk dan ook aan in Egypte. Dan moet u niet denken dat ze geen vrees kenden. Immers, ik heb gezegd in het eerste punt: bevreesd door onkunde. Immers, hoeveel goedheid hadden ze al gezien en gekregen! Alleen, ze snapten het niet, ze hadden er geen zicht op. Want u moet er maar op rekenen, die dingen worden pas in je leven verklaard als je kennis aan de Middelaar krijgt. Alleen als je kennis krijgt aan de Heere Jezus Christus, en met terugleidend licht mag zien hoe Hij je geleid heeft, dan ga je zien dat alles waarvan je meende dat het tegen je was; dan ga je zien, dat al datgene waarvan je meende "Heere, wat is dat nu wat U doet?", wat je verward heeft, dat komt dan op zijn plek. Alleen vanuit de kennis van de Heere Jezus Christus. Anders valt het nooit op zijn plek. Dus ze zijn met vrees naar Egypte gegaan. Wij zouden zeggen: "Ja maar....." Maar de liefde brandt in het hart van Jozef. Jozef heeft maar één wens, en heeft ook in al die tijd maar één bede gehad, dat die broers terug

zouden komen, dat Jakob zijn Benjamin eens los zou laten, dat zijn broers in de schuld zouden komen, want dan zou hij zich in liefde over hen ontfermen, zoals het hart van Christus brandende is om zondaren in de schuld te zien komen en als een arme, verloren zondaar aan Zijn voeten te vinden. Zijn hart brandt van liefde om Zich aan diegenen te openbaren. Maar totdat dat gebeurt, zijn ze er stekeblind voor, door hun onkunde.

Dan moet u er eens op letten, die mannen komen aan in Egypte en dan staat het er zo een beetje terloops: “Als Jozef Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot degenen.....” Jozef ziet die mannen komen. Hij ziet hoe zij zich begeven onder degenen die koren willen kopen, en als degenen die Jozef zoeken. Hij praat niet met ze. Hij heeft ze misschien niet eens een blik waardig gekeurd. Maar als hij in één blik ziet dat ze er zijn en Benjamin er bij is, althans, dat moet Benjamin wel zijn. Want u moet zich voorstellen, Benjamin was ongeveer 1 jaar toen Jozef werd verkocht, en nu is hij ongeveer 22 of 23 jaar. Dan verandert een mens nogal heel behoorlijk. Dus hij heeft een sterk vermoeden: dat moet Benjamin wel zijn. Dan gaat hij aan die mannen voorbij, zegt helemaal niets tegen ze, alleen tegen zijn knecht zegt hij: “Vanmiddag zullen deze mannen met mij eten, maak alle dingen in gereedheid”. En dan gaat hij zo weg. Want als Benjamin er bij is, dan weet Jozef genoeg. U ook? Kunt u vermoeden wat Jozef heeft gedacht toen hij Benjamin zag? Toen wist hij twee dingen. Want die man had geestelijk inzicht. Hij wist dat die broers in de schuld gekomen waren. En hij wist dat Jakob het aan God over had kunnen laten. Die twee dingen. Die heeft hij gelijk gezien toen hij zag dat Benjamin er bij was. Dat zie je alleen als je die dingen in je eigen leven ook kent.

Die knecht loopt naar die broers toe en zegt tegen die broers: “U kunt met mij mee komen, we gaan naar het huis van de onderkoning”. Wat gebeurt er dan? Dan lezen we in vers 18: “Toen vreesden deze mannen”. Want wat dachten ze? Onze tekst verklaart het. “Nu zal hij ons wel overrompelen vanwege dat geld. Nu zitten we straks nog klem. Nu zal hij ons in zijn huis brengen en straks allemaal in de gevangenis zetten”. Dat is zo ongerijmd, want wat lezen we dan even verderop? In vers 23: “En hij bracht Simeon tot hen uit”. Weet u wat dat geweest is? Waar zij, bevreesd door onkunde, waren heen gegaan, en waar zij met al hun tobberijen vreesden voor wat er straks zou gebeuren daar in dat huis, daar wordt Simeon naar hen toe gebracht. U zegt: “Ja, dat had de koning beloofd”. Maar wat voor een bemoediging moet dat voor hen zijn geweest! Die onderkoning kun je op zijn woord geloven. Die onderkoning bedriegt je niet. En als een mens in het genadeleven al tobbede over de aarde gaat: “Zou die heilige God mij wel willen hebben?” Kent u die vragen, ken jij die vragen in je leven? Voor duizenden is het gewoon dat God hen wel wil hebben. Maar een levend gemaakt mens, die in de schuld terecht is gekomen, die zijn onwaardigheid heeft ingeleefd, die de goddeloosheid van zijn hart heeft ingezien, voor diegenen wordt het een levensvraag: “Zou die God mij wel willen hebben? Zou Hij mij wel genadig willen zijn? Ik geloof het voor iedereen. Ik geloof het voor heel de gemeente van Doornspijk. Ik geloof het voor alle mensen in de Doornspijk, zelfs voor degenen die nooit in de kerk komen. Maar ik kan het voor mezelf niet geloven, dat die God mij zou willen hebben, zo’n beest met zulk een afhoererend hart, zo vervuld geweest met nijd en jaloezie, zo onbarmhartig geweest voor die jongere Jozef, zo gemeen hem verkocht, zo’n smart voor mijn vader en mijn moeder. Zou die God mij wel willen hebben?” En dan krijgen ze toeknikjes van Gods goedheid. Want al gaat het door de dood heen, reken er op dat God degenen die door de dood heen gaan om Christus te leren kennen, onderhoudt, en dat Hij ze in al hun angsten en in al hun kwellingen nochtans vasthoudt. En al is het waar, al gaat het door de diepte van de

onmogelijkheid heen, dat is een geestelijke zaak, mensen, dat is niet psychisch, waar je met duivelse angsten aangevochten kunt worden, waar je omhuld en omkruld kunt worden met een angst die de Heere je nooit zal geven. Maar al gaat het door de dood heen, en al moet het door de diepte van de onmogelijkheid heen, de Heere bemoedigt ze altijd zo veel dat ze niet leren wanhopen aan God. Dat moet u maar goed vast houden. Als het door de dood heen gaat, betekent dat dat je gaat wanhopen aan jezelf, maar niet aan God.

Ze vreesden: hij zal ons overrompelen, hij zal ons overvallen, hij zal ons tot slaven nemen, lezen we in vers 18, en al onze ezels. Dan spreken ze die knecht aan.

Ik wil er nog wat bij zeggen. Ik zal er dit nog bij zeggen om u aan te geven dat dit nu het werk van Gods Geest is en dat dat nu ook de gang is die de Schrift ons leert. Ik ga u drie voorbeelden uit de Bijbel noemen. Want onze meningen moeten vanuit de Bijbel komen. Als je ze daar niet terug vindt, gooi ze in de prullenbak, want ze zijn niets waard voor God.

Esther was er voor ingewonnen om voor de koning te verschijnen. Maar er voor ingewonnen zijn en daadwerkelijk voor die koning komen te staan, dat zijn twee verschillende zaken. Je kunt je onvoorwaardelijk over geven, maar om dan voor zijn aangezicht komen te staan, dat is een andere zaak. Want dan gaat het gebeuren.

Die jongens waren onvoorwaardelijk geworden in hun overgave, maar toen waren ze nog niet bij Jozef. En hoe het bij Jozef zou gaan, dat wisten ze niet. Je moet maar goed onthouden: de overgave is de overname niet. Dat leert heel de Schrift ons. Je kunt je helemaal uitleveren, dan gaat het altijd goed. Maar je uitleveren, of dat Jozef zich openbaart en je overneemt, dat zijn twee verschillende dingen.

Denk eens aan Ruth. Ruth kende Boaz, nietwaar? En Ruth had aren geplukt in de tarwe en in de gerstenoogst. Iemand schreef terecht: "Wat is het toch zalig als dat ook eens een keer over gaat, want anders zou ze nooit met Boaz getrouwd zijn". Als het altijd oogst was geweest, dan was ze nooit met Boaz getrouwd. Er moet een eind komen aan die oogst. En dan hebben ze niets. Dan krijgt ze van Naomi de raad: "Ga vannacht naar hem toe en leg u aan zijn voeten". "Ja maar, dat kan toch niet! Wat moet die man wel niet van mij denken? Straks jaagt hij mij weg. Straks zegt hij tegen mij: "Dat kan niet, hoe durf je?" Dat is de vrees van een bekommerd mens hoor. Dat is de ware bekommring. Dat is een bekommring waar je inleeft, en niet waar je van leeft. Want in die bekommring vrees je. Dan denk je niet: "Gelukkig, ik ben een bekommerd mens". Echt niet. Als je dat denkt, dan ben je het niet. Als wij kunnen denken: gelukkig, ik ben een bekommerd mens, dan ben je het niet.

En ze gaat aan zijn voeten liggen, maar het is nog afwachten hoe het af gaat lopen. Dan denk ik aan die bloedvloeiende vrouw. Dat is het derde voorbeeld. Die vrouw wist niet meer waar ze het zoeken moest. Ze had overal gezocht, en overal was ze vast gelopen. Dat was een Goddelijk werk in haar leven. Het is een Goddelijk werk in je leven als de Heere je vast laat lopen. En dan gaat ze op genade en ongenade gaat ze heen naar de Heere Jezus. En wat doet ze dan? Dan gaat ze voor Hem staan en zegt ze: "Heere, hier ben ik". Nee, dat doet ze niet. Dat durft ze niet. Stel je voor dat de Heere Jezus zegt: "Ik heb het aan duizenden gedaan, maar aan u niet, want....." Dan weet ik voor mezelf de redenen wel te noemen, want....., u hebt gedaan wat kwaad is in Mijn ogen. En dan genade verwachten? Maar ze kan niet van Hem af blijven, daarom raakt ze Hem van achteren aan. Dan komt het wel openbaar in haar leven. Maar ziet u nu dat dat de gang in de Schrift is! Die tobbede, bekommerde zondaar, die we niet zalig hoeven te spreken al is ze het. Maar ze zijn levend hoor. Al weten ze het pas uit de kennis van Christus. Denk maar aan de discipelen. Dat waren levende mensen. Toen de Heere Jezus hen riep tot Zijn

discipelen, waren het levende mensen, kinderen van God, op één na, dat leert heel de Schrift. Maar na Pasen worden ze indachtig gemaakt. Dan gaan ze een heleboel dingen verstaan, die ze vóór die tijd niet verstonden. Dan konden ze in de liefde doorvloeien. Dan konden ze in de liefde dwaze dingen zeggen. Maar het waren levende mensen. Maar ze konden het pas bekijken na Pasen.

Daar gaan die broers naar die man toe om het uit te leggen. Weet u wat ze dan gaan doen? Dan doen ze wat een zondaar doet bij God. "Ik heb dit mee gemaakt, Heere, daar hebt U mij uitgeholpen, daar heb ik zoveel goedheid van U ondervonden". "We hebben daar dat geld in onze zakken gevonden. Ik heb het echt niet gestolen hoor". En dat mogen ze ook in oprechtheid tegen de Heere zeggen. Want ze hebben het niet gestolen, ze hebben het allemaal eerlijk gekregen, onverdiende goedheid waarmee Hij hen overladen heeft.

Dan gaan ze al hun bevindingen en ondervindingen, wat ze onderweg hebben mee gemaakt, gaan ze vertellen. Die man heeft dat aangehoord. Calvin zegt: "Dat was een man met een weinigje Godsvrucht". Want Jozef heeft in zijn huis de ware godsdienst onderhouden. Kijk maar straks, dan zit hij apart van de Egyptenaars. Hij was als een Egyptenaar. Hij werd gerekend als een Egyptenaar. Maar hij gaat niet met ze eten. Want de levende Kerk eet niet met de wereld, wil geen gemeenschap met de wereld. Waar het moet, daar werken ze. Maar je kunt niet met de wereld plezier maken en God dienen. Daarom moet je oppassen met onchristelijke en onkerkelijke vrienden en vriendinnen. Zijn ze slechter dan ons? Zondermeer niet! Maar nu een eerlijke vraag aan jullie geweten. Stimuleren ze je om de Heere te vrezen en te zoeken, ja of nee? En alles wat je niet stimuleert om de Heere te zoeken is kwaad in je leven. Ga er nu eens eerlijk mee om. Alles waardoor wij de wereld vast houden, worden we in de wereld mee gezogen. Dat gaat altijd fout. Vroeg of laat gaat dat fout. Je mag nooit op ze neerzien, nooit. Wees met ze bewogen. Maar als je dan echt bewogen bent, dan doe je ook wat Jozef heeft gedaan: dan ga je goed spreken van de Heere. Dan ga je proberen ze in te winnen voor de dienst van de Heere. En als ze duidelijk te kennen geven "Ja maar, dat wil ik niet", dan moet je met de vriendschap breken, anders gaat de vriendschap je opbreken. Eerlijk waar hoor.

Ze vertellen tegen die knecht, met dat weinigje Godsvrucht, wat ze hebben mee gemaakt. Ze proberen eigenlijk van tevoren de dingen in orde te maken. Dat doet zo'n tobbende ziel ook. Die probeert het van tevoren een beetje in orde te maken bij de Heere. Ik heb dit gehad, ik heb dat gehad. Heere, daar bent U toch goed voor mij geweest. Dat kan toch nooit vanuit kwade gedachten zijn.

En weet u wat die man zegt? "Ik heb het geld ontvangen hoor. Ik ben betaald voor het koren dat u hebt gekregen." Want Gods volk heeft nog nooit van gestolen goed geleefd. God heeft u gezegend, broers. De God van..... Ja, wat staat er? Uw God en uws vaders God, Die heeft u gezegend. Daar ontvangen ze weer een bemoediging, waar ze al tobbende dat huis in gaan. Daar ontvangen ze weer een zegening, waar ze alleen maar onheil verwachten.

Wat gebeurt er vervolgens? Hun voeten worden gewassen, en hun ezels worden gevoerd. Ziet u wel dat de Heere Zijn volk onderhoudt! Ziet u wel dat Hij ze niet om laat komen in al hun tobben!

Dan komen ze daar in huis. Alle dingen worden in gereedheid gebracht. Dan gaan die jongens ook weer wat doen. Hetzelfde als wat een tobbende ziel doet. Dat mag ik best zo zeggen. Als je dat tobben niet kent, dan ben je dood. Vraag maar aan de Heere of je toch eens een tobberd mag worden, dat je mag gaan tobben over je zonden, en dat je gaat tobben om het goed te maken tussen God en je ziel. Dan kan

iedereen zeggen: "Dat is verkeerd". En dan kunnen ze zeggen: "Dat is wettisch". Het mag allemaal waar wezen. Maar als God leven in je ziel geeft, dan ga je er alles aan doen vanuit je wettische gezindheid om God vriendelijk te stellen. Dat is geen vreemde gang hoor. En als je het ziet op huisbezoek, laat ze maar tobben, laat ze maar proberen te betalen. De Heere leert het ze wel af.

Die jongens gaan hun geschenken klaar maken. Dat lezen we namelijk in vers 25: "Zij bereidden het geschenk". Wie? We zouden kunnen denken aan de knechten van Jozef, om de tafels klaar te maken. Nee, zij, dat zijn de broers van Jozef. De broers van Jozef bereidden het geschenk. Welk geschenk? Wel, wat ze van Jakob mee gekregen hadden. Die terpetijnnoten, die amandelen, het laatste wat ze hadden. Met maar één doel. Om Jozef vergevingsgezind te stellen. Om Jozef te bewegen zich over hen te ontfermen, hen genade te bewijzen, dat straks Benjamin mee mag naar huis, Simeon weer mee naar huis, dat ze dat koren weer mee krijgen. Dat ze met een gerust hart naar huis kunnen gaan.

Herkent u er iets van? Heere, ik zal trouw naar de kerk gaan. Ik zal mijn binnenkamer getrouw op zoeken. Ik zal mijn catechisatielessen trouw leren. Heere, ik zal eerlijk met de mensen op het werk om gaan. Wat ik toen en toen gedaan heb, ik zal het niet meer doen. Nog meer dingen?

Als straks Jozef zich openbaart, dan zullen ze hun hoofd schudden over al dat werken. Och, Heere, waar heb ik mijzelf toch mee vermoeid om U welbehagelijk te stemmen. Wat een dwaasheid. Want Jozef had alles al gedaan voor hen. Want God bewijst Zijn liefde jegens ons toen wij nog vijanden waren. Dat wordt het grote wonder in je leven straks hoor, waar ze onder wegsmelten. Dan ben je al je betaalpenningen kwijt. Dan heb je niets meer over gehouden. Dan mag je het zalig los laten, om je dan wel te laten doen door de Heere uit vrije genade. Alleen omdat Hij het wil. Alleen omdat Hij goed is. Alleen omdat Hij vol liefde is.

Ze bereidden hun geschenk. Jozef komt binnen. Ze buigen zich. Ze brengen het allemaal naar hem toe. Jozef stelt zijn vragen. En dan ziet hij zijn broer, Benjamin. En het staat er zo opmerkelijk bij: "Benjamin, zijn broer, de zoon van zijn moeder".

"God zij u genadig, mijn zoon." Onze kanttekenaar zegt: zo noemt hij hem uit vriendschap en grote toegenegenheid, naar de wijze dergenen die bedaagder en aanzienlijker zijn, zo een jongere en mindere in het vriendelijke plegen toe te spreken. Daar openbaart Jozef alweer iets van zijn liefde. En wat een wonder dat die onderkoning over Gods genade spreekt. Die broers worden meer en meer verward. Ze kunnen er steeds minder van begrijpen. Ze krijgen steeds minder grip op hoe het gaat in hun leven.

Zo is het geestelijk ook, mensen. Je kan nog zo goed weten hoe God een zondaar bekeert, maar als het gebeurt, weet je er niets meer van, kun je er niets van begrijpen, wordt het één grote verwarring in je leven, kom je met alles wat je weet overhoop te liggen. Dan kun je het niet bekijken. Dan is het niet één en één is twee. Maar dan gaat God zo'n weg in je leven, dat alles wat je wist kwijt raakt.

Die broers snappen er niets van. En Jozef gaat weg. Dat kunt u wel begrijpen. Wat heeft zijn hart gehunkerd naar Benjamin. En dan wordt het Jozef, ook als mens, gewoon als mens, het wordt hem teveel. Maar hij wil zich niet openbaren, nog niet. U zegt: waarom toch niet? Waarom kan het hier nu nog niet? Weet u, die broers zijn wel zondaar voor God geworden, maar ze zijn nog niet alles kwijt geraakt.

U zegt: wat dan nog niet? Die geschenken die ze kwamen brengen, waarmee ze probeerden te betalen. Weet u, ze waren nog niet helemaal aan hun eind gekomen. Een zondaar is maar niet zomaar aan zijn eind. Hij is maar niet zomaar door al zijn gronden heen gezakt. Hij is maar niet zomaar al zijn bevinding kwijt. Hij is maar niet

zomaar een zondaar die zich uitlevert op genade en ongenade. Maar het gaat er wel naar toe.

En daarom gaat Jozef weg en weent hij. Waarom zou hij wenen? Van vreugde en van ontroering. Wat heeft Jozef zich verblijd over het werk van Gods Geest in de harten van zijn broers. Maar wat heeft hij God ook gedankt dat hij Benjamin weer zo mocht zien van aangezicht tot aangezicht, die hij zo hartelijk lief had zoals David Jonathan.

Dan komt hij terug. Hij heeft zijn gezicht gewassen, want er is niets aan hem te merken. Dan moet u eens zien van wie ze te eten krijgen. Het hele hoofdstuk staat vol van Jozefs liefdesbetuigingen aan zijn broers. Hij heeft voor hun dieren gezorgd. Hij heeft voor het geld en het koren gezorgd. Hij heeft Simeon los gelaten. Hij brengt ze in zijn eigen huis aan een eigen tafel. Ze hoeven zich niet te verontreinigen met de Egyptenaars. En dan krijgen ze van hem te eten. Dan gaat hij uit zijn volheid schenken. Kijk maar in vers 34: “En hij (dat is Jozef) langde hen, gaf hen, reikte hen aan van de gerechten die voor hem waren”. Dan komt hij ze mild uit te delen van zichzelf, uit zichzelf. Geloofd zij God, met diepst ontzag. Ik snap er niets van. Ik snap er helemaal niets van. Ik kan het niet begrijpen. Ik kan het niet verklaren. Maar geloofd zij God met diepst ontzag. Hij overlaadt ons onbegrijpelijkerwijs en onverklaarbaarderwijs, met Zijn goedheid dag aan dag.

Daar hebben ze met elkaar gegeten. En weet u, dan wijkt de vrees uit hun hart, en dan wijkt de zorg uit hun hart. Daar zit Simeon en daar zit Benjamin. En daar komt die lieve onderkoning aan en hij geeft ze wat ze hebben willen. En dan worden ze dronken. Ja mensen, niet dronken zoals dat onder ons ook wel gebeurt. Het is wat als je te horen krijgt dat er zelfs op de lagere school zorgen zijn over drankgebruik. In welke huizen van ons geldt dat nu? Ouders, buig toch je knieën en vraag toch of de Heere die afgoden, jonge mensen, of de Heere je die afgoden toch af zou willen nemen, want ze richten je te gronde. Alles wat je lief en dierbaar is richt het te gronde. Het verwoest alles. Het is een bederf voor je lichaam. Het is een bederf voor je gezin. Het is een bederf voor al je relaties.

Maar deze werden niet dronken in de zin van: ze dronken teveel. Nee, het is net als in het Hooglied, al is het wel anders. De Bruid in het Hooglied was geestelijk veel verder dan deze jongens hier. Maar ze kregen er toch al een voorproefje van. Ze kregen zo veel, en die Jozef was zo vriendelijk, en die liet hen zo gastvrij onthalen, dat ze al hun zorgen en al hun vrees kwijt raakten. En zij dronken en werden dronken met hem. Niet zoals dat staat Romeinen 13 vers 14: “Verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden”. Doe dat niet, zegt Paulus. Nee, maar hier mogen zij ongehouden geoorloofd genieten van wat zij krijgen. Dat brengen zij niet weelderig door. Weet u wat hier aan de hand is, mensen? Hier is hetzelfde aan de hand als in Lukas 15. Daar komt die verloren zoon thuis bij zijn vader. Die jongen valt op zijn knieën, en die jongen betuigt het net als hier (we zien het volgende week nog meer): “Ik ben niet meer waardig uw zoon te zijn”. En wat zegt die vader dan? Nou kom, laten we dan maar een lammetje gaan slachten. Zegt hij dat? Nee, het gemeste kalf, het beste van het beste, het heerlijkste van het heerlijkste, het ruimste van het ruimste. Slacht het gemeste kalf, want deze mijn zoon, die dood was, is levend. En deze mijn zoon, die verloren was, is weer gevonden. En zij werden vrolijk in de Heere. Ze werden vrolijk vanwege Zijn goedheid. Zo ook hier. Want u moet maar goed kijken wat daar aan tafel gebeurt, en dan gaan we stoppen vanmorgen.

Hebben jullie dat nu ook gelezen in je Bijbeltje, want ik hoop dat je je Bijbeltje ook in de kerk leest, jonge mensen. Niet alleen maar naar de voorlezer luisteren, maar in je eigen Bijbeltje meelezen. Doe dat nou. Daar wil de Heere nog een zegen over

gebieden. En wat lezen we? In de eerste plaats, ze zitten van de oudste naar de jongste. Precies op leeftijd, precies volgens geboorte. Hoe kan dat nou?

Hoe kan het nu dat die dominee weet wat er in mijn hart leeft? Hoe kan het nu dat die dominee gezegd heeft waar ik van de week mee getobd heb. Het lijkt wel alsof hij het gehoord heeft, alsof ik het aan hem verteld heb. Ja, want God weet het!

Van de oudste naar de jongste. En dan krijgen ze allemaal genoeg, maar Benjamin krijgt vijf keer zo veel. Dan zou iemand kunnen zeggen: "Maar dat is oneerlijk". Benjamin krijgt vijf keer zo veel. Dan zouden we ook nog kunnen zeggen: "Ik kan het ook nog wel begrijpen, want Benjamin was zijn eigen vlees en bloed, veel meer dan die anderen, die anderen waren halfbroers, die staan dan toch wel op de tweede plaats". Nee, zo is het niet. Al zijn broers waren hem even lief. Aan al zijn broers zal hij zich straks openbaren, dat ze geen kwaad van hem te vrezen hebben. Dat is niet het onderscheid. Weet u wat hij doet? Hij beproeft. Wat beproeft hij? Hij beproeft: "Jongens, zijn jullie nu daadwerkelijk gestorven aan de zonde van jaloersheid? Is die boezemzonde je nu werkelijk tot smart geworden?"

Benjamin, de jongste, krijgt vijf keer zo veel. En ze hadden het niet kunnen verdragen in Jozef dat hij altijd voorgetrokken werd, dat hij de lieveling van zijn vader was. In die jaloersheid hadden ze hem gehaat met een dodelijke haat. En nu denkt Jozef: "Nu wil ik wel eens zien of die haat geweken is, of die gezindheid, of ze een nieuw hart hebben gekregen". Want aan de vruchten ken je de boom hoor. Niet aan de praatjes. Aan de vruchten ken je de boom, dan komen de praatjes er ook bij. Maar de vruchten openbaren hoe het in je hart ligt, niet je woorden.

En dan ziet Jozef direct dat de jaloersheid uit het hart van die tien broers geweken is, en dat ze Benjamin zijn vijf delen van harte gunnen, waar zij tevreden zijn met hun ene deel. Daar heeft Jozef gezien, aan de vruchten in hun leven, dat het een Goddelijk werk was. En als hij straks dat laatste stapje gaat nemen, zodat ze op hun knieën voor hem vallen, en ongehouden hun schuld belijden, dan maakt hij zich bekend.

Want eerlijk waar, zondaar, Hij zal je dood laten tobben, jawel, maar dan zo dat je aan Zijn voeten komt, zodat Hij Zich bekend kan maken. Dat is door de dood heen tot Christus komen. Dat mag dan nog zo vol benauwdheid zijn, maar in die benauwdheid onderhoudt Hij. In die benauwdheid houdt Hij vast hoor. In die benauwdheid begeeft Hij je niet en verlaat Hij je niet. En in die benauwdheid (dat is nu door de dood gaan, mensen), dan sterf je aan alles van jezelf. Alleen sterven aan alles van jezelf, om te leren zien dat het leven alleen in Jozef ligt, om je, als gestorven aan de Wet, door de Geesteskracht te werpen in de armen van die lieve, zalige Zaligmaker, Die nooit achterblijft waar die zondaar op de grond terecht komt. Echt niet hoor. Dan ga je Zijn gewilligheid zien. Dan ga je Zijn bekwaamheid zien. Dan ga je Hem roemen als die Meerdere Jozef. En dan zingen we met elkaar Psalm 34 dat 3^e vers:

*Zij sloegen 't oog op God;
zij liepen als een stroom Hem aan.
Hij liet hen nimmer schaamrood staan,
en wendde straks hun lot.
Hij, die door smart op smart,
gedrukt werd, zond tot God zijn beê.
Terstond verdween 't ondraaglijk wee,
uit zijn benepen hart.*

AMEN.

*Zingen Psalm 34 : 3.
Dankgebed.*

Slotzang Psalm 36 : 2.

*Uw goedheid, HEER', is hemelhoog,
Uw waarheid tot den wolkenboog,
Uw recht is als Gods bergen,
Uw oordeel grond'loos; Gij behoedt,
en zegent mens en beest, en doet
Uw hulp nooit vrucht'loos vergen.
Hoe groot is Uw goedgunstigheid,
hoe zijn Uw vleug'len uitgebreid,
hier wordt de rust geschonken;
hier 't vette van Uw huis gesmaakt.
Een volle beek van wellust maakt,
hier elk in liefde dronken.*

Zegenbede.

**15. Predicatie XV
over Genesis 44
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 25 oktober 2009**

Voorzang Psalm 103 : 8 en 9.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 44.

1 En hij gebod dengene, die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezer mannen met spijs, naar dat zij zullen kunnen dragen, en leg ieders mans geld in den mond van zijn zak;

2 En mijn beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van den zak des kleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.

3 Des morgens, als het licht werd, zo liet men deze mannen trekken, hen en hun ezelen.

4 Zij zijn ter stad uitgegaan; zij waren niet verre gekomen, als Jozef tot dengene, die over zijn huis was, zeide: Maak u op, en jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben, zo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?

5 Is het deze niet, waaruit mijn heer drinkt? en waarbij hij *iets* zekerlijk waarnemen zal? Gij hebt kwalijk gedaan, wat gij gedaan hebt.

6 En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelfde woorden.

7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw knechten, dat zij zodanig een ding doen zouden.

8 Zie, het geld, dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht; hoe zouden wij dan uit het huis uws heren zilver of goud stelen?

9 Bij wien van uw knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn!

10 En hij zeide: Dit zij nu ook also, naar uw woorden! Bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn.

11 En zij haastten, en iegelijk zette zijn zak af op de aarde, en iegelijk opende zijn zak.

12 En hij doorzocht, beginnende met den grootste, en voleindigende met den kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin.

13 Toen scheurden zij hun klederen; en ieder man laadde zijn ezel op, en zij keerden weder naar de stad.

14 En Juda kwam met zijn broederen in het huis van Jozef; want hij was nog zelf aldaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.

15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? Weet gij niet, dat zulk een man als ik *dat* zekerlijk waarnemen zoude?

16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken, en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heren slaven, zo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.

17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen! de man, in wiens hand de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uw vader.

18 Toen naderde Juda tot hem, en zeide: Och, mijn heer! laat toch uw knecht een woord spreken voor mijns heren oren, en laat uw toorn tegen uw knecht niet ontsteken; want gij zijt even gelijk Farao!

19 Mijn heer vraagde zijn knechten, zeggende: Hebt gijlieden een vader, of broeder?

20 Zo zeiden wij tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader, en een jongeling des ouderdoms, den kleinsten, wiens broeder dood is, en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.

21 Toen zeidet gij tot uw knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.

22 En wij zeiden tot mijn heer: Die jongeling zal zijn vader niet kunnen verlaten; indien hij zijn vader verlaat, zo zal hij sterven.

23 Toen zeidet gij tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zo zult gij mijn aangezicht niet meer zien.

24 En het is geschied, als wij tot uw knecht, mijn vader, opgetrokken zijn, en wij hem de woorden mijns heren verhaald hebben;

25 En dat onze vader gezegd heeft: Keert weder. koopt ons een weinig spijs;

26 Zo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinste broeder bij ons is, zo zullen wij aftrekken; want wij zullen het aangezicht van dien man niet mogen zien, zo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.

27 Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet, dat mijn huisvrouw er mij twee gebaard heeft.

28 En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden! en ik heb hem niet gezien tot nu toe.

29 Indien gij nu dezen ook van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen!

30 Nu dan, als ik tot uw knecht, mijn vader, kome, en de jongeling is niet bij ons (alzo zijn ziel aan de ziel van dezen gebonden is),

31 Zo zal het geschieden, als hij ziet, dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en uw knechten zullen de grauwe haren van uw knecht, onzen vader, met droefenis ten grave doen nederdalen.

32 Want uw knecht is voor deze jongeling borg bij mijn vader, zeggende: Zo ik hem tot u niet wederbreng, zo zal ik tegen mijn vader alle dagen gezondigd hebben!

33 Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf van mijn heer blijven, en laat den jongeling met zijn broederen optrekken!

34 Want hoe zoude ik optrekken tot mijn vader, indien de jongeling niet met mij was, opdat ik den jammer niet zie, welke mijn vader overkomen zou.

Met Gods hulp hopen wij deze geschiedenis te overdenken en naar haar boodschap te luisteren. Wij schrijven er onder:

GEBOGEN VOOR DE RECHTER

1^e. Dat vindt u in vers 12: De derde beproeving. “En hij doorzocht, beginnende met den grootste, en voleindende met de kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin”.

2^e. Een hartelijke belijdenis. Dat is vers 16. “Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken, en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft

de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heren slaven, zo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is”.

3^e. In vers 33: daar vindt u een pleitende borg. “Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf van mijn heer blijven, en laat de jongeling met zijn broederen optrekken!”

Gebed.

Zingen Psalm 51 : 1 en 9.

Het is toch een heel bijzonder goede tijd geweest voor de broers van Jozef, toen ze daar zo in de weldadigheid, de goedheid van Jozef ontfermd werden. We lezen dat immers in het laatste vers van het voorgaande hoofdstuk, waar we vorige keer bij stil gestaan hebben: “en zij dronken en werden dronken met hem”. Wat mochten ze daar al hun zorgen en al hun moeite vergeten. En me dunkt, toen zij Caïro verlaten hebben, Memphis, de plaats waar Jozef zijn paleis had, gelukkiger tijd is in hun leven er niet geweest. Hun zakken zijn nooit voller geweest dan toen. Had Jozef niet bevolen: “Geef ze zoveel als ze kunnen dragen”. Meer dan waar ze om gevraagd hebben. “En leg dat geld ook maar weer in hun zakken.” We kunnen ons zo voorstellen dat die jongens goedsmoeds de stad hebben verlaten, dat de blijdschap van hun gezichten heeft afgestraald, en dat ze hebben gedacht: “Wat heeft de Heere het nog goed en wel met ons gemaakt”. En was dat niet waar? Dat was zeker waar.

En we zouden kunnen denken: eigenlijk is de geschiedenis daar opgelost. Dan is het toch eigenlijk klaar in het leven van die jongens! Ze hebben hun schuld eerlijk beleden en aan Jakob. Ze hebben eigenlijk tegen Jakob gezegd wat ze hadden gedaan, in de zin van dat zij schuldig waren aan de dood van Jozef. Denk nog maar even terug aan Juda, die zich als borg bij zijn vader stelt, en die zich schuldig weet bij zijn vader, en die spreekt namens al zijn broers. We zouden kunnen denken: “Dan is het toch klaar?”

Ik geloof, dat wanneer de Heere in het leven van een mensenkind komt te werken en hij de weldadigheid van Jozef, de Meerdere Jozef, Jezus Christus, mag ondergaan in zijn leven, in de verschillende dieptepunten en hoogtepunten, waar de Heere uitdeelt. We zouden kunnen zeggen: ze hebben veel van Jezus gekregen. Ze hebben veel van Hem ondervonden. Hij heeft hen veel geschonken. En dan zijn er moeilijke tijden en dan zeer blijde tijden in hun leven. Dan hebben ze weleens gezien dat er een weg van zaligheid ontsloten is in die lieve Zaligmaker, Jezus Christus, en wat krijgen ze Hem dan hartelijk lief. Wat krijgen ze God dan lief, dat Hij in Zijn wijsheid die weg heeft uitgedacht. Daar waar ze eerlijk voor de Heere met hun schuld ook openbaar kwamen, waar ze het niet verbloemd hebben, waar ze een zondaar werden voor God, eerlijk en oprecht. Dat zijn aangename tijden. Maar ik ben er diep van overtuigd, op grond van onder andere deze geschiedenis die in Gods Woord staat, en Gods Woord is toch gezag, en Gods Woord heeft toch het laatste woord. Niet onze meningen en opvattingen of bevindingen zelfs. Dat het wel verder moet komen in het leven van een kind van God, wil het opgelost worden, wil er niet een sluier blijven hangen rondom de Persoon van die Middelaar. De Heere brengt ze ook in dat gemis. Want Hij gaat ze alles af nemen wat Hij hen voordien heeft geschonken. En dat hebben ze echt van Hem gekregen hoor. Maar ze gaan zien dat het geen grond is om mee voor God te bestaan. Al die ondervindingen, al die weldadigheden, al die ontsluitingen, al die mogelijkheden, al datgene wat hen vreugde en hoop heeft gegeven, ze gaan zien: het is geen grond voor de zaligheid; het is mijn rechtvaardigmaking niet. Je kunt wel veel van Jezus hebben, maar het gaat erom dat

je Hem Zélf hebt. Het gaat niet slechts om wat Hij geeft. En het ware geloof, waar ik Christus wordt ingelijfd door Gods Geest, dat neemt Christus aan met al Zijn weldaden. Maar de weldaden zijn Christus niet. Al proeven ze er Christus in, het is niet de Persoonskennis van de Heere Jezus. En daar gaat het naar toe in hun leven. Daar gaan ze naar haken. Daar gaan ze naar zuchten. Ze willen en moeten Hem gaan kennen. En dat ze daar naar gaan zuchten, daar zorgt God Zelf nu voor. En hoe nu, dat leren we nu onder andere uit de geschiedenis van vanmorgen. Ze kunnen weleens menen: het is klaar tussen God en mijn ziel. Ze kunnen tijden leven in hun leven dat het vlak is tussen God en hun ziel, naar ze menen en naar ze beleven, met alles wat ze hebben gekregen. En toch, er ontbreekt wat aan.

Er zijn Schriftverklaarders, en sommigen onder hen kunnen we zeer achten, die toch menen dat Jozef in dit handelen met zijn broers al te hard is geweest. Onder andere Calvijn. En dat hij al te ver is gegaan. Dat dit eigenlijk niet nodig was geweest om zo te handelen, om daarin zo ver te gaan. Ik geloof dat hij zich vergist heeft. We moeten maar leren dat ze ons om hun leer nochtans lief zijn, maar niet het laatste woord hebben bij alles wat ze hebben geschreven. Ik heb toch meer op dan met John Trapp, een Engelse puritein. Die schrijft (ik geloof dat hij dat bij Geesteslicht geschreven heeft) dat Jozef in dit handelen met zijn broer in hemelse wijsheid, ja met een hoogte van hemelse wijsheid bedeed is geweest. En dat wij dan ook in deze geschiedenis niet maar te maken hebben met Jozef en zijn broers, maar dat we hierin het typische, het kenmerkende handelen van God met een zondaar terug vinden, en dat in heel deze handelingen tussen Jozef en zijn broers, op gaat lichten het werk, het genadewerk van God, hoe Hij die zondaar bij aan en bij voortgang brengt op die plaats waar God het gaat oplossen in zijn leven. Waar ik niet meer spreek. Waar ik niet meer bid. Waar ik niet meer pleit. Waar ik niet meer bedel. Maar waar ik ga zwijgen, opdat ik de stem van die goede Herder mag leren horen, zodat er een Ander in mijn leven gaat spreken, met alles wat er is gebeurd.

Die jongens gaan goedsmoeds de stad uit. Jozef had tegen die betrouwbare knecht van hem, die daar niet over gesproken zal hebben, ook met de anderen. Jozef wist zijn mensen ook wel uit te zoeken. "Leg die zilveren beker van mij, waar ik uit drink, in de zak van de jongste van de jongens. En als ze straks de stad nog maar net uit zijn....." Zo staat het ook letterlijk in de Schrift. Alleen al de wijze waarop het er staat. Zij zijn ter stad uit gegaan, zij waren niet ver gekomen. En dan zegt Jozef al tegen zijn knecht: "Jaag ze achterna". Moet u zich voorstellen. Dat moet u proberen in te denken. Die jongens, opgetogen gaan ze naar huis. Simeon is er bij. Benjamin is er bij. Ze hebben nog nooit zoveel gehad. En één van die jongens kijkt achterom, en die ziet daar in de verte van de stad een stofwolk. Die stofwolk komt steeds dichterbij, en ze voelen de grond ook meer en meer dreunen van de paardenhoeven. Ze hebben elkaar misschien aan gekeken. Wat is dit? Wat is er aan de hand? Misschien hebben ze gedacht: "O, dit gaat ons vast voorbij, die moeten ons niet hebben, er is niets". Er was ook niets.

Dan zien ze dat het die bekende huisknecht is. En die groep ruiters houdt stil bij hen, en het eerste wat die man tegen ze zegt, en alle vriendelijkheid is van zijn gezicht af, en dan klinkt het op een zeer verontwaardigde wijze, heel bars uit zijn mond: "Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?"

En reken maar dat dat aan gekomen is bij die jongens. Ik wil er niet te lang bij stil staan, maar dat is een zaak die wij allemaal moeten leren kennen. Want elke dag vergelden wij God in Zijn goedheid, met onze kwaadheid en boosheid. Ondankbaar. We leven ondankbaar voort. Ons leven beantwoordt nog niet in het minste of geringste aan de goedheid waarmee God ons dagelijks begenadigt uit Zijn algemene

goedheid, die we niet gering moeten achten. Wij allen vergelden God elke dag kwaad voor goed. Is dat weleens hier in ons hart gaan leven? Heeft dat ons weleens geraakt? Zijn we daar weleens van ondersteboven geraakt? Heeft dat ons al eens in de schuld gebracht? Of kunnen we rustig door leven? U ontvangt de adem; je ontvangt je gezondheid; je ontvangt je werk; je ontvangt je man en je vrouw en je kinderen nog, dagelijks uit de hand van God. Elke dag krijg je ze nog van Hem. En wij kunnen niets vast houden. Zo leven we wel. Dat is onze dwaasheid. Maar wij kunnen echt niets vast houden. Zullen we het bedenken! Zullen we vragen: "Heere, heilig die woorden aan mijn hart, dat ik eens zou mogen zien Uw goedheid in mijn leven, en dat ik mij er schuldig onder zou leren kennen, maar ook dat ik er verlegen mee word".

"Is het deze niet waaruit mijn heer drinkt, en waarbij hij iets zekerlijk waarnemen zal?" Ook dat ga ik niet al te veel uitleggen. Jozef heeft zijn knecht op pad gestuurd en heeft gezegd: "Die zilveren beker moet je terug halen". Die zilveren beker, de groten van Egypte hadden allemaal een zilveren beker, daar lieten ze dan weleens een druppeltje olie in vallen, en naar de verdeling van die olie meenden ze dan de toekomst te kunnen voorspellen, inzicht in de toekomst te krijgen. Dat was een oud gebruik in Egypte. Anderen omschrijven het nog weer anders, hoe dat precies ging en hoe dat precies er aan toe ging.

Maar Jozef zegt bij monde van zijn huisknecht: "Jullie hebben mijn zilveren beker gestolen". Wat is dat, dat jullie kwaad voor goed vergelden?" Dan zeggen die jongens: "Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw knechten". Dan moet u er maar op letten, dan worden ze onvoorzichtig. Mensen, we zeggen soms veel te veel. Nu kunnen wij denken, en dat zeggen de jongens en meisjes in de kerk ook wel: als ik jullie vraag: "Hebben zij die beker nu echt gestolen? Als straks die beker bij Benjamin wordt gevonden, is het dan waar dat Benjamin op een bepaald ogenblik stiekem die zilveren beker bij zich heeft gestoken, en dat hij die verborgen heeft in zijn korenzak. Zal dat nu waar zijn geweest?" Nee hè! We weten allemaal dat dat niet waar is. Immers, we hebben gelezen: Jozef zelf heeft hem er in gedaan. Waarom doet Jozef dan zo? Is dat niet oneerlijk? Daar hebt u het weer. Daarom zeggen sommige verklaarders: Jozef gaat te ver. Calvijn zegt: "Jozef bezondigt zich zelfs". Ik geloof het niet. Weet u waarom niet? In deze derde beproeving komen die jongens uiteindelijk waar ze komen moeten. U zegt: "Ja maar, dat hebt u twee weken geleden ook al gezegd". Ja, maar dan zeg ik er vanmorgen dit bij: het krijgen van de dagvaarding is wat anders dan het staan voor de rechter hoor! Als je iets misdaan hebt waarom je voor de rechtbank moet komen, krijg je eerst een dagvaarding thuis. Pas daarna ga je naar de rechter toe. Bij de dagvaarding je schuld belijden, bij de dagvaarding je schuld aanvaarden, is wat anders dan wanneer je daadwerkelijk voor de rechter wordt geleid. Want daar gaat het gebeuren. Bij de dagvaarding gebeurt nog niets. Daar wordt niets opgelost. Daar kan je schuld naar binnen slaan. Daar kun je je geheel uitleveren en buigen zoals die jongens hebben gedaan voor Jakob. Maar ze stonden niet voor de rechter waar ze vrij gesproken worden. Je wordt niet vrijgesproken bij de dagvaarding, al weet je dat je onschuldig bent. Maar dat gebeurt pas als je voor de rechter staat. Die spreekt vrij. Niet het buigen onder de dagvaarding. Niet het aanvaarden van het vonnis der wet. Maar wanneer je voor die rechter wordt geleid en je uit zijn mond mag horen wat je nooit had verwacht. Want dat wil ik er vanmorgen ook maar eens bij zeggen. Al die mensen die van tevoren weten hoe het af gaat lopen, zijn er nog nooit geweest. Al die mensen die van de vergeving van zonden weten, maar die nog nooit voor die Rechter zijn geweest, moeten het wel na gaan zoeken in hun leven. Want je kunt het

jezelf vergeven met Schriftwoorden, maar het gaat erom dat God Zelf het ons gaat vergeven. En het buigen onder de dagvaarding, hoe groot ook, hoezeer van God ook, het is de oplossing niet, het is het laatste niet, het is de zaligheid niet. Daarvoor moet je bij de Rechter zijn geweest.

En daar gaan ze nu naar toe. Daarom komt die derde beproeving in hun leven. Daarmee wordt de pijn doorgeslagen tot op de bodem van hun hart. Die eerste beproeving was: Benjamin moet mee komen. Want Jozef wist: als Benjamin mee mag, dan weet ik dat het goed is tussen mijn vader en mijn broers. In de tweede plaats heeft hij hen beproefd bij de tafel. Immers, kinderen, jullie weten nog wel, Benjamin kreeg vijf keer zo veel dan zijn broers. Als diezelfde jaloezie nog in hun hart was geweest als ten tijde van Jozef, toen ze hem verkochten uit haat, dan zou hij het zeker aan hun ogen hebben gezien en aan de wijze waarop ze elkaar hadden aan gekeken, of diezelfde jaloezie nog in hun hart was, en hij zag, het was ten enenmale geweken. Zij gunden het Benjamin van ganser harte.

En nu die derde beproeving. Geven ze Benjamin prijs of zichzelf?

Die knecht begint te zoeken. Dat houdt de spanning ook in de geschiedenis er in. Hij begint te zoeken bij de oudste. Hij had natuurlijk bij Benjamin kunnen beginnen, dan waren ze gelijk klaar geweest. En reken maar dat ze Benjamin geen ogenblik hebben verdacht. Hij begint bij Ruben. Hij doet die zak open en vindt niets. O ja, toch wel, het geld, dat vond hij. En die tweede zak gaat open, en de derde zak gaat open. De een na de ander haalt opgelucht adem: "Zie je wel, het is vast een vergissing. Wij hebben die beker niet". Niemand die op het idee komt: "Benjamin". En dan zien we in vers 12: "en hij doorzocht", zoals God ook het binnenste doorzoekt. Beginnende met de grootste en voleindi-gende met de kleinste. En die beker werd gevonden in de zak van Benjamin. Weet u wat die jongens hier gaan doorleven? De angsten van Jozef en de schrik van Jakob. Dat gaan ze hier doorleven. Veel meer dan ooit daar voor. Want nu is het gebeurd. Nu komen ze er niet dichtbij... Als je het vonnis mag aanvaarden, dan ben je er dichtbij. Maar nu gaat het er naar toe dat het gaat gebeuren in hun leven. En ze scheuren hun kleren van schrik en van vrees, van rouw, want ze denken direct aan Jakob die zei..... Nu ze terug moeten en Benjamin voor altijd bij Jozef zal moeten blijven. Want ze weten best: nu hangt het ergste boven hun hoofd. Alles wat vóór deze tijd gebeurd is, is niet te vergelijken met wat er nu gebeurt. Ze scheuren hun kleren van rouw en verdriet. Misschien hebben ze wel gedacht: "Benjamin, heb je dat gedaan? Hoe heb je het kunnen doen?" Maar misschien hebben ze dat ook wel helemaal niet gedacht. Weet u waarom niet? Dat maak ik toch een beetje op uit de belijdenis van Juda.

Daar komen ze bij Jozef. Jozef was er nog, zo wordt er in de tekst bij gezegd. Want Jozef wachtte op hen, want het was de tijd dat ze voor hem zouden verschijnen en dat hij zich aan hen zou openbaren.

En Jozef zegt tegen hen: "Wat daad is dit dat gij gedaan hebt?" Wat een verschil met de vorige avond. "Weet gij niet dat een man als ik dat zekerlijk waar zou nemen? U hebt misschien wel gedacht dat ik wel honderd zilveren bekers heb, maar denkt u niet dat ik er niet één zal missen?"

Dan komt Juda op zijn knieën en hij spreekt voor alle broers. Toen zeide Juda. Dan moet u er op letten, drie keer "wat". En in dat "wat" houdt hij geen woord meer over, stort hij zijn hart restloos, onvoorwaardelijk uit. En in dat "wat" legt hij eigenlijk de hand op zijn mond. Want hij spreekt wel, maar het is geen weerwoord.

Ik wil er even aan herinneren. Als de Heere gaat werken in je leven, dan komt er een tijd dat je geen weerwoord meer hebt, dat je niets meer tegenover de beschuldigingen van God kunt, dat je daar niets meer tegenover kunt stellen. Zelfs

geen mooie tekst. Zelfs geen lieve beleving. Zelfs geen bijzondere weldaad. Want schuld is schuld, en schuld blijft schuld.

“Wat zullen wij tot mijn heer zeggen? Wat zullen wij spreken? Wat zullen wij ons rechtvaardigen?”

Het is noodzakelijk tot zaligheid om het af te leren jezelf te rechtvaardigen. Dat doen we. Dat is onze aard. Altijd hebben we er nog wel iets tegen in te brengen. Altijd is er nog wel schuld bij een ander te vinden. Dan heeft Adam het gedaan. Als het er op aan komt om het te verliezen, als het er op aan komt om te buigen, als het er op aan komt om “amen” te zeggen op het oordeel. Dan hebben we er altijd iets tegen in te brengen: “Ja maar”. We zitten er boordevol mee. Maar als de Heere werkt, dan wordt het allemaal weg genomen en word ik de enige schuldige. Weet u waar ik dat ook zie? In het Nieuwe Testament. Want het is een oudtestamentische geschiedenis, maar het is tegelijk een geschiedenis dat alle eeuwen door plaatsvindt. Het is het genadewerk Gods. Dan zie ik het ook aan het kruis gebeuren. En laat het er nu maar niet op aan komen, op het laatst van je leven. Ik lees in de Bijbel maar van één moordenaar die op het laatst van zijn leven behouden is geworden, en die misschien wel heel zijn leven niet meer onder de genademiddelen is geweest. Dus laat het er maar niet op aan komen, want ik geef u op een briefje: de Heere wacht niet tot het laatst. Er worden niet zoveel zondaren op het laatst nog binnen gebracht. De meesten worden in hun jonkheid binnen gebracht.

Als die ene moordenaar de andere bestraft en berispt: “Vreest gij ook God niet?” Daar is die man wat van gaan beleven. Hij heeft het Godsgericht gaan doorleven. Net als die jongens hier. Hij heeft gezien hoe hij daar aan het kruis hangt voor de Rechter van hemel en aarde, Die al hun zonden zal bezoeken en zal straffen naar de maat van Zijn rechtvaardigheid. “Daar wij in het zelfde oordeel hangen, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan”. Kijk, daar hebt u het. Daar hebt u een zondaar die God rechtvaardigt en zichzelf restloos schuldig verklaart; die aan het kruis buigt terwijl hij in het oordeel hangt en binnen korte ure voor God zal moeten verschijnen om van zijn verzondigde leven verantwoording af te leggen. We moeten in het oordeel terecht komen hoor, want anders geloven we nooit dat het waar is wat de Bijbel zegt. Echt niet hoor. Dan kun je een trouw kerkmens zijn. Dan kun je trouw je catechisaties leren, en dat is nodig. Maar al die dingen maken het niet waar in je leven. We moeten in dat oordeel terecht komen om het te leren geloven met hart en ziel, zodat ons hart als een spons wordt dat zich op mag zuigen, door genade, met het ware berouw.

Kijk, en als nu de Heere ten derde male..... Dan gaat het gebeuren. Drie is immers het kenmerkend getal in de Bijbel. Dan gaat het gebeuren. Dan komt de beslissing. Nu wordt hun hart uitgeknepen in die derde beproeving. Dan komt er uit wat er in zit. Daarom is de beproeving en de aanvechting aller noodzakelijkst voor Gods kinderen, want het knijpt hen gedurig uit, zodat openbaar zou komen wat God er in gelegd heeft. En als de Heere nu de spons van Juda's hart uit gaat knijpen, dan komt daar uit waarachtig berouw, eerlijk buigen. Dan komt daar uit wat er door genade ingewerkt is. “God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden.” Dan moet u dat niet mis verstaan. Hij zegt niet: “Wij hebben die beker gestolen”. Dat zegt hij niet. Maar in heel dit gebeuren heeft hij wel gezien waar het God om ging in hun leven. Niet om die beker. Maar hij heeft in dat voorzienige regeren van God, het verborgen oordeel van God, zo zegt Calvijn, onderkend. Hij heeft gezien: God is bezoekende de zonde van ons leven. God komt in deze ogenblikken terug op de dingen waar het om ging in hun leven, waardoor er scheiding was gemaakt tussen hun vader en Jozef, maar bovenal tussen hen en God. En dan versmelt zijn hart in alle teerheid en dan

belijdt hij het: “Heere, het is rechtvaardig dat wij hier naar terug geleid zijn, voor de voeten van deze barse rechter, want wij hebben in het doden van Jozef zwaar tegen U gezondigd, Uw wet niet geacht, Uw wil niet gedaan, Uw liefde versmaad, de vreze van Uw Naam verachtelijk verworpen”. Dat is het wat Juda hier zegt. En daar buigt hij onder het oordeel. Dan levert hij zich helemaal uit. Juda had weg kunnen lopen hoor, dat moet u goed bedenken. Al die jongens hadden zo weg kunnen lopen. Want het was Jozef om Benjamin te doen. Ik hoor Benjamin trouwens in heel deze geschiedenis geen woord spreken. U wel? Ze hadden terug kunnen gaan naar hun vader, en ze hadden geen eens hoeven liegen zoals bij Jozef. “Vader, Benjamin heeft de beker gestolen, daardoor is al deze ellende ons heen gekomen”. Dan hadden ze geen woord gelogen. Ze hadden allemaal zo naar huis kunnen gaan, misschien wel verslagen en misschien ook wel bevende, want het zou wel het ergste voor vader betekenen. Maar ja, een mens die zichzelf er voor over moet krijgen...! Kosten wat het kost wat een mens doet om het hoofd boven water te houden. Huid voor huid wat een mens voor zichzelf zal geven voor zijn leven. Als er niets gebeurd was in hun hart, als het geen waar werk van God was geweest, dan hadden ze Benjamin achter gelaten. Dan hadden ze Benjamin over gegeven, prijs gegeven om zichzelf te redden. Kijk, dat beproeft nu Jozef. Is dat buigen nu oprecht geweest? Dan hoeft het er niet dichtbij te komen, maar dan mag het gebeuren. Dan hoeft je niet als Jona op de rand van het schip te staan met de vrees: áls het nu eens gebeurt...! Nee, dan is het in het hart: Heere, werp mij maar overboord, want dat is de plaats waar ik hoor. Dan kom ik niet dichtbij de reling, maar dan ga ik er over. Daar komt het op aan in ons leven wil je kennis krijgen aan de Persoon van de Heere Jezus Christus. Dus niet er dichtbij, of: het is net alsof. Nee, het moet gebeuren. En daar zorgt de Heere voor in het leven van de zijnen. Hij wint ze daar voor in.

En dan spreekt Juda niet in zijn onrust. Hier is bij Juda geen benauwdheid. Maar hier is kalmte. Als we aan de voeten van de Rechter komen en eerlijk en echt het vonnis aanvaarden, dan is er kalmte. Dan is er een verslagen onderwerping, waar ik niet meer weg wil lopen of vluchten, maar waar ik onvoorwaardelijk buig. En dan weet ik niet wat er gebeuren gaat, al heb ik het honderd keren in de Bijbel gehoord, al heb ik het duizend keer vanaf de preekstoel gehoord, al heb ik het uit de mond van een vader of een opa of een oma gehoord. Als het in mijn leven gebeurt, dan weet ik niet wat er gaat gebeuren. Waar blijft anders het wonder, mensen? Daar rammelt nu juist de bekeringsgeschiedenis van vele mensen. Het rammelt op het wonder. Er is geen wonder gebeurd. Daarom zijn ze nog nooit verslagen geworden. En er zal in ons leven een wonder over moeten blijven. Het wonder dat Jezus Christus gaat tussen treden.

Dan zien wij hier hoe Juda een type is van de verslagen boeteling, de verslagen zondaar. Maar dan zien we ook in het Schriftgedeelte hoe dat om gaat slaan. Jozef is type van de Heere Jezus geweest. Maar nu wordt ook Juda weer opnieuw type van de Heere Jezus Christus. In hem gaat iets oplichten van de Messias Die later zal komen. In hem gaat iets oplichten van die Christus van de Kerk der eeuwen.

En dan lezen we: ze gaan zich uitleveren. In vers 17 zegt Jozef: “Nee, God is nooit onrechtvaardig, Hij legt niet meer straf op dan we verdiend hebben. Degene die strafwaardig is wordt strafwaardig gehouden en aan de straffen onderworpen”. Dat is ook weer een beproeving. Dan moet u er maar op letten hoe in vers 18 heel nadrukkelijk staat: “Toen naderde Juda”. Dan blijven al die broers daar buigend liggen en dan heft hij schuchter in alle kalmte, met liefde voor zijn vader, met liefde voor zijn broers, heft hij zijn hoofd op en ziet hij Jozef aan, in nederigheid, in ootmoed, in onderworpenheid, in het diepe besef dat hij gaat spreken tegen een die

hem voor zijn voeten zou kunnen dood slaan, in het diepe besef dat hij hier spreekt tot een die ver boven hem verheven is. Zoals de zondaar aan de voeten van de Heere doordrenkt wordt en doordrongen wordt van de majesteit van God, Zijn majesteit in Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. Dan durft een mens niet gauw te spreken. Ik denk alleen al aan Abraham, een dierbaar kind van God, Zijn gunstgenoot. Als hij pleitend gaat voor Sodom en Gomorra, als hij pleitend gaat bidden om het behoud van die steden omwille van een aantal kinderen van God, dan zegt hij: "Heere, laat het niet kwaad zijn in Uw heilige ogen, dat ik mijn mond tegen U open doe, dewijl ik stof en as ben". Dat besef.

Wat prachtig dat in deze ogenblikken dan ook het woordje "laat" zo vaak gebruikt wordt. De Heere zegt: "Laat u waarschuwen, laat u toch gezeggen, laat u toch verzoenen, laat het toch toe dat God het doet". En nu zegt Juda hier: "Laat mij één woordje, veroorloof het mij toch, verleen mij toch verlof om een enkel woord te mogen spreken". Dan gaat hij pleiten. Dan horen wij hier hun ondervindingen. Hij kan precies vertellen wat er in hun leven is gebeurd. Dat kan niet elke zondaar. Maar hij mag hier precies verhalen (hij heeft niets vergeten hoor), en hij brengt hier naar voren alle dingen die zijn gebeurd: die Jozef heeft gedaan, wat er bij hen thuis is gebeurd. Zo krijgt Jozef inzicht wat zich heeft afgespeeld. Hier legt hij zijn hart weer open en gaat hij vertellen van wat er in de tenten van Jakob gebeurd is. Ik ga dat allemaal niet naar voren brengen. Maar een ding is duidelijk en dan wijs ik maar op kanttekening 35 en 39. Kanttekening 35 hoort bij vers 30. Dat staat zo tussen twee haakjes: "(alzo zijn, dat is Jakobs, ziel aan de ziel van dezen gebonden is), dan zeggen onze kanttekenaren: "dat is dewelke hij (Jakob) met zeer innerlijke en hartgrondige toegenegenheid lief heeft en als zijn eigen hart bemint". De oprechte schuldbelijdenis is ook een tere belijdenis, een belijdenis uit tere liefde. Wat een verschil. Weer ging het om een zoon van Rachel. Tweeëntwintig of drieëntwintig jaar geleden hard, spijkerhard verkocht en de oren voor hem toegesloten. En hier in de liefde versmolten. Is dat niet een wonder van wederbarende genade, als een mens van zo hard zo teer wordt. Niet omdat hij ouder is geworden. Dan kunnen we weleens wat milder zijn, wat milder oordelen uit onze levenservaring. Maar dat is dit niet. Nee, dat is de teerheid die voortvloeit uit het werk van de Heere waar Hij die zondaar ingewonnen heeft om te buigen, buigend onder zijn schuld. Juda is schuldig aan het diepe verdriet van Jakob. Wij zijn schuldig aan de krenking van al Gods lieve deugden. Hebben we er ooit een traan over gelaten?! Zalig worden willen we wel. Vergeving van zonden willen we wel. En als we nog net iets vromer zijn, misschien ook nog wel vernieuwing van leven. Maar hebben we ooit geweend dat wij God op het hoogst hebben misdaan in het krenken van Zijn rechten, van Zijn goede rechten, van Zijn liefdesrechten?

Juda spreekt en het loopt op dat ene uit. Nu dan, en dan stelt hij zich opnieuw borg. Laat toch uw knecht voor deze jongeling slaaf van mijn heer blijven. Neem mij maar, en laat mijn broers met Benjamin toch weer naar huis gaan. Ik lees kanttekening 39 niet omwille van de tijd. U moet het maar lezen. Daar opnieuw de liefde van Juda voor Jakob en Benjamin.

En dan vraag ik u: Hebt u vanmorgen de gestalte van de Heere Jezus al gezien? Hebt u gezien dat Juda hier het beeld is van Christus? Ik vraag u vanmorgen en jou: Is Zijn Borgliefde al eens voor u ontsloten? Is Zijn Borgpleiten al eens in uw/jouw leven gaan spreken? Want als Juda uitgepraat is en gaat zwijgen, wachtend op wat Jozef zal gaan zeggen, dan gaat in zijn zwijgen straks Jozef spreken. Wanneer wij leren zwijgen, dan pleit je niet meer. Dan bid je niet meer. Ik zeg het nog maar eens een keer. Dan bedel je niet meer. Want dan laat je je moede handen zakken. Dan

moet God het gaan doen. Dan moet Hij in je leven gaan spreken. En dan treedt daar die dierbare Borg tussen met Zijn bidden. Hebt u ooit oog voor Hem gekregen als die pleitende, biddende Borg in Gethsémané? Heeft de Heere je er ooit gebracht? Dat je Hem daar in het stof der aarde als een worm en geen Man hebt zien kruipen onder doodsangsten, voor u, voor jou. Heb je Hem ooit zien staan daar in dat rechthuis? Want hier zijn de broers in het rechthuis, en waar God handelt, daar komt de zondaar ook in het rechthuis. Daar krijgen ze oog, als de nood het hoogst is, als de nacht het donkerst is, voor de Borg in het rechthuis bij Pilatus, waar Hij heeft gezweegen. Hoe had Hij kunnen zeggen: "Ik heb geen schuld". Hij hoefde het niet te zeggen, anderen hebben het voor Hem gezegd. De hoogste rechter op aarde in die tijd heeft het voor Hem gezegd: "Ik vind geen schuld in Hem". En Hij zweeg, en Hij zweeg. Is die zwijgende Borg je weleens dierbaar geworden? Want waar Hij had kunnen zeggen: "Heere, Ik heb niets gedaan wat kwaad was in Uw ogen, maar dat volk, die zondaar, die hebben alles er aan gedaan om in de hel terecht te komen, en die hebben er alles aan gedaan en die doen elke dag weer opnieuw er alles aan om Uw toorn gaande te maken". Is de liefde van de Heere Jezus Christus weleens gaan oplichten voor je? Dat hoef je niet te maken in je leven, dat hoef je niet naar je toe te trekken in je leven. Daar hoef je niet lang over te praten in je leven. Het gaat er om dat het gebeurt in je leven. Dat je oog krijgt voor dat Borglijden, en dat Hij het gaat ontsluiten.

U moet maar goed opletten: Benjamin staat er bij en kijkt er naar. Het ging over Benjamin. Bij hem was de beker gevonden. Benjamin zegt geen woord. Hij staat er bij en kijkt er naar. Het gebeurt. Het gebeurt voor hem.

En dan is het beeld groter dan de schaduw. Want och, Juda stelde zich borg voor een zondig mens als zondig mens. Maar de Heere Jezus Christus stelde Zich Borg als een reine Middelaar in de vlekkeloze natuur van Zijn Menselijkheid voor een diep bedorven volk. Hij stelde Zich Middelaar voor een volk dat niet maar een beker had gestolen, maar dat Gods beeld heeft gestolen. En Hij gaat dat beeld terug geven. En als Hij dat voor u en jou heeft terug gegeven, dan gaat Hij het ook gestalte in je leven geven.

Laat hen gaan, neem mij. Zo heeft Christus gesproken: "Indien gij Mij zoekt, laat dezen gaan". Nu ga ik er maar niet verder op in, maar ik wou nog wel een gedicht voorlezen tenslotte. Het is een bekend gedicht, en dat is juist heel passend op dit ogenblik. Of ik volgende week over Genesis 45 ga spreken, weet ik nog niet. Maar tussen Genesis 44 en 45 mag je nu dit gedicht wel plaatsen:

*Als onder het heilig recht
De ziele niet meer vecht
Maar billijkt het zondeloôn
Wat haar ook overkoôm
Rechtvaardigend haar God
Wat eeuwig zij haar lot
Als in haar laatste vreugde
(wat zou dat nu toch zijn?)
Het eren van Gods deugden
(dat is haar laatste vreugde)
De deugd van het recht het wint
Al eist zij: doodt het kind
O stonde van gericht
O dodelijkst tijdsgewricht
(want er zit geen dag tussen Genesis 44 en 45)*

*Dan wordt verloren gaan
Door God niet toegestaan
Hier wordt de Zoon gekust
Eer zij op de weg vergaat
Hier wordt zij welbewust
Verzekerd van haar staat
Hier drinkt zij het bloed des Lams
Hetwelk haar het leven laat
Hier wordt de toorn geblust
En is het vreê met God
Door het Offer van Zijn Zoon
O allerzaligst lot.*

AMEN.

*Zingen Psalm 79 : 4.
Dankgebed.
Slotzang Psalm 32 : 3.
Zegenbede.*

16. Predicatie XVI
over Genesis 45 vers 1 t/m 15
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 1 november 2009

Voorzang Psalm 45 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 45 vers 1 t/m 15

1 Toen kon zich Jozef niet bedwingen voor allen, die bij hem stonden, en hij riep: Doet alle man van mij uitgaan! En er stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijn broederen bekend maakte.

2 En hij verhief zijn stem met wenen, zodat het de Egyptenaren hoorden, en dat het Farao's huis hoorde.

3 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijn broeders konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht.

4 En Jozef zeide tot zijn broederen: Nadert toch tot mij! En zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt.

5 Maar nu, weest niet bekommerd, en *de toorn* ontsteke niet in uw ogen, omdat gij mij hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden, tot behoudenis des levens.

6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands; en er zijn nog vijf jaren, in welke geen ploeging noch oogst zijn zal.

7 Doch God heeft mij voor uw aangezicht henen gezonden, om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door een grote verlossing.

8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft, en tot een heer over zijn ganse huis, en regeerder in het ganse land van Egypte.

9 Haast u en trekt op tot mijn vader, en zegt het hem: Alzo zegt uw zoon Jozef: God heeft mij tot een heer over gans Egypteland gesteld; kom af tot mij, en vertoef niet.

10 En gij zult in het land Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uw zonen, en de zonen uwer zonen, en uw schapen, en uw runderen, en al wat gij hebt.

11 En ik zal u aldaar onderhouden; want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn, opdat gij niet verarmt, gij en uw huis, en alles wat gij hebt!

12 En ziet, uw ogen zien het, en de ogen van mijn broeder Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt.

13 En boodschapt mijn vader al mijn heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en haast u, en brengt mijn vader herwaarts af.

14 En hij viel aan den hals van Benjamin, zijn broeder, en weende; en Benjamin weende aan zijn hals.

15 En hij kuste al zijn broederen, en hij weende over hen; en daarna spraken zijn broeders met hem.

Gebed.

Zingen Psalm 6 : 1, 2 en 3.

We schrijven onder het gedeelte dat vanmorgen onze aandacht vraagt:

JOZEF MAAKT ZICH BEKEND

- 1^e. Hij maakt zich bekend in het buigen onder het veroordelend recht.
- 2^e. Hij maakt zich bekend door de omhelzing met zijn vergevende liefde.
- 3^e. Hij maakt zich bekend door het bemoedigen met verklarend onderwijs.

Eerst zou ik toch wel naar het Nieuwe Testament willen gaan, en wel naar de Romeinenbrief. Dat naar aanleiding van dat woordje “toen”, waar onze Schrift-lezing vanmorgen mee begon. Dat is een veelzeggend woordje. Daar hebt u het weer, die kleine woordjes, die de verbanden aan geven, niet alleen de verbanden in de tekst, maar ook hoe nu de geestelijke gang is. Dat woordje “toen” in de tekst, het 1^e vers, geeft aan het ogenblik waarin Christus Zich op geschikte wijze tot vertroosting van een zondaar openbaart. Hij doet het nooit eerder, maar Hij doet het ook nooit later. Paulus kent dat ogenblik in zijn leven ook. Het zal voor ons allemaal noodzakelijk zijn, onmisbaar, dat wij datzelfde ogenblik in ons leven beleven. Dan zegt Paulus in Romeinen 7 vers 9: “En zonder de wet, zo leefde ik eertijds”. Al had hij nog zo zijn best gedaan om die wet te onderhouden en meende hij dat hij met zijn gehoorzaamheid voor God kon bestaan. Achteraf, nadat hij ontdekt heeft dat de wet hem veroordeelt, omdat hij in geen enkel deel de gehoorzaamheid kan opbrengen die God van ons eist, en waar Hij niets van af doet. Dan blik hij vanuit zijn bekering terug op zijn leven eertijds, toen hij nog onbekeerd was en God niet kende, al meende hij God te kennen. Dat hij zegt: “Toen leefde ik niet met de wet en naar de wet, maar zonder de wet. Maar als het gebod gekomen is, als die gouden beker in de zak gevonden wordt en de belijdenis van Genesis 44 vers 16 in waarheid op de bodem van het hart, met verlies van alles, wordt gewerkt en beleefd. Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden. Want als de wet onze schuld gaat ontdekken, dan wordt de zonde levend in ons. Dan gaan we zien dat we zonde zijn en midden in de zonde liggen, dood vanwege onze misdaden die wij tegen God hebben bedreven. Doch ik ben gestorven. Daar openbaart Christus Zich, waar ik der wet sterf en er van overtuigd ben dat ik God niets heb kunnen betalen en mijn schuld alleen maar onbetaalbaar hoog heb gemaakt. Daar gaat Christus Zich openbaren, als ik daar onder ga buigen, als ik dat vonnis van de wet ga aanvaarden. Daar wijst ook ons woordje “toen” op in vers 1 van Genesis 45. Toen! Daar hebben we vorige week bij stil gestaan, daar ga ik vanmorgen niet te veel over zeggen. Maar het is wel heel goed om dat even te bedenken. Christus openbaart Zich niet aan een zondaar die wel weet dat hij zondaar is. Christus openbaart Zich niet aan de zondaar die wel precies weet te vertellen en aan te wijzen in zijn leven waar het niet goed is, en toch niet hartelijk buigt met verlies van zijn leven. Wij moeten van ons leven en onze werken worden afgesneden, het moet buiten hoop worden, ziende op onszelf. Goed onthouden, buiten hoop worden, ziende op onszelf, in het licht van Gods heilige Majesteit, zoals dat straalt uit de wet. En dat je daar gaat buigen als een verlorene, in de beleving van je ziel, zonder dat je kunt bekijken dat je zo echt buigt. Mensen die weten dat ze echt buigen, buigen mijns inziens niet. Want het ware buigen doe je zonder er oog voor te hebben. Want je ziet je schuld alleen maar voor een heilig God, en dat doet je buigen. Alleen daar waar je zo buigt, bukt in het stof, aan de voeten van die Rechter, waar je geen Redder in kunt ontwaren, zo onvoorwaardelijk, daar maakt Christus Zich bekend.

Kijk maar. Nadat Juda heeft mogen pleiten en zich heeft uitgeleverd als borg voor Benjamin. Als daar zo de borg mag spreken, dan gaat de borg zich openbaren. Toen kon Jozef zich niet bedwingen. Vorige keer heb ik gezegd: als Juda bij zijn vader gaat pleiten en zich borg gaat stellen voor zijn jongste broer Benjamin, dat is het

keerpunt in heel de geschiedenis. Daarmee worden onze ogen ook gericht, niet meer op Jozef, maar in de eerste plaats op Juda. Maar waar wij de borgstelling van Juda als het keerpunt zouden willen noemen, daar noemen wij de openbaring van Jozef aan zijn broers het hoogtepunt in heel de geschiedenis die wij met elkaar overdenken. Dat is een zeer aangrijpend moment geweest. Het is ook het moment geweest waar Jozef de hele tijd op uit is geweest. Als Jezus Christus, van Wie hij het type is en de schaduw, in het kader van een genadeverbond, door de wet ons gaat ontdekken, want dat gebeurt in onze Catechismus. Wie leert daar de eis van de wet aan het volk van God? Dat doet Christus. En uit de bediening van Christus wordt mij die wet ten dode, maar daarin is Hij gedurig uit op mijn leven. Dat zie ik niet en dat weet ik niet, dat beleef ik niet. Daarvoor moet Hij Zich eerst gaan bekend maken, in dat buigen. Maar vanaf het allereerste ogenblik, als God in Christus met de wet gaat werken, tot overtuiging van zonde en ellende, van de eeuwigheid en van het oordeel, zoals dat bijvoorbeeld ook bij Christen gebeurt in de Christenreis, dan is Hij vanaf dat allereerste ogenblik bezig om het naar de verzoening voort te drijven. Want Christus is uit op het behoud van een verloren zondaar. Dan moet u niet denken dat wanneer je maar overtuigd bent van ellende, dat je wel van jezelf mag geloven dat het goed komt. Gooi dat maar in de prullenbak. Want als wij ons op de been weten te houden met onze overtuiging van zonde, dan is er niets van God bij. Degenen die de handen op gaan leggen waar ze wat tranen zien en iemand, voor ons besef, een eerlijke schuldbelijdenis zien doen, dat zijn kwalijke zieleartsen die de wond op het lichtst genezen en spreken over dingen waar helemaal geen plaats voor is. Dat heeft Jozef geen ogenblik gedaan. Overtuiging van zonde, al is het waar bij terugleidend licht, dat de Heere toen is begonnen te werken, en dat de Heere toen is gaan trekken, dan kun je niet bekijken in die ogenblikken, als je dat beleeft, terwijl je er midden in zit, dat je dan met vertrouwen mag geloven dat het allemaal goed komt. Nee, een overtuigde zondaar gelooft één ding: "Het komt nooit goed!" En u hoeft hem ook niet iets anders wijs te maken. Want het komt pas goed als ze onvoorwaardelijk buigen, zodat Christus gaat spreken in hun leven. Dát is nodig!

Jozef kon zich niet meer bedwingen. Maar hij is altijd in die rechte weg uit geweest op de verzoening. U zegt: waar staat dat in de Bijbel; hoe weet u dat zo zeker? Is dit de eerste keer, vraag ik u en jou, dat hij weent? Is dit de eerste keer dat hij zich niet kan bedwingen en moet wenen? We lezen al twee keer eerder, in de ontmoeting met zijn broers, dat hij zich afzonderde om te wenen, of dat hij zich omdraaide om te wenen. Daaruit blijkt dat hij altijd hen heeft lief gehad.

En dan zegt Jozef tegen allen die er bij staan, waaronder die taalman, die tolk, en al die huisknechten die hem bedienden, dat ze er allemaal uit moeten, en dat als hij zich gaat bekend maken aan zijn broers, er niemand anders bij is. Waarom niet? Waarom wil Jozef dat niet. Zou hij zich schamen voor die taalman? Nee, dat geloof ik niet. Als de Heere Jezus Zich in het leven van de zijnen gaat bekend maken, in Zijn liefde, in Zijn gunst, in Zijn genade, dan gaat Hij de zonden van Zijn kind niet bekendmaken aan degenen die daar niets mee te maken hebben. U zult weten, dat hebben we kunnen lezen: hij gaat niet over de zonde heen. Nee, meer dan eens zegt Jozef tegen zijn broers: "U hebt mij verkocht; u had kwade bedoelingen met mij". En als Christus Zich verzoenend in Zijn liefde gaat openbaren, dan laat Hij de zonde nooit ongenoemd. Dat is maar goed ook, want anders zou je nooit weten waarover het handelt in je leven. Nee, de Heere Jezus maakt heel duidelijk waar het over loopt in je leven, waar je schuld ligt, waar je het verzondigd en verknoeid hebt. Zo ook Jozef als type van Hem. Hij gaat niet over hun misdaad heen, maar hij hangt het ook niet aan de grote klok. Hij gaat er ook niet mee de straten van Askélon op, zoals we

het Bijbels kunnen zeggen. Dat wil zeggen: hij gaat het maar niet aan iedereen vertellen die het horen wil. Dat zijn dingen die in het verborgene plaatsvinden, die in het verborgene worden uitgesproken en die in de afzondering worden beleefd en ondergaan. Want het gaat Jozef er niet om om zijn broers in hun misdaad te kijk te zetten, want hij wil hun zonde verzoenen. Misschien mag ik het ook wel zo zeggen: hij had het hen allang vergeven. Hij had het hen al vergeven voordat ze er om vroegen. Hij had het hen al vergeven voordat ze bogen. Hij had het hen al vergeven voordat hij ook maar enig werk van hoop in hun leven kon ontwaren. Daarom kan een kind Gods nooit in de onderlinge verhoudingen, als je genade kent, dan kan het niet zo zijn dat je zegt: "Eerst moeten ze om vergeving vragen". Dat klopt niet hoor. Dat is niet van Christus. Want het is in het hart van Christus om de zonde te vergeven aan de zijnen eer dat ze er om vragen, eer dat ze er over wenen, eer dat ze er van overtuigd zijn. Daarom, kinderen Gods, als Christus in uw hart leeft, en er zijn dingen onderling in de familie, in het gezin, misschien met de burens, dan mag u de eerste zijn en behoort u de eerste te zijn, om met verloochening van uzelf de zaken recht te maken. Als u dat niet kunt, als u dat niet wilt opbrengen, als u zich daartegen verzet, dan bent u niet op uw plaats. Dan weet ik één ding heel zeker: dan wordt het duister in uw leven. Want hoe zal God Zijn gunst betonen aan degenen die hun gunst, die niet te vergelijken is met de Zijne, niet wensen te betonen! Gods kind moet altijd de eerste zijn. Daarin heeft het wijs te handelen, maar niet wijs voor zichzelf, maar wijs voor de ander. Jozef was niet wijs voor zichzelf, Jozef was wijs voor zijn broers. Iemand die onverbiddelijk is, iemand die vast blijft houden aan zijn rechten, die kent of Christus niet, of is niet op zijn plek en dan is het duister.

Hij had hen de zonde allang vergeven. En hij was ook van zins om hen dat bekend te maken, maar hij wist ook op welk ogenblik dat een wonder zou zijn. Hij wist ook op welk ogenblik dat voor zijn broers te groot zou zijn en toch waar.

Iedereen er uit, want wat er nu gaat gebeuren is een zaak tussen God en die verootmoedigde ziel. Dat is een zaak tussen die Zaligmaker en die buigende zondaar.

En als dan Jozef luid weent, naar Oosterse gewoonte, slaande op de borst, kloppende op de heup, dan horen ze het wel achter die deur, maar ze weten het fijne er niet van, zoals velen (mag ik dat nu zo eens zeggen?), als het over de geestelijke dingen gaat, de klok wel horen luiden, maar niet weten waar de klepel hangt, die er misschien wel beschouwende kennis van hebben, maar het wonder niet hebben beleefd; die er dan ook wel zo dichtbij komen dat ze zichzelf en kinderen van God kunnen misleiden. En toch, die Egyptenaars kennen er het fijne niet van. Daarvoor moet je het zelf hebben doorleefd. Want dan weet je de kleur, dan weet je de smaak, dan weet je wat het doet in het hart wat uit te spreken is.

En wat doet Jozef? Hij maakt zich bekend: "Ik ben Jozef". En dan vraagt hij: "Leeft mijn vader nog?" Niet: uw vader. Dat had hij tot nog toe gezegd: "Leeft uw vader nog?" Maar nu is het: "Leeft mijn vader nog?" Zo gaat het hart van Christus (maar dat hopen we volgende week te zien) ook uit naar Zijn kinderen die in banden verkeren, om ze uit de banden te halen.

Hoe reageren dan die broers? Daar staat Jozef in tranen over hen bewogen. Daar staat hij als een toonbeeld van vriendelijkheid en liefde, ontferming en genade. Dan staat er dat zij verschrikten. Ze liggen daar gebogen op de vloer. En Jozef maakt zich bekend en hij laat zien wie hij is. Dan zien ze op tot hem, en dan zouden we kunnen denken: dat wordt juichen. Maar dat staat er niet. Er staat dat ze verschrikten. U zegt: dat kan ik niet begrijpen. Als Christus Zich openbaart, dan is er toch geen schrik? Waarom moeten die jongens, nu ze zoveel goedheid al van hem hebben

ondervonden, en nu ze daar in plaats van zwaarden om hen te doden, tranen zien van liefde. Hoe kan het dan dat we in de Bijbel lezen: “en zijn broeders konden hem niet antwoorden, want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht”. Weet u, dat komt omdat hun zonde in de openbaring van Christus, des te levendiger in hun geweten werkt. Als dat nu eens waar voor u wordt dat die Zaligmaker Zich openbaart, waar je hebt moeten buigen omdat je de spijkers door Zijn handen hebt geslagen, omdat je Hem hebt gehoond door je leven aan Hem te onthouden. Als Hij Zich bekend gaat maken in je leven, waar je eerlijk hebt gebogen, omdat je Hem al jaren van je jonkheid af aan hebt veracht in Zijn Woord, dan zijn dat de dingen die des te scherper naar je toe komen, in het licht van Zijn liefde. Dan zijn dat de dingen die je slaan. Zou het geen wonder zijn als Jozef in zijn openbaring u dood zou slaan? Ze verschrikten. Weet u waar ik dan aan denk? Dan denk ik aan Paulus. Daar zien we precies hetzelfde. Als hij door een licht ombliksemd wordt. Calvijn zegt: “Die jongens, daar buigend, die broers van Jozef, ze worden als door het weerlicht geraakt”. Zo heeft ook een licht van de hemel Paulus omschenen. Hij is van zijn paard af getrokken. Hij is op de bodem gevallen en dan hoort hij daar een stem. Als hij dan vraagt: “Maar wie bent U dan?” Wat klinkt dan uit de mond van die verhoogde Zaligmaker, Die op het leven van die vallende Paulus uit is? “Ik ben Jezus”. Toen heeft de schrik heb dubbel geslagen. “Ik ben Jezus, Die gij vervolgt”. Ziet u, in die afzondering maakt Christus, als Hij Zich bekend maakt, hen ook bekend met hun schuld. “U hebt Mij gedood.” Ik denk aan die Pinksterlingen, daar gaat het voor hen open. Zij hebben Christus gekruisigd”. Weet u, ik denk ook aan die lieve discipelen. Als de Heere Jezus op de dag van Zijn opstanding aan hen verschijnt, dan springen ze niet op van vreugde, maar dan grijpen ze elkaar bij de hand van schrik. Als ze daar diezelfde Zaligmaker zien, dat is voor hen zulk een groot wonder, zo onbegrijpelijk, zelfs als de Heere Jezus het een en ander voor hun ogen heeft gegeten en op Zijn wonden heeft gewezen, dan zijn er nog die het van blijdschap niet kunnen geloven. Al die mensen die er altijd bij kunnen, ik geloof er niet veel van. Al die mensen die altijd het wonder kunnen geloven en begrijpen, ik geloof er niks van. Als ik kijk naar hoe de Heere het werkt overeenkomstig Zijn Woord, en wat er in het Woord met Zijn kinderen gebeurt: ze schrikken, ze kunnen er niet bij, ze hebben geen geloof om het te geloven. Maar Christus moet Zich nader openbaren. Hij moet ze verder naar Zich toe trekken. Hij moet de afstand die er ligt helemaal overbruggen. Kijk maar. Ze waren verschrikt voor Zijn aangezicht. En wat zegt Jozef dan? Jozef zeide tot zijn broers: “Nadert toch tot mij”. Mag dat niet bemoedigend zijn voor hen die weleens iets van de Heere Jezus hebben gezien! vertroostend. Versterkend.

Maar ze worden zo geplaagd door twijfel en vrees. Kinderen van de Heere die het maar niet kunnen geloven, hoewel ze er echt wel iets van geproefd hebben, hoewel ze er echt wel iets van gezien hebben, en toch geplaagd door vrees, door twijfel. Mag het niet een bemoediging zijn als de Heere Jezus (want zo mag ik het wel zeggen hoor) zo tegen die verslagen zondaar troostrijk gaat spreken: “Kom maar dichterbij, kom maar naderbij”. Hoe Hij hen naar Zich toe trekt. Hoe Hij hen liefelijk nodigt en in die nodiging ook daadwerkelijk trekt. Kijk, dan ga ik weer wat zeggen. Dat is ook tot onderwijs vanuit dit gedeelte. Wij kunnen altijd de nadruk leggen (dan zeg ik het maar een beetje dogmatisch) op het recht van toegang en aanneming. Grote mannen uit de kerkgeschiedenis, ik denk aan Thomas Boston, de gebroeders Erskines, maar ook onze eigen vaders, dan denk ik aan Wilhelmus à Brakel en Theodorus van der Groe, ze hebben allemaal het aanbod van genade helder en eenvoudig, overeenkomstig de Schrift, geleerd. En ze hebben allen, een ieder op zijn

eigen wijze, de een scherper en helderder dan de ander, heel duidelijk verkondigd dat Christus als Zaligmaker van de wereld beschikbaar is voor elke zondaar, en dat er dus geen zondaar is die verloren gaat alsof er geen Zaligmaker is voor hem. Boston zei dat zo (ik heb het weleens eerder gezegd), hij predikte het Evangelie dat er een gekruisigde Christus is voor elke zondaar. Wat niet betekent dat Christus gekruisigd is voor elke zondaar. Maar er is een gekruisigde Christus, een Zaligmaker der wereld, een Lam Gods, voor elke zondaar. Maar dit gedeelte geeft ons de aanleiding om duidelijk te onderscheiden tussen het recht van toegang en een kracht van ingang. Want al is Christus nog zo gewillig en al is Zijn genade nog zo groot, als Hij Zich daar niet krachtdadig mee openbaart, waar wij dat allerm minst verwachten..... Want die jongens, wat hebben ze verwacht toen hij zei: "Ik ben Jozef"? Ze hadden maar één ding kunnen verwachten van die onderkoning. De dood! Slavernij! Gevangenschap! Dat was alles wat Juda had kunnen verwachten. Daar had hij op gerekend. En dan maakt hij zich liefelijk bekend in datgene wat ze niet kunnen begrijpen, wat ze niet kunnen geloven, waar ze voor nodig hebben dat de Heere het in hun leven vast gaat maken. Dat Hij hen, niet alleen van hun zonde gaat overtuigen. Dat is niet het enige waar je overtuigd van moet worden. Maar dat je overtuigd wordt van Zijn liefde. Dat je overtuigd wordt van Zijn genade, niet voor iedereen, maar voor mij. Is dat niet een bijzonder moment!

En dan zegt hij: "Nadert tot mij, komt maar dichterbij". En alles wat scheiding maakt tussen u en mij, ik zal het wegnemen. Weet u, daarom ook die afzondering. Dat is ook de lijn van de Schrift. Als de Zaligmaker Zijn radeloze en wanhopige Petrus, die zo in banden ligt, gaat opzoeken, dan doet Hij dat niet in het midden van de discipelen, maar dan doet Hij dat in het verborgene. Niemand weet wat daar gesproken is. Niemand weet wat daar tussen Christus en Zijn Petrus heeft afgespeeld. Ik denk aan die Samaritaanse vrouw. Daar mochten de discipelen niet bij zijn. Daar heeft de Heere met haar onderhandeld in de eenzaamheid en de verborgenheid. Daar heeft Hij alles open gelegd. Daar horen geen vreemde ogen bij. Kennen wij dat in ons leven? Zo zijn er meer ogenblikken aan te wijzen in de Schriften. Het gebeurt in het verborgene. Daar neemt Hij alles weg. Nadert tot Mij.

Want wat is het volgende wat hij doet? Hij gaat ze liefelijk toespreken. Dat ga ik nog even bewaren voor zometeen. Maar wij lezen zo treffend in de Schriften, in met name het 14^e vers: en hij viel aan de hals van Benjamin, zijn broeder, en weende, en Benjamin weende aan zijn hals en hij kuste... Benjamin? Hij kuste al zijn broederen. Dan begint hij bij Ruben, die halfslachtige Ruben, die zijn leven niet voor Jozef over had. Dan gaat hij daar naar Simeon toe, die gemene Simeon, die dat laaghartige plan had gemaakt. Dan valt hij om de hals van al zijn broeders. Van wie gaat die omhelzing nu uit, gemeente? Van de broers? Nee, die hadden er geen kracht voor. Die hadden daar geen vrijmoedigheid voor. Want de eerste omhelzing komt altijd van de Hemel. De eerste vertedering komt altijd van de Hemel. En zo heeft Jozef zijn broers omhelsd. Zo omhelst Christus de zondaar. Zo vertoont Hij Zich in Zijn liefde en in Zijn majesteit, en in Zijn neerbuigende goedheid dat Hij de Eerste is. En, o wonder, Hij is gelukkig ook de Laatste. Hij zorgt voor het begin, Hij zorgt voor de voortgang en Hij zorgt voor het eind.

En hij kuste hen.

Kun je nog dichterbij komen? Kan de Heere Jezus nog dichterbij komen dan in de kussingen van Zijn mond, waar Hij je tranen wegst, waar Hij je schuld verzoenend wegst, waar Hij de gehele afstand kussend weg neemt, waar de Bruid in het Hooglied heerlijk van zingt en er zalig in verzinkt, in opgelost wordt: "Hij kuste mij met de kussen van Zijn mond". Hebt u weleens een kus van de Heere Jezus gehad?

Zo'n omhelzende, verzoenende, krachtig alle nevelen wegnemende kus. Zo'n kus die de afstand overbrugt tussen een vuile zondaar en een goede God. Hebt u weleens een kus van de Heere Jezus gehad?

Dan lezen we aan het eind van vers 15: "en zijn broeders spraken met hem". Kijk, wie geeft nu vrijmoedigheid, gemeente? Moet u dat zelf zien te verzamelen? Moet u dat zelf zien op te krikken in uw leven? Armzalige mensen ben je dan. Dan ben je zeer te beklagen, als je het zelf moet doen, als je het zelf moet geloven, als je het zelf moet toeigenen, als je zelf de vrijmoedigheid moet maken.

Die broers krijgen vrijmoedigheid om met Jozef te spreken na alles wat hij heeft gedaan. Daar loopt het over, jong en oud, of we daarvan weten in ons leven, of we daarnaar haken in ons leven. Want als je dat niet kent, dan kun je veel zeggen, maar dan ken je het wonder niet, dan ken je de Zaligmaker niet, dan kun je niet zalig sterven.

Wat hebben die broers tegen Jozef gezegd? Ach, dat weet iedere zondaar die weleens aan de hals van Christus heeft gelegen. Dat weet elke zondaar die weleens een kus vanachter dat recht van God, in het verzoenend bloed, heeft ontvangen. Er is geen plek in je leven waar je liever God bedoelend, God verheerlijkend en Christus omhelzend je schuld mag belijden. Er is geen plek waar je je hart vrijer mag uitstorten, je zonden mag benoemen, alles waarmee je Hem hebt misdaan. Er is geen plaats waar je vrijmoediger vanuit de liefde schuld mag belijden.

En dan gaat Jozef hen ook bemoedigen. Hij overbrugt de afstand. Hij werkt hun vrijmoedigheid. Het gaat alles van Jozef uit en niet van de broeders. En dan gaat hij hen onderwijs geven. Want dan gaan we zien..., en ook dat moeten we maar bij onszelf onderzoeken, want ook daarin is Jozef een type van Gods kind. Jozef is niet wraakzuchtig. Er is bij Jozef geen spoor te vinden, van de broers ook maar enigszins betaald te zetten wat ze gedaan hebben. Mensen, alsjeblieft, houd op met dat praten van "ik laat niet over me heen lopen". Gooi dat ook maar in de prullenbak. "Ik laat niet over me heen lopen." Wat heeft God dan wel niet van u moeten verdragen tot op dit ogenblik?! Wij menen dagelijks over God heen te kunnen lopen. Jong en oud, sterf aan dat spreken "ik laat niet over me heen lopen". Wie denkt u wel niet dat u bent?! U bent maar vlees en bloed dat zich helwaardig heeft gezondigd voor God. En u laat niet over zich heen lopen? Hoogmoed! Onverenigd zijn met Gods weg in je leven. Dat is het. Ik laat niet over me heen lopen! Buig u neer voor het aangezicht van Gods Majesteit en leer dat te verliezen, want anders kunt u niet in gaan. Dat spreken verhindert al ons bidden. Dat spreken ligt tussen God en uw ziel. Jozef zegt niet: "Ik laat niet over me heen lopen, ik laat geen loopje met me nemen. Kom nou!" Dat is taal van een onwedergeboren mens. Dat is taal van iemand die niet heeft gezien hoe God in zijn leven Zijn weg gaat. Die alleen maar kan zien wat mensen ons aan doen, maar daar de Goddelijke hand van God niet in kunnen ontwaren. Wee u!

Ik laat niet over me heen lopen. Daar moeten we aan sterven hoor.

Jozef zegt: "U hebt mij verkocht". De misdaad wordt niet verzwegen. Maar Jozef heeft veel verder gezien. U hebt mij verkocht, maar God heeft mij gezonden. Dan zien we ook in het leven van Jozef, en dan zeg ik het maar zo, hoe hij door het geloof worstelend geworteld is geraakt in het spreken van God in zijn leven. Er is bij Jozef geen verbittering, maar in die donkere weg van die onbegrijpelijke leidingen van Gods voorzienigheid, daarin heeft hij gezien op het Woord alleen. En hij heeft worstelend door het geloof mogen wortelen in dat Woord van God, waarin Hij had gezegd: "Uw broers zullen voor u buigen, en uw vader zal met al het zijne tot u komen en voor u buigen". En hij verklaart het in ons hoofdstuk meer dan eens, ja wel

tot vier keer toe, onder andere in vers 5: "Gij hebt mij hierheen verkocht, want God heeft mij voor uw aangezicht heen gezonden tot behoudenis des levens". Ik heb gezien dat het in die leidingen om u te doen is geweest. Ik ben ten goede voor u naar Egypte gegaan. Zien we daar ook niet de gestalte van de Heere Jezus Christus verrijzen, Die is overgeleverd naar de wil en de voorkennis van God. Daarom moeten we ook maar niet spreken over Gods toelating. Daar schrijft Calvijn in deze heel helder over. De belijdeniscatechisanten hebben het maandagavond kunnen lezen. Niet maar Gods toelating, maar Gods actieve toelating. God heeft het zo gewild. Het is zelfs onder Zijn goedkeuring gegaan. Niet hun zonden. Maar wel vanwege het doel dat Hij Zich had gesteld. En dat heeft Jozef gezien in zijn leven. Hij blijft niet vastzitten op de tweede oorzaken, wat mensen ons aandoen, wat mensen er mee bedoelen, wat hun gezindheid is. Maar hij ziet op de eerste oorzaak aller dingen: wat God er mee wilde, wat Hij er mee bedoelde, waartoe de Heere die moeilijke weg in zijn leven ging. Toen heeft Jozef het wel afgeleerd om te zeggen: "Ik laat niet over mij heen lopen".

Christus heeft Zich laten nagelen aan het kruis. Waarom? Omdat Hij zondig was? Omdat Hij het verdiend had? Heeft Hij Zich laten verachten omdat hij verachtenswaardig was? Heeft Hij Zich laten honen omdat Hij tegen God had opgestaan? Heeft Hij Zich niet uit vrije liefde aan het kruis laten nagelen, vanwege de zonden van Zijn volk! En het is allemaal gegaan volgens de wil van God, ook de verloochening van Petrus, en wat erger was, het diepe verraad van Judas. Het moest allemaal medewerken ten goede.

Kijk, dat Jozef het hier tegen zijn broers kan zeggen, is niet van Jozef zelf. Maar dat komt omdat eens vele eeuwen later Jezus tegen Judas zal zeggen: "Vriend! waartoe zijt gij hier?" Die Middelaarsbewogenheid. Heeft het ons al eens uit het evenwicht gebracht? Heeft dat ons al eens overhoop doen liggen? Overhoop liggen met het wonder in je leven. Overhoop liggen met Zijn liefde. Omdat die liefde je aanneemt. Omdat die liefde de kracht in je leven is geworden.

God heeft mij voor u uitgezonden. Zo mag hij ze bemoedigen. Daarmee tempert hij ook hun vrees. Komt dat niet meer terug? Dat hopen we nog wel te zien. Dat komt nog weer terug in hun leven. Als Jakob straks sterft. Ziet u wel, het is met de eerste openbaring van Christus in je leven ook maar niet allemaal klaar en over. Al die mensen die vanaf die eerste openbaring altijd maar kunnen juichen..... Ze moeten mij maar vertellen waar ze dat uit de Bijbel vandaan halen, uit de gang die de Heere met Zijn kinderen in de Schrif-ten gaat. Dat is ook een leven van op en neer. Dat is ook een leven waarin ze na de eerste openbaring staan naar nieuwe openbaring, naar diepere open-baring. Maar één ding leren ze in hun leven: alle dingen moeten medewerken ten goede. God regeert alles. Dan schrijft Calvijn zo duidelijk: dan kan het zijn dat de mensen zich in hun hartstochtelijke haat jegens ons uitbarsten, dan kan het zijn dat de vulkanen van de wereld en haar haat tegen het volk van God gaan uitbarsten, dan kan het zijn dat die Kerk als een klein scheepje op de golven van de wereldgeschiedenis heen en weer geslagen worden, heen en weer geslingerd worden, dat ze bij ogenblikken weleens uitroepen: "Heere, wij vergaan, hoe moet dit verder gaan?" Dat ze alle grip in de omstandigheden van hun leven kwijt zijn, dat ze alle houvast kwijt zijn. Maar dat God regeert en dat Hij dwars door al die golven, die witschuimkoppend over je leven komen, Zijn weg gaat. Dan kan het weleens beleefd worden: "In de grootste smarten blijven onze harten in de Heere gerust". Hij zal het maken, ik weet niet hoe. Maar daar ziet u nu weer de werkzaamheid van het geloof. Het sluit de ogen voor de omstandigheden, en het opent de oren voor het Woord. Hij staat er boven, en daarom: wat de wereld ook

maar bedenkt, in de kerk en buiten de kerk, Zijn raad zal bestaan. En wie in Christus is geborgen kan door de diepste diepten gaan, en bij ogenblikken weleens beleven dat er volle rust is. Want God regeert om Christus' wil mijn leven ten goede. Wat u ten kwade had gedacht, heeft Hij ten goede gedacht. Kijk, dan hoef je ook niet meer te zeggen "ik laat niet over me heen lopen". Maar dan weet ik dat mijn troost ligt bij die Zaligmaker, Die mijn leven regeert door Zijn Woord en Geest, en Die vrede geeft en vereniging in en met al Gods wegen. Daarom, verkijk u niet op de tweede oorzaak, maar vraag de Heere maar eens bij de eerste oorzaak uit te komen. Dat haalt de angel er uit. Dat haalt de prikkel er uit. Daar is vrede.

En waar Jozef zich zo kussend en omhelzend en door zijn verklarend onderwijs bemoedigend de zijnen omhelst, daar beleven ze iets van Psalm 85: "Dan, toen en daar wordt genade van waarheid blij ontmoet, de vrede met een kus van het recht gegroet; daar en dan spruit de trouw uit de aarde blij omhoog en ziet in Christus Gods gerechtigheid neer van 's hemels boog".

AMEN.

Zingen Psalm 85 : 4.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 32 : 1.

Zegenbede.

17. Predicatie XVII
over Genesis 45 vers 16 t/m Genesis 46 vers 7
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 8 november 2009

Voorzang Psalm 92 : 1 en 2.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 45 vers 16 t/m Genesis 46 vers 7

16 Als dit gerucht in het huis van Farao gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders zijn gekomen! was het goed in de ogen van Farao, en in de ogen van zijn knechten.

17 En Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uw broederen: Doet dit, laadt uw beesten, en trekt heen, gaat naar het land Kanaän;

18 En neemt uw vader en uw huisgezinnen, en komt tot mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het vette dezès lands eten.

19 Gij zijt toch gelast: doet dit, neemt u uit Egypteland wagenen voor uw kin-derkens, en voor uw vrouwen, en voert uw vader, en komt.

20 En uw oog verschone uw huisraad niet; want het beste van gans Egypte-land, dat zal het uwe zijn.

21 En de zonen van Israël deden also. Zo gaf Jozef hun wagenen, naar Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.

22 Hij gaf hun allen, ieder een, wisselklederen; maar Benjamin gaf hij driehon-derd zilverlingen, en vijf wisselklederen.

23 En zijn vader desgelijks zond hij tien ezelen, dragende van het beste van Egypte, en tien ezelinnen, dragende koren, en brood, en spijsze voor zijn vader op den weg.

24 En hij zond zijn broeders heen; en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg.

25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaän tot hun va-der Jakob.

26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is hij regeerder in gans Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde hen niet.

27 Maar als zij tot hem gesproken hadden al de woorden van Jozef, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem te voeren, zo werd de geest van Jakob hun vader, levendig.

28 En Israël zeide: Het is genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterve!

1 En Israël verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Berseba, en hij offerde offeranden aan den God van zijn vader Izak.

2 En God sprak tot Israël in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob! En hij zeide: Zie, *hier* ben ik!

3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet van af te trekken naar Egypte; want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.

4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte en Ik zal u doen *weder* optrekken, mede optrekkende; en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.

5 Toen maakte zich Jakob op van Berseba; en de zonen van Israël voerden Jakob, hun vader, en hun kinderen, en hun vrouwen, op de wagenen, die Farao gezonden had, om hem te voeren.

6 En zij namen hun vee, en hun have, die zij in het land Kanaän geworven hadden, en zij kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem;

7 Zijn zonen, en de zonen zijner zonen met hem; zijn dochteren, en zijner zonen dochteren, en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.

Met de hulp des Heeren hopen wij dit gedeelte met u te mogen overdenken en daarin te luisteren naar de boodschap die de Heere daarin voor ons heeft. Ik zou er onder willen zetten:

JAKOB, BEKNELD TUSSEN VREES EN HOOP, GETROOST.

1^e. Hij is getroost door de prediking van Jozefs heerlijkheid.

2^e. Hij is getroost door de bevestiging van Gods beloften.

Gebed.

Zingen Psalm 57 : 2, 3 en 5.

Het is een moeilijke tijd voor Jakob geweest toen hij zijn zonen, in het bijzonder Benjamin, heeft laten vertrekken naar Egypte. Al is het waar dat Jakob het aan de ene kant helemaal kwijt was geraakt bij de Heere. Had hij niet gezegd: “De almachtige God ontferme Zich over ons in Zijn barmhartig-heid”. Dat heeft hij in het geloof mogen doen. Dan is er rust. Dan is er overgave. Ondertussen is er ook de vrees: zouden ze terug komen? Want als je het in de hand van de Heere geeft, dan weet je niet hoe je het uit de hand van de Heere terug zult ontvangen. Al weet je wel dat het goed zal zijn.

En Jakob heeft, naar mijn stellige overtuiging, meer dan eens zijn hart uitgestort voor het aangezicht van God in het gebed aangaande zijn zonen. Hij zal vurig gebeden hebben om hun terugkeer naar huis, of de Heere het toch wel wilde maken. Diep in zijn hart, hoe onverklaarbaar ook, al heeft hij het voor zichzelf ook niet onder woorden kunnen brengen wellicht; diep in zijn hart, al kon hij dat niet beredeneren, leefde toch de hoop dat hij eens Jozef terug zou zien. U kunt dat heel goed opmaken uit Genesis 44 vers 28, waar Juda voor Jozef uitspreekt de woorden van zijn vader, dat Jozef verscheurd is: “en ik heb hem tot op deze dag niet gezien”. Dat wil zeggen: daar zat iets voor Jakob in, verscheurd, en aan de andere kant die beloften. Dat Jakob het niet kon geloven dat Jozef er niet meer was, maar dat Jakob ook niet kon verklaren waarom er diep in zijn hart nog die hoop leefde dat Jozef er toch nog was. Dan zijn Gods kinderen voor zichzelf ook weleens een raadsel. Zo heeft Jakob in zijn donkerheid, met een toekomst waar hij niet in kon kijken, gedurig geworsteld voor het aangezicht van God. Kennen wij ook iets van die worstelingen voor het aangezicht van God, van die gebedsworstelingen? Van dat worstelen met het Woord van God. Of doet het ons niets? Bidden we wel, maar worstelen doen we niet. Dan bent u onbekeerd. Want Gods kinderen weten wat het is om te worstelen in de nood van hun leven, met de vragen van hun hart. Zij weten er van wat het is om met het spreken van God, wat voor hen zo verduisterd is in de leidingen van hun leven, waar de Heere ook vele raadsels in het leven laat hoor. Dan heeft God Zich niet vergist. Maar hoe kan het waar zijn, Heere, en hoe zal het waar worden? Die worstelingen. Dat is een teken van leven.

Maar nu is er één in Egypte die aan hem denkt. Dat is een boodschap voor al Gods volk. Hoe ze ook tussen hoop en vrees bekneld liggen, hoe ze ook in duisternissen wandelen en de wegen van de Heere niet kunnen begrijpen, hoe dat dwars tegen hun vlees in gaat, er is in de hemel Eén Die altijd aan hen denkt, er is in de hemel

Eén Die altijd met hun lot bewogen is. Zelfs in hun schuld, want Gods kinderen kunnen er zich nooit meer uit zondigen. En al is het waar dat Jakob tweeëntwintig jaar lang aan zichzelf heeft vast gehouden, en dat Jakob tweeëntwintig jaar lang, waar het om zijn beide vrouwen ging en om zijn kinderen ging, aan zijn eigen voorkeur heeft vast gehouden, hoe hij maar niet kon sterven aan zijn Rachel. Toch heeft God hem niet los gelaten, want Gods kinderen kunnen zich er in der eeuwigheid niet uitzondigen, hoe diep ze ook vallen, hoezeer ze ook door eigen schuld in de duisternis terecht komen. Al wordt het dan nog zo stil in hun leven, omdat de Heere Zich in Zijn nabijheid en in de uitlatingen van Zijn liefde en de kracht van Zijn Woord terug trekt. Al is het waar dat Hij in de gevoelige genieting hen in de verlatenheid als van een woestijn brengt, nochtans is Hij in al dat gevoel van afwezigheid toch Degene Die van hen afweet en Die voor hun zaken zorgt. Als de Heere dat toch niet zou doen, hoe zou het dan ooit goed kunnen komen met dat volk! Nu is er één in Egypte die aan zijn vader denkt. Wat gaat dat hart van Jozef naar zijn vader uit! Wat heeft hij zijn vader hartelijk lief, en wat wordt hij nu bewogen met die vader die daar nog in angst en vreze zit. Wat gaan al de genegenheden van zijn hart naar hem uit, en dat zal hij ook kenbaar maken aan Jakob, dat zal hij ook openbaren aan Jakob.

Nu wou ik ook vragen: mag er onder ons nog van die natuurlijke liefde zijn tussen kinderen en hun ouders? Er was ook een natuurlijke liefde hoor. Maar ik wil ook nog een stapje verder gaan. Jakob en Jozef hadden elkaar hartelijk lief omdat ze wisten dat ze de Heere hartelijk lief hadden. Dat is de diepste band geweest tussen Jozef en zijn vader. Zijn er onder ons die van die band weten in het gezin? Met een dochter of een zoon. Een moeder die hartelijk verbonden is met een dochter of een zoon, omdat we diezelfde God van genade, barmhartigheid, van ontferming mogen kennen. Of is het wat dat betreft ijsig koud in onze gezinnen? Met alle warmte die er kan zijn, is het dan toch ijsig koud.

Jozef geeft zijn broers een opdracht: “Nu moet u zo gauw mogelijk terug gaan naar vader”. Nu zouden we kunnen vragen: waarom gaat hij nu zelf niet mee? Dan zouden we misschien een heleboel verklaringen kunnen bedenken, en uiteindelijk weten we toch niet welke waar is. Misschien heeft hij het te druk gehad met zijn werk en wist hij dat hij van Godswege dat werk niet aan een ander over mocht laten. Want Jozef wist zich heel goed geroepen tot de arbeid die God hem daar in Egypte had gebracht. Hij wilde niet uit de weg van God gaan. Maar hij wilde wandelen in de weg van zijn plicht. Maar hoe het ook zij, en welke overwegingen Jozef ook heeft gehad om niet zelf zijn vader op te gaan halen. Jozef geeft de opdracht: “Neemt de wagens mee”. Dat mag hij van Farao doen. Dat is trouwens ook heel bijzonder, dat die heidense koning, die God niet kende, dat die heidense koning met zoveel liefde tot Jozef bezet was. Ziet u wel hoe de Heere de harten, zelfs van de groten der aarde, neigt als waterbeken. Straks is er een Farao die Jozef niet heeft gekend en die in al zijn hardigheid en gestrengheid zich gaat verharderen onder de slaande hand van God, die geen barmhartigheid kent. En hier een Farao, van hetzelfde geslacht, van dezelfde lap gescheurd, geen haar beter dan die Farao die na hem op zal staan, hoe de Heere hem een hart heeft gegeven om met Jozef bewogen te zijn. Zo bepaalt de Heere alle dingen. En zo zal Hij er ook voor zorgen dat Zijn Woord in zijn geheel in vervulling zal gaan. Daar moeten alle mensen, ook de onbekeerden en goddelozen die tegen God strijden, aan meewerken, ze kunnen niet anders, want God wil het niet anders. Al doen ze het tegen hun zin en bedoelingen in, ze moeten, want Gods raad zal bestaan. Zijn verbond zal ten volle in vervulling gaan. Het woord dat Hij eens

heeft gesproken, daarvan zal Hij geen woord ter aarde laten vallen. Dat is een troost voor allen die Hem mogen kennen.

Dan moeten ze van alles meenemen. Grote rijkdommen worden beladen. Hoevele ezels wel niet met eten en met drinken. De wisselklederen, dat wil zeggen, de sierlijke klederen die je alleen op bijzondere feestdagen draagt. Ze krijgen alles mee. En rijk beladen verlaten ze daar Egypte.

En dan zien we daar in zijn tenten, in de avondschemering misschien, een oude vader van honderddertig jaar, want Jakob is in deze tijd honderddertig jaar, uitzien. Wat zal die man hebben uitgezien, dag na dag, of die karavaan nog weer terug kwam. Dan ziet hij daar in de verte een lange stoet aan komen. En dan begint daar zijn vaderhart te bonzen. Denkt u niet? Hij die zijn zonen wel kende naar hun gang en gestalten, hij heeft gezien en hij heeft geteld. En hij telt tot elf. Benjamin en Simeon zijn er allebei bij. Wat zal zijn hart vol vreugde hebben opgesprongen. Wat zal hij daar de Heere ook gedankt hebben. Want wanneer een mens het uit handen mag geven, al is het in vrees en met hoop, op de dag dat de Heere terug zal komen, maakt Hij alle dingen wel.

Daar komen al zijn zonen aan. Daar ziet hij die vele ezels. Ze komen steeds dichterbij. Wat zeggen ze? “Vader, Jozef leeft nog”. Hoort hij dat wel goed? “Vader, Jozef leeft nog, en hij is die onderkoning van wie wij spraken, die onderkoning van Egypte”. Wat zullen ze van hun ezels afgesprongen zijn. Wat zullen ze vol vreugde..... Want die tocht naar huis is een tocht geweest die ze nooit meer vergeten zijn. Tot twee keer toe met vrees en beven terug gekomen, en nu vol blijdschap waar alles opgelost is, waar de Heere alles opgeklaard heeft, waar geen vuiltje meer aan de lucht is, waar alles goed mag zijn onder de broers, met Jozef, maar ook tussen God en hun ziel. Dan komen ze vol blijdschap en opgetogen thuis bij hun vader. En als ze dat zo zeggen “Jozef leeft nog”, dan kan Jakob dat niet geloven. U zegt: ja maar, hij had toch de diepe hoop in zijn hart? Ja, maar daar heb je het nu weer. De Heere moet ook bij zijn kinderen dat geloof telkens opnieuw geven. Zij kunnen nooit uit hun eigen kracht geloven. Nooit! Want als de Heere van zulke grote dingen, zulke bijzondere weldaden in hun leven gaat spreken, dan is dat zo ongelooflijk, dan is dat zo groot, dan is dat zo onbegrijpelijk, dan is dat zo verbazend. Al het bloed lijkt wel uit het hart van Jakob weg te stromen, zeggen onze kanttekenaren. Hij krijgt het gevoel alsof hij gaat sterven aan de plaats waar hij hoort “Jozef leeft nog”. Dat is zo groot, daar kan hij niet bij, al vindt het nog zoveel aansluiting bij de hoop, het geloof en de liefde in zijn hart. Nochtans is het te groot. Is het weleens te groot geweest voor u, voor jou? Is het weleens te groot geweest Zijn genade, Zijn ontferming, Zijn bijzondere zorg? Is het weleens te groot voor u geweest toen u uit het Evangelie mocht horen dat Hij de Levende is, Die machtig is om te verlossen, in de nacht van uw leven? Is het weleens te groot voor u geweest, dat Hij Zich zo wil neigen tot zo’n albederver? Is het weleens te groot voor u geweest? Hoevelen gaan redeneren. Redeneren, zei vroeger eens een dominee, is de rede eren. En dat is altijd voor het geestelijke leven de dood in de pot. Want dan ga je met je rede, met je verstand, met je redeneren en overdenken het proberen te redden. En daar kan Gods volk zich niet mee redden. In de ogenblikken wanneer het te groot is, dan moet er wat anders gebeuren. Kijk, nu gaan die broers niet....., want ze zijn als zonen van Israël....., is het u opgevallen? Ze zijn als zonen van Israël terug gegaan naar huis, vers 21 van hoofdstuk 45. Later komt dat nog een keer. Ze zijn als kinderen van God terug gegaan. Maar ze zijn ook wijzer geworden. Weet u wat ze doen? Ze doen dat wat een ware getuige mag doen: ze wijzen gewoon op die wagens. Ze wijzen gewoon op de rijkdommen die Jozef hen heeft mee gegeven. “Vader, zie maar, ik ga u niet

overtuigen, maar zie nu eens wat Jozef ons heeft mee gegeven, dacht u dat wij dat zelf.....?" Kijk, als de Heere Jezus op de avond van Zijn opstanding uit de dode bij Zijn discipelen komt, dan gaat Hij hen heel eenvoudig Zijn handen laten zien, en Hij laat, door Zich aan hen te vertonen de waarheid van Zijn opstanding, wat ze niet kunnen begrijpen, waar ze geen geloof voor hebben, ja wat te groot is, zo onverwacht. Hij vertoont Zich aan hen in Zijn levende kracht. Hij vertoont Zich aan hen in de rijkdom van Zijn woorden: "Mijn vrede geef Ik u, Mijn vrede laat Ik u". Als Hij Zich zo aan hen vertoont, dan vloeit het leven in hun ziel hoor.

En als Jakob....., onze kanttekenaren zeggen: "toen bezweek zijn hart", dat betekent te weten: door onverwachte blijdschap en grote verwondering, dewijl hij nu omtrent twee of drieëntwintig jaren niet van hem gehoord had. Maar als hij op die wagens ziet, en als hij in die wagens iets van de bekoorlijkheid en de waarheid dat Jozef leeft gaat zien. Als zijn hart door het getuigenis van die broers, van zijn zonen, zo wordt aangegrepen, dan lezen we in het vervolg: "En Israël zeide: het is genoeg". En in vers 27: zo werd de geest van Jakob, hun vader, levendig. Door bijzondere vreugde over deze gans zeldzame en onverwachte zaak werd hij zo verkwikt dat hij nieuwe krachten des geestes en des lichaams heeft gekregen.

Daar is hij geheel verslagen onder geweest.

Zijn wij weleens verslagen geweest onder de uitnemende rijkdommen van de Heere Jezus Christus? Hebt u Zijn rijkdommen weleens gezien? Hij Die Zijn gestalte doet verrijzen in dat getuigend Evangelie van profeten en apostelen. Hebt u Zijn gestalte weleens gezien? Is Hij weleens bekoorlijk voor u geworden? Heeft Hij uw hart weleens in liefde doen ontvlammen? Bent u weleens stil geweest toen u al die schatten van genade in die doorboorde handen van Hem hebt zien liggen? Hebt u weleens de Heere Jezus gezien? We hebben allemaal van Hem gehoord. Daarom zal niemand van ons te verontschuldigen zijn in die grote dag, waarop Hij met ons zal afrekenen in het laatste gericht. Wij allen hebben van Hem gehoord. Wij hebben gehoord de weg die Hij is gegaan om zondaren te verzoenen. Hoe Hij Zich heeft laten verbrijzelen door Zijn Vader in die Goddelijke toorn over de zonde. Hoe Hij door angsten beknelde is geraakt in de gewesten van de hel, waar de satan op Hem is aangevallen. Hebt u Zijn liefde weleens gezien? Of zijn we nog altijd koud, zijn we nog altijd hard, weten we het wel, maar het zegt ons niets, we verstaan er niets van Wie Hij is. Niets van Zijn kracht. Niets van Zijn liefde. Niets van Zijn barmhartigheid. Niets van Zijn ontfermingen. Zou u kunnen getuigen, vraag ik, van de schoonheid van de Heere Jezus Christus? Dat is nog wat anders dan teksten aanhalen. Maar mag je nu vanuit je eigen hartelijke beleving, door wat je zelf hebt gezien, door wat je zelf hebt geproefd, door wat je zelf hebt ondervonden van Hem, zou je daar van kunnen getuigen. Niet van wat u ervaren hebt, maar van hoe Hij Zich aan u heeft laten zien. Dan mag je uit ervaring spreken, maar je gaat niet over je ervaring spreken. Je gaat van Hem spreken. Kennen we daar iets van in ons gezin, of als man en vrouw? Of praten we daar niet met elkaar over? Zijn die dingen eigenlijk nog taboe onder ons? "Ja, dat doe je nu eenmaal niet, dat durf ik niet." Ik zal u wat vertellen: al durf je niet en al kun je niet, maar als je Hem gezien hebt, dan breken de dijken in je leven, dan breken de banden in je leven, dan kun je je niet meer schamen, dan kun je je mond niet meer houden. Echt niet! Want Jakobs banden worden gebroken, en dan mag hij in datgene wat van Christus is (mag ik het zo eens zeggen?) de Heere Jezus Zelf zien. Dan versmelt zijn hart en dan wordt de liefde in zijn hart gaande gemaakt. Kunt u getuigen van het bloed dat Hij gestort heeft? Mag u getuigen van Zijn goedertierenheid, Die Hij niet aan anderen bewijst, maar wel aan u

heeft bewezen? Hoe Hij droeg, hoe Hij kracht gaf, hoe al uw vertroosting in Hem alleen zijn? Of kunnen we alleen maar klagen, of kunnen we alleen maar zwijgen? Jakob mag het geloven. Mijn zoon Jozef leeft nog, het is genoeg. De Heere neemt de raadsels weg uit zijn leven.

Kijk, er staat dat zij tot Jakob hebben gesproken de woorden van Jozef. Welke woorden zouden dat zijn geweest? Dat kunnen vele woorden zijn geweest. Maar één ding is er zeker bij geweest, dat ze tegen Jakob hebben gezegd dat dit de weg van God was voor Jozef, hoe Jozef daar getuigd heeft: “Ik voor u. Ik ben voor u naar Egypte gebracht om u in het leven te behouden. Ik moest die zware weg gaan, van mijn vader los gescheurd, maar verbonden aan het Woord, eenmaal gesproken door Zijn mond. Ik heb vrede met de weg die de Heere met mij gegaan is, want het moest, anders zou u niet kunnen leven, anders was u uitgestorven”. Hoe heeft dat zijn ziel vertroost.

Heeft dat onze ziel weleens vertroost “Ik voor u”? Naar de voorkennis van God de Vader overgeleverd om mijn zonden. Wat denkt u wat dat voor de discipelen is geweest op de dag van Zijn opstanding: “Ik voor u”. Hoe Hij naar de Schriften heeft laten zien dat de Christus moest lijden, omdat dat de enige weg was waarin er verzoening zou komen voor al hun zonden, en dat de Heere Zich nergens in vergist heeft, al was hun geloof en hun hoop en hun liefde zodanig vergaan dat ze het niet meer wisten en in duisternis bekneld waren geraakt. Ik voor u. Het moest gebeuren. Het is naar de Schriften, en dus naar het eeuwig welbehagen. En dan stroomt daar de volle vrede in hun hart. Dan is het goed.

Weet je, als het echt goed is, dan kun je hetzelfde zeggen als Jakob: “Nu kan ik sterven”.

Jakob gaat de ezels pakken. De tenten worden afgebroken. Kinderen worden reisvaardig gemaakt. Alles wordt geschikt gemaakt en dan stappen ze samen op. Dan vangen ze die lange reis naar Egypte aan. En wat lezen wij dan in het volgende hoofdstuk? Israël, het kind van God, zo gesterkt en in God bevestigd, met al wat hij had, en hij kwam te Berseba, en hij offerde offeranden aan de God van zijn vader Izak. Want kijk, als de Heere in het leven van Gods kinderen is gaan werken en Hij opent waar alles gesloten was, dan brengen ze vruchten voort. Dat laat wat achter in hun leven. Hij gaat naar Berseba toe. Dat is de zuidelijke grens van het land Kanaän. Een grensplaats. Daar blijft hij een poos.

Kijk, ik kan me niet anders voorstellen, maar het moet in het hart van die man zijn geweest om dag en nacht door te reizen, om zo snel mogelijk in Egypte te zijn. Maar dan moet u goed luisteren, nu gaat Jakob niet op in zijn lichamelijke zoon van Rachel, Jozef. Nee, nu leren wij hier uit dit gedeelte hoe Jakob, door de Heere weer op zijn plek gebracht, ook voor God zijn plek weet te vinden. Want nu gaat hij naar Berseba toe, en Berseba is voor de vaderen een bijzondere plaats geweest, waar zijn gedachten zeer vermenigvuldigd zullen zijn geworden. Want we lezen in hoofdstuk 21: Berseba is de plaats waar eens Abraham een open toegang heeft gevonden tot de troon van God. We lezen in Genesis 21 vers 31: “Daarom noemde men die plaats Berseba, omdat die beiden daar gezworen hadden. Alzo maakten zij een verbond te Berseba. Daarna stond Abimelech op en Pichol zijn krijgsoverste, en zij keerden weder naar der Filistijnen land, en hij (dat is Abraham) plantte een bos in Berseba en riep aldaar de Naam des Heeren, des eeuwigen Gods, aan. En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in der Filistijnen land”. Als Jakob daar in de avond bij Berseba aan komt, dan zoekt hij daar die plaats op waar dat oude vervallen altaar staat, waar dat bos staat wat eens zijn grootvader Abraham geplant heeft. Dan denkt hij ook terug aan Genesis 26 vanaf vers 23. Want dat altaar wat hij daar vindt

heeft zijn vader Izak gebouwd. Die plaats Berseba spreekt van het komen van God tot Zijn kinderen. Die plaats Berseba spreekt van de trouw van die Verbondsgod. En die plaats, daar weet hij zich geestelijk verbonden met zijn voorgeslacht. Daarom zal hij op die plaats de Heere gaan zoeken. Wij lezen in Genesis 26 hoe ook Izak een Godsontmoeting in Berseba heeft gehad. Genesis 26 vers 23: “Daarna toog hij vandaar op naar Berseba, en de Heere verscheen hem in dezelfde nacht en zeide: “Ik ben de God van Abraham, uw vader, vrees niet, want Ik ben met u en Ik zal u zegenen en uw zaad vermenigvuldigen, om Abraham Mijns knechts wil. Toen bouwde hij daar een altaar en riep de Naam des Heeren aan”. Ziet u, Gods kinderen kennen plaatsen in hun leven die zij gezamenlijk hebben. Berseba, daar mag hij gedenken de trouw van God. Daar mag hij gedenken de bemoeienissen van God met zijn voorgeslacht. Maar daar moet hij ook gedenken aan zijn zonden. Berseba was de plaats waar hij zijn oude, blinde vader Izak had voorgelogen en bedrogen.

Kennen wij van die plaatsen in ons leven, waar de trouw van God groot is, maar waar we ook ons hoofd moeten buigen vanwege onze zonden. Berseba, daar moet Jakob terug denken aan hoe hij eenmaal heeft geprobeerd de zegen door eigen werken terug te krijgen. Kijk, in Berseba mag hij gedenken de grote daden van God in Zijn trouw, die zijn (dan bedoel ik Jakob) ontrouw niet teniet kunnen doen.

Daar lezen we dat hij daar dat altaar opnieuw opbouwt en dat hij daar bij dat altaar waarachtige dankdag mocht houden. Want elk altaar in de Bijbel wijst ons op het bloed. Op het bloed van de Heere Jezus Christus. Je kunt nooit buiten dat bloed danken. Je kunt nooit buiten dat bloed naderen tot God. Je gaat, als je onder de onderwijzingen van Gods Geest mag leven, dan gaat het aan op dat bloed. Dat bloed van die grote Hogepriester Die alles heeft volbracht, maar ook volbrengt voor de zijnen.

Hier mag hij bij dat altaar opnieuw naderen, met schuld beladen. Maar ook verkwikt door de trouw van God tot God, in het bloed van die Hogepriester, Jezus Christus. En dan gaat hij uitzien. Weet u waar hij naar uit gaat zien? En kennen wij daar ook iets van in ons leven? Want daar gaat het om hoor. Het is niet alleen maar een aangename geschiedenis. Het is zelfs niet maar een ontroerende geschiedenis van Jakob en Jozef. Het is de geschiedenis die God schrijft, waarin Hij ons laat zien wat Hij doet en wat wij noodzakelijk hebben te kennen tot zaligheid. Want daar bij dat altaar gaat hij uitzien naar God. Daar gaat hij in de nacht waken om te wachten op God. Want nu kan hij Berseba niet verlaten, de uiterste grens van het land Kanaän, zijn beloofde erfenis. Dat is de tweede keer in zijn leven, dat moet u goed bedenken, dat hij dat beloofde land moet verlaten. Wat zal hij terug hebben gedacht aan het spreken van God in Bethel. Toen moest hij ook al vluchten. Toen moest hij dat land ook verlaten. Wat zal hij gedacht hebben aan Pniël en ook opnieuw aan Bethel, waar God in de vlam van het offer opvoer ten hemel, Zijn zegen achterlatend. En nu is het Jakob er om te doen: “Heere, als ik nu weer dit land moet verlaten, o betuig mij dan toch de onveranderlijke vastigheid van Uw verbond, de onveranderlijke vastigheid van Uw belofte, dat dit Uw weg is, Heere, niet mijn weg, niet mijn keus, maar Uw weg”. Hoe menigmaal is Jakob met zijn eigen keuzes omgevallen, met zijn eigen keuzes in het donker terecht gekomen. “Heere, geef Uw goedkeuring”. Ziet u hoe teer het mag liggen in zijn leven. Mocht het weleens in ons leven zo teer liggen: “Heere, alleen als U mee gaat, alleen als U mee optrekt”. Want al is het dat Jozef zijn heerlijkheid aan mij heeft laten verkondigen, en al mag ik nu weten dat Jozef leeft; Heere, ik heb nodig dat U het gaat zeggen, dat U mij de hand gaat reiken waar ik mijn handen uitstrek in mijn gebed, met uitzien, dag en nacht, heb ik nodig dat U tot

mij komt en niet dat ik nog wat moet doen. Want dan is het altijd waar, dan kun je er altijd bij. Maar, Heere, dat U nu komt.

Kennen wij daar iets van? Dat uitzien naar Hem. O Heere, dat U de hemelen zou scheuren en dat U tot mij zou willen afdalen. Dat ik Uw hand mag zien. Dat ik Uw stem mag horen. Zo'n volk komt nooit teleurgesteld uit met de Heere. Als het dan zo is dat de Heere in uw leven nog uitstelt, dat u zegt: "Ja maar, ik bid al zo lang en er gebeurt niets". Zou het kunnen komen dat het u ten diepste niet om de Heere Zelf te doen is, maar dat het u te doen is om wat u graag wilt hebben? Dan hebben we meer ontdekkende genade nodig, meer ontgrondende genade nodig. Want we zullen ook na ontvangen genade met onszelf weer om moeten vallen. Kijk, kinderen van God hebben geen honderd Godsontmoetingen in hun leven hoor. Al mogen ze weten van Gods onderhoudende hand, al mogen ze zich verlustigen met het voedsel dat Hij hen bereidt uit Zijn Woord. Dat zijn geen Godsontmoetingen. Ga het eens natellen in het leven van Abraham. Ik kom niet tot tien hoor. En ik zie dat het in het leven van Izak nog minder wordt. Als u het leven van Jakob eens na zou tellen, dan bent u zeer bevoorrecht als u in uw leven vijf Godsontmoetingen krijgt, een handvol. Zeer bevoorrecht. Want Gods kinderen weten echt wel het verschil aan te geven tussen het spreken van de knechten van God, wat hun hart weleens mag verkwikken, wat hun hart weleens gaande mag maken, en tussen het spreken van God Zelf. En dat gaat nu gebeuren in die tent van Jakob. En God sprak tot Israël.

God spreekt toch door Zijn Woord? Jazeker! God spreekt toch door Zijn knechten? Jazeker! Maar als de Heere nu zo diep afdaalt dat ik geen mensen meer zie, dat ik het niet meer hoeft te doen met wat Zijn getrouwe knechten tot mij gezegd hebben, dat ik het ook niet meer hoeft te doen met wat Hij voorheen heeft gezegd, maar dat Hij Zelf komt te spreken, dat ik weer iets van Zijn Majesteit mag gaan doorleven. Want dat hebben ze geen tien keer in hun leven. Als de siddering weer door hun hart mag gaan dat Hij spreekt in hun hart, tot hun ziel, in hun uitzien. Dan gaat de hemel open. Dat hebben ze geen tien keer in hun leven. Dan gaat de hemel open. Dan mogen ze even leven onder een geopende hemel.

Dan komt de Heere tot Israël. Leest u het goed! Hij komt tot Israël. Maar hoe noemt Hij hem nu? Jakob, Jakob. Hij noemt hem bij zijn oude naam. Hij noemt hem bij die naam, dat doet herinneren aan dat leven van liegen en bedriegen, zelf werken en zelf doen. Jakob, Jakob. Tot twee keer toe, zodat hij goed zou luisteren, zijn oren zou neigen. "Ik ben die God." Hij zegt niet: "Ik ben de God". Nee: "Ik ben die God, Die in Mijn trouw aan je grootvader, aan je vader, maar ook aan jou Mijn verbond zal houden. Vrees niet". Hoort u het? Weer dezelfde woorden. Gods kinderen zullen elkaar verstaan. Abraham heeft het gehoord: "Vrees niet". Izak heeft het gehoord: "Vrees niet". En Jakob krijgt het te horen, zoals al Gods kinderen dat krijgen te horen. "Vrees niet van af te trekken naar Egypte, want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten, en Ik zal met u af trekken". Heere, dan is het goed. "En Ik zal u doen optrekken, mede optrekkende en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen".

Kennen wij het spreken van God in ons leven als die getrouwe Verbondsgod? Kijk, als Jakob weer uit Gods mond hoort, en dat zal niet met verwijt zijn geweest, al heeft het zijn ziel teer gemaakt en zeer verootmoedigd voor God. Want Hij zal je maar bij die oude naam noemen!

Dan merken wij ook dat Jakob niet boven Bethel en Pniël en opnieuw Bethel is uitgegroeid. Al die mensen die almaar hoger op de ladder komen en zijn vergeten wat onderaan is gebeurd, kijk het maar eens na hoor. Want de Heere zorgt er Zelf

voor dat Zijn kinderen klein blijven, diep afhankelijk, van hun schuld en van Gods trouw bewust.

Als de Heere hem met die naam Jakob, Jakob noemt, dan buigt hij zijn hoofd. En daar wordt hij vertroost. Ik zal! Kijk, dan zien we ook in het leven van Jakob iets oplichten dat de Heere wat meer de sluier weghaalt voor de geschiedenis die Hij zal gaan. Hij had het al tegen Abraham gezegd. Hij heeft het ook tegen Izak gezegd. En nu zegt Hij het ook tegen Jakob. "Ik zal u tot een groot volk maken". Waar? In Egypte. Met alle vragen die dat nog achter laat in je leven. In Egypte. Daar zullen ze in afzondering mogen leven. Niet tussen die Kanaänieten. Zelfs niet onder de Egyptenaren. Nee, ze krijgen het land Gosen door Goddelijke leiding. Daar zullen ze, afgezonderd van de gehele wereld, door God worden voorbereid en toebereid. Daar zullen zij tot een volk worden gesmeed. Daar zal de Heere Zich ook over hen ontfermen, om als een afgezonderd, een Hem geheiligd volk op aarde te leven.

Jakob, dit is Mijn weg. Je mag gaan. Dan kun je gaan. Jakob, dit is Mijn weg, wandel er maar in, Ik zal met u mee gaan. En dan zien we hoe hij optrekt en opgaat. We hebben het nu niet gelezen, maar ik lees het alsnog. Dan horen we in vers 28 van hoofdstuk 46: "En hij zond Juda voor zijn aangezicht". Niet Ruben, zijn eerste kracht, de oudste, de eerstgeborene. Maar Juda. Wat is het geloofsoog van Jakob verhelderd geworden, doordat hij mocht gaan zien, iets meer gaan zien van de lijnen die de Verbondsgod trekt. Juda de doorbreker, die gaat voorop.

En als Jozef hoort dat zijn vader vlakbij is, dan spant hij zijn wagen, dan laat hij zijn werkzaamheden liggen, want dan weet hij: nu moet ik naar vader toe. Wat zal dat een weerzien zijn geweest, mensen. Toen spande Jozef zijn wagen aan en toog op, zijn vader Israël tegemoet, naar Gosen. En als hij zich aan hem vertoonde... Wat moet dat een vreugde, wat zal dat een tranen uit zijn ogen geperst hebben. Wat zullen ze daar samen God hebben groot gemaakt. Ze zijn niet in elkaar op gegaan hoor. Als Jozef zijn vader om de hals valt en zij een tijdlang wenen; hun harten zijn naar elkaar uit gegaan, maar die harten zijn ook zo versmolten, dat ze daar in stille verwondering God hebben aanbeden. Heere, wat hebt U het wel gemaakt, zo ongedacht, zo onverwacht. Wat bent U groot in al Uw wegen en wijs in al de raadselen die U laat. Wat zullen ze God aanbeden hebben! Kennen wij daar iets van? Het doen van die aanbiddelijke Majesteit, vol van wonderen, vol van genade, vol ontroering in hun ziel.

Wat zegt Jakob dan? Israël, beter gezegd, zeide tot Jozef. Want alleen Israël kan dat zeggen. Zolang Jakob Jakob is kan je dat niet zeggen hoor. Maar als Israël weer sterk is geworden en als Israël weer bij God vandaan gezegend wordt, dan mag Israël zeggen: "Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb dat gij nog leeft". Kijk, wanneer kun je nu sterven? Als je God eens in het aangezicht van Christus hebt mogen aanschouwen als verzoend. Als je in de ontmoeting met die Meerdere Jozef, Jezus Christus, al je banden kwijt raakt en dat je mag leren: mijn hart is alleen aan Hem verbonden, en heel mijn hart gaat alleen maar naar Hem uit. Het is mij alleen maar om God in Christus te doen in mijn leven. Dan ligt het zo ruim, dan ligt het zo makkelijk: "Heere, nu kan ik sterven". Dat is zeventien jaar voordat het gebeurt. Goed onthouden. Zeventien jaar voordat het gebeurt. We komen doorgaans niet aan het eind van ons leven tot die ruimte dat we kunnen sterven, maar we hebben het te zoeken eer dat wij sterven. Wij weten niet hoe lang ons leven zal zijn. Daarom is vandaag de beste dag. Morgen niet. Want morgen bent u, ben jij er misschien wel niet meer. Dus morgen is geen goede dag, maar vandaag is de beste dag. Heere, dat ik vandaag zou mogen leren hoe ik kan sterven en in vrede God ontmoeten. Ja,

dat het zelfs zo mag zijn: “Heere, ik hoef geen dag van morgen meer”. Jakob zegt: “Ik hoef geen dagen meer op aarde, ik heb Jozef gezien, God heeft alles opgeklaard, God heeft alles vlak gemaakt. Ik mag nu zo eindigen in die God van het verbond, Die nooit laat varen het werk dat Zijn hand is begonnen. Nu kan ik sterven. Nu is het goed, Heere. Er hoeft niet meer bij”.

Kunnen wij sterven? Mag je weleens uitzien naar de dag, waarop je moe van de zonde, moe van dit aardse leven omdat het zo bezet is met moeite en verdriet, met zorgen. Mag je weleens zo met de liefde van God tot God vervuld zijn, dat je het weleens uit mag stamelen, niet in hoogmoedigheid, niet in vrijpostigheid, niet omdat je zo zelfverzekerd bent, maar omdat de Heere het goed heeft gemaakt. Heere, laat mij nu maar gaan.

Weet u, wanneer kon Simeon sterven? Nu laat gij, Heere, Uw knecht in vrede gaan. Laat mij maar sterven, Heere, want ik heb Uw Zaligheid, Uw Jezus, Uw eeuwige genade en liefde gezien. Het is goed. Het is genoeg. Roep mij maar op. Zo ligt het in het hart van Jakob.

Jonge mensen, dat is niet voor later, maar nu. Zoek dat te mogen kennen. Niet later, maar nu, want anders zal je ziel schreeuwen in de hel. Anders zal ons geweten eeuwig wroegen in de hel, dat we op die grote zaligheid geen acht hebben geslagen. Vraag dan toch: “Heere, leid mij aan de hand van Uw Woord en door de kracht van Uw Geest tot die kennis van Jezus Christus, het Verbond van het volk, zodat ik kan sterven, zodat ik mag sterven, zodat ik wens te sterven en eeuwig bij U te zijn. Nooit meer te zondigen. Nooit meer mezelf in het donker te zondigen. Maar eeuwig mag wandelen in het licht van Uw aangezicht, om verzadigd te worden met Uw Goddelijk beeld, om daar in het licht van al Uw heerlijke deugden van gerechtigheid en barmhartigheid, te mogen wandelen. Heere, nu is mijn hart bereid, eeuwig U te loven”.

AMEN.

Zingen Psalm 138 : 1

Dankgebed.

Slotzang Psalm 45 : 4.

Zegenbede.

**18. Predicatie XVIII
over Genesis 47
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 15 november 2009**

Voorzang Psalm 56 : 4 en 6.

Votum en groet.

Lezing van de Tien Geboden.

Schriftlezing Genesis 47

1 Toen kwam Jozef en boodschapte Farao en zeide: Mijn vader en mijn broeders, en hun schapen en hun runderen, met alles wat zij hebben, zijn gekomen uit het land Kanaän; en zie, zij zijn in het land Gosen.

2 En hij nam een deel zijner broederen, te weten vijf mannen, en hij stelde hen voor Farao's aangezicht.

3 Toen zeide Farao tot zijn broederen: Wat is uw hantering? En zij zeiden tot Farao: Uw knechten zijn schaapherders, zo wij als onze vaders.

4 Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn gekomen om als vreemdelingen in dit land te wonen; want er is geen weide voor de schapen die uw knechten hebben, dewijl de honger zwaar is in het land Kanaän; en nu, laat toch uw knechten in het land Gosen wonen.

5 Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende: Uw vader en uw broeders zijn tot u gekomen;

6 Egypteland, dat is voor uw aangezicht; doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen; laat hen in het land Gosen wonen; en zo gij weet dat er onder hen kloeke mannen zijn, zo zet hen tot veemeesters over hetgeen dat ik heb.

7 En Jozef bracht zijn vader Jakob mede en stelde hem voor Farao's aangezicht; en Jakob zegende Farao.

8 En Farao zeide tot Jakob: Hoevele zijn de dagen der jaren uws levens?

9 En Jakob zeide tot Farao: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest, en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen in de dagen hunner vreemdelingschappen.

10 En Jakob zegende Farao, en ging uit van Farao's aangezicht.

11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijn broeders woningen en hij gaf hun een bezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.

12 En Jozef onderhield zijn vader en zijn broeders en het ganse huis zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe.

13 En er was geen brood in het ganse land, want de honger was zeer zwaar; zodat het land van Egypte en het land Kanaän raasden vanwege dien honger.

14 Toen verzamelde Jozef al het geld dat in Egypteland en in het land Kanaän gevonden werd, voor het koren dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.

15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaän verdaan was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood; want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven? Want het geld ontbreekt.

16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt.

17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden en voor het vee der schapen en voor het vee der runderen en voor ezels; en hij voedde hen met brood datzelfde jaar voor al hun vee.

18 Toen datzelfde jaar voleind was, zo kwamen zij tot hem in het tweede jaar en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijn heer niet verbergen, also het geld verdaan is en de bezitting der beesten gekomen aan mijn heer, zo is er niet anders overgebleven voor het aangezicht mijns heren dan ons lichaam en ons land.

19 Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? Koop ons en ons land voor brood; zo zullen wij en ons land Farao dienstbaar zijn; en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde.

20 Alzo kocht Jozef het gehele land van Egypte voor Farao; want de Egyptenaars verkochten een ieder zijn akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zo werd het land Farao's eigen.

21 En het volk aangaande, dat zette hij over in de steden, van het ene uiterste der pale van Egypte tot het andere uiterste van hetzelfde.

22 Alleen het land der priesters kocht hij niet; want de priesters hadden een bescheiden deel van Farao, en zij aten het hun bescheiden deel, hetwelk hun Farao gegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.

23 Toen zeide Jozef tot het volk: Zie, ik heb heden u en uw land gekocht voor Farao; zie, er is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.

24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij Farao het vijfde deel zult geven; en de vier delen zullen voor u zijn tot zaad des velds en tot uw spijs en van degenen die in uw huizen zijn, en om te eten voor uw kinderkens.

25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden; laat ons genade vinden in de ogen mijns heren, en wij zullen Farao's knechten zijn.

26 Jozef dan stelde ditzelve in tot een wet, tot op dezen dag, over het land van Egypte, dat Farao het vijfde deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesters van Farao niet werd.

27 Zo woonde Israël in het land van Egypte, in het land Gosen; en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.

28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zodat de dagen van Jakob, de jaren zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaar.

29 Als nu de dagen van Israël naderden, dat hij sterven zou, zo riep hij zijn zoon Jozef en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, zo leg toch uw hand onder mijn heup, en doe weldadigheid en trouw aan mij: begraaf mij toch niet in Egypte;

30 Maar dat ik bij mijn vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren en mij in hun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord.

31 En hij zeide: Zweer mij; en hij zwoer hem. En Israël boog zich ten hoofde van het bed.

Het formulier wordt gelezen om de Heilige Doop te bedienen aan twee kinderen van de gemeente.

Zingen Psalm 105 : 5.

Zingen Psalm 134 : 3.

Toespraak:

Het is een heel groot voorrecht als wij onze kinderen ten doop mogen houden in de kerk; als de Heere het teken van Zijn verbond, wat het eeuwige heil is, aan het

voorhoofd van onze kinderen wil betekenen met dat heerlijke zegel. Ik zou u ook op het hart willen leggen om de grootte van dat heil in dat verbond, en met name dan in de Middelaar van dat verbond, Jezus Christus ligt. voor uw kinderen uit te leggen. De heerlijkheid van het mogen kennen van de Christus Jezus en in Hem de verzoening met God, en dan ook alles wat daarin mee komt. Niet een leven voor vandaag, maar ten diepste een leven vandaag met het oog op de eeuwigheid, met het oog op wat er komen gaat. Dat ze een leven zouden mogen kennen wat niet op gaat in het hier en nu. Ik zat van de week zo wat te lezen. Als ik het noem herkent u het misschien, of anderen. Rond heel dat vaccinatiegebeuren en de Mexicaanse griep. Hoevelen er voor zorgen dat hun inentingsboekje in orde is, dat we vooral niet zouden willen dat we onze kinderen iets onthouden waarmee wij hen wellicht zouden kunnen schaden voor dit leven. Toen moest ik toch denken aan de opmerking van een predikant die zei: "Maar welke ouders zouden nu echt het meest het oog op ons heil hebben". Zij die er voor zorgen (zonder er nu direct een tegenstelling van te willen of te moeten maken) dat hun inentingsboekje in orde is, of zij die hun kinderen dagelijks bij de Heere brengen. Ik hoop dat u dat mag doen. Dat is veel belangrijker dan in de rij staan. Daar moet je wachten op je beurt. In de hemel hoef je nooit te wachten op je beurt. De Heere ziet op het gebed van degenen die het om de Heere te doen is, ook in het opvoeden van de kinderen. Breng ze maar veel, gedurig, met al uw noden, met al uw zorgen, met al uw vreugde voor het aangezicht van Hem. Net als (dat hoort bij de opmerking van die predikant) de vader van die maanzieke knaap. De discipelen weten er geen raad mee. Onze kinderen, als ze op mogen groeien en naar school gaan, dan zult u merken dat ze van alle kanten in de gaten worden gehouden. Door de leerkracht. Ze worden in de gaten gehouden door de GGD. Wij houden ze uiteraard in de gaten. In alle opzichten wordt op ze gelet. Komen ze wel vooruit? Mankeren ze niets? Dan hebben we allerlei hulpverleners die we in kunnen schakelen voor allerlei verschillende vormen van zorgen die wij over onze kinderen kunnen hebben. Ik zeg niet dat we daar geen gebruik van mogen maken. Maar ik vraag mij weleens af, daar moeten wij allemaal maar mee tot onszelf inkeren: wij kunnen heel erg druk zijn voor het hier en nu voor onze kinderen. Maar zijn we net zo druk voor het daar en straks van onze kinderen? Wij hebben ze de beste zorg te geven in de opvoeding, op school. Maar wat is de beste opvoeding? Is dat niet dat wij bij al die dingen bedenken dat het voor onze kinderen in de allereerste plaats noodzakelijk is dat zij wederom geboren worden, dat ze in Christus ingelijfd worden, zodat we mogen weten dat ze geestelijk gezond zijn. Dat ze niet geestelijk dood zijn. Maar dat ze geestelijk levend zijn.

Wij hebben van alles en nog wat waarmee we onze kinderen in de gaten houden: gaat het hier fout, gaat het daar fout, of loopt het daar wel precies over de lijn wat zou moeten of zo ongeveer? Maar wie let op zijn kinderen: Heere, ligt er ook wat leven van U in? Zouden we dat ook opmerken? Zijn we daar ook mee bezig? Zijn we daar ook op gericht in onze opvoeding, dat we iets uit onze kinderen zouden mogen horen, in onze kinderen zouden mogen opmerken: het is hen te doen om de Heere. Hem te kennen. Hem te dienen. Want wat wij voor de tijd doen, gaat allemaal voorbij hoor. Dat eindigt met onze kinderen in het graf. Alles wat we voor ze doen hoor.

Maar als wij nu straks voor de Rechterstoel van Christus staan. Want daar gaat het naar toe. Dat hebben we ook gebeden. Biddende voor onze kinderen dat ze daar een bestaan mogen vinden in Christus, voor die rechtvaardige God.

Als wij daar nu straks zullen staan, zullen onze kinderen ons moeten aanklagen, dat wij hun geestelijke belangen hebben verwaarloosd? Dat gebeurt hoor! Laat dat ook de ernst in ons opvoeden zijn. Dan gaat het er niet om dat we daar straks niet

beschuldigd worden. Nee, maar dat wij dienstbaar zouden mogen zijn hieraan, dat onze kinderen vanwege dat vlekkeloze Lam mogen bestaan, tot in eeuwigheid zullen leven om God te loven, om God te prijzen, eeuwig God te bedoelen.

Ik wens u alles toe van 's hemelswege, wat u nodig hebt om uw kinderen met die ernst, met het oog op hun tijdelijk welzijn, maar bovenal hun geestelijk welzijn mag opvoeden.

Dat geve de Heere u. Denk dan aan de woorden van de Heere Jezus, Die tot de vader van die maanzieke zei: "Breng hem tot Mij". Breng hem, breng haar tot Mij.

Gebed.

Zingen Psalm 119 : 32, 53 en 67.

Het is een heel bekend gezegde: "Vertel mij wie uw vrienden zijn, en ik zal u vertellen wie u bent". Daar kunnen we misschien weleens wat op afdingen, en we kunnen proberen een beetje aan de klem van zo'n uitspraak weg te komen. En toch is het waar. Vertel mij wie uw vrienden zijn, en ik zal vertellen wie u bent. Want uit de vrienden die je om je heen verzamelt, degenen met wie je goed kan, degenen bij wie je aansluiting vindt, daarin komt iets openbaar van wat er in je eigen hart leeft, waar je ten diepste het meest prijs op stelt. Dan moeten we onszelf allemaal maar eens gaan onderzoeken vanmorgen, als kerkmensen. Met wie gaan wij het liefste om? Jonge mensen, want als er leven van God in onze ziel ligt, dan hebben wij graag omgang met hen die het liefst spreken over die dingen. Als Gods wederbarende genade in ons hart is uitgestort, dan komt er een liefde om te spreken over de dingen van het Koninkrijk van God en alles wat daarmee te maken heeft. Wanneer wij geen enkele behoefte hebben om daarover te spreken..... Misschien wel over dominees of over ouderlingen of over de kerken en allerlei kwesties. Maar dat is de zaak niet hoor. Dan moet je altijd maar vreselijk oppassen (wij allemaal hoor, niemand uitgezonderd) dat wij over vele dingen, die wij over dat soort zaken zeggen, straks in het gericht van God niet kunnen bestaan. Ik geloof dat als we meer voor degenen, die de ambten mogen en behoren en moeten vervullen van Godswege, zouden bidden, dat het met de kerken een stuk beter zou gaan. Denkt u niet? Als we ze meer zouden mogen opdragen aan de troon van Gods genade, zou de Heere ons dan in de weg van de ambten ook niet meer willen schenken!

Maar waar we het liefst over spreken en waar we het liefst mee bezig zijn, dat ontdekt wat er hier leeft. Waar de Heere werkt komt niet alleen een betrekking op het Woord, maar daar komt ook een leven naar het Woord. Daar komt ook een onderzoeken van het Woord. Daar krijg je een leven dat aan Gods Woord, aan Gods dienst gebonden wordt. Dan geef ik u op een briefje, dan word je een vreemdeling in kerk en wereld. Dan zullen velen zich van je gaan vervreemden, die er weleens over willen praten, maar niet zo dat het beslag legt in je leven. Dat ze voelen: het is je leven. Niet al die oppervlakkige dingen. Maar de honingraat van Gods lieve Woord. Dat er in ons leven een gang komt, dat men ziet: ze horen er niet bij, ze willen er ook kennelijk niet bij horen, zonder dat ze nu apart willen zijn. Ze stellen zich niet voor en ze zetten zich niet af op allerlei vreemde dingen. Maar de gang van hun leven, waar ze bij leven. Ze leven veel meer met het zicht naar Boven dan met het zich op het hier en nu. Ze zitten niet vast aan de dingen van het leven. Als de Heere ze het een of het ander af neemt, dan zie ik wel smart en lijden, en toch, ze mogen het er vroeger of wat later, door de weg van strijd en worsteling, toch mee eens worden.

Want op de een of andere manier voelen al die Egyptenaars in kerk en wereld wel dat zij heel ergens anders voor leven. Ze zijn niet gekomen om het meeste uit het

leven te halen, maar ze zijn vreemdelingen op aarde. Psalm 119 vers 32: "Ik ben een vriend en een vriendin, ik ben een metgezel, een metgezelin van hen die de Heere ootmoedig vrezen, in nederigheid van hart en onderworpenheid aan Gods lieve Woord". Bij hen wil ik horen. Met hen wil ik omgang hebben. Van hen wil ik leren, want ik proef: daar is leven, daar is toekomst ook, daar is iets waar je wat aan hebt. Niet alleen maar zolang je leeft, maar ook in het uur van je dood, en op de laatste minuten van je sterfbed, met een blik dwars door de dood en over dood en graf heen. Want zo heeft Jakob voor Farao gestaan. Zo zijn ze in Egypte gekomen om daar als vreemdelingen... Hebt u het gelezen in vers 4? Wij zijn hier gekomen om als "vreemdelingen" hier te wonen. Dat betekent: ik word hier nooit thuis en ik wil hier ook nooit thuis zijn. Ik ga mij niet nestelen in Egypte, om daar mijn gemak en mijn voorspoed te zoeken, huizen te bouwen als kastelen en de pinnen van mijn levenstent zo diep mogelijk in de aarde van allerlei genieting te slaan.

Maar als de Heere roept... Ach, bij de een van Gods kinderen zal de Heere wel harder moeten trekken aan die pinnen, maar er zijn er ook van Gods kinderen bij wie die pinnen zo ineens los laten. Die zijn zo aan God in de hemel met Christus verbonden, die mogen zo leven uit dat dierbare genadeverbond. Die leven zo bij het licht en de lamp van Gods Woord. Als de Heere zegt "Kom", dan zeggen zij "Nu pas, Heere?" Jakob was klaar hoor. Zeventien jaar voordat hij stierf kon hij sterven. Toen mocht het elke dag gebeuren. Zo hoor ik hem ook getuigen voor de Farao.

Daar komt Jozef, de tweede uit het rijk van Egypte. Daar komt hij zijn oude vader van honderddertig jaar. Het moet een eerbiedwaardige verschijning zijn geweest. Want hij heeft indruk gemaakt op de Egyptische Farao. Hij vraagt zometeen aan Jakob niet: "Wat is uw hantering, wat is uw beroep, wat doet u in uw dagelijkse leven, hoe voorziet u in uw levensonderhoud?" Maar als hij daar die oude, statige man in alle plechtigheid ziet binnen geleid door zijn zoon, voor zijn stoel. Dat moet in een prachtige zaal van het paleis zijn geweest, waar ook groten en dienaars rondom hem hebben gestaan. Dan stelt Farao een heel andere vraag aan hem. Dan moet u weten dat voor de Egyptenaar honderdtien jaar het ideale leeftijdsgebeuren is. Als je honderdtien jaar mag worden, dan heb je geleefd. En we weten van Jozef dat hij op honderdtienjarige leeftijd is gestorven. Daarin heeft de Heere een boodschap achter gelaten aan het volk in Egypte. Maar Jakob mag al honderddertig jaar zijn. Wat zegt hij daar van? De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen. De dagen van de jaren van mijn omzwerven op aarde, zijn honderddertig jaar, weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest.

We zouden kunnen denken: nu gaat Jakob klagen. Zou het niet beter op zijn plaats zijn geweest als Jakob hier al de genade, die God hem bewezen had, al die bijzondere leidingen in zijn leven... Als Jakob aan Farao had gezegd: weet u wat de waarde is van die honderddertig jaren? Dat ik God heb mogen ontmoeten. Dat is de waarde van die honderddertig jaar. Dat kan de waarde van twee jaar zijn. Dat kan de waarde van vijftien jaar zijn. Ik heb God mogen ontmoeten. Ik heb met God mogen worstelen. En God heeft in Zijn belofte tot mij gesproken, mij rijk makend als een arme van geest, die als een vluchteling en banneling over de aarde heeft gezworven en in dat beloofde land amper een voet eigen bezit heeft gehad. Maar God heeft gesproken in mijn leven, en in die belofte en dat spreken van God, dat is mijn leven. En toen ik met Hem worstelde in Pniël, heb ik Zijn aangezicht gezien en ik ben gered geweest, en ik mocht vallen in de armen van die Borg en Zaligmaker, Jezus Christus. En nu ik die waarheid zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn Gerechtigheid is. Dan kan Jakob zeggen: nu tart ik de dood; nu verwin ik het graf; nu neemt mij geen duivel of satan die zegekroon mij meer af. Want dat heeft hij gezegd in het vorige

hoofdstuk, dat hij nu zou sterven, hebben we gehoord. Dat zegt hij hier weer. Want als hij zegt: weinig en kwaad, o Farao... Dan kun je wel kijken naar honderddertig jaar. Wat lang! Veel langer dan de meesten in mijn eigen land. Zo ver komen de Egyptenaars niet. Het is vooral het uitverkoren geslacht dat de Heere een lange leeftijd geeft op aarde.

En toch zien wij, ook in dat uitverkoren geslacht, dat de leeftijd meer en meer achteruit gaat. Weet u wat dat betekent? Dat de kracht der zonde gaat toenemen. Weinig en kwaad. Denk maar aan Psalm 90. Vol van smart. Vol van moeilijke leidingen. Tweeëntwintig jaar geleefd in het niet kunnen geloven en toch eigenlijk, de feiten onder ogen ziende, de dood van Jozef, het gekrakeel in zijn tenten, zijn liefste vrouw die de Heere hem het eerste af nam; het bedrog van zijn oom Laban. En dan al die handelingen van Jozef met zijn broers, waar zijn vader onder moest leren buigen.

Weinig en kwaad zijn mijn dagen geweest. Maar dat is geen klacht over zijn leven. Het is wel even in een paar woorden aan geven, honderddertig jaar. Ik las ergens: tachtig of achthonderd jaar, als je er achter staat, is het allebei even snel voorbij gegaan. Daarom moesten wij veel meer bij de dag leven. Veel meer dan we doen.

Weinig en kwaad.

Farao, verkijk je nu niet op die honderddertig jaar. Die honderddertig jaar zijn voorbij. Maar nu mag ik God verheerlijken in hoe Hij mijn vaders gedragen heeft. Want dat is namelijk het vervolg. En hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaders en de dagen hunner vreemdelingschap-pen. Abraham honderdvijfenzeventig. Izak honderdtachtig. En de vader van Abraham, Thera, tweehonderdvijf. Dat zijn geen fouten in de Bijbel hoor. Geen schrijffouten. Dat is het getuigenis van Gods Woord. Zo oud werden ze toen. Het is nog weinig vergeleken met de leeftijden vóór de zondvloed. En in die hoge leeftijd heeft de Heere hen met die langheid der dagen gezegend. Maar Jakob zegt: dat is niet dé zegen. Maar die honderddertig jaar daarin heb ik de Heere mogen leren kennen.

Hoe lang leeft u nu al? En hebt u de Heere leren kennen? Hebt u met de Heere mogen wandelen? Dan te bedenken dat we morgen misschien niet meer beleven. We moesten ook veel dicht bij de dood leven. Wat dat betreft is onze tijd geen beste tijd. In de Middeleeuwen leefden men veel dicht bij de dood, want de dood kwam dagelijks over straat. We kunnen aan de ene kant wel spreken over de zegeningen van de medische techniek. Maar ondertussen denk ik: al die zegeningen weten wij wel in een vloek te veranderen, want in plaats dat we er dankbaar voor zijn, leven we nog veel meer onze ondankbaarheid uit, want we leven niet dicht bij de gevende God.

Jakob leeft dicht bij de dood, want hij spreekt tegen Farao: "En de dag van mijn sterven is nabij. Dat zal geen honderd jaar meer duren. Dat duurt misschien wel geen dag meer. Maar dat geeft niet, Farao, want ik ben gereed. Ik kan gaan. Ik mag gaan. Want ook ik mag weten: mijn Verlosser leeft. Daarom, ach, elke dag dat ik nog op aarde moet leven, is een dag waar ik meer word vervuld met heimwee naar Boven".

Kennen wij dat ook in ons leven? Jakob kende een trekking naar Boven. Kijk, wij kennen allemaal wel de trekking naar de wereld. Wij kennen allemaal de trekking wel van de liefde van ons hart tot de zonde. Tenminste, met ons verstand. Ik hoop dat u het ook met uw hart hebt leren zien. Hebt u dat weleens leren zien met uw hart, hoe uw hart naar de wereld trekt? Hoe uw hart naar het eigen ik trekt. Hoe er in ons hart een trekking is om onze zondige lusten zo veel mogelijk, zo goed mogelijk en zo snel mogelijk te bevredigen. Het zal er om gaan hoor, vanmorgen in de kerk, niet

vanmiddag of volgende week, maar het zal er om gaan vanmiddag in de kerk, zo op de grens van morgen naar middag: is er nu een trekking in jouw en uw hart naar Boven of niet? Want Gods volk heeft een trekking naar Boven. Degenen die Christus hebben leren kennen, in wie Christus Zijn wederbarende genade heeft uitgestort, die kennen een trekking naar Boven. Die leven voor Boven. Want zij zijn gestorven. Zijn leven als een gestorvene op aarde. Dat is een vreemdeling. Dat is een vreemdeling, die mag zeggen: "Maar gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen bij God in de hemel. Omdat daar mijn leven ligt en dus mijn hart ligt, en omdat daar mijn hoofd leeft, trekt mijn hart naar Boven". Dat is ontdekkend. "Ik leef niet voor hier en beneden. Ik doe mijn taak, maar ik ben een vreemdeling op aarde. Maar ik mag gelukkig een bekende zijn bij God". En wie bij God bekend is, wordt op aarde een vreemdeling. Dat hoort onlosmakelijk bij elkaar. Want waar Christus in het hart leeft, daar gaat het hart uit naar Boven, waar de Heere is. Daar is hun wandel op aarde, een wandel waar ze te herkennen zijn als buitenlanders. Als degenen die nog uitlandig zijn, namelijk van de Heere uitwonen op aarde. Maar ze zijn gereed: "Heere, als U nu de aardse tabernakel van dit mijn lichaam komt af te breken (2 Korinthe 5 vers 1), dan is het goed. Breek het maar af, Heere, want ik ben los van beneden, hoeveel liefs en hoeveel goeds ik er ook heb mogen ontvangen en heb, maar ik leef voor U".

Leven wij voor Hem? Is dat te zien aan ons leven, aan de gang van ons leven, aan de wijze waarop wij in ons gezin, in ons huwelijk handen en voeten geven aan de bevelen van Gods Woord? Is het te zien dat een christelijk gezin anders is, echt wezenlijk anders, niet in slechts een paar uiterlijkheden, maar wezenlijk en geheel anders dan een gezin dat voor de wereld leeft, een gezin dat het alleen maar hier op aarde heeft?

U moet er maar eens op letten.

Ze gaan in Gosen wonen, afgezonderd van iedereen. Ze vermengen zich niet onder de Egyptenaars. Wat een Goddelijke wijsheid is dat ook geweest. Zo heeft de Heere ze afgezonderd en daarmee bewaard voor vele valstrikken en valkuilen. Dat moeten we ook maar eens nakijken in ons leven. Hoe goed kunnen wij met de wereld? We hebben dit, we hebben dat, we hebben zus, we hebben zo. U mag het wel concreet invullen uit uw eigen huisgezin. En brengt dat u nu allemaal dichterbij de Heere, of niet? Alles wat je niet dichterbij de Heere brengt, moet je morgenvroeg direct op straat zetten. Alles waarvan je eerlijk moet getuigen: het trekt mijn ziel niet naar Boven, maar het doet mijn ziel naar beneden trekken. Daar moet je direct mee breken. Want als de dood je overvalt is het te laat. Dan kun je mooie praatjes hebben, maar daar ziet de Heere dwars door heen. Velen die nu nog kunnen praten, zullen daar als verstomd voor de Rechterstoel staan. Ga eerlijk met jezelf om, ook met je kinderen. Denk niet dat je zo sterk bent. Al die mensen die zeggen: er zit toch een knop op! Op de computer. Op de radio. Op televisie. Dat zijn mensen die niet weten hoe door en door bedrieglijk hun eigen hart is. Wat lezen wij? Waar stellen wij onze ziel, waar stellen wij onze kinderen aan bloot? Welke invloeden? Welke opvattingen? Wat laten wij over hen heen storten?

En dan nogmaals, bijzonder wat ik in de dooptoespraak zei: "Hoe vaak mogen we nu goedspreken van de Heere in ons gezin?" Jakob heeft goed mogen spreken van de Heere, mogen vertellen wie de Heere voor hem was.

Ouders, kunnen wij dat ook? Kunnen wij zo over Hem spreken dat onze kinderen, al willen ze het niet, er toch iets van mee krijgen, dat dat toch wel echt leven is. Hoe goed het is om de Heere te mogen kennen, Hem te dienen. Zijn Woord te gehoorzamen, in Zijn wegen te gaan.

Zijn er nog die met hun kinderen niet alleen (en dat is goed) de grote daden en mogendheden van de Heere uit het Woord hen onderwijzende. Maar dat je nu ook eens vanuit je eigen leven mag zeggen Wie die God voor je is geworden. Of is dat misschien wel de grootste armoede in huis? Dan kan het zelfs aan de buitenkant helemaal in orde zijn, maar het ware leven mist. Dan moet je niet die buitenkant weggooien, maar dan hebben we toch maar te zorgen om de Heere te vragen of Hij die lege buitenkant nog eens wil vervullen, zodat het licht en leven wordt bij alles wat kan drukken.

Vertel ze nu maar wat het betekent om gedoopt te zijn. Doen we dat nog? Vertellen we onze kinderen waarom wij ze gedoopt hebben, en wat het betekent voor ons als ouders, en ook voor onze kinderen dat ze gedoopt zijn? Dat de Heere hen een teken van afzondering geschonken heeft. Dat de Heere al in het begin van hun leven Zijn hand op hun leven legt. Dat ze Hem toekomen. Ze voor Hem zouden leven. Het is wat, al die ouders die hun kinderen voor de wereld opvoeden, terwijl de God heeft gezegd: “Ze zijn van Mij”.

Zult u dienstbaar zijn in de opvoeding! Ach, dat kan alleen vanuit de binnenkamer. En als het vanuit de binnenkamer mag gebeuren, dan wordt er in de woonkamer weleens wat verteld hoor.

Ze zijn afgezonderd in Egypte, in Gosen, het beste deel van het land. Dan zou ik u willen wijzen op in ieder geval twee grote tegenstellingen, tussen Israël en Egypte. Dat geestelijke Israël in het wereldse Egypte. Dat besneden Israël onder de onbesnedenen van de wereld.

Eerst vers 12 en vers 13. En Jozef onderhield zijn vader en zijn broers, en het ganse huis van zijn vader, met brood, tot de mond van de kindertjes toe.

Wat hebben ze er voor betaald? Helemaal niets. Ze hebben er geen stuiver voor betaald. Ze hebben er geen konijn voor hoeven meenemen. Dan moet u eens letten op vers 13. “En er was geen brood in het ganse land, want de honger was zeer zwaar, zodat het land van Egypte en het land van Kanaän raasden vanwege die honger.”

Kijk, dan is de wereld bezig om haar razende honger met van alles en nog wat, ten koste ook van alles te vervullen. En daar in Gosen mag een volk zijn, zwervers, en die worden door Jozef onderhouden, en ze betalen er niets voor. Ze krijgen alles uit de voorraadschuur van die Meerdere Jozef, zoals Matthew Henry in zijn prachtige Bijbelverklaring schrijft.

Jezus Christus, onze Jozef.

Uw Jozef?

Jouw Jozef?

Hij onderhield hen. Temidden van hun vreemdelingschap, waar ze vele ontberingen hebben, zorgt Hij voor hen dat ze geen enkel gebrek hebben. Want die Goede Herder zorgt voor dat volk van vreemdelingen in Gosen op aarde. Waar het hen ook aan ontbreekt, uit Zijn voorraadschuren van menigerlei genade schenkt Hij hen genade voor genade. Dat verbindt hen alleen maar meer naar Boven. Dat vervreemdt hen alleen maar meer en meer van de wereld om hen heen. Want je moet nooit denken dat een onbekeerd kerkmens, dat de onbekeerde wereldling Gods kind zal begrijpen. Zijn gang door het leven kan hij niet begrijpen, kan hij niet narekenen. Daarom wordt het vaak voor dwaasheid versleten, vanwege hun onkunde.

Jozef onderhoudt Zijn volk hoor. Hij staat garant voor hen. Hij zorgt voor hen uit die doorboorde handen en Hij zal hen alles schenken wat ze nodig hebben op hun

bidden, op hun smeken, op hun vragen. Waar zij armoedig zijn in zichzelf, komt Hij in Zijn rijkdom hen voor. Dacht u van niet? Kent u Hem? Is Hij u weleens voor gekomen? Is Hij weleens afgedaald in je hart en leven? Hebt u weleens mogen eten van het koren van die Meerdere Jozef, Jezus Christus, als een vreemdeling? Hebt u weleens mogen beleven: je tranen zijn in de flessen van God bewaard? Niet die krokodillentranen. Niet die vleselijke tranen. Maar die tranen naar God, waarbij je je zorgen en moeiten daadwerkelijk in de handen van de Heere al wenende hebt mogen leggen. Hij bewaart het hoor. Hij is er zuinig op. Hun bloed, hun strijd, hun tranen, het is alles dierbaar in Zijn oog hoor. Hij onderhoudt Zijn volk.

En dan de tweede tegenstelling. Vers 25 en vers 27: “En zij zeiden: gij hebt ons leven behouden”. Dat zeggen de Egyptenaars. “Laat ons genade vinden in de ogen mijns heren, en wij zullen Farao’s knechten zijn”. Zo ver komt de wereld nu, in al haar vrijheid. Ze komen nooit verder dan een knecht van Farao te worden. Daar hebben ze alles voor over. Daar betalen ze zich doodarm aan, geestelijk doodarm aan. Ze raken alles kwijt. Straks staan ze als armen voor God, met niets. Zo rijk wordt de wereld. Goed op letten hoor. Jonge mensen, als je daar voor gaat, je komt nooit verder dan een knecht van Farao.

Maar nu die vreemdelingen in vers 27. “Zo woonde Israël in het land van Egypte, in het land Gosen, en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer”.

Ziet u nu het grote verschil tussen het volk van God en al die Egyptenaars en Hagarenen, en noem ze maar op, onder welke namen ze in de Schrift worden voorgehouden.

Israël is een bezitter. U zegt: “Ja, van de hemel straks”. Nee, nee, van de wereld, van de aarde hier en nu. Want Hij onderhoudt Zijn volk vanuit die wereld en met die wereld. We zeggen toch met Psalm 25: “Zijn God geheiligd zaad zal ’t aardrijk beërven”. En zegt de Heere niet: “Van Mij is de wereld en haar volheid”, met Psalm 24. En dat alles staat nu Mijn volk ten dienste. Daaruit onderhoud Ik Mijn volk. Want het is in Christus hun bezit. Daarom mogen zij als vrijen leven, van alles wat de Heere hen toeschikt. Daarom zullen ze ook niets tekort komen.

Wat bent u?

Een knecht of een bezitter?

Dan komen die Egyptenaars allemaal tot Jozef. Daar zou ik het laatste over willen zeggen vanmorgen. Dan hoor ik ze tot twee keer toe een bijzondere belijdenis afleggen. In vers 15 en in vers 19.

Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaän verdaan was. Dat wil zeggen: al het geld was allemaal bij Farao, door het beleid van Jozef. Kwamen al de Egyptenaars tot Jozef: “Geef ons brood, want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven? Want het geld ontbreekt”.

En in vers 19: “Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? Koop ons en ons land voor brood”.

Nu ga ik niet zeggen “wat ik nu zeg is de uitleg van deze tekst”. Dat is het niet. Maar ik geloof toch dat wij er een belangrijke geestelijke les uit kunnen trekken. Nu is Jozef nog altijd onder ons. Nu staat Jozef nog altijd in de prediking van het Evangelie voor uw en jouw aangezicht. Nu is het diezelfde Jozef Die alles heeft om u gelukkig te maken, om u zalig te maken, van de wereld los te maken en aan dat hemels zalige leven, waar de liefelijkheid van God wordt ervaren, waar de liefelijkheid van God wordt genoten, waar God in Zijn liefelijkheid uw deel zal zijn. Hij staat nog voor je in

de prediking, in het gewaad van het Evangelie, en Hij roept nog: "Alle gij einden der aarde, komt tot Mij, wordt behouden, want Ik ben uw God en Heiland alleen, en er is niemand meer die uw ziel kan redden van het verderf en die u zal kronen met barmhartigheid en genade, goedertierenheid". En zul jij, zult u in Zijn tegenwoordigheid moeten sterven?

Kom, zijn wij nu weleens zo arm geworden dat we geen geld meer hadden? Het geld ontbreekt, Heere. Dan gaat de nood drukken. Ik heb niets om God te betalen. Ik heb niets om aan God te voldoen. Ik heb niets waarop ik mij kan laten voorstaan. Zelfs niet mijn gedoopte hoofd. Want, Heere, ik heb mijn gedoopte voorhoofd in de wereld verzondigd. Ik heb mijn gedoopte hoofd jaren voor mijzelf gehouden, er nooit op leren pleiten, er nooit de waarde van gezien, en er nooit het bevel in beluisterd. Ik ben gedoopt, maar ik leef als een ongedoopte. Vreselijk is dat. En dan nog wel in de tegenwoordigheid van die Meerdere Jozef, Jezus Christus.

Is het weleens zo ver gekomen dat wij naar Jozef gingen, omdat we zagen: ik heb geen geld meer. Hoe moet het nu met mijn leven? Heb je Jozef weleens nodig gekregen? Want Hij is er nog en Hij is beschikbaar, en Hij is genoeg. Maar wilt u Hem wel? Wil jij Hem wel?

Waarom zouden wij sterven? Heb je zo weleens mogen pleiten voor het aangezicht van God? Heere, ik heb de dood wel verdiend, maar bij U is toch vergeving! Heb je zo in je armoede weleens je toevlucht mogen nemen tot die Meerdere Jozef? Heere, ik heb niets en ik ben niets, dan enkel schuld en zonde. Maar Uw gehoorzaamheid, Uw liefde, waar ik van heb mogen horen in het Woord, Die aanneemt zonder verwijt. Die niet wegslaat waar alles het wegslaan waardig is. Die toch hebt gezegd: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uit werpen". O Heere, ontferm U over mij. Neem alles maar af. Neem mij alles maar af. Dat ik arm ben naar de maatstaf van de wereld, opdat ik maar rijk zou mogen zijn in God. Ja, dat God mijn rijkdom is.

Kijk, dan komt je hart in de hemel te liggen. Dan gaat je hart op aarde naar de hemel trekken. Dan is het aan je praat, gewaad en daad op aarde te zien, dat je een vreemdeling bent, een gast en een bijwoner op aarde.

Dan eindig ik met de woorden van de apostel Johannes. Die schrijft in 1 Johannes 2: "Jong en oud, hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is. Zo iemand de wereld lief heeft, de liefde des Vaders is niet in hem, want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid, maar die de wil van God doet, door het geloof in de Heere Jezus Christus, die blijft, die blijft in der eeuwigheid".

Voor dat volk geldt: "Zij gaan van kracht tot kracht, in al hun klacht, steeds voort, elk hunner zal..."

Dat hopen ze niet alleen. Maar er zijn tijden in hun leven, en als de Heere het doortrekt ook in het verzekerende werk, dan komt het vast te liggen: "zij zullen in het zalig oord van Sion daarboven, haast, spoedig voor God verschijnen".

U ook? Jij ook?

AMEN.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 84 : 4.

Zegenbede.

**19. Predicatie XIX
over Genesis 48
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 27 december 2009**

Voorzang Psalm 148 : 1 en 4.

Votum en groet.

Geloofsbelijdenis.

Schriftlezing Genesis 48

1 Het geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank. Toen nam hij zijn twee zonen met zich, Manasse en Efraïm.

2 En men boodschapte Jakob en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u. Zo versterkte zich Israël en zat op het bed.

3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige is mij verschenen te Luz in het land Kanaän; en Hij heeft mij gezegend,

4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken en u vermenig-vuldigen en u tot een hoop van volken stellen; en Ik zal uw zaad na u dat land tot een eeuwige bezitting geven.

5 Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne; Efraïm en Manasse zullen mijne zijn als Ruben en Simeon.

6 Maar uw geslacht dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.

7 Toen ik nu van Paddan kwam, zo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaän, op den weg, als het nog een kleine streek lands was om tot Efrath te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, dewelke is Beth-lehem.

8 En Israël zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens zijn dezen?

9 En Jozef zeide tot zijn vader: Zij zijn mijn zonen, die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot mij, dat ik hen zegene.

10 Doch Israëls ogen waren zwaar van ouderdom, hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot hem; toen kuste hij hen en omhelsde hen.

11 En Israël zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien.

12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijn knieën; en hij boog zich voor zijn aangezicht neder ter aarde.

13 En Jozef nam die beiden, Efraïm met zijn rechterhand tegenover Israëls linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand tegenover Israëls rechterhand; en hij deed hen naderen tot hem.

14 Maar Israël strekte zijn rechterhand uit en legde ze op het hoofd van Efraïm, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse; hij bestuurde zijn handen verstandiglijk, want Manasse was de eerstgeborene.

15 En hij zegende Jozef en zeide: De God voor Wiens aangezicht mijn vaders Abraham en Izak gewandeld hebben, die God Die mij gevoed heeft, van dat ik was tot op dezen dag,

16 Die Engel Die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongens, en dat in hen mijn naam genoemd worde en de naam mijner vaderen Abraham en Izak, en dat zij vermenigvuldigen als vissen in menigte in het midden des lands.

17 Toen Jozef zag dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraïm legde, zo was het kwaad in zijn ogen; en hij ondervatte zijns vaders hand om die van het hoofd van Efraïm op het hoofd van Manasse af te brengen.

18 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, mijn vader; want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.

19 Maar zijn vader weigerde het en zeide: Ik weet het, mijn zoon, ik weet het; hij zal ook tot een volk worden en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volken worden.

20 Alzo zeggende hij hen te dien dage, zeggende: In u zal Israël zegenen, zeggende: God zette u als Efraïm en als Manasse! En hij zette Efraïm voor Manasse.

21 Daarna zeide Israël tot Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.

22 En ik heb u een stuk land gegeven boven uw broederen; hetwelk ik met mijn zwaard en met mijn boog uit de hand der Amoriëten genomen heb.

Met Gods hulp en in afhankelijkheid van de Heilige Geest hopen we te luisteren naar de boodschap zoals die in dit gedeelte ons wordt voor gehouden, en ik zou onder deze geschiedenis willen schrijven:

JOZEFS ZONEN GEZEGEND

1^e. Door Jakob. Beter gezegd: door Israël. Er staat in vers 14: “Maar Israël strekte zijn rechterhand uit en legde ze op het hoofd van Efraïm, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse; en hij bestuurde zijn handen verstandiglijk, want Manasse was de eerstgeborene”. Israël zegent.

2^e. In de tweede plaats horen we dat hij uit Christus zegent. Want er staat in vers 16, de eerste helft: “Die Engel Die mij verlost heeft uit alle kwaad, zegene deze jongens”.

3^e. Naar Gods vrije welbehagen. Wat op verschillende plaatsen in dit hoofdstuk voor komt, wat samengevat wordt in vers 20, aan het eind van dat vers: “En hij zette Efraïm vóór Manasse”.

Gebed.

Zingen Psalm 16 : 3, 4 en 6.

We hebben allemaal in de prediking, aangaande Gods daden in het leven van Jozef, gehoord hoe uiteindelijk Jozef zich aan zijn broers heeft mogen open-baren, en hoe zij hun oude vader Jakob door de hand Gods in Egypte hebben mogen brengen, en hoe zij daar elkaar hebben ontmoet op een toch heel ontroerende wijze. En toch moeten we maar onthouden dat het bij de ouden van die dagen en degenen die van genade wisten in hun leven, uiteindelijk niet om het menselijk ontroerende ging, maar dat het hen uiteindelijk ging om God, Zijn genade, Zijn verbond, en de erfenis die Hij wilde geven. Dat blijkt ook weer in hoofdstuk 48.

Jozef hoort dat zijn vader ziek is. Zodanig ziek dat het sterven gaat worden. Sommigen onder ons weten wat er door een mens heen gaat als hij te horen krijgt dat vader ongeneeslijk ziek is en op zijn sterfbed geworpen is, en dat de tijd voorts kort zal zijn.

Dan wacht Jozef niet tot Jakob hem roept, maar die boodschap, die tijding brengt Jozef er toe om zelf zijn vader op te gaan zoeken, eer dat hij sterft. Dan neemt hij zijn beide zonen mee. Of Jozef in die tijd meerdere kinderen had, dat weten we niet. Wel weten we dat er meerderen zullen volgen, aangezien Jakob zegt: “Deze twee zullen mij als Ruben en Simeon zijn, en al de overigen die gij zult gewinnen zullen uw zonen en naar uw naam genoemd worden”.

Maar hij neemt zijn twee jongens mee naar het sterfbed van hun opa. Dat moet ook voor hen allen een ontroerend ogenblik zijn geweest. Het wordt ook een heel plechtig en heel heilig ogenblik. Boven alles een heel geestelijk ogenblik. Het is maar niet zo dat daar iets gebeurt wat ook wel aan sterf-bedden van kinderen Gods op aarde gebeurt, waar een vader zijn kinderen bij zich roept en hen allen nog zijn laatste oprecht gemeente waarschuwing geeft, en ze er op wijst wat werkelijk waarde heeft en wat niet, waar het hen toch om te doen zou moeten zijn, waar ze toch naar zouden moeten jagen met al hun krachten en inspanningen, waar ze hun hart op zouden moeten zetten; hoe dat in alle ernst en met alle liefelijkheid gebeuren kan. En toch, dat is een vorm van zegenen die nooit verder komt dan wensen, dan hopen en bidden. Maar wat hier aan het sterfbed van Jakob gebeurt, is oneindig veel meer. Jakob zegent hier niet als een vader en een opa. Het is niet zo dat Jakob hier een zegen op die twee jongens komt te leggen in de hoop dat de Heere nog iets in hun leven zou willen doen, en die kinderen, half Egyptisch, om die kinderen op het hart te binden waar het om gaat. Nee, hij gaat veel meer doen. Het gaat veel dieper hier. Het ligt ook veel vaster hier, want hier gebeurt iets wat God wil. Hier gaat Jakob iets doen wat God wil dat hij zal doen. En waar Jakob er ook diep van doordrongen is dat hij hier niet geleid wordt door de liefde van zijn hart; dat hij hier niet gedreven wordt door zijn natuurlijke liefde voor zijn kleinkinderen. Maar dat hij hier gedreven wordt door de Geest der profetie, Die de Geest van Christus is. Hij wordt hier gedreven om dat te doen wat God van eeuwigheid heeft vastgelegd. Hij gaat hier op aarde verkondigen en verklaren wat voor God, bij God voor geldig gehouden en beschouwd wordt. Hij mag hier hetzelfde gaan doen als wat Izak ging doen. Dan zegt Calvijn (dat moesten we maar onthouden): “Dat doet hij hier als een uitdeler van Goddelijke genade”. Of zoals hij het elders zegt: “Hier gaat Jakob handelen als een soort middelaar van het genadeverbond”. Hij wordt hier aangegrepen door de Geest Gods. Daarom vergist Jakob zich ook niet.

Kijk, er moet ook wel heel wat door Jakob zijn heen gegaan. Want hij zal in deze ogenblikken toch ook wel gedacht hebben aan hoe hij zijn vader heeft bedrogen om hem het eerstgeboorterecht en de zegen die daar aan vast hing, en de erfenis waar het hem om ging. Dan bedoel ik de geestelijke erfenis. Want de erfenis op aarde van het aardse Kanaän was niets anders dan een onderpand en een bewijs van de erfenis daarboven in het nieuwe Jeruzalem.

Hij had zijn vader bedrogen en hij had de zegen ontvangen. Niet dankzij zijn bedrog. Gelukkig niet. Ondanks zijn bedrog. En al mag het zo zijn dat Izak niet beseft heeft wat hij in die ogenblikken gedaan heeft, aangezien Izak iets heel anders van plan was, tegen Gods wil. Toch moest Izak ook alleen maar doen wat God wilde: Jakob zegenen. Dat was de zegen die werkelijk rijk maakt en die ook zeker hun deel zou worden. Wat lezen we namelijk in Genesis 27 vers 4, daar zegt Izak: “Opdat mijn ziel u zegene eer ik sterf”. Onze kanttekenaren verklaren dat zo, en dat vindt u ook in ons Schriftgedeelte, hoofdstuk 48, ik meen het 9^e vers “dat ik hen zegene”, zegt Jakob. Kanttekening: “Versta dit niet van een algemene zegening die de ouders al hun kinderen en in alle gelegenheid kunnen geven. Maar van een bijzondere, zeer uitnemende en statelijke, profetische zegening, bij vorm van testament ingesteld, om zijn zoon van de geestelijke en de lichamelijke belofte hem en zijn vader gedaan, erfgenaam te verklaren”. Zo wordt het ook in de kanttekeningen bij hoofdstuk 48 verklaard. In de 18^e kanttekening: “dat is, dat ik hen zegene, dat ik hen de beloftenissen Gods, hoe Hij hen zegenen wil (daarmee wordt bedoeld “zal”), verkondige en met oplegging der handen bevestig, naar de wijze van de zegening der patriarchen”. Dus wat Jakob hier gaat doen, is die beide zonen van Jozef inlijven,

op zaligmakende wijze, in het genadeverbond. Dan moet u goed begrijpen, niet alsof Jakob dat kan doen. Dat zullen we nog wel horen vanuit het 16^e vers. Maar wel dat Jakob zich geroepen weet om de beide zonen van Jozef een plaats te geven onder de stamvaders van Israël. Dus er zijn dertien stammen, in een zeker opzicht. Zoals we ook weleens over dertien apostelen spreken. Jozef krijgt een dubbel deel. Jozef krijgt twee zonen die allebei onder de zonen van Jakob gerekend zullen worden en die naar de naam van Israël genoemd zullen worden, zoals Psalm 87 vers 4 daarover spreekt, wat ik al eerder een dezer dagen heb aangehaald. Hij mag die beide jongens gaan zeggen: “God zal jullie zeker bevestigen en schragen, en Hij heeft jullie op de rol geschreven van hen die hij in Sion telt, en met de naam van Sions kinderen doet dragen”. Deze jongens mogen hier, door Jakob, maar uit de hemel horen hoe de Heere hen bijzondere genade geeft. Zij komen in het genadeverbond. Niet maar door een uitwendig teken of door een wens, maar door krachtige genade. Of dat nu op dat ogenblik is gebeurd, of dat dat eerder of later is gebeurd, dat doet er niet toe. Maar deze beide jongens worden gerekend, zegt Jakob, als Ruben en Simeon. De eerstgeborene had altijd recht op een dubbel deel van de erfenis. En nu krijgt Ruben dat niet. Waarom niet? Dat horen we in hoofdstuk 49. Hij heeft het bed van zijn vader beklommen. Hij heeft overspel bedreven met een van zijn slavinnen die hem tot vrouw gegeven waren. Hij heeft het bed van zijn vader ontheiligd op een vreselijke wijze. En al heeft Jakob daar in die ogenblikken niet zoveel van gezegd, als Jakob sterft komt het terug. Toen heeft Ruben het door genade ook mogen aanvaarden. We lezen het ook in 1 Kronieken 5. Daar wordt het ons ook in de eerste verzen verklaard, vers 1 en vers 2. Hoe het eerstgeboorterecht van Ruben is over gegaan naar Jozef. Daarin is de Heere vrij. Dat zullen we nog wel horen bij het laatste punt. Jozef krijgt het eerstgeboorterecht, daarom krijgt hij een dubbel deel in Kanaän, namelijk in Manasse en Efraïm. En Jakob mag zo door het geloof..... Het is niet voor niets dat juist vanaf het ogenblik dat in ons hoofdstuk gaat gesproken worden van de zegen die Jakob wil opleggen, dat dan over hem als Israël gesproken wordt. Israël gaat hier spreken in die oude, stervende Jakob wordt het oog van Israëls geloof verhelderd, en mag hij zoveel zicht op de vastheid van Gods verbond, op de zekerheid van Gods belofte ontvangen, dat hij niet vreest en niet twijfelt. Wanneer niet? Op het ogenblik dat de dood dichtbij komt. Op het ogenblik dat Jakob uit deze wereld verdwijnt en sterven moet. Waar? In Kanaän? Nee, daar heeft hij als een balling geleefd. Maar hij gaat sterven in Egypte. Een heel eind verwijderd van Kanaän. Maar Jakob heeft door het geloof gezien: al zijn Gods wegen nog zo raadselachtig, al zijn Gods wegen voor ons zo vaak nog zo ondoorzichtig en donker, Zijn beloften zullen nooit feilen of falen. Daarom gaat hij ook spreken waar die twee jongens bij zijn. Dat moet wat geweest zijn!

Wat zou het groot zijn onder ons als er zo eens gesproken mocht worden van een ziekbed. Zoals hier twee kleinzonen hun opa hebben horen spreken over de grote werken van Gods genade in zijn leven.

God de Almachtige is mij verschenen. Dat is wat! Jakob mag hier als een kind van God met helderheid en vrijmoedigheid spreken over zijn Godsontmoetingen. Dan gaat hij die beide kleinzonen vertellen wat de Heere in zijn leven heeft gedaan. Zijn er nog opa's in de gemeente van Doornspijk die dat kunnen vertellen, die dat mogen vertellen, die daar ook in het verborgene mee worstelen: “Heere, zou U mijn mond nu eens willen openen, om daar eens eerlijk getuigenis van te geven”. Niet opdat die kleinkinderen hun opa niet zouden vergeten. Wat hebben ze daar nu aan! Maar opdat die kleinkinderen de God van hun opa niet zouden vergeten, of van hun vader, of van hun moeder, of van hun broer of zus.

God is mij verschenen. Dan mag hij die jongens vertellen wat de Heere gesproken heeft. Hoe hij die belofte van de Heere ontvangen heeft. Dat hij hier getuigenis mag geven: “De Heere zal alles vervullen. Geen woord van Hem gesproken zal ter aarde vallen”. Weet u, dat is de les die Jozef heeft geleerd. Dat is de les die Jakob heeft geleerd. Dat is de les die al Gods kinderen leren. De Heere gaat hen verbinden aan het Woord, eenmaal tot hen gesproken. Daar maakt Hij hen aan vast. Dat Woord houden zij over. En in dat Woord houden zij over God in Zijn trouw, God in Jezus Christus, God in Zijn genade, God in Zijn liefde, God in Zijn soevereine wil. God in Zijn onwankelbaar genade en vredeverbond. Die houden zij over. Dat is het enige wat vast staat, en al het andere niet. Jakob heeft daardoor alles mogen verliezen. Daar hebben we al eens wat van gehoord. Hij heeft Jozef verloren. Tweeëntwintig jaar in donkerheid geleefd. En toen moest hij ook nog eens Benjamin loslaten. Maar welk een winst is daar ook voor hem in zijn zieleleven uit geboren. Loslaten!

Mensenkinderen des Heeren, loslaten. We denken zo menigmaal: dat wordt het grootste verlies, hoe moet het dan ooit nog goed komen als ik moet loslaten? Weet u, alleen maar loslaten om het aan Gods genade over te laten. Daar is genade voor nodig hoor. Daar legt Jakob getuigenis van af. Alles loslaten. Zijn Jozef. Zijn Benjamin. Zijn Rachel. Alles wat hem lief was. Zelfs dat plaatsje in Kanaän, om daar in Egypte te moeten sterven en over het lijden te worden getild. Maar hij mag daar zo rustig liggen. Hij mag daar zo vast in Zijn God liggen, dat hij zegt: “Maar de Heere zorgt er voor hoor”. O, Jakob heeft zoveel willen zorgen. En weet u, het liep alleen maar vast en het liep alleen maar mis zolang Jakob wilde zorgen. Maar Jakob heeft mogen leren: God zorgt. Jozef heeft mogen leren: door de diepste wegen weet de Heere toch Zijn weg te banen, waardoor Zijn woord zeker zal komen. God liegt niet hoor, nooit. Daarom hoeven Gods kinderen niet te haasten. Gisteren hebben we het over haast gehad. Ja, met haast een Zaligmaker zoeken, vanwege de korthed van onze levensdagen, de grootheid van onze nood. Jazeker. Maar die geloven, die haasten niet. Want ze hoeven niet te haasten, zo van: “Heere, als ik me niet haast, dan komt het misschien wel nooit goed, dan loopt het misschien nog wel helemaal mis”. Nee, die geloven haasten juist niet. Waarom niet? God beschaamt de verwachting van de zijnen nooit, die Hij gewekt heeft door Zijn eigen Woord. Dat leert dat volk. Hij beschaamt niet hoor. Hij stelt niet teleur. Wij komen vaak te laat, maar Hij is nooit te laat, al komt Hij vaak op het aller onverwachtst, wanneer ik denk: “Nu kan het niet meer”. Dat heeft Jakob ook wel doorleefd. Dat heeft Jozef ook wel doorleefd. Maar Gods beloften falen nimmer. Zijn Woord, Jozef, Efraïm, Manasse, Zijn Woord wordt altoos trouw volbracht. Daar kun je de klok op gelijk zetten. Daar kun je je handen voor in het vuur doen. Gods Woord zal bestaan in der eeuwigheid. Alle vlees vergaat, ook het godzalige vlees. Gods kinderen bedoel ik dan. Die vergaan. Maar God blijft. Kijk, daar wijst Jakob ook op als hij aan het slot van het hoofdstuk zegt: “Daarna zeide Israël tot Jozef: zie, ik sterf”. Jakob is niet de blijvende. Jakob is niet de eeuwige. Maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen. Jozef, als ik wegval, blijft God.

Ik heb u een stuk land gegeven boven uw broederen, hetwelk ik met mijn zwaard en mijn boog uit de hand der Amoriëten genomen heb. Ik ga er niet al te diep op in. Maar Gods Woord laat ons zien..... We hopen, zo de Heere het geeft, op 10 januari nog te luisteren naar het 50^e hoofdstuk, het sterven van Jozef. Maar we lezen al in Jozua 24 vers 32, dat het gebeente van Jozef begraven is. Waar? Nou, op dat stukje land wat Jakob hier noemt in vers 22: in de landstreek van Sichem of Samaria. Het Nieuwe Testament bevestigt ons dat. Waar staat dat dan? Dat mag u altijd vragen. Dat vindt u in Johannes 4 vers 5: “Hij (dat is de Heere Jezus) kwam dan in een stad

van Samaria, genaamd Sichar, nabij het stuk land, hetwelk Jakob zijn zoon Jozef gaf". Hij heeft het hem testamentair nagelaten. Dat was zijn onvervreemdbare erfenis in Kanaän. Dat is zijn troost geweest. En dan weer geestelijk lezen hoor. Al die dingen die voor hen hier op aarde waarde hadden, is niet vanwege hun aardsghezindheid geweest, maar vanwege hun hemelse gezindheid. Want dat aardse was alleen maar een bewijs en onderpand van het hemelse. De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen. Dat mocht Jakob zeggen. Dat mocht Jozef zeggen. Dat hebben ook Efraïm en Manasse mogen zeggen. In lieflijke plaatsen, hier op aarde, ja eventjes, en als voorspel van de eeuwigheid. Maar mijn lieflijke snoeren, waarmee de Heere mijn erfenis heeft uitgemeten in Christus Jezus, naar de genade die er in Hem is, dat ligt Boven in het hemelse Kanaän. Want daar leeft Jozef. Daar leeft Jakob. Daar leven Efraïm en Manasse. Daar leven zij op dit ogenblik, waar zij verzadigd worden op dit ogenblik, met de vreugde die zij vinden in het zien van het aangezicht van die grote Middelaar en Engel, ons genoemd in vers 16: Jezus Christus.

Daar worden zij in deze ogenblikken, met heel de Kerk, die zalig is geworden naar de ziel en die uitziert naar de wederopstanding van alle vlees. Daar worden zij met Zijn Goddelijk beeld op dit ogenblik verzadigd. Daar bidden zij: "Ach, Heere, wanneer komt die dag toch? Wanneer zal die dag aanbreken waar Gij U zult wreken op al degenen die als een vijand van Uw Kerk hebben geleefd en zijn gestorven?". Want wat dat betreft is de geboortedag van de Heere Jezus Christus ook de dag van de wrake Gods over al de vijanden van de Kerke Gods, en Zijn toorn is zeer te vrezen. U mocht die Zoon toch eens gaan kussen.

Jakob laat die beide zonen bij zich komen. Hij herkent ze niet. Weet u waarom niet? Omdat hij blind was geworden. Hij zag zwaar, net als zijn vader Izak. Hij kon ze niet meer onderscheiden. "Wie zijn dat nu, die twee jongens die bij je staan Jozef?" "Wel, vader, dat zijn nu mijn twee zonen, Efraïm en Manasse." Dan zegt Jakob: "Laat ze maar tot mij naderen". Dan kunnen we eigenlijk uit de tekst opmaken dat hij ze als tussen zijn knieën genomen heeft, misschien allebei wel op één van zijn beide benen heeft gezet. Hoewel, Jakob was oud, Jakob was zwak. Maar we lezen toch in het Woord in vers 12: "Toen deed Jozef hen uit gaan van zijn knieën". Dan bedoelt hij niet de knieën van Jozef, maar de knieën van Jakob. Daar hebben die beide jongens gestaan, nadat Jakob heeft gesproken van het grote werk van God in zijn leven en van de vaste genade, die ook hun deel zou zijn. En wat doet hij met die beide jongens? Hij heeft ze beiden gekust en omhelsd. Weet u, daar zie ik toch een beeld in. Welk beeld? Dit beeld: hoe een zondaar, overtuigd van zonde en ellende, als een zoeker van God, in al zijn gemis en verlorenheid, op Gods tijd door de Vader aanneming vindt in de verzoening van hun zonden, waar Hij ze met Vaderlijke toegenegenheid uit Christus in de kussen van Zijn mond en de openbaring van Zijn arm bevindelijk doet overgaan in het genadeverbond, met aanneming tot kinderen van God.

Dat is een gebeurtenis in het leven van Gods volk! Wat de een misschien wel veel bewuster en diepgaander mag beleven, maar wat toch een ieder van de zijnen zal moeten kennen, hoe ze aanneming hebben gevonden bij God.

Deze beide jongens worden niet aangenomen omdat ze er om gevraagd hebben. Jozef neemt ze mee! Die halfegyptische jongens, waar het bloed van die vaderlijke lijn vermengd is met het bloed van de wereld. Ach, het is toch niet voor niets dat we vier heidense vrouwen, van niet zulk een hele beste reputatie, vinden in het geslachtsregister van de Heere Jezus Christus. Want Hij is gekomen om zondaren zalig te maken, naar Zijn vrije welbehagen. Hier neemt Hij twee halfegyptische

jongens aan in dat verbond, en geeft hen daarin, door Goddelijke wijsheid en voorlichting geleid, een vaste plaats. Kinderen Gods, kinderen van het verbond, erfgenamen van de erfenis. Niet in wens en hoop: "Mocht het nog eens gebeuren". Nee, het gaat gebeuren en het is waar. Het kan jullie nooit meer ontgaan. Daar kun je je nooit uit zondigen.

Zo heeft hij ze aangenomen en zijn handen op hen gelegd.

Kijk, en dan doet Jozef er alles aan om het zo te laten gaan zoals het volgens de traditie en het recht der natuur behoort te gaan. Dan neemt hij die beide jongens zo bij de hand, om ze zo weer naar hun opa te leiden, die daar niet als hun opa ligt, maar als een profeet Gods. Dan neemt hij ze zo aan zijn linker en aan zijn rechterhand mee, dat het precies klopt. Als nu Jakob zijn rechterhand gaat uitstrekken, recht voor zich, dan zal hij zijn hand leggen op de eerstgeborene, de oudste van jaren, niet de minste van jaren, op Manasse. En als Jakob dan zijn linkerhand uit zal strekken, dan zal hij de hand leggen op het hoofd van de jongste, degene die op de tweede plaats komt.

Ach, in het Koninkrijk van God maakt het niet uit hoor, of je de eerste of de laatste plaats hebt. Als je er maar een plaats hebt.

Maar dan klopt het zo dat hij zijn hand op de jongste zal leggen, zodat Manasse de eerstgeboorte zal krijgen, en dat Manasse de eerste zal zijn, volgens de traditie die gold van de Nijl tot aan de Eufraat.

En wat doet Jakob dan? Maar Israël strekte zijn rechterhand uit en legde ze op het hoofd van Efraïm, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse. Hij kruist zijn handen. Dat doet hij doelbewust. En voordat Jozef er iets aan heeft kunnen doen..... Want als hij het had kunnen doen, dan had hij het gedaan. Want Jozef, een kind van God, kan toch veel vleselijke overleggingen hebben en niet in de gaten hebben dat de Heere nu iets gaat doen naar de vrijheid van Zijn wil, dwars tegen zelfs de verwachtingen van Zijn kinderen in. Want dat kruis geeft aan: dit is Gods keus. Dat is niet de keus van een mens. Zelfs niet de keus van een kind van God. Maar dit is de keus van God. Alleen omdat Hij het wil.

"Wat zegt u?" Alleen omdat Hij het wil. In Manasse was niets waarom hij als tweede aangemerkt moest worden. En in Efraïm was niets waarom hij als eerste geplaatst zou moeten worden. Er was in die beide jongens niets te vinden waarom Jakob nu ineens zijn handen ging kruisen en de zaken ondersteboven bracht, en daarmee de Goddelijke orde ging aan brengen. Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods. Zoals we er van ook lezen in de Romeinenbrief. Eer dat die beiden geboren waren, Jakob en Ezau, heb Ik bepaald van eeuwigheid dat de meerdere de mindere zal dienen. Waarom? Omdat Ik het wil, zegt God. Opdat zal blijken dat Ik mag doen wat Ik wil. Opdat zal blijken dat de genade Gods vereerd zal worden. Opdat niemand straks zou kunnen denken: ik maak nog enig verschil. Kijk, daarom moet je zinken, zinken, zinken. Daarom moet je leren: Heere, ik ben een onreine, en al mijn gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed, en onze misdaden voeren ons heen als met de wind. Je moet zinken, zinken, zinken om voor genade in aanmerking te kunnen komen. Want de Heere neemt niet het hoge aan, en Hij neemt niet datgene aan wat iets is, wat iets voorstelt en wat iets heeft, wat iets mee brengt. Maar weet u, de boodschap van Evangelie is, dat Hij zondaren aanneemt, naar het vrije van Zijn welbehagen, en dat Hij ze zoekt in de diepte van hun verlorenheid. Nou, daar raak je alles kwijt hoor, waarvan je meende: de Heere moet het toch wel doen. Daar zal je ook niet meer zeggen: Heere, ik ben gedoopt. Echt niet. Daar zul je niet meer zeggen: Heere, ik was toch trouw in de kerkgang. Echt niet. Daar zul je niet zeggen: Heere, ik heb mijn kinderen zo ernstig mogelijk...

Al is het waar. Je zult het er niet zeggen: ik heb ze zo ernstig mogelijk opgevoed. Daar zul je niet gaan zeggen: Heere, ik heb Uw geboden van jongs af aan onderhouden. Dat zul je daar niet zeggen. Want op dat plaatsje, waar je zo gezonken bent, daar is dat alles je ontzonken, omdat je ziet: met zonden bevestigd en bezoedeld, alles doortrokken van dat gif van de zonde. Alles aangetast door het kwade van mijn natuur. Kijk, mensen, dat willen we nu niet: lege handen.

Alleen omdat God het wil. Alleen omdat God verheerlijkt zou worden. En toch zal dat de enige plaats zijn waar je God ooit gaat ontmoeten in Zijn genade. Want dat is de enige plaats waar het vlees niet meer roemt. Dat is de enige plaats waar God wordt verheerlijkt.

Zo heeft hij die beide jongens gezegend. Hij stelt Efraïm vóór Manasse. Dan staat er zo opmerkelijk in de Bijbel: "Hij bestuurde zijn handen verstandiglijk". De kanttekenaar verklaart daar van: "Hij maakte zijn handen wijs, dat is: hij deed het niet uit misverstand, maar met goede, voorgaande wetenschap als een profeet Gods wil volbrengende, zonder acht te geven der eerstgeboorte. Oplegging der handen, waarvan hier eerst gesproken wordt, is ten deze tijd en naderhand in gebruik geweest".

Hij werd geleid door de Heilige Geest. Weet u waar dat ook uit blijkt? Zodra Jakob uitgesproken is, en Jozef even een ogenblik heeft om er tussen te komen, dan doet Jozef dat. En weet u, dat doet hij op zo'n wijze, dat wij er geschrokken van zouden zijn. Hij pakt heel vast de hand van zijn vader, die gekruiste handen, en met kracht wil hij ze uit elkaar halen, om de zaak te herstellen volgens zijn inzicht, volgens de traditie, zoals het gewoon zou zijn, zoals het zou behoren volgens menselijke inschatting en verwachting. Hij heeft getrokken aan die handen, maar ik geloof niet dat het hem gelukt is. Want wat God werkt, kun je niet verbreken. En die oude handen van Jakob werden zo gesterkt door genade, die werden zo gesterkt door de raad van God, die werden zo gesterkt door de wil van God, daar kan zelfs een kind van God niets aan veranderen. Dus hij heeft het wel geprobeerd, maar het is hem echt niet gelukt. Maar hij heeft die handen vast gegrepen om het te herstellen naar eigen inzicht, en dan zegt Jozef in vers 18: "Niet alzo, mijn vader". Dat komt er ook krachtig uit. "Zo is het niet goed. U maakt een vergissing, want Efraïm is niet de oudste, maar Manasse." Weet u wat Jakob dan zegt? Daar zien we weer, als het vleselijk was geweest, dan was hij aan zichzelf gaan twijfelen. Maar omdat het uit de hemel door de Geest is gewerkt, naar de wil van God, mag hij in alle rust..... En die handen zo vast gehouden hoor, want Gods werk kan niet gebroken worden. Maar zijn vader weigerde het en zeide: "Ik weet het, mijn zoon", om het te verzekeren: "Jozef, ik vergis mij echt niet, ik zal het nog een keer zeggen. Ik weet het hoor. Hij zal ook tot een volk worden, hij zal ook groot worden, maar nochtans, omdat God het wil, zal zijn kleinste broeder groter worden". Kijk, toen dat bij Kaïn en Abel gebeurde, weet u wat er gebeurde? Kaïn ontvlamde in haat. Dat is de mens. Waarom wijst God mij af? Waarom kom ik bij God niet in aanmerking? Waarom gaat voor mij de deur dicht? Waarom gaat mijn rook ter aarde? Waarom wijst de Heere mij af en neemt Hij Abel aan?

Herkennen wij daar iets van? Hebt u recht op genade? Niet te snel "nee" zeggen hoor. Niet te snel "nee" zeggen. Want als het je beleving is dat je echt geen recht op genade hebt, dan geloof ik dat er genade verheerlijkt gaat worden. Want nog nooit is iemand zo gezonken en gezakt op de bodem van zijn verlorenheid en onwaardigheid, waar hij heeft moeten leren belijden (dat is de enige plek waar je het ooit leert belijden): geen recht op genade. Dan gaat de Heere het juist geven. Daar laat de Heere het vinden. Want dan ben je net diep genoeg om Christus te vinden.

Dan ben je net diep genoeg om Gods ontferming te vinden. En als je er iets boven komt, dan zie je het niet meer.

Ik weet het, mijn zoon.

Ik hoop dat er velen in Doornspijk mogen zijn die zo in de diepte gebracht worden. En die zo Gods vrije genade mogen leren kennen. En die daardoor zo aan God worden verplicht.

Wat zegt Jakob verder? Hij zegende Jozef en zeide: “De God voor Wiens aangezicht mijn vaders Abraham en Izak gewandeld hebben (vers 15), die God, Die mij gevoed heeft, Die mij geherderd heeft, Die mijn ganse leven voor mij gezorgd heeft, van dat ik was tot op deze dag”. Dat wil zeggen: van mijn ontvangen af. Want dat is het eerste ogenblik waarop je bent. Vanaf ik was tot op deze dag. Dus Hij heeft mijn hele leven voor mij gezorgd. Nu geloof ik, Jakob vreesde de Heere al vanaf de baarmoeder, daarom heeft hij geworsteld met zijn broer en kwam hij, zijn broer vast houdend aan de hiel, ter wereld. Dat is een geestelijke strijd voor Jakob geweest, hoeveel vlees er ook bij moge zijn geweest. Maar ook degenen die, net als een Paulus, veel later in hun leven worden getrokken, en van een groot deel van hun leven moeten belijden dat ze het onthouden hebben aan Hem Die het toe kwam, zullen toch met Jakob belijden: van dat ik was, tot op deze dag. Zelfs in mijn onbekeerdheid heeft de Heere voor mij gezorgd. Zelfs toen ik dagelijks in duizend gevaren was, om over de rand in de afgrond terecht te komen; de Heere heeft alles voorkomen. Hij heeft voor mij gezorgd. Dan belijdt hij: “Die Engel Die mij verlost heeft van alle kwaad”. U zegt: “Jakob, klopt dat nu wel helemaal? Alle kwaad?” Dan ga ik er maar niet al te veel op in.

Die Engel, Wie is dat? Onze kanttekenaren zeggen heel duidelijk; daarom staat het hier met een hoofdletter. Dat kan niemand anders zijn dan de Heere Jezus Christus? Weet u waarom niet? Omdat er staat dat die Engel hen zal zegenen. Waarmee? Met de eeuwige erfenis van het genadeverbond. Dat vermag een geschapen engel absoluut niet. Die kan het wel verkondigen, maar die kan het niet geven.

Hier wordt gesproken over de Engel, de Middelaar van het genadeverbond, Die het zal doen. Alles wat Jakob zegt. Alles wat Jakob in de zegen hen toezegt als hun deel, vast en onverbroken. Daar zal deze Engel voor zorgen, dat zij het zullen krijgen. Want alleen Christus maakt je zalig. Alleen Christus werkt waarachtige bekering. Alleen Christus geeft dat je gaat geloven dat je verloren bent, dat je verloren ligt en dat je zeker verloren gaat vanwege je zonden. Dan wijs ik er nog maar eens naar, niet voor niets, dat er in de Catechismus staat, bij de Zondag die we al eens overdacht hebben, dat Christus ons de samenvatting van de Wet leert. Als Hij een mens gaat bearbeiten tot zaligheid, dan gaat Hij ze maar niet in algemeenheid overtuigen van hun zonden en schuld, zoals een Judas en een Kaïn, een Ezau en een Saul. Maar dan gaat Hij ze overtuigen om ze in dat genadeverbond te brengen. Christus onderwijst ons wat de samenvatting van de Wet is. Daar begint het. Dan beginnen ze te zien dat ze er buiten staan. Maar dat is het begin om er in gezet te worden. Dat kunnen ze alleen maar met terugleidend licht zien. Dat kunnen ze nooit van tevoren weten. Want dan is het niet waar. Als je het van tevoren weet, dan geloof ik dat het allemaal eigen werk is. Als je het van tevoren allemaal kunt overzien en narekenen en dat je precies weet wat er vervolgens gaat komen, terwijl je in je ongeluk loopt, dan klopt er iets niet. Want als de Heere werkt, dan valt er niets te zien dan je hemelhoge schuld en een God Die in billijke toorn is ontstoken en Die Zich als een vijand, met al de wapens van Zijn Wet, Zich tegen je keert, al heeft Hij je de laatste dodelijke slag nog niet gegeven, wat een wonder zal zijn in je ogen.

Maar die Engel werkt dat. Het is alles uit Christus. De waarachtige ontdekking aan schuld, de waarachtige belijdenis van zonden, het eerlijk buigen, het zo diep zinken en zakken dat je net niet meer goed genoeg voor genade bent, en daar uiteindelijk voor het eerst in je leven rijp voor genade bent. Door God gerijpt. Het is alles uit Christus. Er wordt niets gegeven of het wordt uit Hem ontvangen als het genadeverbond. Want alleen door Zijn hand zal het welbehagen des Heeren gelukkiglijk voortgaan.

Daarom zegt Jakob: “De Engel, Die zal jullie zegenen, jongens. Je zult het uit de Heere Jezus ontvangen. Ik hoef dat niet te hopen als degenen die moeten zeggen: “Misschien gebeurt het wel niet, ik weet het niet”. Nee, ik mag dat zo hopen dat ik zeg: “Ik weet Wie mij dat geloof gegeven heeft, en het zal zeker jullie deel zijn”.

Maar Hij heeft mij verlost van alle kwaad.

Ja maar, Jakob, je hebt toch heel veel kwaad in je leven ontmoet! Je hebt toch hele moeilijke dingen moeten meemaken, waar menig vader voor bewaard wordt. Jakob, hoe kun je nu zeggen dat er geen kwaad in je leven is geschied. “Ja maar, dat zeg ik ook niet. Ik zeg niet dat ik geen kwade dagen heb gezien. Ik zeg zelfs niet dat ik dat nooit gesproken heb in mijn ongeloof. Want ik heb weleens in mijn ongeloof gesproken: “Al deze dingen zijn tegen mij”. Nee, maar wat ik zeg is, nu ik aan het eind van mijn leven gekomen ben, en met zoveel helderheid, van God geschonken, terug mag zien, dat al ben ik vaak niet op mijn plaats geweest, er geen dag voorbij is gegaan of de Heere heeft voor mij gezorgd. En toen mijn voeten wankelden, toen mijn voeten afweken, heeft God gezorgd, heeft God mij vast gehouden, heeft God mij terug geleid. Hij heeft mij nooit verlaten en Hij heeft mij nooit begeven. Temidden van alle kwaad heeft Hij mij verlost en daaruit weggenomen. Al ging het soms nog zo diep, al was het soms een donkere nacht. Uit alle kwaad heeft die Engel van het verbond mij verlost.

Als je er zo ook eens tegenaan zou mogen zien. Die moeilijke wegen, die onbegrijpelijke wegen, die zware wegen, en dat je toch mag zien: het is Gods weg, Gods trouw, Gods goedheid. Ik heb mij menigmaal afgevraagd: “Heere, waar moet dat heen en waar moet dat eindigen? Het komt toch nooit goed zo!” Maar nu ik aan het eind van de reis ben en ik de zaken veel beter kan overzien dan ik ooit heb gekund en het mij ooit is gegeven, kan ik maar één ding zeggen: “De Engel van het verbond heeft mij van alle kwaad, het hoogste kwaad, maar ook alle kwaad verlost”.

Dan tenslotte nog heel kort. Zo zet hij Efraïm vóór Manasse. Ik heb er al het een en ander van gezegd. Daaruit blijkt nu: God doet het omdat Hij het wil. Zal ik daar een Schriftgedeelte met u over mogen lezen? Een Schriftgedeelte waar velen zich aan ergeren. Een Schriftgedeelte waar velen onoverkomelijke moeite mee hebben, zodat ze het anders gaan uitleggen, zodat het voor ons vlees een beetje verteerbaarder wordt. Want dan moet je altijd maar denken, daar moet je altijd maar voor oppassen hoor. Een verklaring van Gods Woord, die het voor ons vlees makkelijker maakt om zalig te worden dan met verlies van jezelf. Een verklaring van Gods Woord die ons de ergernissen van ons vlees, aan wat genade is, wegneemt. Die moet je gauw weggooien. Al die verklaringen die ten diepste de genade van God verklaarbaar maken, want het is niet te verklaren. Het is wel te ervaren. Het is wel te ondervinden. Het wordt wel ontvangen, maar dan wordt ook geleerd wat er staat in Romeinen 9. Wat staat er in Romeinen 9? Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of iets kwaads gedaan hadden (dus dat kan nooit de reden zijn waarom God je aanneemt of verwerpt), opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit de Roepende (dat is God), zo werd tot haar

gezegd: “De meerdere zal de mindere dienen”, gelijk geschreven is: “Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat”. Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Heere, waarom die nu wel en die niet? Waarom zo’n vuile Manasse nu wel en zo’n nette, wie?, niet? Waarom gaat U nu aan degene die het zo verknoeid heeft, die er zo dwars tegenin gegaan is, waarom komt U die nu stil te zetten, en aan mij, die oudste zoon, die altijd trouw is, die alles toch doet zoals U het wilt, en U gaat er aan voorbij. Het gemeste kalf wordt voor mij niet geslacht.

Dat zij verre. Want Hij zegt tot Mozes: “Ik zal Mij ontfermen diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn dien Ik barmhartig ben”. Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt en werkt, maar des ontfermenden Gods.

Een wonder van vrije, onverplichte genade.

Want de Schrift zegt tot Farao: “Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde”. Zo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil en verhardt die Hij wil.

Wie ergert er zich aan? Degene die van genade niet wil leven. Wie neemt het hartelijk over? Degene die zegt: “Heere, hier staat er één die de hel waardig is, hier staat er één die het vonnis des doods verdiend heeft, hier staat er één die moet zeggen: “Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig”. Hier staat er één die moet zeggen: “Heere, ik kan U wel tot toorn verwekken, maar nooit tot barmhartigheid bewegen”.

Kijk, diegene gaat overnemen: U bent vrij om aan mij voorbij te gaan. En aan zulken kan de Heere niet voorbij gaan. Aan zulken zal de Heere ook nooit voorbij gaan. Maar aan al die anderen, voor wie dit zo’n grote steen des aanstoots is, het verkiezend welbehagen van God, dat Hij neemt wie Hij wil en dat Hij laat liggen wie Hij wil. Voor hen blijft het een ergernis. Ze zullen zich er aan stoten en er over struikelen.

Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij dan nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan? Maar toch, o mens, wie zijt gij die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot Degene Die het gemaakt heeft zeggen: Waarom hebt Gij mij alzo gemaakt? Of heeft de Pottenbakker geen macht over het leem om uit dezelve klomp te maken, het ene een vat ter ere en het andere ter onere? En of God, willende Zijn toorn bewijzen en Zijn macht bekend maken, met veel lankmoedigheid verdragen heeft, de vaten des toorns tot het verderf toebereid, en opdat Hij zou bekend maken de rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij tevoren bereid heeft tot heerlijkheid. Welke Hij ook geroepen heeft, namelijk ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.

Dan mag ik u vanmiddag tenslotte toch nog toeroepen, nadat we tot vijf keer toe, en zelfs met de kinderen van de zondagschool tot zes keer toe, in dit kerkgebouw zijn geweest en de woorden van God hebben mogen horen. Keur uzelf nu eens schuldig. Vraag de Heere nu toch eens dat laagste plaatsje in te nemen. Want al is het daar nog zo de beleving: “Heere, ik heb Uw heilig verbond ontheiligd, ik heb Uw heilige Naam ontheiligd, ik heb Uw goedheid veracht, ik heb Uw Woord verworpen, ik heb gezondigd tegen de Wet, ik heb gezondigd tegen het Evangelie. Ik heb gedaan alles wat kwaad is in Uw ogen, en ik ben Uw wraakswaard dubbel waardig”.

Dan zal het u toeklinken: “Ja, nu kan het bij u vandaan niet meer”. Het kon altijd nog, het kon altijd nog. Want je had nog zoveel, en er waren van die mooie teksten en van die verruimende psalmgezangen. Maar nu kan het niet meer. “Nee, Heere, het kan niet meer”. Maar nu vertel Ik je, mijn jongen, mijn dochter, nu vertel Ik je, man, vrouw, nu kan het wel, want nu ga Ik het schenken, nu het voor jou/u niet meer kan, nu maak Ik u bekend: Jezus Christus en Dien besneden en gekruisigd, een volkomen

Zalmgmaker voor de grootste der zondaren. Al heb je het nog zo bedorven, ook na ontvangen genade. Al heb je het nog zo verzondigd. Al heb je het je nog zo onwaardig gemaakt. Al heb je het beste deel van je leven doorgebracht in de wereld. Al heb je je kinderen een slecht voorbeeld gegeven van wat de vreze Gods is. Ja, al moeten al die zonden u aanklagen. Ik zeg u: "Mijn genade in Christus Jezus is meer dan al uw zonden. Al is het nog zo vuil, al ben je nog zo onrein, het bloed van Jezus Christus, de Engel des verbonds, is naar Mijn soeverein welbehagen krchtig genoeg, meer dan krchtig genoeg om u van al uw zonden te reinigen, om u te wassen en u te leren in welke weg gij wandelen moet".

Daarom is het waar: dat zijn degenen die Zijn verbond als hun schatten leren gadeslaan. Dat zijn degenen voor wie de woorden van Gods genade onwaardeerbare waarde hebben, onuitsprekelijk, onschatbaar. Daarom zijn ze aan dat Woord verkleefd. Loutere goedheid, liefdekoorden, waarheid zijn des Heeren paân, hun... Voor wie? Hun die Zijn verbond en woorden als hun schatten gadeslaan.

Kijk, dan komt David er niet bovenuit, maar dan bidt hij: "Wil mij, Uwe Naam ter eer...". Kijk, God schenkt vergeving aan de grootste der zondaren, opdat Zijn Naam geeerd zal worden.

Al mijn euveldaân vergeven. Ik heb tegen U, o Heere, zwaar en menigmaal misdreven. Om te leren: in Christus staat het God niet meer in de weg. In Christus een plaats te mogen ontvangen in dat heil en vreêverbond, dat van geen wankelen weet.

AMEN.

Zingen Psalm 25 : 5.

Dankgebed.

Slotzang Psalm 34 : 9 en 11.

Zegenbed.

20. Predicatie XX
over Genesis 50 vers 24 t/m 26
door Ds. A.J. Britstra
Doornspijk – 10 januari 2010

Zingen Psalm 111 : 1 en 5.

Votum en groet.

Geloofsbelijdenis.

Schriftlezing Genesis 49 : 29 t/m Genesis 50

29 Daarna gebod hij hun en zeide tot hen: Ik word verzameld tot mijn volk; begraaft mij bij mijn vaders, in de spelonk die daar is in den akker van Efron, den Hethiet;

30 In de spelonk welke is op den akker van Machpéla, die tegenover Mamre is in het land Kanaän, die Abraham met dien akker gekocht heeft van Efron, den Hethiet, tot een erfbegravenis.

1 Toen viel Jozef op zijns vaders aangezicht, en hij weende over hem en kuste hem.

2 En Jozef gebod zijn knechten, den medicijnmeesters, dat zij zijn vader balsemen zouden; en de medicijnmeesters balsemden Israël.

3 En veertig dagen werden aan hem vervuld, want also werden vervuld de dagen dergenen die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.

4 Als nu de dagen zijns bewenens over waren, zo sprak Jozef tot het huis van Farao, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, spreekt toch voor de oren van Farao, zeggende:

5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf, dat ik mij in het land Kanaän gegraven heb, daar zult gij mij begraven. Nu dan, laat mij toch optrekken, dat ik mijn vader begrave; dan zal ik wederkomen.

6 En Farao zeide: Trek op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.

7 En Jozef toog op om zijn vader te begraven; en met hem togen op al Farao's knechten, de oudsten van zijn huis en al de oudsten des lands van Egypte;

8 Daartoe het ganse huis van Jozef, en zijn broeders en het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen en hun schapen en hun runderen lieten zij in het land Gosen.

9 En met hem togen op, zo wagens als ruiters; en het was een zeer zwaar heir.

10 Toen zij nu aan het plein van het doornbos kwamen, dat aan gene zijde der Jordaan is, hielden zij daar een grote en zeer zware rouwklage; en hij maakte zijn vader een rouw van zeven dagen.

11 Als de inwoners des lands, de Kanaänieten, dien rouw zagen op het plein van het doornbos, zo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaars; daarom noemde men haar naam AbelMizráïm, die aan het veer van de Jordaan is.

12 En zijn zonen deden hem gelijk als hij hun geboden had;

13 Want zijn zonen voerden hem in het land Kanaän en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpéla, welke Abraham met den akker gekocht had tot een erfbegravenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre.

14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijn broeders en allen die met hem opgetogen waren om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader begra-ven had.

15 Toen Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was, zo zeiden zij: Misschien zal ons Jozef haten; en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad dat wij hem aangedaan hebben.

16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen voor zijn dood, zeggende:

17 Zo zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen en hun zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu, vergeef toch de overtreding der dienaren van den God uws vaders. En Jozef weende, als zij tot hem spraken.

18 Daarna kwamen ook zijn broeders en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten.

19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet; want ben ik in de plaats van God?

20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.

21 Nu dan, vreest niet; ik zal u en uw kleine kinderen onderhouden. Zo troostte hij hen en sprak naar hun hart.

22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaar.

23 En Jozef zag van Efraïm kinderen van het derde gelid; ook werden de zonen van Machir, den zoon van Manasse, op Jozefs knieën geboren.

24 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land hetwelk Hij Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft.

25 En Jozef deed de zonen van Israël zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken; zo zult gij mijn beenderen vanhier opvoeren.

26 En Jozef stierf, honderd en tien jaar oud zijnde; en zij balsemden hem en men legde hem in een kist in Egypte.

De woorden voor de prediking vindt u aan het eind van Genesis 50 en wel het 24^e t/m het 26^e vers.

Wij schrijven onder deze woorden:

JOZEF STERFT

1^e. Getuigenis gevend door het geloof.

2^e. Getuigenis latend tot hoop.

Gebed.

Zingen Psalm 130 : 3 en 4.

Met Genesis 50 komen we aan het eind van het leven van Jozef. We hebben naar vele zaken in zijn leven geluisterd. We weten van diepe wegen, maar ook van grote zaken, en hoe het in het leven van Jozef werkelijk waar is gebleken dat hij heeft leren wachten op het woord van de Heere, en dat die rede des Heeren hem heeft doorlouterd. Als er iets is wat Jozef heeft geleerd, is het wel wachten op Gods tijd. Dat is dan ook vervolgens de les die hij op zijn sterfbed door geeft.

Dan zouden we kunnen denken..., laat ik het zo maar vragen: Als u/jij nu zou mogen kiezen, welk moment uit het leven van Jozef u zou mogen uitkiezen als het moment

waarin zo duidelijk blijkt dat hij geloofd heeft wat God tot hem sprak. Welke moment zouden we uitgekozen hebben?

Misschien wel niet dit moment. Maar in het Boek Hebreëen, hoofdstuk 11 vers 22, wordt nu juist het sterfbed en het spreken van Jozef op zijn sterfbed aangehaald als een voorbeeld van de kracht van het geloof. Dat geloof waarvan de Hebreëënbrieffschrijver zegt: het geloof, dat de grond is, vaste hoop, een bewijs is voor de dingen die je niet ziet, de vaste grond is voor de dingen die je hoopt. Dan neemt Paulus dit ogenblik uit het leven van Jozef er uit: zijn sterven. Want juist in zijn sterven getuigt Jozef, door het geloof, van de hoop die in hem is.

Nu weten de kinderen nog wel dat Jozef twee dromen heeft gehad. God had in zijn leven gesproken. We moeten er maar goed op letten dat dat het allerbelangrijkste is in het leven. Niet je laatste woorden, maar of God in je leven heeft gesproken. Dat is het belangrijkste. Als dat niet is gebeurd, is er in je leven niets gebeurd in dat opzicht. Heeft God gesproken in je leven?

Maar als we Jozef hier zien sterven, dan hoor ik hem niet spreken van zijn dromen. Jozef is dus niet gestorven in het geloof op de dromen die God hem had geopenbaard. Dat leven was voorbij. Die woorden waren volledig in vervulling gegaan. Die woorden waren ook in de eerste plaats niet gericht op zijn zaligheid op zich. Jozef is niet gestorven op die woorden, die God in zijn leven heeft gesproken, op die bijzondere wijze, namelijk door dromen. Maar weet u op welke woorden hij gestorven is? Op de woorden die zijn vader Jakob tot hem gesproken heeft. Daar is hij op gestorven. Door het geloof heeft hij één ding geleerd: dat de Heere Zijn woord altoos trouw volbrengt; dat Hij een Waarmaker is van Zijn woord. En welk woord, waar kon hij dan op sterven? Door het geloof in het zaad, zoals het Abraham was beloofd. Door het geloof op de belofte, die hij niet van een engel uit de hemel heeft gehad, die hij niet in een bijzondere droom in zijn hart heeft gekregen, maar die hem door de mond van zijn vader Jakob hem zijn overgeleverd. Namelijk dat de Heere het land Kanaän eenmaal aan hen had beloofd, en dat zij zeker naar dat land Kanaän zouden gaan. Dan moeten we door het geloof wel wat dieper kijken dan het tijdelijke en het aardse alleen. Dat land Kanaän was voor de gelovigen van het Oude Testament slechts het onderpand van hun hemelse heerlijkheid, van dat hemelse Kanaän. Abraham heeft niet zijn hart en zinnen gezet op het land hier beneden, want dat heeft hij nooit gehad. Maar hij had zijn hart gericht op het Vaderland daarboven, die stad waarvan God Zelf de Kunstenaar en Bouwmeester is. Zijn hart trok naar Boven door de belofte, en het aardse Kanaän was slechts als een soort sacrament van die belofte. Het is op dat spreken van de Heere, dat door de gewone opvoeding van Jakob in het leven van Jozef is in gegaan, waardoor de Heere het geloof heeft verwekt, al jong in het leven van Jozef. Al jong! We lezen niet van een bijzondere bekering in zijn leven. Zijn leven is een dagelijkse bekering geweest, en God heeft hem opnieuw geboren laten worden. Maar dat heeft Hij gedaan door de gestage verkondiging van het woord. Dat woord van Jakob, waar hij zijn zonen bij opgevoed heeft, en wat hij zelf uit de mond van zijn vader Izak heeft gehoord, en wat hij ook uit de mond van zijn vader Abraham heeft gehoord, dat heeft hij overgeleverd. Bij dat woord moesten ze leren leven. En op dat woord is Jozef gestorven. Niet op het woord van zijn dromen, hoe groot ze ook waren, hoe hij ook daarin min of meer tot zaligmaker, tot behouder, tot verlosser van dat volk was aangewezen, en hoe de Heere dat woord dwars door de ongemogelijkheid heen in zijn leven heeft vervuld, en wat daar ook voor heerlijke lessen in liggen voor het geestelijke leven. Maar dat is niet het woord waar hij op gestorven is. Maar het is de eenvoudige belofte van God, dat Hij hen het land Kanaän ten erve zou geven, en dat ze daar voor Hem zouden

leven, waar God onder hen zou wonen. Waar zij Hem tot zonen en Hij hen tot God zou zijn. Daar ging zijn hart naar uit.

En als hij dan ook op zijn sterfbed zegt, dan die veelzeggende woorden: "Ik sterf". Kijk, in het ziekenhuis gaan ze niet zo makkelijk eerlijk met je om. Ze proberen eigenlijk tot het allerlaatste toe nog enige hoop te houden. Ze zullen niet snel tegen je zeggen, wat ik gisteren nog hoorde: "Het zal niet lang meer duren voordat je sterft". En wij mensen zijn zo dwaas, dat we, terwijl het eigenlijk aan alles te voelen is dat zovelen nog menen: Het zal nog wel duren, misschien word ik nog wel iets beter, misschien kan ik nog iets opknappen. Dan noemen we daarbij ook nog dat de Heere alle dingen kan. Maar dat kan ook een manier zijn, waardoor we de ogen sluiten voor de werkelijkheid. De Heere kan alle dingen. Maar als de dood en het sterven nabij komen, hebben we het wel eerlijk onder ogen te zien, en moeten we niet proberen allerlei strohalmen nog vast te grijpen, waardoor we onszelf bij het leven proberen te houden. Wat dat betreft heeft Jozef ook gesproken in het geloof: "Ik ga sterven". Als hij zegt "ik sterf", dan bedoelt hij daarmee "het zal niet lang meer duren, nog maar korte tijd, de dood is dichtbij".

Waar spreekt hij dan over? Dan spreekt hij in de zekerheid van het geloof, aangaande de vaste beloften van God. Daar spreekt hij van. Het is net als met Paulus: "Ik heb de goede strijd gestreden; ik heb de loop geëindigd; ik heb mijn roeping volbracht; ik heb mijn tijd, waarin ik God moest dienen op aarde, uitgediend, naar Zijn raad; en wat overblijft is: ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de rechtvaardige Heere, mijn rechtvaardige Rechter mij geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben leren lief krijgen". Kijk, in dat geloof is Jozef nu ook gestorven. Christus verschenen in de belofte aan zijn vader Abraham, en daar voor aan zijn voorvader Adam. In het geloof in Hem is hij gestorven.

Dan moesten we vanmiddag maar eens eerlijk zijn. Vroeger zei men weleens: "Leg de dood er maar eens naast". Bij alles wat je zegt. Bij alles wat je hebt beleefd. Bij alles wat je hebt mee gemaakt. Bij je gang naar het Avondmaal. Bij alles waarvan je zegt: "Dat heb ik van de Heere gekregen". Leg de dood er nu eens naast. Wat blijft er dan van over? Want in de dood moet het waar zijn hoor. Dat zal de ernst moeten zijn in ons leven.

Een mooie tekst. Een aangename beleving. Het zijn allemaal aardige zaken hoor. Maar je moet er wel de dood naast leren leggen. En als je er nu mee sterven moet, is het dan nog waar, is het dan nog van God, ligt het dan nog vast? Of gaat het dan juist wankelen?

Als Jozef de dood naast zijn leven legt, dan blijft God in de belofte over. Ook daar moeten we op letten. Ik sterf. Wie is "ik"? Die machtige onderkoning van Egypte. Die man die tachtig jaar lang in de rijkdom en overvloed heeft kunnen leven van het Egyptische rijk. Het Egyptische rijk lag aan zijn voeten.

Degenen die een hogere plaats in de samenleving hebben gekregen. Degenen van Gods kinderen die een bijzondere plaats in het leven krijgen te bekleden, hebben een des te grotere verantwoordelijkheid om er op te wijzen wat waarde heeft en wat overblijft. Niet hun glans. Niet hun werk. Niet hun aanzien. Niet hun rijkdom. Maar alleen God in Zijn Woord. En hoe meer verantwoordelijkheid je draagt, hoe hoger je plaats is, hoe zwaarder het moet wegen. Want dat is die vuile begeerte in ons hart: hoe hoger we komen, hoe meer het om mij gaat, hoe meer ik probeer mezelf te etaleren, hoe meer ik probeer ik de mensen aan mij te verbinden.

Kijk, dat is nu het grote wonder in het leven van Jozef, en dat openbaart zich op zijn sterfbed. Ik sterf, mensen. Lieve broers, voor zover ze nog in het leven waren;

familie, kinderen, kleinkinderen..... Want hij heeft ze mogen zien geboren worden tot op zijn knieën. Ik sterf, die grote Jozef. Het gaat voorbij. Hij gaat óók de weg van alle vlees. Jozef is niet bijzonder, als we letten op Jozef. Wat bijzonder is, is de genade, verheerlijkt in mijn leven. Wat bijzonder is zijn de grote daden des Heeren, waar Hij mij, als een onnutte dienstknecht, voor heeft willen gebruiken. God blijft. Ik ga. God blijft. Daarom hoeft uw hoop met mij niet te vergaan. Want ach, ze zullen mij afleggen, ze zullen mij balsemen, zoals ze dat met de doden in Egypte deden die tot een hoge rang in het rijk waren gekomen. En dan leggen ze ook mij als een machteloze dode neer in zo'n prachtige sarcofaag.

En Jozef was niet meer.

Maar dan moet u niet denken aan Jozef, maar aan de God van Jozef. Want die God van Jozef blijft. Daar heeft hij door het geloof getuigenis van gegeven, waar hij zich heeft leren vast grijpen aan het getrouwe woord des Heeren. Zijn trouw zal altijd blijven bestaan. Daarom zegt hij: "Maar God zal u gewisselijk bezoeken". Let er maar op dat hij in het volgende (vers 25) dat weer zegt: "God zal u gewisselijk bezoeken". Dat ligt rotsvast in het hart van die man. En als hij dan gaat sterven, dan wil hij zelfs in zijn sterven nog dienstbaar zijn om degenen die rondom hem zijn de ogen van hem af te halen. Want hij is niet bijzonder. Hij is niet hun Zaligmaker en hij is niet hun God. Maar dan zoekt hij hun ogen te richten op het woord van de Heere. Hij zal u gewisselijk... Daar twijfel ik geen ogenblik aan. Dat ligt zo vast als dat God God is, dat Hij Zijn woord zeker zal vervullen en dat Hij jullie op zal zoeken. Jozef zegt niet: als ik nu sterf, dan moet je maar gelijk uit Egypte weg gaan. Ik denk dat een heleboel niet mee zou krijgen. Want daar in Gosen hadden ze het ook al aardig naar hun zin gekregen. Voorspoed, de kudden groeiden, het volk groeide. Het ging hen daar heel goed. Waarom zou je daar dan weg gaan? En dan naar het land Kanaän, waar je nog geen meter grond bezit en waar je straks elke meter grond zou moeten bevechten, en hier in Gosen valt het je zo in de schoot. Dus reken maar niet dat zij van plan waren om Egypte te verlaten. Maar Jozef zegt ook: "Dat moet je ook maar niet doen". Want hij wist wel meer. Hij wist ook van de aanstaande tichelovens. Hij wist ook van de aanstaande zware dienstbaarheid. Hij wist ook, al zal hij de zaak zelf niet hebben geweten, maar dat de verdrukking zo ten hoogste toppunt zal gaan... Wij weten het uit de Schriften, dat die kleine jongetjes voor de krokodillen in de Nijl werden gegooid. Hoe dat volk heeft gekermd, heeft geschreeuwd, heeft geschreid, totdat ze alleen nog maar konden kreunen. Want dat is wat God aan Abraham had geopenbaard. En reken er maar op dat Gods kinderen ook in die tijd zuinig waren op de woorden die God had gesproken, ook in de vorige geslachten. Die hebben ze getrouw mondeling overgedragen, en die hebben ze in hun oren geknoopt, en onder de zegen van de Heere in hun hart verzegeld gekregen. Want zo ligt het, zegt Calvijn. Het horen van het Woord is uiterlijk door het oor, en de Geest komt het te verzegelen in het hart. Diezelfde Calvijn zegt: "Als u/jij er niet genoeg aan hebt om telkens het Woord te horen en God op Zijn Woord te geloven, dan berooft u God van Zijn eer. Dan hebt u het niet verdiend dat de Heere nog naar u zou vragen, als je Hem niet op Zijn Woord wilt geloven".

Ik sterf, maar God zal u gewisselijk bezoeken.

Wat zegt Jozef dan? Dan moet je mij straks gaan begraven in Kanaän. Daar moeten we ook op letten. Daarom heb ik het ook laten lezen. Het grote verschil tussen Jakob en Jozef. Jakob wil terstond na zijn sterven zo spoedig mogelijk in de spelonk van Machpéla, daar vlak in de buurt van Hebron, begraven worden, bij Lea. We hebben gelezen wat voor bijzondere begrafenis dat is geweest. Een statiebegrafenis. Een begrafenis dat zelfs de Kanaanieten wel zagen dat dat een grote en zware rouwklage

was, dat Egypte in diepe rouw gedompeld was geworden. Daar is wat van uit gegaan, van die begrafenis. Maar als ze over de Jordaan gaan, dan lees ik dat alleen de zonen van Jakob mee gaan. Dan moeten de Egyptenaars achter blijven, want de Egyptenaars zullen nooit Kanaän bezitten. Onbekeerden zullen nooit het Koninkrijk Gods in gaan. Zonder wedergeboorte kun je het niet zien en zul je het niet in gaan.

Die twaalf zonen gaan hun vader daar begraven, in Machpéla.

Maar wat zegt nu Jozef? Ook daar moeten we maar eens op letten. De laatste dingen die we lezen in Genesis gaan over een kist, een lijk-kist, een doodskist. Waar het Boek begint met het leven, met volkomen en een volheid van leven, met ongerept, zondeloos leven, daar eindigt dit Boek met de dood, daar eindigt dit Boek met een doodskist. Daar eindigt dit Boek ook met dat ene woordje, ook in het Hebreeuws is dat het laatste woordje: Egypte!

Nu moeten jullie straks mijn kist niet begraven, nu wil ik straks niet dat mijn kist wordt bijgezet in een prachtige pyramide, als een sprekend monument van mijn daden voor de Egyptenaren en velen daar rondom. Nee, nu laat je straks mijn kist boven de grond staan, die sarcofaag.

Want er staat in het Hebreeuws ook “de kist”. Dus een hele bijzondere en bepaalde kist. Een kist waarin de Egyptische hoge officieren, de farao, maar ook deze onderkoning begraven, gelegd zouden worden. Die moet je nu laten staan boven de grond. Hoe lang? Dat weet ik niet. Maar het blijkt, de kanttekenaars zegt: honderdvijftig jaar later pas. Dus die kist heeft lange jaren boven de aarde gestaan.

Wat heeft Jozef daar nu mee bedoeld? Er was een dominee, die schrijft in zijn preek: het is alsof Jozef hier zijn doodskist als een sacrament, een teken en zegel van de waarachtigheid van Gods belofte boven de aarde laat staan, zodat, als straks dat volk gaat zuchten, als straks de Heere dat volk gaat loswrikken uit Gosen. Dat volk dat nu waarschijnlijk niet zou willen voor het grootste deel, dat volk dat het daar nu aardig naar de zin had gehad, dat volk dat daar de wereld niet wilde verlaten, hoewel ze daar in afzondering hadden geleefd. Dat volk dat veel liever de voorspoed daar heeft dan straks de strijd in Kanaän. Hij gaat ze los maken. Als God een mens bekeert, dan kan alles in rust lijken, maar als de Heere komt om ze los te wrikken, dan gaat Hij ze hun slavernij in laten leven, en dan gaan ze zuchten. En zo gaat Hij ze daar los halen, los weken, los scheuren. Ook dat is een verschil, ook in het geestelijk leven. De een wordt los geweekt en de ander wordt los gescheurd. Zoals ik dat van de week nog ergens las in een preek van Wulfert Floor. Daar moet u ook maar veel in lezen. Eenvoudige preken, diep geestelijk, goed Schriftuurlijk. De een wordt in de suiker goed gemaakt en goed gehouden en voor bederf bewaard, en een ander wordt in de pekkel goed gemaakt, goed gehouden en voor bederf bewaard. Dat ligt zo onderscheiden. Degenen die in de suiker zijn goed gemaakt, moeten degenen die in de pekkel zijn goed gemaakt niet benijden. En degenen die in de pekkel zijn goed gemaakt en daar goed worden gehouden, die moeten niet neerzien op degenen die in de suiker zijn goed gemaakt. Daar is zo veel onderscheid in de leidingen des Heeren om de zijnen te brengen tot de kennis van Christus, en te bewaren in dat nabije en tere leven, en daartoe te brengen en in de vreze des Heeren. Daar moet je elkaar de maat niet gaan nemen. Je moet letten op de vruchten ervan. Maar niet de maat nemen in elkaars bevinding, alsof er maar één bevinding is, alsof er maar één weg is, alsof het maar één manier kan. Heftig! Nee, de Heere heeft Zijn wegen. De een dus als met suiker losgeweekt, en de ander als met pekkel losgescheurd. Maar wat er in hun leven wordt gewerkt, hoe het ook ga, is, dat ze vast gemaakt worden op het Woord des Heeren. Dat dat het enige fundament van hun vaste hoop is.

Dan zegt Jozef: “Dan laat je mijn kist straks boven de grond staan, en als dan straks de nood komt...” Want hij geloofde ook dat dat kwam, want dat had God ook gezegd. Als dan straks er een volk is dat in noodgeschrei de God des hemels aan gaat roepen, en God in Zijn genade (we lezen het in Exodus) aan Zijn verbond gedenkt. Niet hun geschreeuw. Zelfs niet Zijn Goddelijk medelijden. Maar Zijn verbond is de enige reden. Zijn eenmaal gegeven woord, waarmee Hij Zich vrijwillig heeft gebonden en verbonden. Daar gedenkt Hij aan. Dan moesten ze maar weer eens gaan kijken naar die kist. Als ze dachten: nu kan het nooit meer; nu worden wij hier in Gosen uitgeroeid. Zouden Gods beloftenissen dan misschien toch wel hun vervulling gaan missen? Jozef heeft dat gekend in zijn leven, hebben we gehoord. Dus Jozef weet ook hoe het in de volgende generaties gaat, als de aanvechtingen en de beproevingen hen niet zullen bespaard worden, maar ze alleen in de weg van de aanvechtingen hun wortels leren slaan in dat Goddelijk onfeilbare Woord, waarop Hij hen doet hopen. Dan mag hij door genade zijn eigen dorre doodsbeenderen in die sarcofaag boven de aarde laten zetten, om dat volk in haar aanvechting en beproeving er op te wijzen: en toch, hoe diep het ook gaat, hoe hard je ook geslagen wordt, hoe onbegrijpelijk het ook is, en toch, mijn dorre doodsbeenderen getuigen er nog van: God zal Zijn woord zeker vervullen. Hij zal u doen optrekken uit Egypteland. Hij zal u niet eeuwig in Egypte laten, maar Hij zal u brengen in het land dat Hij onze vaders heeft gegeven. En zo mochten zelfs zijn dorre doodsbeenderen een fris getuigenis geven van de hoop die in zijn hart heeft gewoond.

Ook Jozef is in hope zalig geworden. Al Gods volk wordt in hope zalig. Dat is niet een hoop van “ik hoop het maar”. Dat is geen hoop. Nee, de hoop van Gods Woord is een andere hoop. Dat is een hoop die door de liefde van God in het hart is gewerkt, en waar de Geest van God getuigenis geeft in dat hart. Dat is een hoop die zo vast ligt, al is het dan dat zij de gehoopte zaak in het bezit nog niet genieten. De hoop is voor hen zo vast dat zij eens het bezit zullen ontvangen. Dat is net zo zeker alsof ze het in die ogenblikken, waarin ze het hopen, al hadden. Wat dat betreft heeft Jozef in een krachtig geloof, in een vaste hoop en een vurige liefde op zijn sterfbed mogen liggen.

Wat zal er van dat sterfbed wat zijn uitgegaan, doordat hij op God mocht wijzen.

Wat zouden wij te zeggen hebben, mensen? Wat zouden wij te zeggen hebben tot ons nageslacht. Welke boodschap kunnen wij ze mee geven? Welk woord mogen wij ze nog toevoegen als wij moeten vertrekken? Of moeten we helaas vaststellen dat vele ouders een leeg testament hebben als het gaat om de zaken van Gods Koninkrijk? Een leeg testament. Niets te zeggen.

Jozef niet. Jozef getuigt van de hoop die in hem leeft. De hoop die hem niet zal beschamen, omdat de liefde Gods in zijn hart is uitgestort, en de Geest in zijn hart getuigt. Zo mag hij spreken.

Kijk, straks gebeurt dat ook. Straks in Exodus 13 vers 19, daar lezen we dat Mozes de beenderen van Jozef neemt, waarvan Jozef hen met een zware eed had gezworen. Zo ernstig was het voor hem. Zo vast lag het voor hem. Ik zweer jullie, neem mijn beenderen mee, want God zal jullie zeker bezoeken. Daarvan zegt onze kanttekenaar: dat is, Hij zal u zekerlijk bezoeken, te weten, naar Zijn genade, om u wel te doen en Zijn belofte aan u te volbrengen.

Dan zult u mijn beenderen mee nemen. Mozes heeft zijn beenderen mee genomen. Moet u voorstellen, daar hebben ze een lijk kist veertig jaar lang mee door de woestijn genomen.

Dat was de tweede kist.

Ze droegen twee kisten mee door de woestijn.

Weet u wat nu opvallend is? Dat in het Hebreeuws voor die beide kisten hetzelfde woord wordt gebruikt. Voor de ark die van Gods gunst getuigt, en die sarcofaag met die dorre doodsbeenderen van de allang geleden overleden Jozef. Daar wordt in het Hebreeuws hetzelfde woordje voor gebruikt. Twee kisten. De ene kist die getuigt van de hoop, en de andere kist die er getuigenis van afgeeft hoe een heilig God Zich verzoent met onheilige zondaren, zodat in hun hart die vaste hoop zijn plaats mag krijgen, dat ze achter die Ark des Verbonds, besloten in die Ark des Verbonds, waar die vloekende Wet, dat wil zeggen, die veroordelende Wet onder dat bloed der verzoening is bedekt, in mogen gaan.

Zo is Jozef in gegaan. Niet in het aardse Kanaän, maar in het hemelse Kanaän. En hij is in volle rust gestorven. Ook op het sterfbed moet alles medewerken, in het sterven van Gods kinderen, tot de eer van God en om de zaak van God zijn voortgang te laten hebben. Het gaat niet om Jozef. Het gaat om God.

Heeft het Woord dat vertrouwen, die hoop, dat verwachten al eens in ons hart en leven gewerkt? We moeten er maar op letten, de laatste woorden zijn niet zo belangrijk, al kunnen ze wel van groot belang zijn, maar ze zijn niet belangrijk. Het gaat om het leven wat er aan vooraf gaat. Een mens sterft zoals hij geleefd heeft. Dan kan het zelfs zo zijn dat kinderen van God, die grote zaken mogen mee maken, donker sterven, en dat degenen die als een doodbrakende over de aarde zijn gegaan, als een door onweder voortgedrevene, voor wie er gedurig geen vastigheid was, die er gedurig naar joegen en naar vroegen, en die toch in de vreze, die reine vreze des Heeren hebben gewandeld, een ruim sterven hebben gehad. Maar laten we maar uitgaan van de stelregel die Gods Woord ons leert, wat ik op de catechisaties ook heb verteld, jonge mensen: een nauw leven geeft een ruim sterven, en een slordig leven een benauwd sterven. Daar kun je op rekenen.

Jozef heeft een nauw leven gehad, van jongs af aan. Jozef is een zondaar geweest, maar we zien in zijn leven wel de kracht van Gods genade om een mensenkind te vernieuwen naar Gods beeld, zodat hij mag wandelen in geloof, hoop en liefde. En hier heeft hij een ruim sterven. Maar niet zijn laatste woorden.

We kunnen vragen naar de laatste woorden van Jakob. Jakob mocht getuige zijn: "We gaan naar Kanaän. Dit is het land". Daarom werd hij daar begraven. En Jozef mocht getuigen: "We gaan naar Kanaän, daarom laat ik mij nog niet begraven hier in Egypte en ook niet gelijk in Kanaän, maar straks, als een teken van hoop". Wat een wijsheid. De een is voorgegaan en de ander zal straks volgen. Wat een wijsheid. Dan lezen we ook dat Gods Woord vervuld wordt. Want dan wordt hij straks bij Sichar begraven. Lees het maar na in Jozua. In Handelingen 7 lezen we het ook.

Maar nu die laatste woorden.

Welke waarde hebben de laatste woorden van Christus voor u? U zegt: "Ja maar, heeft de Heere Jezus dan laatste woorden gesproken?" Dan gaan we naar het eind van de Bijbel. Aan het eind van de Bijbel vind je de laatste woorden van de Heere Jezus. Wat zijn die laatste woorden? De laatste woorden die Hij u en jou na laat, de laatste woorden die de verheerlijkte Zaligmaker tot Zijn profeet en apostel Johannes heeft gesproken, ja maar, die Hij ook vandaag nog door Zijn Geest uit het Woord tot ons laat spreken. Wat zegt de Heere Jezus dan? Met welke woorden heeft Hij Zijn Bijbel afgesloten? Met welke woorden heeft Hij Zijn boodschap aan ons afgesloten? En zie, gemeente van Doornspijk, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden gelijk zijn werk is. Die deze dingen getuigt zegt: "Ja, Ik kom haastelijk". En het geloof zegt: "Amen! Ja, kom, Heere Jezus". Dan zijn de laatste woorden van de Bijbel gesproken.

Jozef wilde niet, als hij straks op de dag van de wederopstanding van al het vlees..... Elke zondag zeggen we het. Hoeveel waarde heeft het nu waarde voor u gekregen, nadat het elke zondag beleden is: "Ik geloof de wederopstanding des vleses". Ik geloof vast en zeker dat God de dode lichamen uit het stof zal doen verrijzen, en dat wij allen geopenbaard zullen worden voor de Rechterstoel van God. Jozef heeft geleefd: Eén ding weet ik zeker. Hier beneden is het niet, zelfs niet in Kanaän, zelfs niet in dat stukje aarde daar bij de Middellandse Zee. Dat is het niet. Daar Boven daar is het. Niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam. En Hij komt. Hij zal zeker komen om Zijn Woord ten volle te vervullen. Luister maar naar Zijn laatste woorden. Dan wil ik straks niet tussen de Egyptenaars staan. Dan wil ik straks niet tussen het goddeloze volk staan. Maar dan wens ik als erfgenaam van de belofte, niet te behoren bij de groten van de wereld, bij het aanzienlijke en schitterende van deze tijd en wereld, maar dan wil ik daar staan met dat verachte volk, dan wil ik daar staan bij dat geringe volk, dan wil ik daar staan bij die verachte herders, dan wil ik, dat als straks God komt en mijn lichaam doet verrijzen, om het met mijn ziel, die zal juichen in de hemel, verenigen. Dan wil ik daar staan waar mijn volk, het volk van de Heere staat. Daarom wilde hij in Kanaän begraven worden.

Waar zou u graag willen staan? Ach, we zijn nog levend, maar hoe lang zal het nog duren? Is het nu van waarde waar je begraven wordt? Zal dat nu het belangrijkste zijn, dat wij allemaal in Israël, net als vele Joden voor een bepaalde poort of muur bij Jeruzalem, dat wij daar zouden begraven worden? Op zich niet. Toch spreekt er één ding wel uit. Velen hebben zich er in vergist. Die verwachten wel de wederopstanding des vleses, maar zonder het geloof in Christus. Dan heeft het geen waarde hoor. Dan heeft het geen waarde. Dan kun je heel veel geloven, daar kun je vast van overtuigd zijn. Maar het zal als een zware molensteen op je zelf neer komen. Dan kun je je maar beter gewoon hier op de algemene begraafplaats in Doornspijk laten begraven. Als het maar mag zijn in het allerheiligst en kinderlijk geloof. Dat er een dag komt waarop de Heere mijn dode en vergane lichaam uit de aarde zal opwekken, dat dat zal zijn in de hoop, de vaste, christelijke, onwrikbare hoop dat ik dan verzadigd zal worden met Zijn Goddelijk beeld. Dan maakt het niet uit hoor, of je daar nu bij de muur van Jeruzalem ligt of dat je in het graf van Jozef zou liggen bij Sichar, of dat je met de vaderen in de spelonk van Machpéla begraven zou worden, of dat het is waar dan ook maar. Maar al degenen die door dat waar zaligmakend geloof, in de weg van hartelijke en waarachtige bekering, voor de Heere hebben leren leven, dan zullen ze, waar ze ook maar opgewekt zullen worden, dan zullen ze daar ter plaatse Hem zien. Alle oog zal Hem zien, ook hun oog. En zij zullen met vreugde vervuld worden, met diep ontzag, zonder schrik, zonder vrees. Met diep ontzag zullen zij dan hun Zaligmaker zien.

Zo is Jozef heen gegaan. Zijn kist blijft achter.

God laat Zijn Woord nog achter. Wat heeft dat Woord ons nu te zeggen? Welke plaats heeft dat Woord in uw hart en in uw huis?

Jozef is niet meer. Zijn stof wacht op de dag van de wederopstanding, op de komst van die Meerdere Jozef, Jezus Christus.

Jonge mensen, die Jozef, die Meerdere Jozef leeft nog. Dat je dan toch Hem maar te voet zou vallen, om van Hem Zijn wegen van geloof, hoop en liefde te leren.

AMEN.

*Zingen Psalm 100 : 4
Dankgebed.*

Slotzang Psalm 89 : 1.

*'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên;
Uw waarheid t' allen tijd vermelden door mijn reên;
ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,
naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;
zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,
zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.*

Zegenbede.